

72. SAYI

ŞALOM

Dergi

DÜNYA
LİDERLERİ
ÖLÜMÜNDE

**Mustafa
Kemal
Atatürk**
İÇİN NE DEDİ?

MASKELER
& OYUN

CHOLİTALARIN
BOLİVYA'SI

İŞIKLAR BAYRAMI
HANUKA

ADANA'DA
SON YAHUDİLER

MAVİ ÇANTA
SCHNEIDERTEMPEL'DA

KEMERLIFE

Hem Yeşil Hem Şehir

**%1 KDV
AVANTAJIYLA**

**SINIRLI
SAYIDA
DAİRE**

**YIL SONU
TESLİM**

0212 322 1 999

kemerlife23.com.tr

METAL YAPI KONUT

Ateşi göz kararı değil, elinizle kontrol edin.

BOSCH

Yaşam için teknoloji

FlameSelect

FlameSelect fonksiyonlu Bosch gazlı ocaklar ayarlanabilir 9 hassas güç kademesi ile mükemmel pişirme sonuçları sunar.

www.bosch-home.com.tr

Kahve keyfimize katılır mısınız?

BOSCH
Yaşam için teknoloji

Coffeexx Türk kahvesi makinesi

Bosch Coffeexx ile 6 fincan kahveyi misafirlerinizi bekletmeden, aynı anda ikram edebilirsiniz.

www.bosch-home.com.tr

Sergili Okur,

Onca savaştan ve onca zaferden sonra yeni baştan bir devlet kurmak...

O'nun devrimleri yurdunun kalkınması, ulusunun refah düzeyinin yükselmesi ve çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin her açıdan diğer gelişmiş ülkelerle yarışabilecek düzeye gelmesinde en büyük atılımlar olarak değerlendiriliyor.

O'nun gerçekleştirdiği devrimler, siyasal alanda, hukuk alanında, eğitim ve kültür alanında, ekonomik ve toplumsal alanlarda yapılan değişiklikler olarak ana başlıklar altında toplansa da birkaçını anmadan sürdürmem satırlarımı:

Saltanatın kaldırılması. 1 Kasım 1922

Cumhuriyetin ilanı. 29 Ekim 1923

Dil Devrimi. 12 Temmuz 1932

Eğitim ve Öğretim Devrimi. 3 Mart 1924

Türk Kadınının Medeni ve Siyasal Haklarına Kavuşması (1926-1934)

Laikliğin kabulü 1928 -1937

Tarih 2 Şubat 1938, ölümünden tam sekiz ay öncesi. Bursa Belediyesi'nin O'nun onuruna verdiği balodayız. Son Balo, katılamayacak kadar hasta olmasına rağmen... Sakınacakken her türlü yorucu hallerden davete icabet edecek, yaşam ile ölüm arasındaki o kısacık anlarda son danslarını edecek, mutlu bir gece geçirecekti.

Mekâna özel otosuyla ulaşıyor. Dönemin balolarına giyilen kıyafeti frak, üzerinde de pelerini, başında silindir şapkası. Elinde eldivenleri ile bir şıklık abidesi. Girişte karşılayıcılarının ellerini tek-tek sıkıyor. Pistte ise bambaşka bir beden adeta! Zarafetin doruğundaki vals ile büyülüyor salondakileri. Soluklar kesilmiş, kıpırdamadan izlenirken. Gözlerin O'ndan, dansının ahenginden ayrılması mümkün mü?

...Ve vals devam ediyor...

Sonra dönüyor, orkestra şefine, Azerbaycanlı Mehmet'e "Zeybek" diye yüksek sesle sesleniyor...

...Ve bir kahramanlık ayini başlıyor. O yine sahnede, O bir Anadolu Efesi. Vals gibi Zeybek, her zaman kadınlarla salonlarda da oynanabilecek... Toprağımızın mükemmel dansı, cesaret, güç, gurur ve uyumun simgesi olan Zeybek oynuyor, dizlerini yere vururken en sevdiği türkü eşliğinde, Sarı Zeybek! O efeler gibi savaşircasına - hastalığına meydan okurcasına, bu onun oynadığı son Zeybek...

Üç yüz atlı beş yüz yaya efem yürüdü

Sarı zeybek aman şu cihanda bir idi aman

(Sarı Zeybek Türküsü, Anonim)

Şad olsun anısı!

Teşekkürler **Mustafa Kemal Atatürk**, kısacık bir ömre sığdırdığın azamete!

Sevgiyle kalın.

Suzan Nana TARABLUS

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına İmtiyaz Sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni
İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Işık Sivil Karakoç

Editör & Yan Yayınlar Koordinatörü

Suzan Nana Tarablus

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa - Kapak Tasarımı
Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Gila Erbeş

Berken Döner

Dalia Maya

Suzan Nana Tarablus

Tina Varon

Yönetim Yeri / Abonman

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salomdergi.com

Basıldığı Yer

Gezegen Basım Ltd. Şti
Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi,
2. Cadde, No: 202/A
Bağcılar - İstanbul
T: (0212) 325 71 25
www.gezegenbasim.com.tr

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

**ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR**

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

HEÇ BATHAYAN GÜVESİ GİBİ...

Afili I❤bonus

AFİLİ YAZIN,
BOŞLUK BIRAKIN,
T.C. KİMLİK
NUMARANIZI
3280'E
GÖNDERİN.

Afili Bonus'un ayrıcalıklı dünyasına hoş geldiniz!

Hafta sonu tiyatro ve
sinema biletlerine
%30 indirim

İstanbul Atatürk ve
Ankara Esenboğa Havalimanlarında
ücretsiz lounge

Türkiye'nin her yerinde
pazar kahvaltılarında
%30 indirim

İstanbul, Ankara, İzmir,
Antalya havalimanlarında
otopark ve vale ödemelerinde
%50 indirim

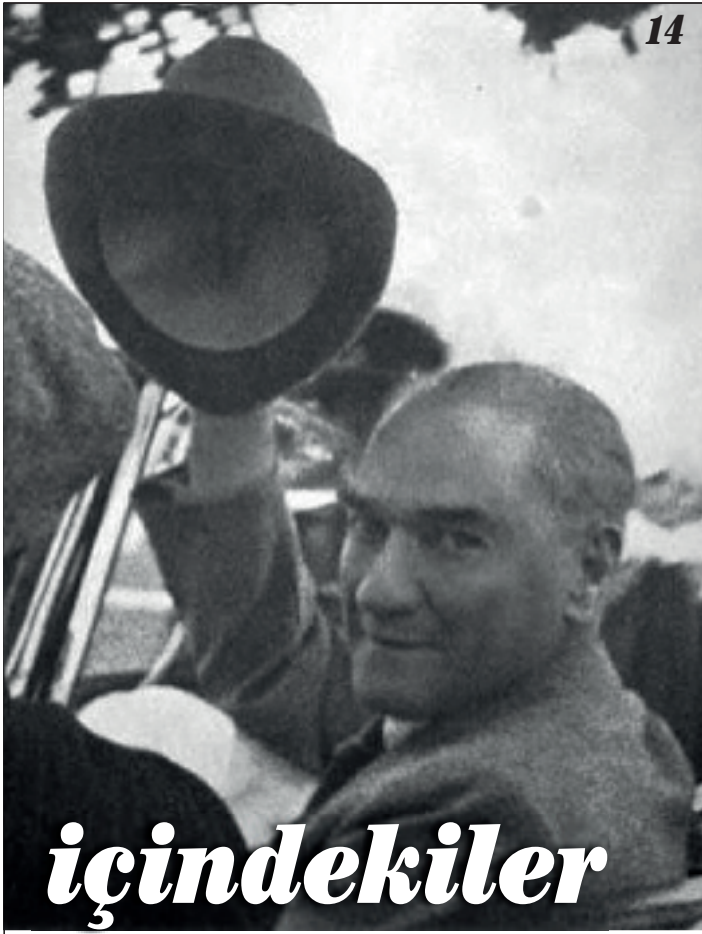

DenizBank bir Sberbank Grubu kuruluşudur.

f- /DenizBank | www.afilideniz.com | 0212 340 21 21

Pazar kahvaltısı kampanyası 09:00 - 13:00 saatleri arasında yapılan harcamalar için geçerlidir. Haftalık indirim en fazla 50 TL, aylık indirim en fazla 200 TL'dir. Havalimanı otopark ve/veya vale indirim kampanyasında aylık indirim en fazla 200 TL'dir. Cumartesi ve pazar günleri indirimli tiyatro-sinema bileti kampanyasında tek seferde en fazla 40 TL, aylık en fazla 200 TL indirim kazanılmaktadır. İndirim gişeden alınan biletler için geçerlidir. Ücretsiz lounge hizmeti, pazar kahvaltısı, havalimanı otopark-vale ve tiyatro-sinema bileti indirimlerinden faydalanabilmek için Afili Bonus kartın bir önceki ay en az bir defa kullanılmış olması ve en son kesilen ekstre tutarının 2.000 TL veya üzeri olması gerekmektedir. Detaylı bilgi için www.afilideniz.com'u ziyaret edebilirsiniz.

14

İçindekiler

58 SÖYLEŞİ

Sara Yanarocak
Bir Ladino dili aşığı:
Ioanna Nechiti

62 BELGESEL Ayşe Acar
Adana'da son Yahudiler

20 İNCELEME Mayir Saranga
Atatürk ve Kayıp Kita MU

52

48 EĞİTİM

Virna B. Gümüşgerdan
Çocukların büyümekten
çok, büyüklerin
çocuklaşmaya
ihtiyaçları var

32

38

10 HABER Nelly Barokas

14 KAPAK HİKÂYESİ Murad Çobanoğlu
Mustafa Kemal Atatürk 1881 - 1938, Dünyayı saran
matem

24 YAŞAM Dünyanın dört bir yanından heykellerle bir
dünya lideri ATATÜRK

26 TARİHTE BU AY Metin Delevi

32 SÖYLEŞİ Nermin Ketenci - Dr. Yankı Yazgan ile
insanları mucizelere muhtaç etmemek...

38 ARAŞTIRMA Tamara Pur - Maskeler & Oyun

43 SÖYLEŞİ Miryam Şulam - Tamara Pur ile Masal-Oyun-
Hayal Seminerleri

44 HABER Maskeler mesaj taşır...

52 PSİKOLOJİ Ethel Kebudi - Oyun Ustaları Yetiştirelim

54 YORUM Nermin Ketenci

Çok kadının olduğu yerde çok
cadı olur

72 BİR İNSAN / BİR DÜNYA

Miryam Şulam
Tan Aytıs'ın +1 dünyası

76 GEZİ Suzan Nana Tarablus
Bolivya'da iken...

82 PÜFLÜ ŞEYLER Alper Almelek

94 PORTRE Önder Kaya
İdmançılar Şeyhi Ali Faik Bey

54

90 ZİYARET Ester Almelek
Ateş ve Güneşin Diyarı... Sicilya

84

MERCEK

Berken Döner
Aylalık'ta
dingin bir
fırtına:
Darbukatör
Çeto

72

97 GÜNCEL Berken Döner
Büyükkada'nın yüz yıllık
tanığı: Ksidas Kitabevi

98 PERSPEKTİF

Suzan Nana Tarablus - Etkili
liderliğin sırrı: Simon Sinek
ile Altın Çember

104 PSİKOTERAPİ Tına Varon
Sinematerapi ile filmlerin
iyileştirici gücü

108 BİR ŞAIR Salih Bolat - İlhan Berk

110 SERGİ Çela Yuna - Levant'ın
Gözleri

118 ASTRO-AJANDA

Meral Erduran Ilgaz

120 TİYATRO

Erdoğan Mitrani - Günümüzde
Shakespeare sahnelemek

124 SİNEMA

Seyfi İşman - Tek bir günün
hikâyesi: 1945

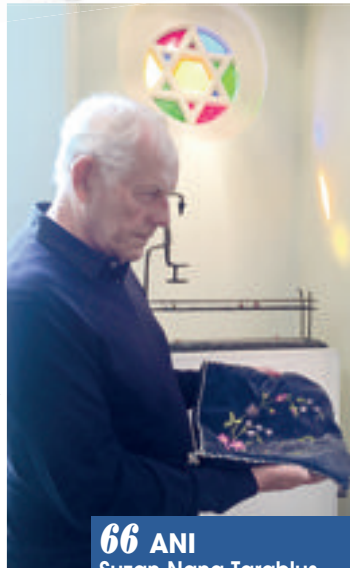
126 SANAT AJANDASI

Karen Hodara Kohen

128 SAĞLIK Dorel Habib
Doğru ayakkabıyla sağlıklı
koşular...

130 TEKNOLOJİ

Estella Küçükbarokas - Akıllı valiz
Samsara

66 ANI

Suzan Nana Tarablus
'Mavi Çanta'
Schneidertempel'da

76

97

114

TREND

Kler Kampeas
Bu MOLA
çok MODA !

Seyfi İşman - Tek bir günün
hikâyesi: 1945

126 SANAT AJANDASI

Karen Hodara Kohen

128 SAĞLIK Dorel Habib
Doğru ayakkabıyla sağlıklı
koşular...

130 TEKNOLOJİ

Estella Küçükbarokas - Akıllı valiz
Samsara

28 GELENEK

Sara Yanarocak
Işıklar Bayramı
Hanuka

ÇİN'E SİĞINAN YAHUDİLERİN ÖYKÜSÜ

Holokost'tan kaçıp Çin'e sığınan göçmenleri konu edinen filmin tanıtımı Manhattan'da gerçekleşti. Hot Spring Belgesel Film Festivalinde de gösterimi yapılan Rene Balcer'in yönetmenliğini yaptığı 'Above the Drowning Sea' adlı film, kasım ayı sonlarında Hong Kong Yahudi Film Festivalinde de yer alacak. Julianna Margulies ile Tony Goldwyn'in rol aldığı film, Çin'in Viyana Konsolosu Ho Feng Shan'ın Yahudi sığınmacılara vize sağlama çalışmasını ve Gestapo'ya karşı verdiği cesur mücadeleyi konu ediyor. Çekimleri altı farklı ülkede gerçekleşen 90 dakikalık film, sığınmacılar ve onlara yardımcı olmuş ev sahibi Çinlilerle gerçekleşen söyleşileri içeriyor. Julianna Margulies; "Büyükbabalarımın da aralarında bulunduğu Yahudi sığınmacıları bu ülke çok iyi karşıladı ve yardımcı oldu. O göçmenleri konu alan bu filmde oynamam teklif edildiğinde hemen kabul ettim" demekte. Eşi Carolyn Hsu-Balcer ile birlikte filmin yapımcılığını da üstlenen Rene Balcer, genç bir kameraman olarak 1973'te Kıpur Savaşını Kanada medyasına aktarması ile kariyerinde isim yaptı. Balcer o yıl bir arkadaşını ziyaret etmek için İsrail'e gelmiş ancak savaş patlak vermişti.

BEN STILLER'A KIZI EŞLİK ETTİ

ABD'li komedyen Ben Stiller, New York Film Festivaline kızı Ella Olivia ile gitti. Stiller'in, eski eşi Christine Taylor ile olan evliliğinden Quinlin adlı bir de oğlu var. Son filmi 'The Meyerowitz Stories' in prömiyeri için festival açılışına katılan Ben Stiller'in, son yıllarda keyfi pek yerinde değil. İki yıl önce, aşırı bağı olduğu annesi ve sırdaşı Anne Meara'yı yitirdi. Aynı dönemde de sanatçı prostat kanseri ile mücadele etti. Sıkı bir tedavi gören Stiller'in tahlil sonuçlarının iyi çıktığı ve kanseri atlattığı basına duyuruldu.

TRUDEAU ÖZÜR DİLEDİ

Kanada Başbakanı Justin Trudeau, 7,2 milyon dolara mal olan Davud Yıldızı şeklinde tasarlanmış Holokost müzesinin açılışını 28 Eylül günü Ottawa kentinde yaptı. Açılış sırasında Trudeau, ülkesinin Holokost döneminde Avrupa'dan kaçıp Kanada'ya sığınmak isteyen 900 Avrupa Yahudi'sinin isteğini geri çevirmiş olmasından dolayı özür diledi. 1939'da St. Louis göçmen gemisi yolcularının Kanada'ya girişi engellenmiş, Avrupa'ya dönmek zorunda kalan Yahudilerin büyük kısmı Holokost'ta yaşamını yitirmişti.

GRETA GERWIG ÇOK PIŞMAN

ABD'li aktris Greta Gerwig geçtiğimiz temmuz ayında, İsrail'i kültürel açıdan boykot eden bir mektuba 60 sanatçı ile birlikte imza atmıştı. Bu mektup, İsrailli yazar David Grossman'ın romanından uyarlanan 'To the End of the Land' adlı oyunun, Lincoln Center'da sahnelenmesini engellemek üzere düzenlenmişti. Oysa Greta Gerwig geçtiğimiz günlerde New York Post'a verdiği söyleşide, mektubu okumadan imzaladığını, bunu yaptığını da pişmanlık duyduğunu söyledi.

AŞK DEVAM EDİYOR

Hollywood ünlülerinin evliliklerinin pek uzun vadeli olmadığı bilinen bir gerçektir. Oysa Netflix'te yayınlanacak 'The Meyerowitz Stories' adlı filmin prömiyeri için 2 Ekim günü geldikleri New York Film Festivalinde görüntülenen 37 yıllık evli 80 yaşındaki Dustin Hoffman ile 63 yaşındaki eşi Lisa'nın oldukça mutlu oldukları dikkat çekti. Çiftin dört çocuğu var; 36 yaşında oğulları Jake, 34 yaşındaki kızları Rebecca, 33 yaşındaki oğul Max ve en küçük kızları 29 yaşındaki Alexandra. Hoffman'ın bir önceki evliliğinden 46 yaşında Jenna adlı bir kızı var.

IRAK YAHUDİLERİNİN SÖZEL TARİHİ

Bir avuç akademisyen, Holokost kurtulanı Aşkenazların tanıklıklarının kayıtlarına alındığı gibi, Doğu ülkeleri (Mizrahim) Yahudilerinin anlatılarını da kayıtlarına alıyor. Bu projenin başını çeken kişilerden biri olan İsraili yazar Tamar Morad, "Doğu Yahudileri dünya Yahudi nüfusunun yarısını oluşturdukları halde tarihlerinin kişiler tarafından anlatımı dijital ortamda yer almıyor" demektedir.

'The Iraqi Jewish Voices Project' (Irak Yahudilerinin Sesi Projesi), siyah beyaz fotoğrafları, tarihî belgeleri, Irak'ın son Yahudilerinin anlatılarını ve göç serüvenleri üzerine söyleşileri kapsıyor.

Aşkenaz bir aileden gelen Tamar Morad, eşinin Irak'tan göç etmiş babası ve büyükbabasının anlatılarını kayıt ederek işe başladı. Bu ülkeyi terk etmelerinden önce Yahudilerin Irak'ta nasıl yaşadıklarını ilk ağızdan dinledi. Anlatmak isteyenlerin sayısı giderek arttı. Morad bu projeyi Miami Üniversitesinde Yahudilik ve Teoloji profesörü Henry Green ile birlikte sürdürüyor.

Irak Yahudilerinin Sesi Projesi kapsamında, sadece Irak'ta değil Ceza-yir, Mısır, Lübnan, Libya, Fas, Suriye gibi diğer Arap ve Müslüman ülkelerinde yaşamış çok sayıda kişinin tanıklıkları kayıt altına alınıyor. Söyleşiler İngilizce, Fransızca ve İbranice lisanlarında sürdürüldüğü gibi, Yahudi Arapçası, Ladino ve Haquetia gibi Yahudilerin bir zamanlar konuştuğu lisanlarda da yapılıyor

KÖTÜ HABERİ TWITTER'DA PAYLAŞTI

ABD'li aktris ve komedyen Julia Louis - Dreyfus, meme kanserine yakalandığı haberini Twitter'da paylaştı. 56 yaşındaki sanatçı bu kötü haberi, Emmy ödülünü kazandığı günün ertesinde aldı. Dreyfus, NBC'nin Türkiye'de de gösterilen televizyon dizisi Seinfeld'de, 1990-1998 yılları arasında canlandırdığı Elaine Benes karakteri ile tanınır. İkinci Dünya Savaşı'nda Fransız direnişçisi bir ailenin ferdî ve Fransız bir milyarderin kızı olan Julia Louis - Dreyfus, iki çocuk sahibidir. Julia Louis - Dreyfus, CBS'te yayınlanan 'The New Adventures of Old Christine' adlı komedi dizisinde oynamaya devam ediyor.

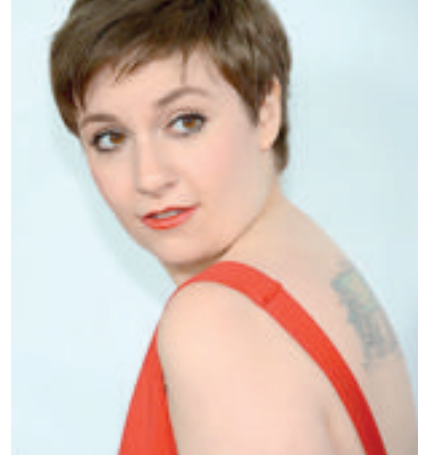

KATHIE LEE GIFFORD'UN BAKIŞ AÇISINDAN

ABD'li TV sunucusu, komedyen, besteci ve şarkıcı Kathie Lee Gifford'un İsrail'e yaptığı dört gezi sonrasında izlenimlerini aktardığı 'The Rock, The Road, and the Rabbi' adlı kitap satışa çıktı. Gifford son İsrail ziyaretini Rabbi Jason Sobel ile yapmış, ülkenin tarihî ve kültürel mekânlarını bu din adamının eşliğinde gezmişti. Babası Aaron Epstein tarafından Yahudi olan ve küçükliğünden itibaren Yahudi kültür ve gelenekleri doğrultusunda yetiştirilen Kathie Lee Gifford'un asıl adı Kathryn Lee Epstein'dir. Ancak kendisi Evanjilik Hıristiyan dinini benimsemiştir.

LEONARD COHEN UNUTULMADI

Oğlu Adam ve ailesi tarafından yapılan açıklamada, efsanevi müzisyen Leonard Cohen'in, ölüm yıldönümünde Montreal'de düzenlenecek bir konserle anılacağı basına duyurulmuştu. 6 Kasım günü gerçekleşen konserin geliri Kanada'dan sanat projelerini ödülendiren ve kariyerinin ilk dönemlerinde Leonard Cohen'e destek veren Canada Council'e bağışlandı. 'Tower of Song: A Memorial Tribute to Leonard Cohen' adını taşıyan konserde Elvis Costello, Lana Del Rey, Sting, Philip Glass, Wesley Schultz ve Jeremiah Fraites gibi sanatçılar sahne aldı, ayrıca Cohen'in şiirleri de okundu. Konserin tümü bir TV belgeseli için kayda alındı.

DUNHAM'IN AMICHAİ TUTKUSU

ABD'li Yahudi aktris ve yönetmen Lena Dunham, Instagram'da 3,2 milyon takipçisine, Yahudiliğe İsraili şair Yehuda Amichai'nin şiirleri sayesinde bağlandığını ve aidiyet kazandığını açıkladı. Geçtiğimiz Kipur öncesinde attığı postta Lena Dunham şöyle demekteydi: "Bu yıl, çok özel bir kişi benim Yahudiliğe yeni bir yolla bağlanmama sebep oldu. Bu yıl Yehuda Amichai'nin şiirlerine âşık oldum. Bu yıl kime yanlış bir şey yaptımsa özür dilerim." Babası Protestan, annesi Yahudi olan Dunham, kendini "kültürel açıdan Yahudi" olarak tanımlamakta.

SHERYL SANDBERG'TEN EĞİTİM BURSUSU

Facebook COO'su (Chief Operating Officer) Sheryl Sandberg, iki yıl kadar önce çok genç yaşta yaşamını yitiren eşi Dave Goldberg'ın adına bir burs programı oluşturduğunu açıkladı. Sandberg, Facebook'tan yaptığı açıklamada, eşinin 50. doğum günü vesilesi ile oluşturduğu burs programının kolej öğrencilerine yönelik olduğunu belirtti. Burslar, Sheryl Sandberg ve Dave Goldberg Aile Vakfı tarafından karşılanacak. Sandberg, "Dave tanıdığım en cömert insanlardan biriydi. Zamanını ve çabasını birçok insanı desteklemek için harcardı. Onun ölümünden sonra hala, insanların hayatlarını nasıl olumlu yönde değiştirdiğine dair yeni hikâyeler duyuyorum. O diğer birçok kişi için cömertliğin ve karşılıksız vermenin timsali oldu. Onun çizdiği örneği yaşatmaya çalışıyor, çocuklarıma babalarının ayak izini takip etmeleri gerektiğini öğretiyorum"

rum" demekte. Sheryl Sandberg ile Dave Goldberg çifti 11 yıllık mutlu evlilikleri süresince iki çocuk sahibi olmuş, ancak bu mutluluk ailenin Mexico'da tatilde olduğu bir dönemde Dave'in ani bir beyin kanaması sonucunda yaşamını yitirmesi ile son bulmuştu. Sheryl burs programını kurma sebebini anlatırken, eşinin şu özelliğine yer verdi; "Dave dünyamızın herkes için daha iyi yaşanacak bir yer olmasını istedi. Eğitimi konusunda çok hassastı. Dünyanın neresinde olursa olsun her çocuğun aynı eğitimi görme şansına sahip olması için çalışırdı."

ABD'NİN EN ETKİN VE BAŞARILI GÖÇMENLERİ

Dünyanın bir yanından diğerine göç, ekonomik sebeplerle veya can güvenliği nedeniyle ya da macera yaşamak niyeti ile olsun, insanlık tarihinin en başından günümüze dek devam eden bir olgudur. EasyESTA adlı bir web sitesi, tarihte ABD'ye gelmiş en etkin göçmenlerin bir listesini yayınladı. 25 isimlik listede Natalie Portman da yer almaktadır. Site'nin etkin göçmenler listesinde Joseph Pulitzer, Andy Warhol, Evgeny Lebedev, Andrea Levy, Arianna Huffington ile Harry Houdini de yer almaktadır.

QUENTIN TARANTINO - DANIELLA PICK NİŞAN KUTLUYORLAR

ABD'li yönetmen Quentin Tarantino, bir süre önce İsraili müzisyen Zvika Pick'in kızı Daniella Pick ile nişanlandı. Yeni nişanlılar mutluluklarını dostları ile paylaşmak üzere New York'ta bir parti düzenlediler. Yapımcı Harvey Weinstein'ın düzenlediği partiye katılanlar arasında Uma Thurman, Bruce Willis, Diane Kruger, Samuel L. Jackson gibi ünlüler vardı.

MEYEROWITZ ÖYKÜLERİ

"The Meyerowitz Stories", Noah Baumbach'ın yazıp yönettiği komedi/dram türünde bir film. Filmin oyuncu kadrosunda Adam Sandler,

Ben Stiller, Dustin Hoffman ve Emma Thompson gibi ünlüler var. Netflix'te 13 Ekim'de yayınlanan film ve özellikle Sandler ve Hoffman'ın oyunları, Cannes Film Festivalinden olumlu tepkiler aldı. Filmin konusu dağılmış bir ailenin, babalarının sanatsal çalışmalarını kutlayacakları bir etkinlik için New York'ta toplanmaları, şeklinde özetlenebilir.

SABAN AİLESİNDEN HOLLYWOOD MÜZESİNE 50 BİN DOLAR

Hollywood Film Akademisi yeni kurulacak müze binasına, bu proje için 50 milyon dolar başta bulunan Cheryl ve Haim Saban'ın adını verecek. ABD'li, aynı zamanda İsraili olan Haim Saban, eğlence ve medya konusunda faaliyet gösteren özel bir yatırım şirketi Saban Capital Group'un başkanıdır. Yardımcı kişiler olarak tanınan Cheryl ve Haim Saban'ın adlarını taşıyan bir çocuk hastanesi ve Beverly Hills'de bir tiyatro binası vardır.

2019'da açılması hedeflenen 'Academy Museum of Motion Pictures', sinema sanatını ve tarihini sergileyecek. Binanın ilk katı iki sinema salonunu, üstündeki dördüncü kat da sergi alanlarını kapsayacak. Binanın en üst teras bölümünden Hollywood manzarası izlenebilecek. Müze bölümü, film akademisi arşivlerini, geçici ve daimi sergileri barındıracak, ayrıca film gösterimleri ve konferanslar düzenlenecek. "Oscar deneyimini yaşamak" müzenin en ilginç bölümü olacak. Ziyaretçiye, Oscar'larda olduğu gibi kırmızı halı üzerinde yürüme ve Oscar ödülünü kazanmış biriymişçesine sahneye çıkıp Akademi'ye teşekkür etme olanağı sağlanacak.

Yeni Nesil 2000

Anaokulu

keşfe ve sorgulamaya dayalı öğrenme ortamında öğrencilerin kendilerini ve dünyayı keşfetmeye çalışırken, aynı zamanda eleştirel düşünen, kendine güvenen, üreten, **yaşam boyu öğrenen bireyler** olmalarını hedeflemektedir.

Programın % 50'sini oluşturan interaktif **Fransızca** dersleri ile öğrencilerin doğal yoldan Fransızca'yı öğrenmeleri, ikinci bir dil olarak sevmeleri ve farklı kültürlere karşı hoşgörü geliştirmeleri sağlanır.

Kendi öğrenme deneyimlerini tasarlamamanın keyfini yaşayan öğrencilerimizin öğrenme yolculuklarındaki temel taşlar **merak ve kalıcı anlamadır.** Anaokulumuzda 3 yaş gruplarında başlayan **düşünme becerileri eğitimi** yaratıcı düşünme becerilerini öğrencilerimizde alışkanlık haline getirir.

Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi, Müzik ve Orff, Yaratıcı Drama, Fransızca Drama, Satranç ve Dans gibi branş etkinlikleri öğrencilerimizin **farklı ilgi ve yeteneklerini** desteklerken, programımızda yer alan **sosyal projeler,** öğrencilerimizin doğaya ve canlılara karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlar.

Anaokulu Kayıtlarımız Devam Ediyor

Özel Yeni Nesil 2000 Anaokulu

Bahçeköy

Yeni Mah. Hunca Cad. No: 16/1-2B
Bahçeköy Sarıyer - 0 212 263 78 46

Levent

Gazeteci Ümit Deniz Sok. No:4
3. Levent - 0212 280 17 60

YENİNESİL2000

ANAOKULU|İLKOKULU|ORTAOKULU

www.yeninesil.k12.tr

Mustafa Kemal Atatürk

1881-1938

Ulusumuzun kurtarıcısı ve Devletimizin kurucusu **Gazi Mustafa Kemal Atatürk**, salt bizler için büyük ve önemli bir lider değil, Türkiye'yi örnek alan pek çok ulus için de aynı önemi taşımaktadır. Vefatının ardından tüm uluslarca Türk milletine derin taziyeler bildirilmiş Macaristan, İran ve Hindistan'da ulusal yas ilan edilmiştir.

Dünyayı saran matem

*Dünyanın
beş kıtasında
O'nun ölümü
için neler
söylemişlerdi?*

Iran Şehinşahi Pehlevi

John F. Kennedy

Bhulabhai Desai

Delhi / 14 KASIM 1938

Times Gazetesi'nin Delhi'deki özel muhabiri telgrafla bildiriyor: "Yasama Meclisi bugün, Atatürk'ün ölümü dolayısı ile oybirliğiyle bir başsağlığı dileme önerisini kabul etti ve büyük lidere saygı belirtisi olmak üzere o günlük Meclis çalışmalarına ara verdi. Teklif, Kongre Partisi Lideri Bay Bhulabhai Desai tarafından yapıldı ve Meclis'teki bütün diğer liderler tarafından yardım gördü. Meclis'in Başkanı Sir Abdürrahim: 'Atatürk, günün dünya siyasetinde egemen ve büyük etkisi olan bir adamdı. Ve Asya halkının büyük bir kısmının hayatı üzerindeki işleyişi ve etkisi modern zamanda bir eşine tesadüf edilmeyecek kadar büyüktü' demiştir."

Anadolu Ajansı / Tahran Servisi / 12 KASIM 1938

Atatürk'ün ölümü dolayısı ile Sarayı Şehinşahi ve Hükümet bir ay resmî yas ilân etmiştir. Majeste Şehinşah, gömme töreninin sonuna kadar İran'da askeri ve resmi binalar üzerinde ve yabancı ülkelerdeki İran temsilciliklerinde bayrakların yarıya indirilmesini emir buyurmuşlardır. Bu irade-i Şehinşahi bugün bütün gazetelerde ilân edilmiştir.

ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt / 10 KASIM 1963

"Benim üzüntüm iki türlüdür, önce böyle büyük bir insanın kayımdan dolayı bütün dünya gibi üzgünüm. İkinci üzüntüm bu büyük insanla tanışmak isteğimin gerçekleşmesine artık olanak kalmamasıdır."

Namzetti Ujsang Gazetesi Budapeşte / 20 Kasım 1938

Macar ajansı tebliğ ediyor: "Başvekil Béla Imrédy, Atatürk'ün cenaze töreninin yapılacağı 21 Kasım Pazartesi gününü Macaristan'ın ulusal yas günü sayarak bütün memlekette resmi binalara siyah bayraklar çekilmesini emretmiştir. Harbiye Nazırı ve Budapeşte Belediye Reisi de, askeri binalar ve belediye binaları için aynı kararı almışlar ve Belediye Reisi ayrıca, halkı da siyah bayrak çekmeye davet etmiştir."

D. Roosevelt Atatürk ile

İsrail eski Başbakanı David Ben Gurion

10 KASIM 1963

“Mustafa Kemal Atatürk, kuşkusuz, 20. yüzyılda dünya savaşından önce yetişen en büyük devlet adamlarından biri, hiç bir ulusa nasip olmayan cesur ve büyük bir devrimci olmuştur.

1920 yılları başlarında, dostları, yüz yıldan daha fazla ‘hasta adam’ olarak tanınan Türkiye’nin yok olacağından ve memleketin Avrupa devletleri arasında paylaşılacağından korkuyorlardı. Oysaki Türkiye, Yunan saldırısını defederek, gençleşmiş bir adam olarak yeniden meydana çıkıyordu.

Memleketi dört bir yandan saran kin yerine, Yeni Türkiye bütün komşularının dost ve müttefiki oluyordu. Son

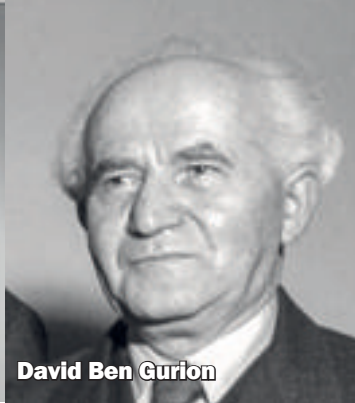
yüzyıllarda, bu kadar kısa zamanda, bir ulusun kültüründe, toplum hayatında, içyapısında ve uluslararası durumunda köklü değişikliğe sahne olmuş, Türkiye gibi bir devlete rastlamak pek zordur. Uluslar tarihinde pek az rastlanan bu yenileyici ve kuvvetlendirici devrimleri yapan, haklı olarak ‘Atatürk’ soyadını taşıyan Mustafa Kemal olmuştur. Askeri bir deha, cesur ve ileriye götür devlet adamı, esirgemez fakat aynı zamanda dikkatli lider Atatürk, ulusunun geleceği ve ilerlemesi için hiç bir engelden yılmamış, kazandığı başarı ve zaferler başını döndürmemiştir. O, milletin hürriyeti ve vatanının bütünlüğünü tehdit eden düşmanı yok etmesini ve dünkü düşmandan, intikam ve kin hislerine kapılmadan bir dost ve müttefik yapılmasını bilen kudretli bir savaşçı, tek başına bütün dünyaya karşı direnmekten korkmayan sadık ve gerçek bir yurtseverdi. Güçsüz yöneticiler tarafından bölünmüş, ezilmiş ve terkedilmiş ulusunu yüksek bir birlik ve kendine güven noktasına erdirmişti. Türk ulusunun güvenini ve desteğini kazanan büyük lider, ülkesinin bağımsızlık ve bütünlüğünü korumuş, ulusunu, ortaçağın çürümüş geleceğinden kurtararak ona, iç ve dışta ileriye götüreceği emin ve parlak bir yol çizmiştir.”

Afganistan Kralı Emanullah Han

16 KASIM 1938, İSTANBUL

“Roma’da evimizde idik. Radyo dinliyorduk. ‘Kara

haber’i öğrenince ne hale geldiğimi tasavvur edemezsiniz. Kalbimizden vurulmuş gibi olduk. Deli olacağımızı sandık. Gazetelerin verdiği bilgi yasımızı büsbütün artırdı. ‘Çocuklarım, siz kalınız, ben gidip Büyük Ata’nın kaybı karşısındaki acı ve üzüntülerimi O’na kendi huzurunda belirtmek istiyorum’ dedim. İstanbul’a bu maksatla ve tamamen özel olarak geldim. Eğer gelmeseydim, sonsuzluğa göçen Büyük Ölü’nün önünde ağlamasaydım, bu ebedi ayrılığa katlanmam çok güç olacaktı. O’na son saygı görevimi yapabilmek için İstanbul’a geldim. Gelir gelmez Saray’a gittim. Büyük arkadaşımın tabutu huzurunda durdum, eğildim ve ağladım. Acım, Türk ulusunun acısı kadar büyüktür. Çok sevdiğim Türk ulusuna başsağlığı dileğimin sunulmasına aracılığınızı rica ederim.”

ABD Başkanı John F. Kennedy

10 KASIM 1963

“Kemal Atatürk’ün ölümünün 25. yıl dönümünü anma törenine katılabilmekten onur duymaktayım. Atatürk, bu yüzyılın büyük insanlarından birinin tarihsel başarılarını, Türk halkına ilham veren liderliğini, modern dünyanın ileri görüşlü anlayışını ve bir askeri lider olarak kudret ve yüksek cesaretini hatırlamaktadır. Çöküntü halinde bulunan bir imparatorluktan özgür Türkiye’nin doğması, yeni Türkiye’nin özgürlük ve bağımsızlığını onurlu bir biçimde ilan ve o zamandan beri koruması, Atatürk’ün ve Türk halkı-

nın işidir. Şüphesiz ki, Türkiye Cumhuriyeti’nin doğuşu ve o zamandan beri Atatürk’ün Türkiye’de giriştiği derin ve geniş devrimler kadar bir kütlenin kendisine olan güvenini daha başarı ile gösteren bir örnek yoktur.”

Çin Cumhurbaşkanı Çang Kay Şek

10 KASIM 1963

“Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün ölümünün 25. yıldönümü dolayısıyla, ülkem ve ulusum adına, ülkesini özgürlük ve demokrasiye kavuşturmak uğrunda mücadele ederek başarı kazanan Büyük Türk önderi hakkındaki engin duygularımı ve hayranlığımı iletmek isterim. Atatürk’ün hayatı ve eseri sadece Türkiye için değil, fakat dünyanın bütün özgür ulusları için bir esin kaynağı olmakta devam edecektir.”

Hindistan Başbakanı Pandit Nehru

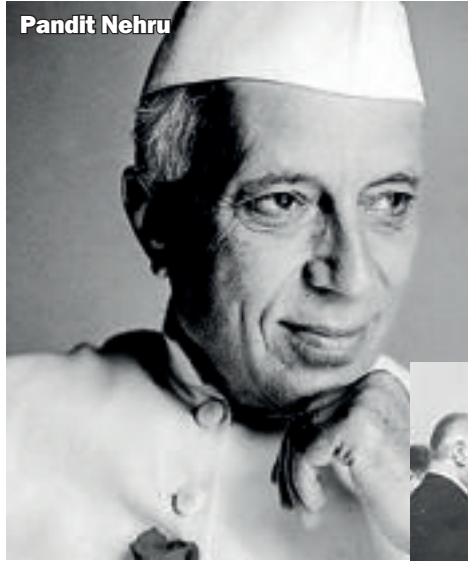
10 KASIM 1963

“Kemal Atatürk ya da bizim O’nu o zamanlar tanıdığımız adıyla Kemal Paşa, gençlik günlerimde, benim kahramanımdı. Biz o tarihlerde kendi bağımsızlık hareketimizle son derece meşguldük ve ben, diğer birçok kimselerle birlikte hapisane hayatıma başlamıştım. Kemal Paşa’nın Türkiye’yi yabancı egemenlik ve nüfuzundan kurtarmak yolundaki faaliyeti ve mücadelesi ile ilgili haberleri hapisanede bile büyük bir ilgi ve heyecanla izlemekte idik. Anadolu’da Yunanlılara karşı kazanılan Büyük Zafer’in haberi hapisanede bize geldiği zaman bundan ne büyük bir memnuniyet duyduğumuzu ve bunu hapisanede nasıl kutladığımızı çok iyi hatırlıyorum. Daha sonra, O’nun büyük devrimlerini okuduğumuz zaman son derece sevinmiştik. Bu devrimlerin, Türkiye’nin bünyesine o zaman nasıl uyacağı konusunda açık bir fikre sahip olmak için bizlerin, bu devrimlerden her birini tek tek değerlendirebilmesi güçtü. Ancak, Türkiye’yi modernleştirme yolunda Kemal Atatürk’ün giriştiği genel çabayı büyük bir takdirle karşıladım. O’nun dinamizmi, yılmak ve yorulmak bilmezliği inşam çok etkiliyordu. Uzun yıllar sonra, sanırım 1938 yılında, O’nu ziyaret etmek istedim: O tarihte Avrupa’da idim, Türkiye yoluyla dönmeye niyetleniyordum. Yazık ki, sonunda kendisinin sonsuzluğa geçişüne neden olan bir hastalıktan dolayı çok acı çekiyordu. Bu yüzden O’nu ziyaretten vazgeçtim. Fakat, bu Büyük Adam’ı ziyaret etmek, O’na saygılarımı ve takdir hislerimi sunmak fırsatına sahip olamadığımdan daima üzüntü duydum. O, Doğu’da modern çağın yapıcılarında biridir. O’nun en büyük hayranları arasında bulunmakta devam ediyorum.”

Sovyetler Birliği Başkanı Nikita Sergeyeviç Kruşçev

10 KASIM 1963

“Türk ulusunun özgürlüğü ve Türkiye’nin ulusal kal-

Pandit Nehru

Sergeyeviç Kruşçev

Albert Lebrun

Ioannis Metaksas ile

kinması için çetin mücadeleler veren Kemal Atatürk’ü, memleketimiz çok iyi tanır. Atatürk Türk ulusunu, kışkırtıcı kuvvetlere, emperyalistlere ve silâh zoru ile bir ulusu ezerek memleketi büyük devletlerin bir sömürgesi haline getirmek isteyen gerici kuvvetlere karşı savaşa girmesi için uyandırmıştır. Yakın ve Orta Doğu’da ilk Cumhuriyet, doğuşunu O’na borçludur. Bu Cumhuriyet, birçok ulusun ulusal özgürlük hareketlerine ışık tutmuştur. Atatürk’ün kutsal saydığı emperyalizmle savaşımları, yalnız Türk ulusu değil, diğer doğu ülkeleri de takdirle karşılıyordu. Türkiye’nin yüzyıllık geriliğinden kurtulması için Atatürk pek çok şey yapmıştır. Gerçekleştirdiği reformlar memleketin ekonomik hayatının, sınaî ve tarımsal kalkınmanın

hızla ilerlemesini hedef tutmuştu. Atatürk yönetimi zamanında Türkiye’nin uluslararası otoritesi yükselmiş ve memleket dünya siyasetinde önemli rol oynamaya başlamıştır.”

hızla ilerlemesini hedef tutmuştu. Atatürk yönetimi zamanında Türkiye’nin uluslararası otoritesi yükselmiş ve memleket dünya siyasetinde önemli rol oynamaya başlamıştır.”

Yunanistan Başbakanı General Ioannis Metaksas /1938

“Dost ve müttefik Türkiye’yi pek acı bir biçimde eleme düşüren ulusal yasa Kraliyet hükümeti, alen ulusu ve ben çok acılı bir heyecanla katılıyoruz. Bu çok çetin sınavda bütün Yunanistan’ın düşüncesi, en derin sempatisini açıklamak ve belirtmek için soylu dost ulusa yönelmiş bulunuyor. Ünlü Şef’in, kahraman askerinin ve Türkiye’nin aydın yaratıcısının anısını ululamakta olan Yunanistan, Başkan Kemal Atatürk’ün Türk-Yunan bağlaşmasının başlıca kurucusu olmuş ve iki ülkeyi ortak bir

ideal ve sulhçu bir çalışma birliği çerçevesi içinde birbirine bağlayan ve çözülmesine olanak düşünülmemen dostluk bağlarını oluşturmuş olduğunu asla unutmayacaktır. Yunanistan, kuvvetli eseri soylu Türk ulusunun yazgısını ebediyen tayin etmiş olan Büyük ölü hakkında çok heyecanlı bir anıyı bağlılıkla koruyacaktır.”

Fransa Cumhurbaşkanı Albert Lebrun / 1938

“Hayatını memleketinin şanlı canlanmasına hasretmiş olan ateşli vatansever ve büyük devlet adamının kaybolduğu şu anda Türkiye’nin yasına derin bir hisle iştirak etmekteyim. Kan dökülerek ve barışçı yollardan tahakkuk eden bu görevi Türk Milletine samimi dostluk bağları ile bağlı milletlerine geçecektir. Bugün Türkiye Cumhuriyeti’nin maruz kaldığı bu kaybı Fransız Milleti en derin teessürleri ile hissetmektedir.”

Fransa Devlet Başkanı Charles de Gaulle 10 KASIM 1963

“Büyük Atatürk’ün ölümünün 25. yıldönümü nedeniyle Fransız ulusunun, Türk ulusuna karşı duymakta olduğu sadık dostluk duygularını dile getirmek isterim. Türkiye tarihi, bugün, her zamandan çok Batı ve Avrupa tarihinden ayrılmaz bir durumdadır. Ve Atatürk’ün bu yöndeki gayretleri sonuçsuz kalmamıştır. Memleketlerimiz arasındaki yüzyılları aşan dostluk, bu gelişmenin temel öğelerinden biridir.”

İngiltere Başbakanı Winston Churchill /1938

“Savaş Türkiye’yi kurtaran, Savaştan sonra da Türk Milletini yeniden diriltiren Atatürk’ün ölümü, yalnız yurdu için değil, Avrupa için de büyük kayıptır. Her sınıf halkın O’nun ardından döktükleri içten gözyaşları bu büyük kahraman ve modern Türkiye’nin Ata’sına değer bir görünümünden başka bir şey değildir.”

Japonya Başbakanı Hayato Ikeda 10 KASIM 1963

“Modern Türkiye’nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk’ün ölüm yıldönümü münasebetiyle Cumhuriyet gazetesi aracılığıyla insanlığın en büyük liderine derin saygılarımı, Türk milletine de en içten selâmlarımı sunarım.

Japonya’da Atatürk, Birinci Dünya Savaşı sonrası felâketlerinden Türkiye’yi kurtararak büyük zafere ulaştıran kınlanan ve Osmanlı İmparatorluğu’nun yıkıntılarında yeni Türkiye Cumhuriyeti’ni yaratan büyük bir devlet adamı olarak çok iyi tanınmaktadır. Özellikle Atatürk’ün Türk dili devriminin gerçekleştirilmesi ve din ile siyaseti birbirinden ayırarak Türk toplumunun modernleşmesini sağlamak yolundaki gayretlerine karşı büyük bir hayranlık duymaktayız.”

Tunus Cumhurbaşkanı Habib Burgiba / 10 KASIM 1963

“Tunus ulusu, bugün, yüzyıllık bağlarla bağlı bulunduğu kardeş ve soylu Türk ulusu ile birlikte Mustafa Kemal’in unutulmaz anısını canlı tutmak üzere O’na saygıda birleşmektedir. Her şeyin tamamen kaybolduğu zannedildiği bir sırada, ulusundan ümidini kesmeyi ve yenilgiyi kabul etmeyi şiddetle reddeden, Tanrı’nın seçtiği bu büyük inşama ululuyoruz. O, güçleri birleştirmeyi, kırılmış cesaretleri yükseltmeyi bilmiş ve talihi zorlayarak, ülkenin bütünlüğünü tekrar kurmuş, memleketin bağımsızlık ve egemenliğini kazanmasını başarmıştır. Atatürk böylece, ölümü esirliğe yeğleyen bir ulusun neler yapabileceğini hayretler içinde bulunan dünyaya göstermiştir. Bu örnek unutulmayacaktır.

Biz memleketindeki egemenliğinin mimarı olarak Atatürk’ün şahsında, parçalanmak yolunda olan bir imparatorluğun yıkıntısı üstünde ilerlemeye yönelmiş, etkili ve modern bir devlet kurmuş devrimciye hayranlık duymaktayız. O’nun ölmez eseri, egemenliklerini elde etmiş ulusların yazgılarına hükmedenler için ışıklı bir örnek ve bir esin kaynağı olarak kalacaktır.”

Charles de Gaulle

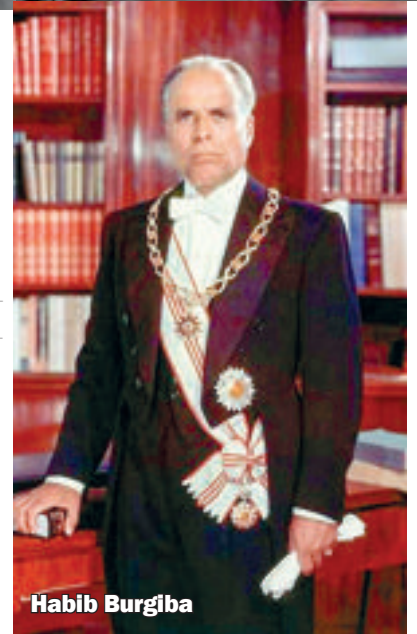
Rashid Karami

Winston Churchill

Hayato Ikeda

Habib Burgiba

Tage Erlander

Finlandiya Heyeti Başkanı Onni Talaş / 18 KASIM 1938

“Büyük Atatürk’ün ölümü Finlandiya’da derin ve genel bir üzüntü uyardı. Türk devrimini büyük bir ilgi ile izleyen Finlandiyalılar, aynı soydan bir kardeş ulus sıfatıyla büyük Türk ulusunun büyük acısına katılırlar.”

Lübnan Başbakanı Raşid Karami / 10 KASIM 1963

“Türk ulusunun önderi dâhi Atatürk, politika ve savaş alanlarında yılmayan büyük ve yurtsever bir insandı.

O, çevresinde toplanan kahraman Mehmetçiklerle, parçalanmış olan memleketi birleştirdi ve ümitle yaşayan millete mucizeleriyle zaferler kazandırdı.

Kahraman Atatürk, ulusların kurtuluşlarına kendilerini adanmış olan kurucuların bir sembolü olarak daima yaşayacaktır.

Türk ulusu, Büyük Ata’yı saygı ile anarken, Türkiye dostu memleketler de O’nun ismini anlayış ve takdirle, daima kahraman ve fedakâr Ata olarak hatırlayacaklardır.”

İsveç Başbakanı Tage Erlander / 10 KASIM 1963

“Modern Türkiye’nin yaratıcısı Kemal Atatürk’ün eserleri, memleketi için yaptıkları İsveç’te çok iyi bilinmektedir. Atatürk’ün liderliği altında Türkiye’nin kalkınmasını, fevkalade ileri hamlelerini hayranlıkla takip ettik. Atatürk’ün, hukuk alanında olduğu gibi, diğer alanlarda da getirdiği reformlarla Türkiye, içinde bulunduğu çok zor durumdan kurtarılıp kuvvetli ve güvenilir temeller üzerine yerleştirilmiştir.”

Kanada Başbakanı Lester Bowles Pearson / 10 KASIM 1963

“Kemal Atatürk’ün ölümünün 25. yıldönümü olan 10 Kasım günü Türkiye Cumhuriyeti kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı’nın manevi huzurunda saygı duruşunda bulunacaktır. Bu münasebetle Kanada Hükümeti adına Türk ulusuna, bu büyük devlet adamının anısı önünde saygıyla eğildiğimizi bildirir, Türkiye Cumhuriyeti’nin geleceği için başarı dilekelerimizi sunarım.”

Giovanni Leone

İtalya Başbakanı Giovanni Leone

“Kemal Atatürk, yalnız yeni Türkiye’nin sembolü değil, aynı zamanda çağımızın en ilgi çekici şahsiyetlerinden biridir. Çalışkan, güçlü ve hür Avrupa’nın diğer ülkeleri ile işbirliğine sağlam şekilde bağlı olan Türkiye, bugünde O’nun izinde yürümektedir.”

Pakistan Cumhurbaşkanı Muhammed Eyüb Han / 10 KASIM 1963

“Kemal Atatürk, yalnız bu yüzyılın en büyük adamlarından biri değildir. Biz Pakistan’da O’nu, gelmiş geçmiş bütün çağların en büyük adamlarından biri olarak görüyoruz. Askeri bir deha, doğuştan bir lider ve büyük bir yurtsever olan Kemal Atatürk, memleketinizi yeniden büyüklük yoluna koydu. O, yalnız sizin ulusunuzun sevgili lideri değildi. Dünyadaki bütün Müslümanlar gözlerini sevgi ve hayranlık hisleriyle O’na çevirmişlerdi. O, Müslüman dünyasında yeniden siyasi uyanış yönünde ileriye doğru cesur bir adım atan bir avuç insandan biriydi. Bu unutulmaz yıldönümünde sizin hislerinizi paylaşır ve büyük kurucusunun ölüm-süz anısına ulusunuzun gösterdiği sevgi ve saygı hislerine katılmak isteriz.”

Lester Bowles Pearson

M. Eyüb Han

Kaynaklar:

Muammer Yüzbaşıoğlu / Atatürk’ü Anmak / 1971, Kültür ve Turizm Bakanlığı İnternet Sitesi
1953’ten Günümüze Anıtkabir Özel Defteri / TSK

Atatürk ve Kayıp Kıta Mu

Her şey 1930'lu yıllarda Atatürk'ün ileri sürdüğü Türk Tarih Tezi ile başladı. "Türklerin Orta Asya'dan önceki ilk yurtlarını" araştırmak istiyordu. Atatürk bu amaçla 1934 yılında Tahsin Bey'i Kayıp Kıta Mu ve Türkler arasındaki ilişkiyi araştırmak üzere Meksika Büyükelçiliği'ne atadı.

Atatürk'ün görevlendirdiği Tahsin Bey'in gizli misyonu, Türklerle eski Amerikan halkları arasındaki ilişkiyi araştırmaktı ve araştırmalarda şaşırtıcı bir bilgi ile karşılaştı: Türkler, MÖ 12.000'lerde bir doğal afet sonunda Pasifik Okyanusu'nda sulara gömülen Kayıp Kıta Mu'dan Orta Asya'ya göç etmişlerdi. Tahsin Bey, Kayıp Kıta Mu hakkında en kapsamlı araştırmaları yapan İngiliz Albay James M. Churchward'ın (1851-1936) kitaplarını inceledi. Churchward 5 ayrı kitabında, binlerce yıl önce Pasifik Okyanusu'nun ortasında çok ileri bir uygarlığa

sahip büyük bir kıtanın bulunduğu kanıtlamaya çalışıyordu. Çok eski çağlarda bu kıtadan dünyanın değişik yerlerine göçler olduğunu belirtiyordu. Churchward Mısır, Sümer ve Maya gibi antik uygarlıkların Mu'dan göç edenlerce kurulduğunu ileri sürüyor ve Orta Asya'daki Uygur Türklerinin de, Mu kökenli olduklarını iddia ediyordu. Tahsin Bey araştırmalarını ilerlettikçe yeni bilgilerle karşılaştı. Mayalar, Aztekler, İnkalar ve Kızılderililerin de Türk kökenli olabileceklerine yönelik ipuçları elde etti ve araştırma sonuçlarını raporlar halinde Atatürk'e sundu. Ayrıca

Churchward'ın **Kayıp Kıta Mu** konusundaki dört kitabını Atatürk'e gönderdi. Atatürk 60 kişilik bir tercüme heyeti kurarak kitapları Türkçeye tercüme ettirdi ve günlerce bu kitaplar üzerinde çalıştı. Sayfa kenarlarına notlar aldı, bazı satırların altına çizdi ve sonuçta Türklerle "**Kayıp Kıta Mu**" arasında gerçekten bir yakınlık olabileceğine inandı. Türklerin Orta Asya'dan önceki anayurtlarının **Kayıp Kıta Mu** olduğu tezine son şeklini verip kamuoyu ile paylaşmak istiyordu ki ömrü yetmedi. Atatürk'ün bu çalışmaları 1938'den sonra unutuldu. Churchward'ın dört kitabı önce Türk Dil Kurumu Arşivi'ne, oradan da Anıtkabir Kitaplığına alındı. Söz konusu kitaplar bugün Anıtkabir'de Atatürk Kitaplarının bulunduğu bölümde (İngilizceleri ve çevirileri ile) durmaktadır. Tahsin Bey'in Meksika'dan Atatürk'e gönderdiği 14 rapor ise üç cilt defter halinde TDK Kütüphanesi'ndedir. Bu konu, 1983 yılında Gürbüz Tüfekçi'nin "**Atatürk'ün Okuduğu Kitaplar**" adlı çalışmasında da gündeme gelmişti ve Tüfekçi bu çalışmasında Churchward'ın Mu konulu kitaplarında Atatürk'ün dikkatini çeken yerleri göstermişti. Sonrasında, "**Atatürk ve Kayıp Kıta Mu**" ilişkisini 1985 yılında "**Bilinmeyen Dergisi**" inceledi. Dergi konuyu, "**Atatürk, Mu'da Ne Aradı?**" başlığı ile okurlarına sundu. Atatürk'ün Kayıp Kıta Mu hakkındaki araştırmaları ilk kez bu dergide sistemli olarak işlenmişti. Üç sayfalık yazı daha sonra bu konuda yapılmış az sayıdaki araştırmanın tek kaynağı oldu. 2000 yılına kadar Atatürk ve Kayıp Kıta Mu hakkında daha kapsamlı bir çalışma yapılmadı. Atatürk'ün 1937 yılında incelediği Churchward'ın dört kitabı 2000 yılı-

linda Türkçeye çevrilerek yayınlandı. Böylece Atatürk'ün notlar olarak, altlarını çizerek büyük bir dikkatle okuduğu bu kitaplarda neler yazıldığı anlaşıldı. Sinan Meydan, 2002 yılında yayınladığı "**Bir Ömrün Öteki Hikayesi; Atatürk, Modernizm, Din ve Allah**" adlı kitabında "**Atatürk ve Kayıp Kıta Mu**" konusuna da değindi.

Atatürk'ün, bu konudaki araştırmalara ne kadar önem verdiği, Anıtkabir Derneği Yayınları'na 24 ciltlik "**Atatürk'ün Okuduğu Kitaplar**" serisinde de görülebilir. Bu çalışmanın 10. ve 24. ciltlerinde, Atatürk'ün Churchward'ın Mu konulu kitaplarını okurken önemli bularak altını çizdiği yerler ve sayfa kenarlarına aldığı notlar gösterilmiştir. Bu konudaki son araştırma 2005 yılında Aktüel Dergisi'nde yayınlandı. Kemal Sezer, "**Ergenekon mu, Mu mu?**" başlığıyla Atatürk'ün "**Kayıp Kıta Mu**" ile ilgili çalışmalarına yer verdi. Bu çalışma öncekilerden farklı olarak daha kapsamlıydı ve Tahsin Bey'in torunu olan Osman Mayatek ile ya-

pılmış bir röportaja yer veriyordu. Tahsin Bey'in Meksika'dan Atatürk'e gönderdiği raporları ilk kez inceleyen ise Turan Dursun oldu. Dursun 1990'da yayınlanan "**Din Bu II**" adlı kitabında, Tahsin Bey'in Atatürk'e gönderdiği 14. Raporu da okuyucularıyla paylaştı. Bu rapor daha sonra farklı dergi ve yazarlar tarafından kamuoyuna sunuldu. 14. Raporu inceleyenlerden hiçbiri, Atatürk ve Kayıp Kıta Mu ilişkisinin farkına varamamışlar ya da önemsememişlerdir. 14. Rapor dışında Tahsin Bey'in

Atatürk'e gönderdiği 8. Rapor da ayrıntılı olarak incelendiğinde konunun Churchward'ın kitaplarına ve Tahsin Bey'in Meksika'dan gönderdiği raporlara dayanarak ayrıntılı bir şekilde incelendiği "**Kayıp Kıta Mu ve Mayalar**" hakkında kapsamlı bilgiler verildiği görülmektedir. "Türklerin bilinen anayurdu Orta Asya'dır. Peki ama Türkler Orta Asya'ya nereden, nasıl ve ne zaman gelmişlerdir?" İşte Tahsin Bey'in çalışmalarının temelini oluşturan Churchward'ın kitaplarında verilen

Türkler Orta Asya'ya Kayıp Kıta Mu'dan göç etmişlerdi.

bilgilere göre bu sorunun yanıtı 2 harften oluşuyordu: **MU!** İddiaya göre Meksika'da bulunan Meksika Tabletleri'nde ve Hindistan'da ele geçirilen Naakal Tabletleri'nde, günümüzden 70.000 yıl önce Pasifik Okyanusu'nda yer alan ve 64 milyon kişinin yaşadığı ileri bir uygarlığın (Mu Uygarlığı) ilk ipuçları vardı. Bu ipuçlarından ha-

ENGLISH	MU	MAYA	EGYPTIAN
A	⊙.◇.∧.	⊙.◇.∧.	⊙.∧.∧.
B	⊙.□.	⊙.□.	□.□.□.
C	⊙.⊙.⊙.	⊙.⊙.⊙.	⊙.
CH	⊙.	⊙.	⊙.
DZ	⊙.⊙.	⊙.⊙.	⊙.
E	I. II.	I.	II.
H	□.□.⊙.	□.□.⊙.	□.□.⊙.
I	I. II.	I. II.	III. II.
K	△.△.	△.△.	△.△.△.
KH	⊙.		
KU	⊙.		
L	⊙.∧.	⊙.∧.	⊙.∧.✓
M	□.□.□.	□.□.□.	□.□.□.
N	⊙.mw. —.	⊙.mw. —.	mw. —.
O		⊙.	⊙.
P	⊙.	⊙.□.8.	⊙.□.
PP	⊙.	⊙.□.	⊙.□.
SH	⊙.∧.		

Paskalya Adası'na kadar uzanan bir yer kapladığını ve şüpheye mahal bırakmayan bir şekilde ilk insanın ortaya çıktığı yer olduğunu keşfettim. Bu güzel ülkede yeryüzünde koloniler oluşturan insanların yaşadığını ve yüzlerin güldüğü bu toprakların 12.000 yıl önce korkunç depremlerle sallandığını, bir ateş ve su girdabı içinde yok olup gittiğini öğrendim.”

Amerikalı jeolog W. Niven, 1921-23 yılları arasında Mexico City'nin 45 km kuzey bölgesinde yaptığı kazılarda 2.000 m yükseklikte gömülü şehir kalıntılarına rastlamıştı. Niven bu kalıntılarda Mu'nun varlığına ışık tutacak 2.500'ün üzerinde tablet ve bulguya rastlamıştı. Bulgular 12.000 yıl öncesine aitti. Niven da, tabletler üzerinde uzun süre inceleme yapan Carnegie Enstitüsü uzmanlarından Dr. Morley de tabletleri çözümleremediler. Bu tabletlerin varlığını duyan Churchward, Meksika'ya gitti ve Tibet'te öğrenmiş olduğu Naakal dilini kullanarak Meksika tabletlerini çözmeyi başardı.

Churchward, Hindistan'da üzerinde çalıştığı Naakal tabletleri ile Niven'in bulduğu Meksika tabletlerinin aynı kaynaktan, yani Mu'dan çıktığını, Uygur sembol ve harfleri ile yazılan bu tabletlerin kökeninin Mu alfabesine dayandığını belirlemeyi başardı. Bu tabletler 12.000 yıldan çok daha önceki bir zaman dilimine aitti ve birçok yerinde Mu'dan bahsediliyordu.

MÖ 70.000 yılında Pasifik Okyanusu'nun ortasında, günümüzde Güney Denizi Adaları denilen küçük ada topluluklarının bulunduğu yerde büyük bir kıta vardı!

Kutsal Tibet metinlerinde “Ra-Mu”, Amerika yazıtlarında “Anavatan”, Naakal Tabletlerinde ise “Kui Ülkesi” olarak anılan bu büyük kıtanın en yaygın adı “Mu” idi. Churchward'a göre Mu kıtası, doğudan batıya 8.000 km, kuzeyden güneye 5.000 km uzunluğunda dev bir ada kıtayıydı. Naakal tabletleri, bu kıtanın

rekete eden Churchward, Kayıp Kıta Mu'nun varlığını kanıtlayarak bir düşüme gerçeğe döndürdüğünü iddia edecekti. 1883 tarihinde Hindistan'a yaptığı ziyaret Churchward'ın hayatının akışını değiştirmişti. Churchward, Batı Tibet'te Başrahip Rishi ile çalıştı. Rishi, mabedin gizli arşivlerinde çok eski zamanlardan kalan bazı tabletler olduğunu, inancı gereği asla dokunulmaması gereken bu tabletlerin içeriği hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadığını Churchward'a anlatmıştı. Ancak Başrahip kutsal tabletler hakkında konuşurken insanlığın ilk anayurdunun Mu Kıtası olduğundan söz etmişti. Bu tabletlerin, bulunduğu yerden çıkartılmaması gereken kutsal emanetler olması, Churchward'ın merakının daha da artmasına neden olmuştu. Altı ay süren uzun ikna çabaları sonucunda Başrahip Rishi, kutsal tabletlerden birkaçını örtü serili bir masa üzerine koyarak Churchward'a göstermişti. Tabletler, MU ile ilgili idi. Churchward gecesini gündüzüne

katarak aylarca tabletleri çözmeye çalıştı ve birçoğunu anlamayı başardı. Sonuç şaşırtıcı ve heyecan vericiydi. Tabletlerdeki yazılar dünyanın ve insanın nasıl yaratıldığını ve insanın ilk olarak ortaya çıktığı yeri ayrıntılı olarak tanımlıyordu. Araştırmalarını derinleştirdiğinde bir gerçekle daha karşılaştı: Erken dönem Grek, Kalde, Babil, Sümer, Pers, Mısır, Hindu medeniyetleri kesinlikle, Mu uygarlığının uzantılarıydı. Churchward Hindistan'da yaptığı uzun ve yorucu araştırmalar sonunda öğrendikleri hakkında şunları yazdı: “Araştırmalarımı sürdürerek bu kayıp kıtanın Hawaii'nin kuzeyinde bir yerlerden güneye, ta Fiji adalarına ve

uygarlığın beşiği olduğunu öne sürüyordu. 70.000 yıllık bir uygarlık geçmişine sahip olan Mu, adı Güneş olan bir imparatorluktu. Bu imparatorluk 64 milyon nüfusu ile birbirinden farklı 10 kabile şeklinde örgütlenmişti. Zaman içinde dünyada birçok koloni ve büyük imparatorluk oluşturmuştu.

“Günümüzde Pasifik Okyanusu’nda bulunan bazı adalar aslında Mu Kıtasının dağlık zirvelerinden ibarettir.”

Mu'nun ilk kolonisi Amerika'ydı. Amerika'nın gizemli uygarlığı Mayalar, Mu kökenliydi. Afrika'daki Mısırlılar, Mezopotamya'da Sümerler ve Akadlar, Orta Asya'da Uygurlar Mu'nun en önemli kolonileri idi. Bu uygarlıkların bugün bile tam olarak açıklanamayan binlerce yıl önceki bilimsel ilerliciliklerinin nedeni Mu'dan etkilenmeleridir. Bugünkü çağdaş uygarlığın ilk ortaya çıktığı yer, Mu idi. Mu ile koloniler arasındaki ilişkiler denizciler tarafından sağlanıyordu. Mu'nun ileri uygarlığı binlerce yıl içinde değişik toplumlar sayesinde evrimleşerek günümüze ulaşmıştır.

Mu'da en fazla gelişen bilim dalı fizikti. Mu'lu bilim insanları manyetik alanlar yaratabiliyor, gazların kaldırma kuvvetini kullanabiliyor, istediklerinde yerçekimi kuvvetini kaldırabiliyor ve hatta uçan cisimler yapabiliyorlardı. Edgar Case, Meksika'daki Mulular'ın Peru, Mısır ve Atlantis'ten gelenlerle bir araya gelerek piramit ve tapınakların inşasında görev aldıklarını ve taşların kaldırılmasında gazların kaldırma kuvvetinden yararlandıklarını ifade etmektedir. Bazı Mu araştırmacıları da Mulular'ın uçak benzeri araç yaptıklarını ileri sürmüşlerdir. Atatürk'ün Türk tarihi-

ne bakışı coğrafyayla sınırlı değildi. O, çok erken dönemlerden itibaren atı evcilleştiren, madenleri işleyen Türklerin belli bir coğrafyaya bağlı kalmadan Orta Asya'nın dört bir yanına yayıldıklarını düşünüyor, dünya üzerinde insanın yaşadığı her yerde Türklere ait izler arıyordu. Churchward'ın açıklamaları Atatürk için birkaç yönden çok önemliydi. Çünkü Churchward Uygur Türklerinin, Mu kökenli olduklarını neredeyse kesin olarak kanıtladığını iddia ediyordu ve Mu'nun en önemli kolonilerinden olan Uygurların, kültür ve uygarlık alanında

tüm Avrupa'yı etkilediğini ileri sürüyordu. Bu açıklamalar Atatürk'ün 1930'lu yılların başında dile getirdiği “Türk Tarih Tezi”ne bire-

bir uymakla kalmıyor, Türklerin Orta Asya'dan dağıldıkları yerlere uygarlık götürdükleri iddiasını daha da güçlendiriyordu. Atatürk'ün Mu konusu ile ilgilenmesi, araştırmalar yapması her şeyden önce bilimsel merak sahibi olduğunu göstermektedir. Belgeler ve yazışmalar, Atatürk'ün Mu konusuna inandığını düşündürse de, bu konuda kafasındaki pek çok

soru işaretini aydınlatacak bilimsel cevapları bulamadığı da anlaşılmaktadır. Mu ile ilgilenmesi, onun insanlık tarihinin bilinenden çok eski olduğunu düşündüğüne işaret etmektedir. Yakın zamanda gün yüzüne çıkan Urfa “Göbekli Tepe” bulguları, Atatürk'ün bu düşüncesinde haklı olduğunu göstermektedir.

Kaynaklar:

Sinan Meydan, “Atatürk ve kayıp kıta Mu” Gürbüz Tüfekçi, “Atatürk'ün okuduğu kitaplar” Bilinmeyen Dergisi, “Atatürk Kayıp Kıta MU'da ne aradı?” Albay J. Churchward, “Mu'nun çocukları”, “Mu'nun mukaddes sembolleri” “Kayıp kıta Mu”

KAYIP KİTA MU'NUN SEMBOLLERİ

DÖRT TEMEL GÜÇ

Dünyanın dört bir yanından heykellerle Bir dünya lideri ATATÜRK

Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış" sözü sadece ülkemizde değil dünyanın dört bir tarafında yer alıyor. Onu bu ay bir kez daha saygıyla anıyoruz. Atatürk'ün isminin verildiği sayılarla sınırlandırılmayacak kadar çok meydan, cadde, orman varsa da biz bu kez sadece heykelleri ve anıtları anımsatıyoruz.

Aşgabat,
Türkmenistan

Mexico City, Meksika

Başkent Mexico City’de bulunan saat kulesi Meksika’nın bağımsızlığının 100. yıl dönümünde Türk vatandaşları tarafından hediye edilmiş. 1910 yılında yaptırılmış ve “Osmanlı Saati” olarak biliniyor. Daha sonra yapılan Atatürk Anıtı ise La Reforma cadde-sinde bulunuyor.

Be'er Sheva, İsrail

Sderot David Tuviyahu ile Ali Daivis caddelerinin kesiştiği yerde Be'er Sheva’da bulunan heykelin levhasında “Yurtta barış, dünyada barış. Mustafa Kemal Atatürk 1881-1938 Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu” yazısı bulunmaktadır.

Amsterdam, Hollanda

Anıtta Hollandaca ve Türkçe olarak “Yurtta Sulh, Dünyada Sulh” yazılı...

Wellington, Yeni Zelandada

Atatürk Anıtı başkent Wellington’ın Tarakina koyunda. Cook Boğazı’na bakan anıtın orada olma sebebiyse

Yehud, İsrail

ABD

boğazın Gelibolu Yarımadası’na benzemesiymiş.

Caracas, Venezuela

Venezuela’nın başkenti Caracas’ta bulunan bir parktaki heykelin altında “Modern Türk Devletinin kurucusu Kemal Atatürk” yazısı bulunmaktadır.

Havana, Küba

Küba’da Atatürk’ten başka hiçbir yabancı devlet adamının

Budapeşte,
Macaristan

heykeli bulunmamaktadır. İlk Atatürk heykelinin altında Türkiye ve İspanyolca olarak "Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu - Yurtta Barış, Dünyada Barış" yazıyor. 2011 yılında Küba devlet yetkililerinin isteği üzerine heykeltıraş Metin Yurdanur tarafından yapılan yeni Atatürk heykeli de başkenti Havana'nın gözde mekânlarından olan, Puerto Caddesi'ndeki bir parka yerleştirildi.

Canberra, Avustralya

Anzak Savaş Anıtı karşısındaki Atatürk Anıtı.

Tarihte ilk defa bir savaş iki ülke arasında dostluk bağının kurulmasına neden olmuştu. Çanakkale Savaşında şehit olan Türk ve Anzak askerlerinin anısını yaşatmak için iki ülke arasındaki görüşmeler sonucu Avustralya'da Atatürk Anıtının açılmasına karar verilmiş.

Bükreş, Romanya

Romanya'daki Atatürk Meydanı... Bu meydana bir de Atatürk Büstü bulunmaktadır.

Yehud, İsrail

Mustafa Kemal Atatürk anısına yaptırılan bu anıtta da Atatürk'ün barışçıl anlayışını bir kez daha görüyoruz. "Yurtta sulh cihanda sulh" sözü ve hemen altındaki yazı: "Türk Milleti ve Türkiye'yi seven İsrail Halkı sana ebediyen minnettar kalacaktır."

Karlovy Vary, Çek Cumhuriyeti

Atatürk 1918 senesinde o dönemde Avusturya-Macaristan İmparatorluğu içinde yer alan Karlsbad'a gider. Böbrek tedavisi için Florencie isimli sanatoryumda kalır.

Avrupa'nın en eski lüks otellerinden biri olan Hotel Pupp'un yanı başında bulunan Florencie mütevazı bir otel görünümünde... O dönemdeki adı "Rudolf Hof" idi.

Ana kapı yanında bir levhada Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Kemal Atatürk'ün burada 1918 Temmuz'un-

Kushimoto, Japonya

Albany, Batı Avustralya

Caracas, Venezuela

da ikamet ettiğini belirten bir levha bulunmaktadır.

Daha sonra Florencie, Karlovy Vary'nin termal kentleri içinde nüfusunun giderek artması ve kentin zengin turistlerin akınına uğraması sonucu, çevredeki tüm binalar da restore edilerek lüks bir otel kompleksine dönüştürülmüştür.

Budapeşte, Macaristan

Macaristan'daki büstte yer alan Atatürk isimleri Naphegy Meydanı'nda yer alıyor.

Lima, Peru

"Paz En Casa, Paz En El Mundo"
"Yurtta Barış, Dünya'da Barış"

Kushimoto, Japonya

Ertuğrul Fırkateyni Kuşimoto açıklarında 18 Eylül 1890'da tayfun

sebebiyle kayalıklara çarparak batmıştı. 655 mürettebatın 589'u hayatını kaybetmişti. Ölenlerin anısına 1891'de bu kasabada bir anıt yapılmıştır ve her yıl düzenli olarak bu anıt önünde anma törenleri gerçekleştirilmekte.

Mersin ve Yakakent ile kardeş olan bu şehirde 1974 yılında inşa edilen Türk Müzesi'nde Ertuğrul Fırkateyni'nin maketi, gemideki asker ve komutanların fotoğrafları bulunmaktadır. 2010 yılında 7,5 metre civarındaki bronz Atatürk Heykeli yine Kushimoto'ya dikilmişti.

Santiago, Şili

Şili'nin başkenti Santiago'da Apoquindo Caddesi Novigod Parkı'ndaki Atatürk Anıtı. Şili'nin başkenti Santiago'da Belediye, kentte yaşayanların örnek alması için bir parka, Atatürk'ün sözlerinin yer aldığı rölyefini yaptırdığı bildirildi.

O yazı: "Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, vatanının fedakar ve sadık hizmetkârı, benzeri olmayan kahraman, insanlık idealinin canlı emsali... Bütün hayatını Türk Milletine vakfetmiş, milletine kendi ruhunu, ateşini vermiştir. Hatırası milletin ruhunu ateşli tutan sönmez bir meş'ale olarak yaşamaktadır!"

1938

Kurtuluş Savaşı'nın önderi, Türkiye'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Dolmabahçe Sarayı'nda, 57 yaşındayken hayata gözlerini yumdu.

10 Kasım

1 Kasım

1962 - Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Mars'a ilk roketi fırlattı.

2 Kasım

2000 - Dünya Satranç Şampiyonası'nda, 15 yıldır şampiyon olan Garry Kasparov, yurttışı Vladimir Kramnik'e yenildi.

3 Kasım

1992 - Carol Moseley-Braun, ABD Senatosu'na seçildi.

len ilk siyahi kadın oldu.

4 Kasım

1909 - Bağdat Demiryolu kapsamında yapılan Haydarpaşa Garı törenle açıldı.
1946 - UNESCO kuruldu.

5 Kasım

1930 - İlk televizyon reklamı Londra'da gösterildi.

6 Kasım

1991 - Sovyet gizli servisi KGB resmen kaldırıldı.

2 Kasım 2000

9 Kasım 1938

7 Kasım

1665 - Günümüzde de yayımlanan en eski İngilizce gazete London Gazette yayımlandı.

8 Kasım

1895 - Alman fizikçi Wilhelm Röntgen, X ışığını keşfetti.
1949 - Yemen'den 40.000 Yahudi'yi İsrail'e taşımayı amaçlayan Uçan Halı Operasyonu başladı.

9 Kasım

1938 - Kristal Gece: Berlin'de 7 bin Yahudi dükkânı yağmalandı, yüzlerce sinagog ateşe verildi, çok sayıda Yahudi öldürüldü.

1989 - Berlin Duvarı yıkıldı.

10 Kasım

1953 - Atatürk'ün Etnografya Müzesi'nde bulunan naaşı, Anıtkabir'e nakle edildi.

11 Kasım

1923 - Adolf Hitler Münih'te tutuklandı.
1987 - Van Gogh'un "İrisler" tablosu, New York'ta 51 milyon dolara satıldı.

13 Kasım

1906 - Paul Corno ilk helikopter uçuşunu başardı.
1914 - Caresse Crosby tarafından geliştirilen sutyenin patenti alındı.

11 Kasım 1887

22 Kasım 1947

14 Kasım

1914 - Fuat Uzkınay, ilk Türk filmi sayılan "Ayastefanos'daki Rus Abidesinin Yıkılışı"nı çekti.

1969 - NASA, Ay yüzeyindeki ikinci insanlı görev için Apollo 12 uzay aracını fırlattı.

15 Kasım

2003 - İstanbul'da Neve Şalom Sinagogu ve Bet İsrail Sinagogu'na cumartesi duası sırasında eş zamanlı intihar saldırılarında bulunuldu; 27 kişi öldü.

16 Kasım

1938 - Atatürk'ün naaşı Dolmabahçe Sarayı'nda katafalca kondu.

17 Kasım

1869 - Akdeniz'i Kızıldeniz'e bağlayan Süveyş Kanalı açıldı.

1993 - Güney Afrika siyasi liderleri, ırk ayrımına son veren yeni anayasayı kabul ettiler.

18 Kasım

1933 - İstanbul Darülfünunu İstanbul Üniversitesi olarak açıldı.

19 Kasım

1900 - İngiltere'de, seçme ve seçilme hakkı isteyen 119 kadın, Avam Kamarası'na zorla girmekten tutuklandı.

20 Kasım

2003 - El-Kaide bağlantılı eylemciler İstanbul, Levent'teki HSBC Bankası genel müdürlüğü ve Beyoğlu'ndaki Birleşik Krallık Konsoloslugu'na bombalı saldırı düzenledi. 30 kişi öldü, 450'den fazla kişi yaralandı.

13 Kasım 1914

21 Kasım

1877 - Edison, pikapı icat ettiğini duyurdu.

22 Kasım

1947 - Ölü Deniz Yazıtları ortaya çıktı.

1963 - Amerika Birleşik Devletleri başkanı John F. Kennedy Dallas'ta öldürüldü.

23 Kasım

1936 - Henry Luce tarafından yayımlanan Life dergisinin ilk sayısı çıktı.

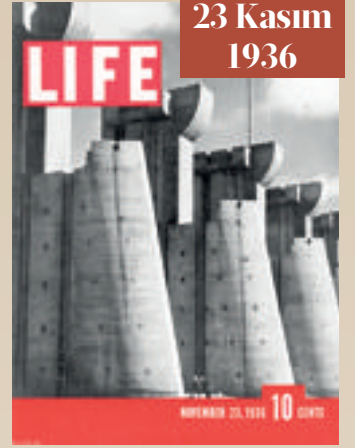
24 Kasım

1941 - Theresienstadt toplama kampı kuruldu.

25 Kasım

1893 - Orhun Kitabeleri,

23 Kasım 1936

Profesör Wilhelm Ludwig Thomsen tarafından okundu.

26 Kasım

2003 - Concorde yolcu uçağı son uçuşunu gerçekleştirdi.

27 Kasım

1909 - Thomas Alva Edison ilk sesli film gösterimini yaptı.

28 Kasım

1948 - Polaroid kameralar satışa çıktı.

29 Kasım

1929 - ABD'li Amiral Richard Byrd Güney Kutbu üzerinde uçan ilk insan oldu.

30 Kasım

1952 - ABD ilk hidrojen bombasını Eniwetok Adası'nda patlattı.

29 Kasım 1929

Bu yıl
Hanuka'nın ilk mumunu
12 Aralık Salı akşamı
yakacağız

Işıklar Bayramı

HANUKKA

Hanuka, “Yeniden Adama Bayramı”, Kudüs’teki Kutsal Mabet’in, MÖ 164 yılında Selevkiler (Suriyeli Yunanlılar) tarafından murdar edilmesinin ardından kurtarılması ve yeniden İsrail’in Tanrı’sına adanmasının anısına kutlanır. Bu kutlama, İbrani takvimine, her ne kadar, daha sonradan eklendiyse de, 12 gün süreyle kutlanan bayram, Yahudilerin en neşeli ve en çok sevilen bayramıdır. Hanuka aynı zamanda “Işıklar Bayramı” olarak da anılır. Hanuka her yıl Aralık ayında (İbrani takvimine göre 25 Kislev’de) kutlanır. Bu tarih kuzey yarıkürede gündüzlerin en kısa olduğu döneme gelir.

sonra, sekiz gün boyunca kutlanan bir bayrama dönüştürüldü. Çok uzun bir süre sonra, dinî metinleri yazan din bilginleri, çok az miktarda bir yağla, sekiz gün boyunca Mabet'teki Menora'nın ışıklarının hiç sönmeyeceğini yazarak, Hanuka'nın bir "Mucize Bayramı" olduğunu, dinî metinlere eklediler.

Evlerde Hanuka Nasıl Kutlanır?

Hanuka'ya ait birçok gelenek evlerde de uygulanır. Bu bayramın merkez noktasında Hanukiya adlı 9 kollu bir şamdan yer alır. Hanukiya'ya konulan mumlar, her gün bir tane artırılarak sekiz gün boyunca her akşam, güneş batarken dualar eşliğinde yakılır. Bundan amacı, o günlerde Mabet'teki minik bir toprak kapta bulunan ve sekiz gün yanarak mucize gerçekleştiren saf zeytinyağının mucizesini anımsatmaktır.

ve İsrail geleneklerine göre bir tür ponçık olan tatlı "Sufganiya" en önemli yiyeceklerdir. Avrupa'da çocuklara küçük miktarlarda para ve kuruyemişle birlikte kuru üzüm torbaları hediye edilir. Batı dünyasında, aynı döneme gelen Noel kutlamalarından etkilenerek, Yahudiler de Hanuka döneminde birbirlerine hediye alıp verirler. Evlerde çocuklar "Sevivon" adı verilen topaçla oyunlar oynarlar.

Hanuka, Yahudi Toplumu İçinde Nasıl Kutlanır?

Hanuka Bayramı her ne kadar, Tevrat'ta geçmese de, yine de Yahudi yaşamında çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle, o sekiz gün boyunca her akşam, değişik ortamlarda ve sinagoglarda dualar eşliğinde Hanukiya'nın mumları yakılır ve hep birlikte Hanuka şarkıları söylenir.

Hanuka'ya Kazandırılan Dinsel Temalar

Aynen Pesah (Hamursuz) bayramında olduğu gibi Hanuka'da da, baskı ve zulümlerden kurtuluşun kutlamaları anlatılmaktadır. Burada işlenen tema, baskıya karşı çıkma, kişinin dinini özgürce uygulayabilmesi ve ibadetini yapabilmesidir.

Hanuka Bayramı, isyancı bir halk hareketinin sonunda ulaşılan bir zafer öyküsü olsa da, din bilginleri olaya ilahi bir kimlik kazandırmışlar, sekiz gün boyunca, saf yağın hiç tükenmeden yanmasının bir mucize olduğunu söylemişlerdir. Bu mucizeyi gerçekleştiren ise her şey kadir olan Tanrı'dır.

TALMUD VE YAĞ MUCİZESİ...

Talmud ilk dönemde sadece ağızdan ağıza anlatıldı. O anlatılar daha sonra kaleme alındı ve Mişna adı ile yayınlandı. Din bilginlerinin bu en önemli çalışmasında Hanuka, "Tanrı'ya Adama" başlığı ile nakledildi. Ancak, Mişna Kitabında, bu bayramın uygulamaları ve gelenekleri konusunda hiçbir veri yoktur. Babil Talmudu döneminde yazılan ve Mişna'nın tefsiri olan Gemara Kitabında ise, olaylar birleştirilmiş ve "Şabat" risalesinde bayrama kutsiyet kazandırılmış ve yağ mucizesinden bahsedilmiştir.

Yine aynı mucizenin anısına, evlerde kızgın yağda kızartılmış yiyecekleri yemek bir gelenektir.

Aşkenaz geleneğine göre yağda kızartılmış "Latkes" (Patates köftesi)

Hanuka'nın Tarihi

MÖ 167 yılında Judea'da yaşayan Yahudi halkı, Selevkos İmparatoru 4. Antiokhos'a karşı ayaklandı. Ayaklanan Yahudilerin lideri, Kudüs'teki Kutsal Mabet'in Baş Kohen'i Matatyahu'nun büyük oğlu Yeuda Makabi idi. MÖ 164 yılının sonbaharında Yeuda Makabi ve yanındakiler, bir Pagan tapınağı haline getirilen Kudüs'teki Kutsal Mabet'i ele geçirip, orayı temizleyip kutsal-laştırdıktan sonra, yeniden İsrail'in Tanrısı'na adadılar. Bu olay daha

Hanuka Bayramının Tarihi

Selevkos İmparatoru, 4. Antiokhos Epifanes'e karşı Yeuda Makabi ve dört kardeşinin önderliğinde başlatılan ve zaferle sonuçlanan çarpışmaların sonucu olarak, Kutsal Mabet yeniden Yahudilerin eline geçer. Mabet'in içine yerleştirilen Pagan putların kırılmasından ve yine Mabet'in içinde kesilen domuzların kanyla kirilenip murdar edilmiş olan Kutsal Mabet, Makabi'ler tarafından tamamen temizlenip, kutsallaştırıldıktan sonra yeniden İsrail'in Tanrısı'na adanır. Bu olay daha sonra sekiz gün boyunca kutlanacak olan bayram şenliklerine dönüştürülür ve böylece kurumsallaşır.

Tarihçi Josephus'un Makabi'ler Kitabındaki Aktarımlar...

Bu olaylardan yaklaşık 250 yıl sonra, MS. I. yüzyılda Yahudi tarihçisi Flavius

Josephus, 1. ve 2. Makabiler adlı kitaplarında, savaşın köklerinden bahsetmiş, o dönemde, Selevkiler ve Judea'lı Yahudiler arasında yaşanan mücade-

leleri, savaşları ve tarihsel olayları, en ince ayrıntısına kadar anlatmıştır. Tarihçi, bu bayramdan "Işıklar Bayramı" olarak söz eder. Yani "Yeni-den Adama Bayramı" başlığından hiç bahsetmemektedir. Josephus bu bayrama "yeniden kazanılmış bir özgürlük" anlamını yüklerken, bunu da sembolik olarak ışıkla ifade etmek amacındadır. O yüzden günümüzde bile "Işıklar Bayramı" denmektedir.

Modern Dönemde Hanuka...

Modern zamanlarda Hanuka, Yahudiler için yeni bir anlam kazanmış ve Hanuka ile ulusçuluk özdeşleştirilmiştir. İsrail Devleti'nin kurulma aşamalarında, oraya öncü olarak gidenlerin verdikleri mücadele,

Hanuka dönemi savaşçılarının yaptıkları mücadelelere koşut sayılmıştır. O dönemde verilen özgürlük ve bağımsızlık mesajı, modern zamana eklenmiştir. Holokost döneminde hemen sonra kurulan modern İsrail Devleti ile birlikte, Yahudiler, baskıdan, esaretten, mezalimlerden ve toplu katliamlardan kurtulmuş ve kendi kimliklerine, dini özgürlüklerine ve ulusal egemenliklerine kavuşmuşlardır.

Hanuka Bayramı artık tarihsel, fiziksel ve olağanüstü yağ mucizesinin bir arada anlatılıp, kutlandığı bir mutluluk ve neşe bayramı haline almıştır...

- Düğün
- Bat – Bar Mitzva
- Tefilin
- Sünnet
- Doğum günü
- Bekarlığa Veda
- Nişan
- Mevlut

*Dünün lezzeti
bugünün damak tadı
sizinle...*

*ve tüm
organizasyonlarınız*

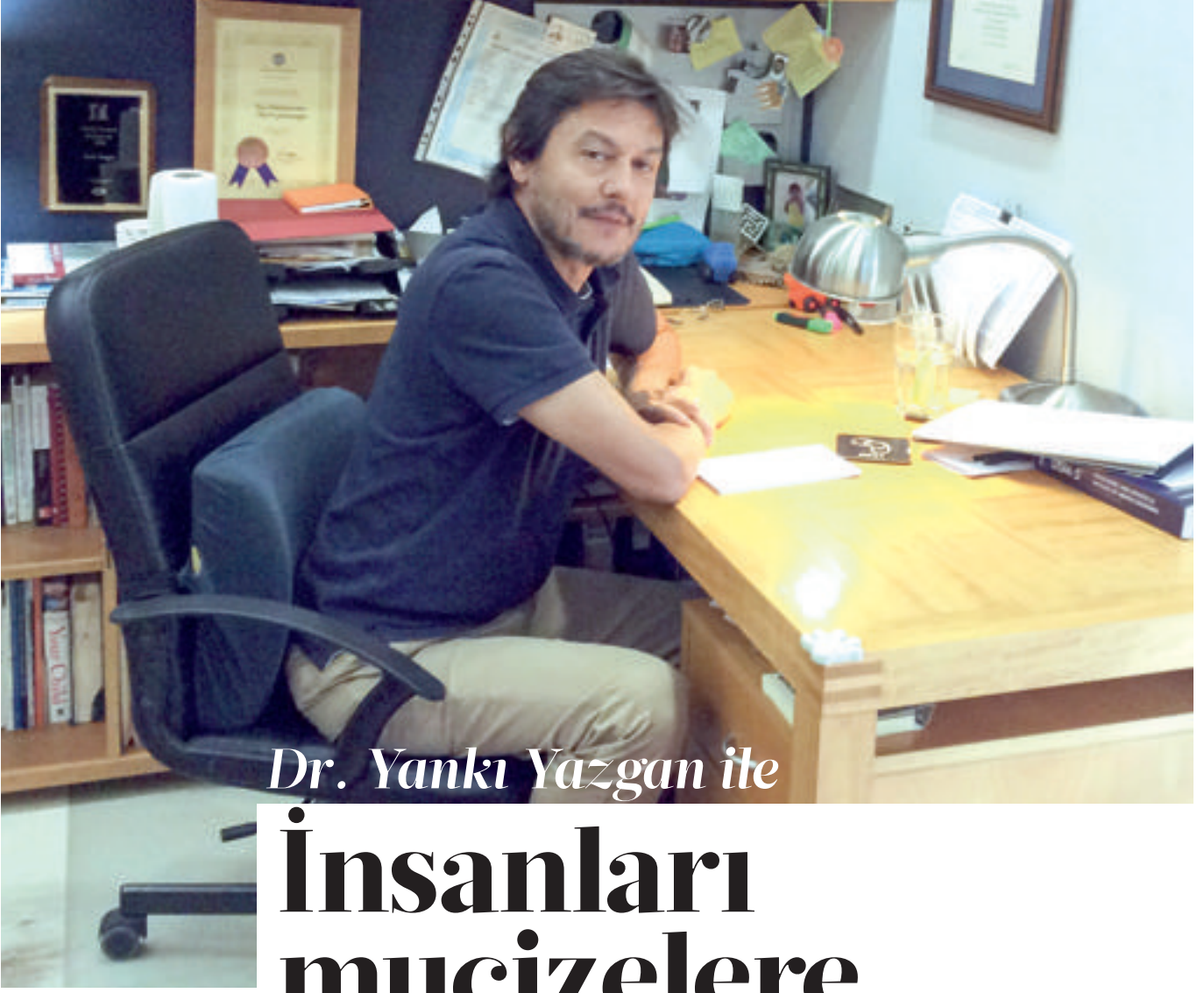

0216 386 37 15

0216 470 03 40

0541 613 44 03

baruhmeir@gmail.com

Dr. Yankı Yazgan ile

İnsanları mucizelere muhtaç etmemek...

Okuduğumuz “bilimsel” yazılar sahididen bilimsel mi? Mutluluk reçeteleri işe yarıyor mu? İçimizi rahatlatan kesin çözümler gerçekten “çözüm” mü? Cevapları Ruh Sağlığı Hastalıkları Uzmanı **Dr. Yankı Yazgan**’dan aldık.

Laboratuvardan, gazete veya sosyal medyaya gelene kadar, bilimsel bir buluş hangi aşamalardan geçer?

Bilimsel araştırma alanında, yüz binlerce sorunun cevaplarının araştırıldığı, bulunanların tekrar tekrar test edildiği bir süreç var. Günümüzde iletişim araçlarındaki hızlı bilgi yayılımı, bilim adamları üzerindeki sonuç üretme baskısı, özellikle tıp alanında deva bekleyen dertlerin çokluğu, bilgilerin kullanıma tam hazırlanmadan haber haline gelmesine sebep oluyor. Sadece Türkiye basınında değil, başka yerlerde de benzer örnekleri görüyoruz. Örneğin kendi araştırmamdan bahsedeyim: Yıllar önce otizmlilerde iki beyin lobunu birleştiren corpus collosum adlı bölgenin, otizmlilerde olmayan-

lara göre daha kalın olduğunu buldum. Bu bir bilim mecrasında yayınlandı. Haberler herkese açık olduğu için “otizm, MR çekerek görülüyormuş” yorumu yapıldı. Bu hem doğru hem yanlış. Doğru, ama bu henüz otizmlilerde bir bireyin beyin görüntüsüne bakarak tanı koyabileceğimiz, tedavisini çizebileceğimiz düzeyde bir bulgu değil. Örneğin, burun spreyiyle bir deneme yapılıyor ve 4-5 kişiye iyi geliyor; sevindirici bir bulgu, ancak spreyi kullanmak için erken, çünkü halen emin değiliz. Ölümcül hastası olanlarsa, “Bekleyecek durumumuz yok, bilim bunu çıkartana kadar beş yıl geçecek, hastamızı kaybedeceğiz,” diyor. Sıkıntı burada. Bu tür bir bilgi akışı, bilimin henüz ham, pişmemiş bilgilerinin sofraya gelmesine

“Sihirli
çözümler
üretenlerin,
boş ümitler
vadedenlerin sesi
gür çıkıyor.”

sebepliyor ve hiç yoktan çiğ tavuk yeniyor. Hem umutlar hem de itibar kayboluyor. Belki daha iyi çalışılsa emekler boşa gitmeyecek.

İlaç firmalarının manipülasyonu oluyor mu?

Tam tersi, onlar rekabetle, başka firmaların ilaçlarının kötülenmesine yönelik haber üretmekle ilgili... Etkili olmayan bir şeyi etkili gibi gösterme günümüzde çok zor, özellikle Amerikan ticaret dünyasında bunun denetimi sıkı ve firmaya büyük zarar veriyor. Amerika’da görüş belirtme özgürlüğü çerçevesinde ilaç reklamı yapılıyorsa da, reklama bakarak ilaç almanın pek fazla olmadığı, doktor tavsiyesinin önemsendiği görülüyor. Türkiye’de doktor tavsiyesiyle rekabet eden tek şey komşu tavsiyesidir, kullanıcı tecrübesi yani... Baktığımızda çok mantıksız değil, sadece herkesin derdi ayrı. Manipülasyon bence kanıtı aranmayan, kanıtlamak için çaba gösterilmeyen konularda var. Mesela birisi diyor ki, “x hastalığa kanda şu metalin birikimi sebep oluyor, ya da şu yemeği çok yerseniz böyle oluyor; bunu giderecek bir diyetimiz veya formülümüz var.” Kesinleşmesi için binlerce araştırma lazımken, araştırıp kanıtlamakla uğraşmıyor. Uyduruk iki tane araştırma da koyabilirsiniz... Biz vatandaş olarak bilemiyoruz. İki istatistik, bir kan değerleri tablosu koyduğu zaman, herhalde bilimsel diyoruz. Sadece tıpta değil, örneğin sosyal bilimlerde mutluluk

araştırması yapılıyor. Bir hafta halkın yüzde doksanını “mutsuzuz,” diyor, öbür hafta yüzde doksan “hayatımızdan memnunuz,” diye cevap veriyor. Araştırmanın sonucu, nasıl yapıldığına göre değişebiliyor. Ne kadar verdin, nasıl verdin, nasıl ölçtün? Acelecilik sebebiyle incelemeden geçmeyince sonuç yanıltıcı olabiliyor. Bilim tarihi bunlarla dolu. Bilimin son çözümü bulduk, iddiası yok. 1949’da psikiyatrik hastalıklarda beynin ön bölgesinin çıkartılması tekniğiyle Egas Moniz isimli Portekizli bir beyin cerrahına Nobel verilmişti. Bugün aklımızın almadığı bu iş, o sırada bilim sayılmış. Unutmayalım ki o zaman, has-

“Tıp, diğer bilimler gibi, bilginizi başka meslektaşlarınızla paylaşmak, onları da onu uygulayabilir hale getirmekle ilerliyor.”

talıklara kimse başka bir çözüm de üretmiyormuş. Bilimde mutlaklık olmaması, onu dogmatik sistemlerden ayırıyor. Bir yıl önce geçersiz denilen metot, yeni bir veri çıktığında gündeme gelebilir. İnsanlar kararsız, yumurta iyi mi kötü mü? İyi olduğunu gösteren yanları da var, kötü olduğunu gösteren yanları da... Bireylerin bu kararları genelde hekim olan bir danışmanla birlikte vermelerinin amacı şu: Sizi tanıyan, sizin yapınızı, ailenizi, özelliklerinizi bilen danışman, siz “bir patates yiyorum” dediğinizde, patates kocaman mı küçük mü, anlayabilir. Bilimin bir yorumcuya ihtiyacı var. Haber basında yer aldığı anda, size özel bir filtreden süzülmeden geliyor. O nedenle sizin tüketiminize hazır değil aslında... Doktorun, sağlık görevlisinin işi, bilimin ürettiğinin size uyup uymadığına karar vermek.

Bilimsel haberin abartılı olup olmadığını nasıl kontrol edebiliriz? Tıklansın diye, okurun zaafına hitap eden başlıklar ve öne çıkarılmış içerik ayrıntıları konusunda, basının etik kuralları oluşturması gerekiyor mu? ABD ve Avrupa’da bu var mı?

Basındaki kurallar sistemini çok iyi bildiğimi söyleyemem, ama sorumluluk olduğu kesin. Basın haber verme sorumluluğundan yola çıkar. Haberdan zarar doğma ihtimalinin düşünülmesi önemli, örneğin verdiğiniz bilgi sebebiyle eğer kişiler doktorlarına danışmadan bir hareket yaparlarsa zarara uğrayabiliyorlar, işe yarar bir ilacı bırakabiliyorlar. Ala-

nım dışında bir örnek veriyim; kolesterol ilacı karaciğeri bozuyormuş diyoruz. “Kimin karaciğeri, ne zaman, hangi noktada, hangi dozda”yı gazete haberine yazamazsınız, zaten bilmiyorsunuz. Birisi ilacı bıraktıktan altı ay sonra bir serebrovasküler kalp veya beyin olayı yaşarsa kim sorumlu? Gazeteci diyor ki, ben FDA sitesindeki haberi aktardım, kişi uygulamayı saydı... Televizyona çıkan doktorlarda da aynı durum söz konusu. Şimdi o moda biraz azaldı. Ben televizyondan beş yıldır uzak duruyorum, çünkü yanlış anlaşılacak çok kolay. Doğru bir şey söylediğiniz zaman kimsenin umurunda olmuyor. İstiridye yerseniz ne olur, bunlarda

“Herkes inancına göre kendini rahatlatacak alternatif bir mucize, bir hayal buluyor. Belki insanları mucizelere muhtaç etmemek önemli.”

sorun yok, ama Harvard’dan çıkan her haber, bilimsel bulgu hemen uygulansın diye çıkmıyor. Onlar kendi çalışmalarıyla ilgili bilgi veriyorlar. Yol yapımı gibi düşünün. “İzmir-İstanbul yolunun 500. kilometresine geldik,” dediğinde, 600 kilometrelik yol henüz açılmadı, demek. “Çok ilerleme kaydedildi, biraz beklerseniz bitiriyoruz,” demek. O kısmı söylemiyorsunuz, insanlar yola çıkıyor, 500 kilometrede takılıp kalıyor. Bu perspektifi gazetede yazmanın vermesi gerekiyor. Onlar da haber bulma, boşluk doldurma baskısı altındalar.

Tartışmalı otizm tedavilerine bel bağlayan, çocuklarına aşı yaptırmayan ebeveynlerle ilgili yazılarınız var. Bu konu geniş bir kampanyayı hak etmiyor mu?

Bu konularda anne babaların kendilerini yalnız, desteksiz ve güçsüz hissetmelerinin sonucunda, bazı yanlış ve yanıltıcı

yönlendirmelere açık olduklarını görüyorum. Bu bizim meslek grubunda da tartışılan bir konu. Diğer yandan nedense yanıltıcı nitelikte veya temeli zayıf bilgileri yayanların sesi her zaman daha çok duyuluyor. Sihirli çözümler üretenlerin, boş vaatler vadedenlerin sesi gür çıkıyor. Her doktorun ağzından çıkan her laf, bilimsel değildir. Araştırmayla elde edilmiş olması bile bir şeyi bilimsel kılmayabiliyor. Bir araştırma bulgusunun en önemli özelliği, herkes tarafından tekrarlandığında aynı sonucu vermesidir. Mesela Türk çayı, 8-10 dakika demlenir, kaynar suyla karıştırılır, öyle içilir. Bir araştırma gibi düşünün; siz “Biz bunu demlemeden yapabiliyoruz, sonuç aynı, ayrıca size çok iyi gelecek,” dediğinizde birçok kişi onu tercih ediyor. Diyetle ilgili, “Bunun bir yan etkisi olabilir mi?” diye so-

“Günümüzde iletişim araçlarındaki hızlı bilgi yayılımı, bilim adamları üzerindeki sonuç üretme baskısı, özellikle tıp alanında deva bekleyen dertlerin çokluğu, bilgilerin kullanıma tam hazırlanamadan haber haline gelmesine sebep oluyor.”

ruyorsunuz. Cevap “Kesinlikle olmaz.” Ya da, “Basınçlı oksijen vereceğiz, vakalarımızın yüzde yüzü iyileşti” deniyor. Dünyada böyle başarılı bir tedavi, böyle bir merkez yok. Bu gerçeğe aykırı. En iyi öğretmenin bile öğrencilerinin bir kısmı başarısız oluyor. Bu istatistiki bir olasılık. O nedenle ailelerin dikkat etmesi gereken nokta, büyük vaatler veren, isterse ünlü bir üniversite olsun, daha önce kimsenin bilmediği bir yöntemi uyguladığını söyleyenlere şüpheyle yaklaşılması. Tıp, diğer bilimler gibi, bilginizi başka meslektaşlarınızla paylaşmak, onları da onu uygulayabilir hale getirmekle ilerliyor. Ameliyat yapıyorsanız, öğretiyorsunuz, çıraklarımız yetişiyor. Her şey ortak. Tek kişinin yaptığı, başka kimsenin aklının ermediği çok özel yöntemler, belki etkilidir, bilmiyoruz. Ama onları bilim çerçevesinde ele almıyoruz.

Mucizelere inanmayı neden bu kadar çok istiyoruz? Mucize reçetelere itibar etmemenin yolu nedir?

Mucizelere, güzel vaatlere ihtiyacımız var. Dünyanın zorlukları, kötülükleri karşısında, biz nasıl rahat edeceğiz? Herkes inancına göre kendini rahatlatacak alternatif bir mucize, bir hayal buluyor. Belki insanları mucizelere muhtaç etmek önemli. O da, bu alanda çalışanlara, bilimsel ve etik kaygılar taşıdığını öne sürümlere düşüyor. Aydınlatmak, bazen yaşamın zorluklarına tahammül etmek için destek olmak gerekiyor. Örneğin otizm

veya başka nöro gelişimsel bozukluklarda, özellikle seyri ağır olan sorunlarda, ailelerin maddi manevi desteğe ihtiyacı var. Bazen akşam yemeğe gitmek isteyen karı kocalar, çocuklarını bırakacak kimse bulamıyorlar. Bu tip sistemleri kurmak bizim yükümlülüğümüz. Çocuğunuzu bırakıp bir yere çıkacak haliniz yoksa, mucizeden başka ne bekleyebilirsiniz! İğneyi başkasına, çuvaldızı kendimize batıralım, bu tür insanların sadece tıbbi uygulamalar dışındaki desteklerini biraz ihmal ettiğimizi düşünüyorum. Onkolojide, kalp hastalıklarında, yaşlılıkta da böyle... Birçok insan torunlarıyla aynı evde oturmuyor. Çocuklarımızla aynı kentlerde, ülkelerde bile değiliz. Otoyollar, köprülerden geçmek çok güzel, ama bir ülkenin uygarlığı yaşlılarına, çocuklarına, engellerine nasıl muamele ettiğiyle ölçülür. Bu konuda ümitsiz değilim. Türkiye'nin 20-30 yıl öncesine göre farklı olduğunu düşünüyorum. Ama gidilecek çok yol var.

Bilinçli kavramı eleştiriliyor. Freud'un vaka raporlarını abarttığı, hastalarını yönlendirdiğine dair görüşler var. Bu yaklaşım tıp dünyasında ne kadar ağırlıklı?

Freud ve onun temsil ettiği düşünce ekolüne göre çalışan doktorlar bir grup... Freudyen kuram popüler, köklü, sağlam bir kuram. Bazı konularda doğruluğunu destekleyici bilimsel bulgular olduğu söylenebilir. Bütünsel doğruluğuyla ilgili eksikler var. Freud'un yaşam eğrisine baktığınızda kendi kuramlarının bir kıs-

“Bilim iyileştirilir ve ileri götürülür bir şey. Yanlışlanabilirlik önemli. Yanlışsa, yanlış olduğunu göstererek ilerliyorsunuz.”

mını bırakmış. Doktordan öte düşünür bir yanı var. Bazı kitaplar kesin hükümlerle konuşur, başka konularda da benzer şeyleri görebilirsiniz. Kendi alanımızla ilgili, psikiyatri, psikolojiye dönük düşünce tarihine baktığımızda, rengini dönem dönem veren bazı akımlar var. Etkisi bugünkü evrim kuramı tartışması gibi.

Bana abartılı geldi.

Abartılı ve yanlış bir iddia. Diğer yandan bilinçdışının Freud’un tanımladığı gibi olmadığı söylenebilir. Bilinçdışından kastımız, bildiğimizi bilmediklerimiz. Davranışlarımızı etkileyen bir zihin sistemi ve bunun işaretleri var. Bunları Freudçu bakış açısıyla yeterince değerlendirmiyor, tam anlayamıyor olabiliriz. Ama çalışmalara bakıldığında, bireyin kendisinin farkında olmadığı otomatik süreçleri görüyoruz. Buna ben bilinçdışı derim, diğeri otomatiktir. Düşünmeden olan, düşünce süreçlerinin işin içine girmediği durumlara alışkanlık denebilir, refleks denebilir... Kestirip atan yaklaşımlar insanlara cazip geliyor. Yerçekiminin olmadığı ya da dünyanın yuvarlak olmadığını düşünen insanlar da var. Bunları alternatif bir teori ya da bilim gibi görmüyoruz. Bunlar bariz bir doğruyu bir

sebeple yadsıyanlar. Doğruyu yadsımakla, mevcut görüşe alternatif bir görüş üretmek arasında fark var. Alternatif bir görüş ürettiğinizde, doğruluğunu kanıtlamanız gerekiyor. Bilimde, “Ben son görüşüm, benden sonra daha iyi bir görüş olamaz” durumu yok. Bilim iyileştirilir ve ileri götürülür bir şey. Yanlışlanabilirlik önemli. Yanlışsa, yanlış olduğunu göstererek ilerliyorsunuz.

Hastane, doktor filmlerinde ve dizilerinde size ilginç gelen bir karakter var mı? Anthony Perkins, Antony Hopkins, Jack Nicholson? Veya doktor karakteri olarak House...

Gerçek olmayan, ama gerçek hissi veren bir karakter. House’a ilham veren yazıyı yazan Doktor Lisa Sanders’ı tanıyorum. New York Times’ta köşesi var. House, Sherlock Holmes gibi kurgusal, keyifli bir karakter; eğlenceli, insanlarda düşünme arzusu uyandırıyor. Filmlerdeki, Antony Perkins’ten Antony Hopkins’e, bütün karakterler çok iyi tasarlanmış. Düşünülerek, kopya etmeden... Mesela yetenekli Mr. Ripley, hepsi gerçek yaşamdan, araştırılarak, uzman görüşleri alınarak bulunduğu için çarpıcılar.

Karakterlerdeki zıtlıklar da çekici geliyor. Antony Perkins annesine düşkün gibi ama korkunç bir katil. Hopkins elif, kibar ve yamyam...

Hannibal Lecter psikiyatrist aynı zamanda. Bunlar birbirine engel şeyler değil. İnsan zihin yapısı böyle bir şey.

Hangisini hastanız olarak isterdiniz?

Ben çocuklarla çalışıyorum. Birtakım sorunlar hastalık mı değil mi tartışılıyor. Her anormallik ya da aşırılık ruhsal hastalık değildir. Doktorların ele almak zorunda olduğu durumlar olmakla birlikte, birçok kişilik sorunları dâhil, bireylerdeki her anormalliğin ya da aşırılığın ruhsal hastalık muamelesi görmesi, ruhsal hastalıkları olan insanlara olumsuz etkisi olan bir şey. Ruhsal hastalığı hafifleten, ciddi yetini azaltan bir etkisi oluyor. Bir başka insana bilerek, isteyerek zarar vermek, ruhsal hastalığı olan birinde, hastalığı olmayan birine göre çok daha az görülür. Ruhsal hastalığı olmayan bireylerin işledikleri suçlar, topluma ve dünyaya verdikleri zarar, ruhsal hastalıkları olanların ölçülemeyecek kadar üstünde. ‘Normal’ sayılanlar çok daha zararlı ve tehlikeli.

Estetik Doktorunuzu nasıl seçmelisiniz?

Hayatımız yaptığımız seçimlerle şekilleniyor. Sağlık alanındaki seçimlerimiz yaptığımız en önemli seçimler arasında. Çünkü yaşamımızın kalitesini, hatta süresini etkiliyor. Peki, seçimlerimizi ne etkiliyor?

İçinde yaşadığımız "Post Truth" döneminde seçimlerimizi etkileyen olgular artık maalesef 'gerçekler' değil. Duygularımıza ve kişisel inanışlarımıza hitap eden söylemler. Sosyal medya ise söylemlerin yayıldığı ana meca. Aesthetic Surgery Journal'da bu yıl yayınlanan bir makalede estetik doktorunuzu Instagram'dan

bulmaya çalışmanın yaratabileceği sorunlara dikkat çekiliyordu. Makaleye göre Instagram'da plastik cerrahi ile ilgili postların sadece %17'si yeterlilik belgesi almış plastik cerrahlara ait. Yani Instagram'da estetiğe ait verilen bilgilerin ve tanıtılan işlemlerin çoğu işin uzmanı olmayan kişiler tarafından konmuş. Bunlar: pratisyen doktor, anestezi uzmanı, ortopedist gibi bu branşla alakasız kişiler olabildiği gibi doktor olmayan hatta tamamen sağlık sektörü dışındaki kişiler de olabilirler. Üstelik buralarda yayınlanan öncesi sonrası fotoğrafların gerçeği yansıttığına, photoshop içermediğine dair bir güvence de yoktur.

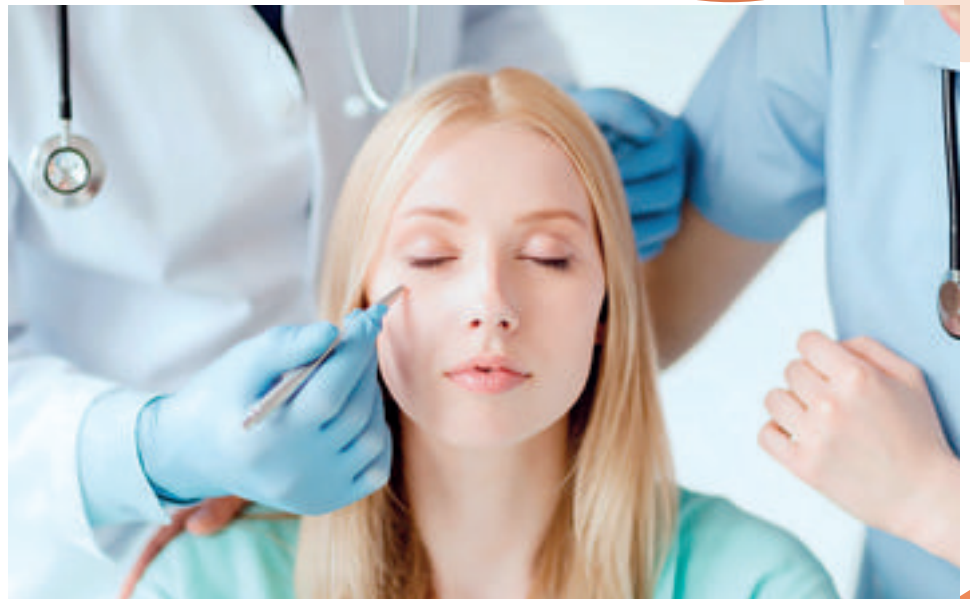
American Board of Cosmetic Surgery'nin kendi web sitesinde estetik cerrahın nasıl seçileceğine dair yayınlanan kriter listesinin de şunlara yer verilmiş:

- Estetik cerrahın yeterlilik belgesi var mı sorun. (Yeterlilik belgesi: meslekte belli bir yıl ve vaka sayısı deneyimi olan estetik cerrahi uzmanlarının girebildikleri ulusal bir 'yazılı -sözlü uygulamalı' sınav sonucu alınan bir kalite belgesi).
- Yaptırmak istediğiniz işlemle ilgili doktorun deneyimini sorgulayın.
- Estetik cerrahın estetik bakış açısının size uyup uymadığına bakın.
- Gittiğiniz klinikte lokasyon, personel ve hekimin sizi iyi hissettirip hissettirmediğine bakın.
- Ameliyatın nerede yapılacağını inceleyin.
- Başvurduğunuz kliniğin sizinle ilgili organizasyon, rapor, işlem sonrası destek gibi fonksiyonları yeterli mi ona bakın. Bunun dışında önemli verilerden biri de seçmeyi düşündüğünüz hekimin bir hastası ile görüşmek ya da fikir almak olabilir. Çünkü o kişi zaten yukarıda belirtilen senaryoyu baştan sona yaşamış olacaktır. Bütün referanslar içinde en kıymetlisi bir hekim hakkında diğer hekimlerden iyi bir referans almaktır. Sağlıklı güzellik, güvenli estetik sizlerle olsun.

Prof. Dr. Ferit Demirkan
Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Uzmanı

"ESTETİK CERRAHIN YETERLİLİK BELGESİNİN OLUP OLMADIĞINI MUTLAKA KONTROL EDİN."

Çoğu zaman kimliğimizi saklamak, bazen de çılgınlıklarımızı yaşamak için kullandığımız maskeler bizi kendi doğamızdan uzaklaştırıyor ne yazık ki. Maskelerimizin altında binlerce yüz var. Hangisi bize ait?

Maskeler & Oyun

nin üstüne örttüğümüz dokulardan, bize ait olmayan 'yüz'lerden arınmak o kadar kolay mıdır?

Oysa ilkel kabilelerde durum hiç bu kadar karmaşık değildi. Maskeler doğaüstü varlıklarla iletişim kurmak için kullanılırdı. İlkel çağlarda maskeler av sırasında hayvanlara görünmemek için kullanılan, bir çeşit kimliği gizleme objesi idi. İlk pagan kültüründe ise maskeler, (Paganus sözcüğünün anlamı: kırsal) baharı karşılamak, ilahi olanı, eril dişil olanı, kutsal bütünü parçalarını onurlandırmak için kullanılırdı. Her erkek, kadın, çocuk, Paganlar için eşsiz ve güzel bir varlıktı. Paganlar, bireysel ruhani deneyimin önemini vurgular ve sıklıkla bu deneyimi, sevdikleri doğal dünyada, tabiatın içinde panayırlar düzenleyerek, birlikte orgi yaparak kutlardı. Onlara göre doğaya karşı doğurgan olmak bir minnet borcuymdu, bunun şekli ve yeri yoktu. Şamanlarda ise maskeler, kötü ruhları kovalamak, hastaları türlü ayinlerle iyileştirmek için kullanılırdı.

1268 yılından beri kutlanan Venedik Karnavalının temeli ise yine Pagan kültürüne dayanır. Venedik'te takılan ilk maske, *Batva* ve *Punchinella* idi. *Batva*, siyah şapka ile takılır erkeksi görünüm verir. *Punchinella*, upuzun sarkık burun görünümünde olur. Sosyal sınıf farkının epey belirgin olduğu dönemlerde yılda 15 gün takılan bu maskeler ile kişilerin kim olduğu, önemini yitirirdi. Örneğin bir sokak satıcısı bir prens gibi gö-

rünürken, çok varlıklı biri bir esnaf gibi görünürdü. 14. yüzyılda ise Japon tiyatrosunda oyuncular, ahşaptan yapılmış boyalı maskeler takar; usta bir işçiliğin türünü olan bu maskeler, tanrıları, tanrıçaları, iblis ve cinleri temsil ederdi.

Kostüm giyerken maske takma geleneği de 15. yüzyıl sonlarında, İtalyan Yahudileri tarafından başlatıldı. Bu kavramın, Avrupa'ya yayılan Roma Karnavalından etkilenerek oluştuğu var sayılmakta. Bu geleneğin tabikinin Orta Doğu'ya ulaşması 19. yüzyılı bulur. Mahari Minz (1405 - 1508 Venedik) bu gelenekten bahseder. Bunun var olma sebeplerinden biri de Purim hikâyesinde, Tanrı'nın kendisini doğal olayların arkasına saklamasından kaynaklanmaktadır, ve Yahudi tarihinde I.Tapınak yıkıldıktan sonra (her zaman var olmasına rağmen) Tanrı'nın yüzünü, alenen göstermemesidir.

Peki, bugüne dönelim yeniden...

Henry David Thoreau, 'Nerde ve Ne İçin Yaşadım' kitabında şöyle der: "İnsan öyle gösterişsiz giyinmeli ki, karanlıkta elini kendine uzatabilsin. Kuşların tüy dökme mevsimi gibi, bizim de eski giysilerimizi yenileriyle değiştirme mevsimlerimiz yaşamlarımızda dönüm noktası olmalı. Dalgıç kuşu bu dönemi geçirmek için ıssız gölcüklere çekilir. Yine böyle içsel bir çaba ile yılan bir taşın etrafında kıvrıla kıvrıla, eski derisinden kurtulur. Yepyeni ve pırıl, pırıl bir deri ile yeniden doğar." Sümerlerde yaratılışın simgesi olan yılan, ezelden ebede gidişi ve bilge-

Polonyalı roman ve oyun yazarı Witold Marian Gombrowicz, "İnsan ebedi ve ezeli oyuncudur çünkü yapaylığı doğustandır. Ondan istenecek şey, durumundaki yapaylığın bilincine varması ve bunu itiraf etmesidir," der. Peki, yaralarımızı, incinebilirliğimizi göstermemek uğruna, yıllarca birbirini-

BİR ZAMANLAR

Bir zamanlar, oğlum,
içten yürekte gelirdi gülmeler
gözlerinin içi gülerdi insanların;
gel gör ki herkes sırtıyor şimdi.

Buz kesilmiş gözleri
gözleri bir kuşklar denizi.

Başkaydı o zamanlar, başka
el sıkımda bile bir içtenlik vardı;
ama hepsi tarihe karıştı, oğlum.
Şimdi soğuk yapıyorlar bu işi
o yetmezmiş gibi
sol elleriyle boş cepleri
yokluyorlar.

“Burası sizin eviniz”, “Gene
buyrun”
önden bol keseden atıyorlar ama,
sonradan iş değişiyor,
bir kez, iki kez güler yüz gösterip
üçüncüde kapıyorlar kapıyı
suraatına.

Neler öğrendim neler.
Yüz değiştirmeyi öğrendim
sözgelimi
giysi değiştirir gibi -
evyüzü, işyüzü, sokakyüzü,
konukyüzü, kokteilyüzü
her birinde ayrı bir anlatım
bir fotoğraf gülüşü.

Ben de öğrendim oğlum
dişlerimi gösterip sırtımayı,
soğuk soğuk el sıkımayı,
içten “defol” demeyi.
Hiç sevmediğim halde
“Gördüğüme sevindim”
kafam kazan olduğu halde
“Ne güzel konuşuyorsunuz”
demeyi
ben de öğrendim.

Ama inan bana, oğlum,
sen yaşayken nasılsam
yine öyle olmak istiyorum.
Ağrıma gidiyor numaralar
öğrenmek.
Özellikle nasıl gülüneceğini
yeniden öğrenmem gerek,
bir gülüyorum aynada, dişlerim
zehirli dişleri oluyor bir yılının.

Öğret bana oğlum
nasıl gülüneceğini göster
nasıl gülerdim bir zamanlar
sen yaşayken.

Gabriel Okura
Çev.: Gürkal Aylan

liği temsil eder. Yengeç suyun için-
de bin bir kiskacıyla eski derisinden
kurtulur ve yepyeni bir deriyle yeni-
den doğar. Doğa canlıları gibi, bizim
de maskelerimizi yeni bir doğumla
belki de kendi ıssız köşemizde, kendi
ayinimizle, şimdi sonbahardan ay-
rılırken üstümüzden çıkartarak yeni
ufuklara yol alabiliriz. Peki, ama na-
sıl diye sorabilirsiniz... Basit ve sade
olanla, oyunla, aynı çocuklar gibi.

Çıkar kendini kendinden, koy karşına kendini; şimdi kimsin sen?

Çocuklar, çok sevdikleri bir yemek
önlere geldiğinde, iştahla yerler,
ve bitince ellerini birbirine çarpıp
“Bitti” derler. Şükran duyarak haz-
zına vararak... Artık, yeni bir oyunla

oynama vaktidir.

Einstein, “Oyun, araştırmanın en
yüksek biçimidir. Oyun bulaşıcıdır,
bizi besler, tomurcuk açar yayılır. Ya-
şam düzenimizi yönlendirir. Yaşamı
geliştirir, bizi birbirimize bağlayan
dokudur,” der. Yaratıcı oluruz, ve
yaratıcı oldukça birşeylerin farkında
olup kendimizi ve karşımızdakini
daha iyi anlarız. Creare, ‘yaratıcı-

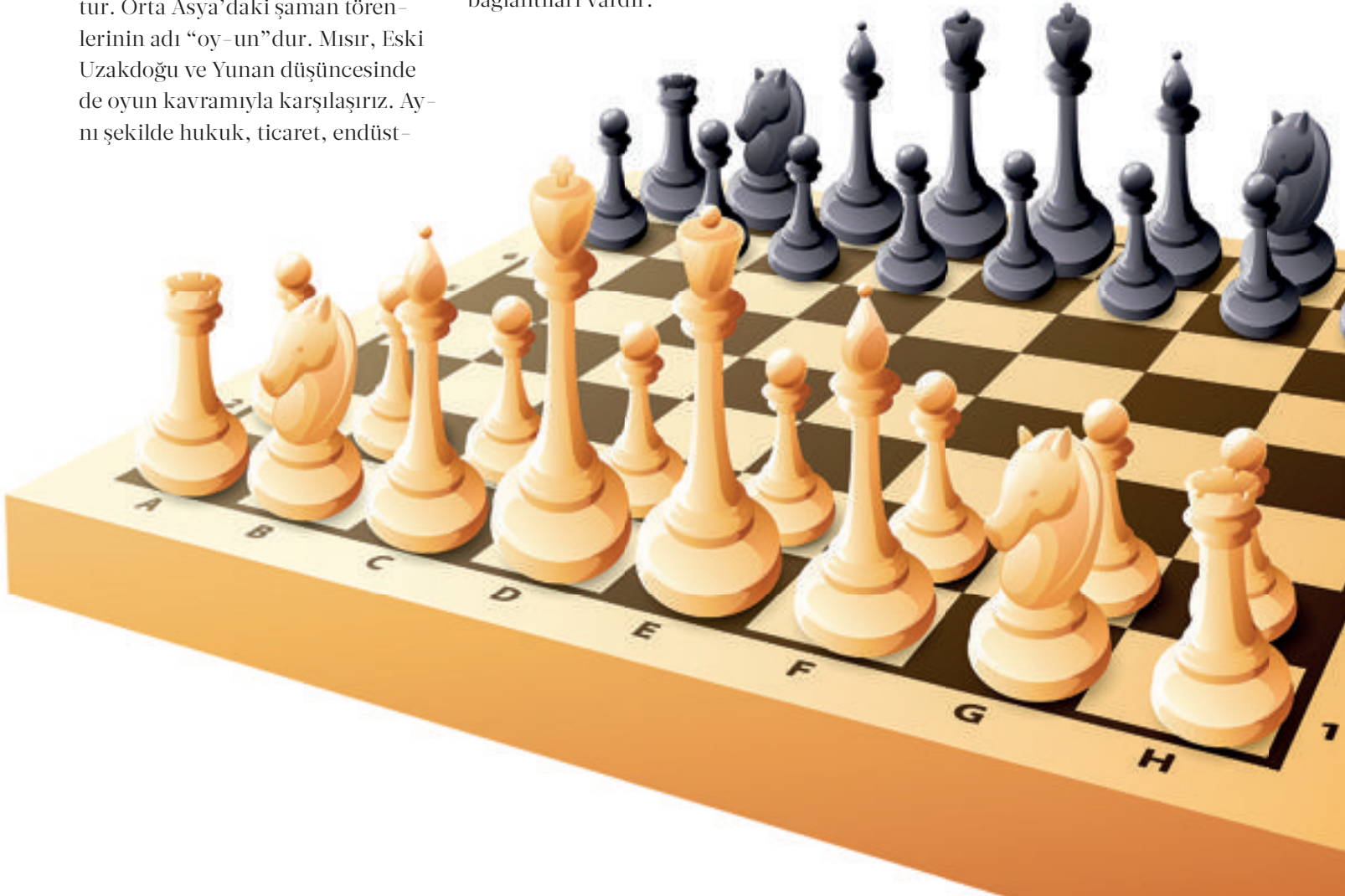

lık', meydana getirmek, oluşturmak, ortaya çıkarmak, yapmak anlamlarına gelen 'yaratmak' kelimesinden türemiştir. II. Dünya Savaşı sonrası yıllarının simgesi ve ayırt edici özelliği olan 'yaratma' kavramı sadece oyuncak endüstrisinin yapısında değil, psikoloji, eğitim, sanat gibi alanların araştırmalarında kullanılmış; Sanat Terapi doğmuştur. İnsanoğlu, çevresinde gördüklerini taklit ederek, gerçekleştirdiği eylemleri hareketlerle birbirine anlatarak, farkında olmadan oyunu yaratmış, günümüze aktarmış. Gündüzlerin ardından gelen gece, şiddetli yağmur, gök gürültüsü, kasırga onları korkutmuş, gündüzlerin çabucak gelmesi kasırganın bir an evvel son bulması için bilinçsiz hareketler yapmış, bu hareketler zamanla bilinçli yapılan büyüsel törenlere dönüşmüş ve bu aşamada oyun kültürel bir özellik kazanmıştır. Örneğin, Mitos ve ritüeller oyundan doğmuştur. Orta Asya'daki şaman törenlerinin adı "oy-un"dur. Mısır, Eski Uzakdoğu ve Yunan düşüncesinde de oyun kavramıyla karşılaşırız. Aynı şekilde hukuk, ticaret, endüst-

ri, bilim gibi alanların oluşmasında yine oyun etken olmuştur. Aslında oyun, içgüdüsel olarak en başından beri ve kendiliğinden mevcuttur. İnsanlar gibi, hayvanlar da kendiliğinden oyun oynamaktadırlar. (Huizinga, 1995) Nesne kuramcısı Winnicott'a göre ise oyun, bir geçiş alanıdır. Dış dünyadan seçtiği nesnelere çocuk, bu alanda kullanır. Onlara, iç dünyasından roller verir. Bu nesnelere hem iç dünya, hem de dış dünya ile bağlantıları vardır.

Peki, biz büyükler şimdiki çağda bunca yoğun stresli yaşamlarda, iş ortamlarında nasıl yükümüzü hafifletiriz? Gabe Zicherman oyunlaştırmayı (gamification) basit bir dille sorun çözmede, oyun ve oyun teknikleri kullanma prosesi olarak açıklıyor. Kendisi Ted Talk'ta yaptığı bir konuşmada, 12 hafta boyunca juggling oyununu öğrendikten sonra, olgun yaşta insanın kafalarının daha iyi çalıştığını söylemekte. Oyunla artan yaratıcı zekânın problemleri çözdüğünü savunmakta. Bunun için, devamlı yenilikleri araştırmamız ve kendimize meydan okumamız gerektiğini, işlerin yapa yapa, kolaydan, gittikçe daha zor hale getirildiğinde yaratıcı şekilde çözümleyici olabileceğimizi öne sürmekte. Yaşamımızda sürekli bir amaç olursa ve önümüze her seferinde yeni bir 'havuç' koyarsak, sürekli genç ve oyuncu kalabiliriz. Soyut oyuna en iyi örnek, Stefan Zweig'in "Satranç" romanıdır. Romanda, bir mahkûm tavanda hayali bir satranç oyunu düşünür, kendine karşı oynar ve delirmekten kurtulur.

'Gamification' Eğitimde Oyunlaştırma

Çocuklar hayatı öğrenmek, yaşlılar hatırlamak için oynar...

Çocuklar hayatı öğrenmek için oynar dedik. Amerika'da eğitim sisteminin zorluklarına ve eşitsizliklerine karşılık, Finlandiya'da artık dersler oyunla yapılacak.¹ Son düzenlemeyle beraber, öğrencilere her 45 dakikada bir 15 dakikalık ara sunuldu. Okulda geçirilen süre kısaltılarak, 5 saat olarak ayarlandı. Amerikalı öğrenciler günün ortalama 6 saatini ev ödevleri ile harcıyor. Finlandyalı öğrencilerde ise bu süre ortalama 3 saat civarında. Öğrencilerin kendi derslerini, olaylar üzerinden kendilerinin seçmesi fikrinin, öğrencilerin derslere duyacağı hevesten, bilgi birikim ve gelecekteki duruşlarına

kadar pek çok noktada fayda sağlayacağı düşünülüyor. Çocukların oyun, hayal gücü ve kendi kendilerine keşif vasıtasıyla öğrendiklerine inanıyorlar. Fin hükümeti belediyelerine, belediyeler okul yöneticilerine, okul yöneticileri öğretmenlere, öğretmenler öğrencilere güveniyor. Ve buna karşılık, anne babalar ve aileler öğretmenlere güveniyor. Okul-

lar birbiri ile rekabet etmiyor. Öğretmenler çok değerli. Her 45 dakikada bir, öğrencilerin yasal olarak 15 dakika serbest zaman geçirme hakkı var. Finliler, öğrencilerin derse katılım ve öğrenme kapasitelerinin gevşeme ve yeniden odaklanma olduğunda, daha başarılı olduklarına inanıyorlar. (Sophia Faradi)²

Maskeler ile başlayan yolculuğumuzun sonuna, oyunlarla geldik. Şimdi yeniden derilerimizden arınıp, yola çıkmalı...

Yola çıkmak sonunda
Parlak köpüklere doğru
Güvenli bir umut
Ve gem vurulmaz bir dürtüyle
Kayıp gitmek altın
Havası içinde yazın
Şükret - sonra da
Salıvermek dalgalara
Sevinçli hünerini kasların
İçgüdüyle apansız
Fırlatmak, fırlatmak korkusuzca
Tüm fazlalıkları ve çığlıkları
Bir göğün bağrındaki şafağa
Gömülmek sonsuzluğa
Ve sonra pırl pırl
Yeniden doğmak.

Jorge Guillen

¹ (<http://www.baskabirolkulmumkun.net/>)

² http://www.edweek.org/tm/articles/2014/06/24ctq.faridi_finland.html

Tamara Pur ile Masal-Oyun-Hayal Seminerleri

Bu seminerleri yapmaya nasıl karar verdin?

1990-1992 yılları arasında, Diyalog Etkin İletişim seminerlerindeki edebiyat hocamız, Rüksan Günaysu'dan, seminer bittikten sonra da birkaç arkadaşımınla birlikte 2013 yılına kadar düzenli olarak edebiyat, şiir ve felsefe dersleri aldık. Farklı şairleri tanıyıp, şiir analizleri yapardık. Eş zamanlı olarak İşsanat ve Aksanat gibi değişik mekânlarda şiir dinletilerine de sık sık giderdim. Ayrıca, Mario Levi ve başka yazarlardan eğitimler aldım. Judith Liberman'ın masal yazma ve anlatma atölyelerine katıldım. Uzun bir müddet, Tel Aviv Lesley Üniversitesi eğitmenlerinden Dışa Vurumsal Sanat Terapisi Eğitimleri olarak bilgi dağarcığımı zenginleştirdim. Dünyaya bakış açım çok değişti; ufkum genişledi. Nasıl ki, ağaçtaki ham bir meyve zaman içinde olgunlaşır ve nasıl ki, sonbaharda yeşil olan yapraklar kıvrıla dönüşürse... işte ben de, onların bu mevsimsel döngülerinin tamamlanışı gibi, kendimi benzer bir yerde hazır hissetmeye başladım. Şiirle doldum, şairlerle piştim, hala öğreniyorum; çünkü öğrenmenin sonu yok ve şimdi öğrendiklerimi büyük bir keyifle harmanlayıp aktarıyorum.

Şiir dışında, masallar anlatıp öykü de yazıyorsun. Sence, masal ve öyküler insana ne katıyor?

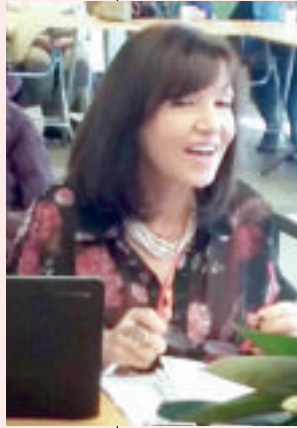
Bence masal, bizlerin, hayalden gerçeğe açılan sihirli kapı aralığından bakmamızı sağlıyor. Örneğin, İsveç veya Sefarad masallarında, yani farklı etnik kökenli masallarda, dünyanın çok değişik kültür ve gelenekleri anlatılır. Masallar, bir hayal dünyasından gelir ve gerçeğe yol alır. Yani, masal okurken, bir yandan hayallerin içinde yuvarlanıyor, aynı zamanda farkında olmadan pek çok mesaj alıyoruz. Masal anlatmanın da, masal dinlemek kadar yaratıcılığımızı arttırdığı ispatlanmıştır.

Ses tonunun çok etkileyici olduğu, katılımcılar tarafından pek çok kez dile getirildi. Sesin bir şifa aracı olduğunu düşünüyor musun?

Sesin kesinlikle iyileştirici gücü olduğunu düşünüyorum. Eskiden, Edirne'deki II. Beyazıt Camisi ve

Şalom yazarlarımızdan, sevgili Tamara Pur, geçen yıl 'Kura Irmağı'nın Kıyısında' adlı kitabı, bu yıl da yazdığı 'Seder' öyküsü ile okurlarının gönlünü fethetti. Tamara'nın aynı zamanda, son üç yıldır Safir Psikolojik Danışmanlık Merkezinde başlattığı, Simya Galeri ve Arista Psikolojik Danışmanlık Merkezlerinde de devam ettirdiği, farklı temalarda grup çalışmaları da var. Bugünlerde ise bizleri yepyeni bir yolculuğa çıkarıyor. Verdiği seminer, hem şaşırtıcı hem eğlendirici. Tamara'nın kadife sesinden dinlenen ünlü şairlerin dizeleri arasında dolanırken, özel duygular yaşanıyor...

Külliyesi'nde, hastaların, su sesi veya farklı müzik makamları dinletilerek iyileştirildiği anlatılır. Farklı bir örnek de, şairlerimizden Ataol Behramoğlu'nun Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları hastanesinde yaptığı şiir dinletileri ve bunun olumlu etkisidir.

Bu yıl başlattığın, Masal-Oyun-Hayal seminerlerinde neler yaptığını bize kısaca özetler misin?

Aslında, klasik bir söz olacak ama bu anlatılmaz yaşanır. Yine de, kısaca açıklayayım. Uzun araştırma ve çalışmalarım sonucunda derlediğim bazı masal, öykü ve şiirleri tematik olarak sınıflandırarak, art terapi teknikleri eşliğinde, dinleyicilerle birlikte hem eğitici hem eğlendirici, inter aktif bir yolculuğa çıkıyoruz.

Ne tür geri dönüşler oluyor?

Herkes ruhuna iyi geleni alıyor. Farkında olmadıkları özellikleri ile yüzleşiyorlar. İçlerinde saklanmış sevgiye ve şefkate aç çocukla iletişime geçtiklerini söylüyorlar.

Bu seminerlerin devamı olacak mı?

Evet, tabii ki. Bundan sonraki ilk seminerim, 7 Kasım Salı akşamı 19:00 - 21:00 arasında gerçekleşecek. Bu üç haftalık bir seminer olduğundan, bir hafta arayla aynı gün ve saatlerde devam edecek. Farklı temalarda atölyeler oluşacak. Paylaştıkça daha çok öğreniriz, öğrendiğimizi aktarır sak yaşımın tadına doyum olmaz diye düşünüyorum. Hepimizin yaşama kendinden en iyisini verecek armağanları vardır. Mutluluğun sırrı da bu sıcak değiş tokuşlarda...

Maskeler mesaj taşır...

Çin'de hava kirliliği alarmı verilmesi üzerine maske takarak dolaşan genç.

Tavşan maskeli bu adam, Paris moda haftası kapsamındaki Maison Margiela'nın sonbahar-kış koleksiyonu için poz veriyor.

Bazı maskeler vardır kültürel... Bazıları politik... Dinsel öğeler taşıyanlar... Figürlerin yansıtılması ve belki de durumları vurgulamaya çalışan.

Maskeler bazen de ardındaki yüzleri gizlemek için... Bir şekli ifade değil midir? Maske takmak! Eğlencedir de!

Belki de bir simgenin gücünü miras olarak üstlenmek amaçlı. Bazı maskeler vardır kültürel... Bazıları politik... Kimisi dinsel öğeler taşıyan...

Londralı taksi şoförü, Londra ulaşımını protesto amaçlı Mr. Bean maskesi takıyor. Gösterinin amacı ise Londralı taksi sürücüleri üzerindeki güvenlik düzenlemelerinin reddedilmesi...

Burundi'de yine bir protestocu yapraktan yaptığı bir maske takmış. Burundili bu protestocular, cumhurbaşkanı Pierre Nkurinziza'nın tarışmalı üçüncü dönem adaylığı için verilen anayasa mahkemesi kararını reddetmiş.

Figürlerin yansıtılması ve belki de durumları vurgulamaya çalışan. Belki de bir simgenin gücünü miras olarak üstlenmek amaçlı.

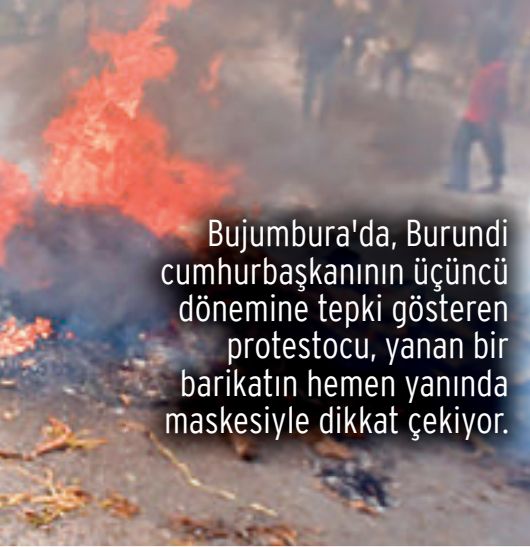

Batman maskeli bu adam, Kent Konseyi oylaması öncesinde, Los Angeles şehir salonunda asgari ücretin artması için konuşma yapıyor.

Slovenyalılar ve çeşitli etnik grup üyeleri, Cerkno adındaki "kışı uzaklaştırmak" için sembolik olarak yapılan bu karnavaldaki "Ta Terjast" adındaki geleneksel karakterleri yansıtan kostümler giyorlar.

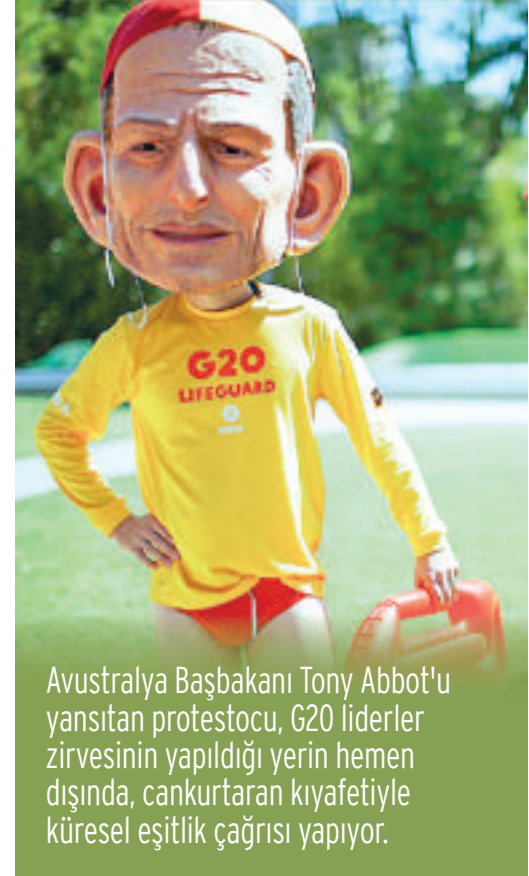
Maskeler bazen de ardındaki yüzleri gizlemek için... Bir ifade değil midir? Maske takmak! Eğlencedir de!

Bujumbura'da, Burundi cumhurbaşkanının üçüncü dönemine tepki gösteren protestocu, yanan bir barikatın hemen yanında maskesiyle dikkat çekiyor.

İspanya'daki Jarramplas Festivali boyunca, insanlar sokaklarda davul çalarak şalgam fırlatıyorlar. Şeytan görünümünde maskeleri vardır.

Avustralya Başbakanı Tony Abbot'u yansıtan protestocu, G20 liderler zirvesinin yapıldığı yerin hemen dışında, cankurtaran kıyafetiyle küresel eşitlik çağrısı yapıyor.

Çalkantılı kamusal olaylarda, korku veya belirsizliği bastırmak için de olabilir. Maske kamuflaj aynı zamanda, korunma amaçlı.

YURTDIŐINDA LİSE VE İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ HAYAL DEĞİL!

YurtdiŐi lise ve ilköğretim eğitim programları ÷lkemizde giderek yaygınlaŐan ve ailelerin sıklıkla tercih etmeye başladığı programlardır. YurtdiŐında lise denildiğinde özellikle dil ağıısından ABD, Kanada ve İngiltere en çok tercih edilen ÷lkeler arasındadır ancak diğer Avrupa ÷lkelerini tercih eden aile ve öğrenciler de bulunmaktadır.

LMK Consulting olarak bizler, yurtdiŐi lise eğitiminde uzman danışman kadrosuna sahip bir kurumuz. Bünyemizde öğrenci ve velilerin istek ve ihtiyaçlarına uygun pek çok farklı yurtdiŐi lise programı alternatifleri mevcuttur. Bu seğıenekler arasından öğrenciye en uygun olanını seğımek, öğrencinin yaŐayacağı deneyimin faydalı bir şekilde geğımesi için en önemli ölçütlerden biridir. Bu noktada uzman danıŐmanlarımız öğrenciyi çok iyi tanıyıp ona en doğru ÷lke-program-okul eŐleŐmesini sağlamaktadır.

Peki yurtdiŐında lise eğitimi denildiğinde LMK Consulting bünyesinde nasıl programlar bulunmaktadır?

Yatılı Özel Lise Programları

Bu programlar yurtdiŐında, özellikle belirli okul hedefi olan, eğitim hayatına yurtdiŐında devam etmek isteyen öğrenciler için en uygun programlardır. YurtdiŐında bulunan yüzlerce okul arasından öğrencinin istek ve yeteneklerine uygun okullar tercih edilir, başvuru süreçleri yönetilir ve kabul alınan okullar arasından olabilecek en doğru seğıenek tercih edilir. ÖĞrenci dilerse bir yılın sonunda geri dönebilir veya yurtdiŐındaki eğitimine devam edebilir. Bu program dahilinde, dünya üzerindeki en bilinen ve prestijli liselere önceden hazırlanarak kabul almak imkansız değildir.

Gündüzlü Özel Lise ve İlköğretim Programları

Günümüzde aileler zaman zaman iŐ veya başka etmenler dolayısıyla başka bir ÷lkeye taŐınmak durumunda kalabilirler, buna bağlı olarak da gidecekleri lokasyona yakın gündüzlü okul araŐtırmasına girerler. Böyle bir durumda ,LMK Consulting olarak öğrencinin gideceğı bölgedeki okulları araŐtırarak ona en uygun olabilecek tercihler konusunda yardımcı oluyor, tüm başvuru süreçleri ve sonrasındaki tüm iŐlemlerinin takibine de devam ediyoruz.

Kültürlerarası Lise Değişim Programları

Bu programlar genellikle, öğrencilerin yeni bir kültürü tanımak ,dil becerilerini güçlendirmek ve kişisel geliŐimlerini tamamlamak amacıyla katıldığı programlardır. ÖĞrenciler eğitim görmek istedikleri ÷lkede bir devlet okuluna yerleŐtirilir ve aile yanında konaklarlar. Bu aileler kurum tarafından detaylı incelenerek özenle seğıilir.ÖĞrenciler bu program kapsamında eğitim gördükleri ÷lkenin kültürünü tamamen tanır, dilini ana dil seviyesinde öğrenir, farklı kültürlerden ömür boyu sürecek dostluklar kazanır ve kazandığı bu deneyimle kişisel gelişimini tamamlar.

Bu program ile başta ABD olmak üzere , Kanada,Fransa, İtalya gibi daha bir çok farklı ÷lkeye başvuru yapılabilir. ÖĞrenci değişim programlarıyla 1 akademik yıl yurtdiŐında eğitim gördükten sonra öğrenciler eğitim hayatlarına isterlerse ÷lkelerine dönüp kendi okullarında bir üst sınıftan devam edebilir, dilerlerse yurtdiŐi seğıeneklerini değerlendirip yurtdiŐında eğitim hayatlarını sürdürebilirler.

Finansal Yardım Programları

YurtdiŐında eğitim almak günümüz şartlarında kimi aileler için maddi düzeyde zorlayıcı olabilmektedir. Aileler bu konuda bütçelerinin üzerindeki rakamlarla karŐılaŐtıklarında, çocukları için hayallerini gerçekteleştirmekte zorlanabilirler. Tam bu noktada LMK Consulting olarak öğrencinin başarı kriterleri, aktiviteleri ve yapısı göz önünde bulundurularak çeşitli programlar içerisinde ona en uygun olanı için finansal yardım baŐvurularını yönetip okullardan %40 - %60 oranlarına varan finansal yardım alabiliyoruz. Bu durumda okul ücretleri Türkiye'deki özel okullarla yarışan bir noktaya gelerek ve yurtdiŐında lise eğitimi bir hayal olmaktan çıkıp gerçekteleŐbiliyor.

Bütün bu programlar ve daha fazlasıyla ilgili detaylı bilgi ve görüşme için bize info@lmkconsulting.org veya 0212 233 00 53'ten ulaşabilirsiniz.

EDUPlanning
LMK educational
career planning

THE TEN SCHOOLS ADMISSION ORGANIZATION (TSAO)

DÜNYANIN EN PRESTİJLİ LİSELERİ İSTANBUL'DA

LMK Consulting Türk öğrencileri ABD'nin en prestijli liseleriyle buluşturuyor! Dünyanın önde gelen iş adamlarından politikacılarına, sanatçılarından akademisyelerine kadar büyük ve önemli bir mezun kitlesine sahip, Amerika'nın eğitim hayatına yön veren liseleri İstanbul'da sizlerle olacak.

KATILIM 50 Kişi
İLE SINIRLIDIR
HEMEN ARAYIN
0212 233 00 53

Okullar ile birebir Görüşme ve Mülakat

17 KASIM 2017
14:00 - 18:00
Shangri-La
Bosphorus, İstanbul

The Ten Schools Admission Organization
(TSAO) Resepsiyonu

17 KASIM 2017
19:00 - 20:30
Shangri-La, Bosphorus Balo Salonu
Bosphorus, İstanbul

PHILLIPS ACADEMY
ANDOVER

PHILLIPS EXETER
ACADEMY

THE HILL SCHOOL

THE HOTCHKISS
SCHOOL

THE LAWRENCEVILLE
SCHOOL

THE LOOMIS CHAFFEE
SCHOOL

THE TAFT SCHOOL

LMK CONSULTING

0212 233 00 53
info@lmkconsulting.org
lmkconsulting.org

Leadership | Motivation | Knowledge

“Çocukların büyümekten çok, büyüklerin çocuklaşmaya ihtiyaçları var”

Ne zaman oyun hayatımızdan çıktı? En son oyun oynadığımızda kaç yaşındaydık, hatırlıyor musunuz?

Eğitimci Renan Eskinazi, yarınların yaratıcısı çocukları eğitmek için kendisine araç olarak ‘oyunu’ seçmiş... Amacı, bugün oyun oynayarak büyüyen çocukların yetişkin olduğundan da oynamayı bırakmaması...

Her ne kadar okulların uyguladığı çocukları her yönden geliştirmeye yönelik eğitim sistemleri, birden fazla dile dayalı programları biz ane-babaları cezbetse de, küçükle-
rimizin hayatından hiç eksik etmemiz gereken bir şey var: **Oyun!** Oyun çocuklar için nefes almak kadar doğaldır; küçük çocuğa verilmiş bir beceridir. Çocuk, bulduğu her mekân ve zamanda oynar. Ancak pek çokları oyunun sadece çocuklarının kendilerini eğlendirmeleri ve zaman geçirmeleri için bir araç olduğunu düşünür. “Sadece oyun oynuyor.” Fakat bu ‘sadece’ oyun değildir.

Bu nedenle Renan Eskinazi’nin ‘Küçük Girişimciler’ Programını ‘oyun-

larla’ yürüttüğünü duyunca çok şaşırdım. Kendisiyle tanışıp, sohbet etme fırsatı bulduğumda da oyunla çocuklar üzerinde çok farklı etkiler yaratılabileceğine inandım. Oğlum beş yıldır Küçük Girişimciler Programına devam ediyor. Yaşı büyüdükçe katılma sıklığı azalsa da, halen her fırsatta koşa koşa gider ‘Renan’la oyun oynamaya’... Kızım ise daha küçük yaşta, altı ay önce, neredeyse 4,5 yaşında tanıştı bu programla... Onun üzerindeki etkilerini görmek için sabırsızlanıyorum. “Bugünün çocukları yarınlarımızı yaratırlar” diyor Renan... Kendisiyle ilk bir sonbahar akşamında buluştuk ‘oyun’ konuşmak için... Ekip arkadaşları Lara Koyuncu, Nihan Teker, Ali Cankat, Kleris Baruh da bu sohbeti zenginleştirdiler.

Önce şöyle bir soruyla başlayalım; oyunun bir çocuğun eğitimdeki etkisi nedir?

Bir çocuğun başarısındaki en büyük etkenlerden biri sosyal, duygusal ve analitik yönlerin dengesidir; diğer bir deyişle EQ ve IQ dengesi... Küçük Girişimciler Programı da oyunlarla sosyal, duygusal, analitik gelişmeye yönelik bir çalışma sunuyor çocuklara.

Tabii bu etki yaş gruplarına göre değişiyor. Küçük yaş gruplarında genelde sosyal ve duygusal alan öne çıkıyor. O yaş grupları daha bireysel oldukları için, beraber çalışma, ekip olma, kazanma - kaybetme, birlikte bir şey ortaya çıkartma kavramları öne çıkıyor. Ben'ci yerine 'bütün' halinde hareket etme önem kazanıyor.

Daha büyük yaşlarda da, akılda tutma, kısa süreli hafıza, planlama, karar verme, analiz edebilme, problem çözebilme gibi özelliklerin kazanılması hedeflenerek analitik gelişmeye katkı sağlanıyor. Sadece kendine bakıp oynama yerine etrafına bakıp analiz edip karar verme, başkalarının ne yaptığına göre durumu tekrar gözden geçirip ona göre kendini değiştirebilme, esneklik özelliklerini aşlamaya çalışıyoruz.

Genel oyunlarda da amaç bu, ancak özellikle kutu oyunları farklı becerilere hitap edebildiği için daha fazla alana hitap ediyor. Bu nedenle kutu oyunlarını bir araç olarak seçtim.

Senin oyun konusundaki tecrüben ne? Renan, biraz seni tanıyabilir miyiz?

Türkiye'nin aksine Amerika'da oyun çok popüler ve yaygın. Ebeveynler, çocukları ile oyun ortamı yaratıp oynamaya özen gösteriyorlar. Amerika'da bulunduğum yıllarda bunu aileler ve çocuklarla yapı yapı, bunu çok sevdiğimi fark ettim ve nasıl kullanabileceğimi düşünmeye başladım.

18 sene Amerika'da yaşadım; farklı

Eğitimci Renan Eskinazi çocuklarla birlikte

pozisyonlarda görev aldım. Öncelikle bir 'okul sonrası' programının başındaydım. Haftada 300 çocuğun girip çıktığı bir programdı. Ayrıca devlete bağlı, düşük gelir grubuna

“Oyun bir çocuğun kendini en rahat hissettiği ve en rahat ifade ettiği yerdir.”

yönelik bir eğitim programını yönetiyordum. Bu program kapsamında da kurduğumuz bir teknoloji laboratuvarında, düşük gelirli ailelerin çocuklarına teknoloji eğitimi vererek onları hayata kazandırmaya çalışıyorduk. Eğitimi verdikten sonra onların iş bulmasına yardımcı olup takip ediyorduk. Senede on bin çocuğu eğittiğimiz bir programdı.

Bunun dışında özel ve devlet okulları ile, Yahudi cemaatleri ile çalıştım; müfredat yazarlığı ve eğitimcilik yaptım. Sonuç olarak, eğitim alanında 1997 yılında Future Kids ile başlayan çalışma hayatım 20 sene dir çocuklarla iç içe devam ediyor. Bu süreçte her zaman bir şeyler öğrendiğim ekip arkadaşlarım oldu. Onlardan aldıklarımı bildiklerimle sentezleyerek çocuklar üzerinde uyguladım.

Programın adı 'Küçük Girişimciler'. Oyun ile girişimciliğin bağlantısı nedir?

Girişimci olabilmek için gerekli olan bazı özellikler; sabır, sebat, konsantrasyon, esneklik... Bunlar çocuklukta edinilebilecek ve zamanla üzerlerine bir şey eklenebilecek özellikler. Risk yönetimi, kaynak yönetimi, analitik düşünme, zaman

yönetimi vs. çocukları oyunlarda birebir yaptığı ve uyguladığı şeyler.

Oyunlarda sosyal açıdan da birçok değişken olur; çalıştıkları ekip, takım arkadaşları her zaman değişiyor. Ayrıca etraftan maruz kalığı etkenler de, rakipleri de sürekli değişiyor. Bu durum da çocuklara esneklik kazandırıyor. Bunu da girişimcilik açısından önemli bir özellik olarak sayabiliriz. Girişimcilik, özgüvenle de biraz doğru orantılıdır. Kendine güvenip hangi alanda iyi olduğunu görüp, kendini daha iyi tanırsan, dışarıya verebileceklerini daha iyi görüp, ileride ona göre adımlarını atabilirsin. Tüm bunlar bir kerere atılacak adımlar değil zaten, süreç içinde edinilecek özellikler.

Buna ek olarak bazı oyunlarımız da

çocuklar da oluyor. O oyunları da zevkle oynatıyoruz.

Hangi yaş grupları ile çalışıyorsunuz? Farklı yaş gruplarının oyunları nasıl farklılaşıyor?

Programımı uygulayabileceğim en

olma' alanları artıyor. Burada önemli olan 'tek başına kalabilmeye' hazır olma, grup içinde olmaya hazır olma... Bunlar da okulların, ailelerin verdikleri ile şekilleniyor. Çocuğun grupla oynamaya hazır olmasında aile içinde abi - abla olması da çok büyük etken oluyor. En küçük yaş gruplarında daha çok ince motor becerilerine yoğunlaşıyoruz. Bunun yanı sıra grup içinde paylaşma, kazanma ve kaybetmenin bir süreç olduğu, kazanmak gibi kaybetmenin de olabileceği, beraber

çalışabilme ve kendini sözel olarak ifade edebilme konularında çalışıyoruz.

Dili İngilizce olarak kullandığımız için ikinci dil olayı da çok önemli bir etken. Bu noktada da bir öğreti başlıyor. Dili adapte etmeye çalışıyoruz. Duyma ve dinleme alışkanlığı kazanmalarını, hikâyeleri anlatarak duydukları

“Her şeye açık olabilmek, değişikliklere adapte olabilmek gibi özellikler ne kadar küçük yaşta edinilip pratik edilirse, ileriki yaşlarda hayatın değişik alanlarında uygulamak daha kolay olur.”

çocuklar tarafından yaratıldı. Bunu da mutlaka söylüyoruz çocuklara... Başka çocukların küçük yaşlardan itibaren böyle şeyler yaptıklarını görerek ilham almalarını istiyoruz. Bunun etkisini de görebiliyoruz. Kendisi oyun hazırlayıp bize getiren

küçük yaş grubu şu an için dört. Ama şunu söyleyebilirim ki, her geçen gün bu yaş aşağı iniyor. Geçen sene bu yaş grubu ile yapabileceğim daha sınırlıyken, bu sene daha geniş oldu. Zaman değişiyor ve çocukların 'yapabilirlik' ve 'açık

şeyi görselleştirmelerini amaçlıyoruz. Dil için heveslendirmeye çalışıyoruz.

5-6 yaş gruplarına geldiğimizde, süreç biraz daha uzuyor. Amacımız, neden - sonuç ilişkisi kurabilmeleri, oynarken sadece kendiyle değil, etrafındakileri de değişkenlere göre değerlendirmeleri, buna göre adım atmaları, sabırla birbirlerini beklemeleri, birbirlerini tolere edebilmeleri ve olayın parçası olabilmeleri. Önemli olan sadece beklemeleri ve kendi sıralarında oynamaları değil, birbirlerine ne katabileceklerini de düşünebilmeleri. Tüm bunların yanı sıra, kısa süreli hafıza, bir sonraki adımda da sayılar, toplama - çıkarma gibi basit matematik işlemlerini kafadan yapabilme özelliğini kazandırmayı hedefliyoruz.

Kısacası yaş büyüdükçe daha uzun süreli konsantrasyon, neden - so-

Lara Koyuncu, Virna B. Gümüşgerdan, Renan Eskinazi,
Kleris Baruh ve Nihan Teker

nuç ilişkisinin sorgulanması ve gittikçe daha derin stratejileri kurabilmeleri mümkün oluyor.

Büyükler oyun oynamalı mı?

Kesinlikle! Aslında çocukların büyüymekten çok, büyüklerin çocuklaşmaya ihtiyaçları var. İnsanların büyüdüklerinde, iş hayatına geldiklerinde bir şeyleri değiştirebilmek için o çocuk ruhlarına dönmeleri gerekiyor.

Kültürümüzde büyüklerin oyun oynaması pek yok. Oyun olarak sadece tavla var, diğer oyunlar pek gelişmemiş. Umarız bu programla büyüyen çocuklar yetişkin olduklarında oynamaya devam edecekler.

Şunu görüyoruz ki çocuklar bizden çıkıp eve gittiklerinde oyun oynamaya devam ediyor. Kutu oyunu iPad'in yayında bir alternatif oldu. Ailesi ya da arkadaşları keyif alarak oynuyorlar. Aileler de bunu denedikçe keyif aldıklarını fark ediyor. Kendilerine de bir farklılık oluyor. Daha önce yapmadıkları bir şeyi yapmaya başladıkları zaman mutlaka bir değişim yaşamaya başlıyorlar.

Bazen velilerle oyun gecesi yapıyoruz. Bu gecelerde veliler kendilerini daha iyi tanıyorlar. Mesela, "Sabırsızmışım, onu gördüm" diyorlar. Büyükler de tekrardan kendilerini tanıyor, ifade ediyor, neyi sevip sevmediklerini görüyor.

Biz de zaten çocuklarda her zaman neyi sevip neyi sevmediklerini ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Büyükler de oyunla bunu görüyor. "El becerim çok iyi değilmiş" diyor ya da "Haftzam iyiymiş". Kendilerini tanıyorlar. Ve kendilerini tanıdıkça

çocuklarına yakınlaşıyorlar. Çocuklarında gördükleri bazı şeylerinden kendilerinden kaynaklı olabileceğini anlıyorlar. "Çocuğum niye içine kapanık acaba?" diye düşünen bir anne kendisi de aynı ortama girdiğinde "Ben de böyleydim" diye hatırlayabiliyor. Kendisinin de aynı şeyi yaşadığını hatırlayıp, çocuğunun da neler yaşadığına anlayıp daha yakınlaşabiliyor. Çünkü biz büyükler unutuyoruz.

Gün içinde kendi rutinlerimizi yapmaya başlıyoruz ve rutin çok kolay bir şey aslında. Onu değiştirmeye ve yeni bir şey yapmaya başladığımız an - ki bu sık olan bir şey değil, rahat bölgemizden çıkmayı pek sevmiyoruz - çocuğumuzla ilgili benzerlikler görebiliyoruz. Ya da bir ebeveyn aynı korkuları yaşamaya başladığında ancak anne kimliğinden çıkıp çocuğun kimliğine yaklaşabiliyor. Bu sadece oyunla olabilecek bir şey değil, ama oyun bunun için güzel bir ortam sunuyor.

Ayrıca anneler, çocukların oyunlarını oynadıklarında, çocuklarla aralarında daha fazla ortak şey oluşuyor; daha fazla konuşacak konuları oluyor. Anne - çocuğun birlikte oyun ortamı, daha rahat bir iletişim için ortam da sağlıyor. Çocuğuna "Bugün nasıl geçti?" ya da "Arkadaşınla sorunun nedir?" diye sormak rahatsız edici olabiliyor. Ama çocukla oyun oynayarak zaman geçirirsen ve bu zamanda onlarla eşit seviyede olursan, o zaman sohbet sorgulayıcı bir havada olmuyor, birebir karşılıklı alışveriş yapabileceğimiz bir sohbet haline geliyor.

Bu nedenle biz de dersleri yerde yapıyoruz. Çocuklar bir yere oturduğunda ve biz ayakta olduğumuzda onların yukarısında kalıyoruz. Oysa aynı seviye inip, aynı yerde olduğunu hissetmek önemli. Çocuklarla direkt ilişki sağlıyor.

“- Şefim! Anne Şef! Şimdi kepçe kumu alsınımmn. Kamyona boşaltsın.
- Peki, Vital Şefim! Şimdi kamyon ne yapsın?”

Ethel-Vital

OYUN USTALARI YETİŞTİRELİM

Babasından öğrenmiş ‘şefim’ terimini. Kepingin içine tuvalet kâğıtlarını koparıp koparıp kum niyetine dolduruyor ve oynuyoruz. Kamyon, kepçe, vinç, çöp arabası, beton karıştırıcı... Hepsini o kadar çok merak ediyor ki, yolda duruyoruz ve inceliyoruz. Babası kucağına alıp kamyonların direksiyonlarını gösteriyor, bazen de kepingin direksiyonuna geçiriyor. Oyunlarında da sık sık onlarla oynamak istiyor. Yaşadığı ve etkisinde kaldığı olayları tekrar tekrar yaşamak ve anlamlandırmak için. Oyun, yaşamı hem tekrar deneyimleme hem öğrenme aracı; Vital gibi her çocuk için.

“Kuşlar uçar, balıklar yüzer ve çocuklar oyun oynar.”

Garry Landreth

Çocuğun yaşamında oyun, belli bir amaca yönelik olabileceği gibi, hiç bir amaca da hizmet etmeyebilir. Çocuk, oyununu kurallarıyla şekillendirilebileceği gibi sadece kendi hayal gücüyle kuralı da ger-

çekleştirebilir. Oyun, çocuğun her durumda kendi iradesi ve isteğiyle, severek gerçekleştireceği bir etkinlik olarak fiziksel, bilişsel, sosyal, duygusal ve dil gelişimini destekleyen gerçek yaşamın bir parçasıdır. Çocuğunuzun oyunlarında tekrar görüyorsanız, bilin ki anlamaya çalıştığı, zihnini meşgul eden bir durum vardır ortada. Oyunun ustaları ancak oyun oynadıkça yetişir.

Çocuklar oyun oynarken meşgul olurlar ve de mutlaka öğrenirler. Oyun oynarken bilimsel bilgiler edinirler; bir nesnenin suda yüzmesini veya batmasını çocuklar suyla oynarken öğrenirler. Matematik becerilerini, blokları dizerken dengede kalıp kalmadıklarına bakarak öğrenirler. Dile ait bilgileri oyunlarında yeni kelimeler kullanırken veya -miş gibi oyunlar oynarken farklı rollere girdiklerinde öğrenirler. Oyun çocuğun işidir ve oyun oynayan çocuk sağlıklıdır.

Çocuğunuzla oynadığınızda ise çocuğunuz gene öğrenir, ancak bu sefer ne kadar çok sevildiğini ve onunla vakit geçirmenin keyif verici bir duygu olduğunu da beraberinde öğrenir. Bu bilgiler ileriki yaşamında çevresindeki kişilerle güvenli, destekleyici ilişkiler oluşturması için ona gereken özgüveni kazandırır ve onun benlik algılarını güçlendirir.

Oyun değişir ve gelişir, şöyle ki:

12 - 24 AY Paralel Oyun Zamanı

Paralel oyun döneminde çocuklar aynı ortamda oynar, aynı oyuncakları kullanırlar, ancak birlikte oynamazlar. Paralel şekilde yan yana durarak birbirlerinden bağımsız olarak oyunlarını sürdürürler. Bu tür oyunlarda birinin aldığı oyuncak diğerinin uzanarak ötekini elinden almaya çalışması dikkat çeker. Birinin çıkardığı sesi ise diğeri hızlıca taklit edebilir. Paralel oyun diğer çocuklarla sosyal ilişki kurmanın ilk adımıdır.

OYUNCAK ÖNERİLERİ

Oyun blokları, tekerlekli arkadan çekilen oyuncaklar, üstüne oturulacak araba, sesli ışıklı neden sonuç ilişkisini öğretecek kitap ve oyuncaklar, resimli az yazılı kitaplar, büyük legolar, küpler, peluş oyuncaklar, araba, bebek, müzik aletleri.

2 - 3 YAŞ

-Mış Gibi Sembolik Oyunlar Zamanı

Bu yaş döneminde çocuğunuzun bilişsel kapasitesi gelişmiştir ve bazı nesnelere gerçek yaşamdaki nesnelere yerine kullanıyormuşçasına oynadığı gözlemlenir. Bir bebekle biberon şişesini alıp besleme, bebeği uyutma oyunlarını gerçekleştirir. Sembollerini kullanmaya başladıkça da hayal gücü gelişmeye başlar. Yuvarlak bir yastık, onlar için bir araba direksiyonuna dönüşebilir.

OYUNCAK ÖNERİLERİ

Küçük oyuncak taşıtlar, bebek, puset, minik figürler, oyuncak hayvanlar, eşleştirme oyunları, ikili yap-bozlar, küpler, müzik aletleri, ipe boncuk dizme, top, kum, kil, hamur, doktorculuk, tamir, mutfak setleri, müzik aletleri.

3 - 4 Yaş

Birlikte Oyun Zamanı

Bu evrede çocuklar arkadaşlarıyla birlikte oyun oynamaya başlarlar. Kiminle oyun oynayacaklarını seçmeye başlar, birbirlerinden sosyal yaşamı öğrenirler. Birbirlerinin fikirlerinden yararlanır, yaratıcı oyunlar kurarlar.

OYUNCAK ÖNERİLERİ

Bebek, bebek yatağı, bebek arabası, polis ekipmanları, bloklar, legolar, tamir setleri, doktorculuk, üç tekerlekli bisiklet, kostümler, çadır, mutfak setleri, ev gereçleri, hafıza kartları, sanat etkinlikleri için her tür parça kumaş kâğıt, yapıştırıcı.

4 - 5 YAŞ

Kooperatif Oyun Zamanı

İşbirliğine dayanan bu oyunda, amaç beraberce oynayarak belirli bir sonuca ulaşmaktır ve oyun bu amaç göz önünde bulundurularak planlanmıştır. Bu dönemde çocuklar arasında gerçek bir sosyal etkileşim vardır ve çocuklar oyunun amacına ulaşmak üzere örgütlenmişlerdir. Ayrıca, oyun malzemeleri de bu amaçla uygun olarak paylaşılır.

OYUNCAK ÖNERİLERİ

Küçük oyuncak taşıtlar, bebek, puset, minik figürler, oyuncak hayvanlar, eşleştirme oyunları, ikili yap-bozlar, küpler, müzik aletleri, ipe boncuk dizme, top, kum, kil, hamur, doktorculuk, tamir, mutfak setleri, müzik aletleri.

- ✓ Televizyonu kapatın, telefonunuzu sessize alıp uzak bir yere koyun ve çocuğunuzla keyif verici anlamlı anılar oluşturmak için birlikte oyun oynayın. Her gün onlara özel olarak ayıracağınız en az 15 dakika ilişkinizi dengeleyecektir. 15 dakika dünyayı onların gözünden görün, kulağından duyun, teninden hissedin. Başka ihtiyaçları unutun!
- ✓ Oyunda kendine, başkasına ve oyuncuğa zarar vermeme kuralı eşyalara saygı göstermesine; kendi ve başkalarına zarar vermeyerek kendini kontrol etmesine hizmet edecektir.
- ✓ Oyunun biteceği zamanı önceden çocuğa belirtmek ve bitmeden 5 dakika önce hatırlatmak geçişi kolaylaştırmanız için işinize yarayacaktır.
- ✓ Oyun sırasında tüm hayalgücünün serbest olması, diğer zamanlardaki kurallara ayak uydurmasını kolaylaştırır. Yer ve zaman kavramları yerleşmeye başlayacaktır.
- ✓ Çocukla oyun oynamanın bir görev olmadığı, beraber keyifli vakit geçirme aracı olması önemlidir.
- ✓ Çocukla oyun oynama rolünü tek bir ebeveynin değil her iki ebeveynin üzerine alması önemlidir. Daha da değerlisi, anne baba ve çocuğun oynadığı üçlü oyundur. Böylece çocuk daha çok kişiyle sosyal ilişki kurmayı öğrenecektir.

- ✓ Oyun sırasında çocuğunuzun sizi yönlendirmesine izin verin. Bırakın hareketlerinizi, sözlerinizi o belirlesin, sizeyse ona uymak kalsın. Hayatında kontrolü eline aldığı hissetmek diğer zamanlarda uzlaşmaya daha kolay gitmesine yardımcı olacaktır.
- ✓ Eline bir aslan aldı ve "yılan" dedi, bunu düzeltmeniz onunla kaliteli oyun oynamanızın önüne geçip öğretici anne/baba rolüne sokar sizi. Çocuk da siz de rahat olun. Belki de yılan gibi hisseden bir aslandır o. İzlemeden bilemezsiniz.
- ✓ Çocuğunuzun neye ilgisi olduğunu keşfedin. Oyuncak alırken onun fikrini sorun, bir yaşından küçük bile olsa.
- ✓ Oyun konusunda 'hiç yaratıcı değilim' diyorsanız size küçük bir ipucu: Çocuğunuz size baktığında siz ona dönüp gülümsüyorsanız oyuna çoktan başlamışsınız demektir.
- ✓ Oyun oyuncaklarla sınırlı değildir; hatta önlerinde daha az oyuncak olan çocukların, daha çok hayal güçlerini kullanmalarını sağlayabiliyor, çözüm bulmaları için desteklemiş oluyoruz.

Oyun ustalarıyla keyifli oyunlar dilerim...

İYİ EĞLENCELER. ☺

ÇOK KADININ OLDUĞU YERDE ÇOK CADI OLUR*

*Acı üstüne acı,
kan üstüne kan,
Kayna kazanım
kayna,
yan ateşim yan*

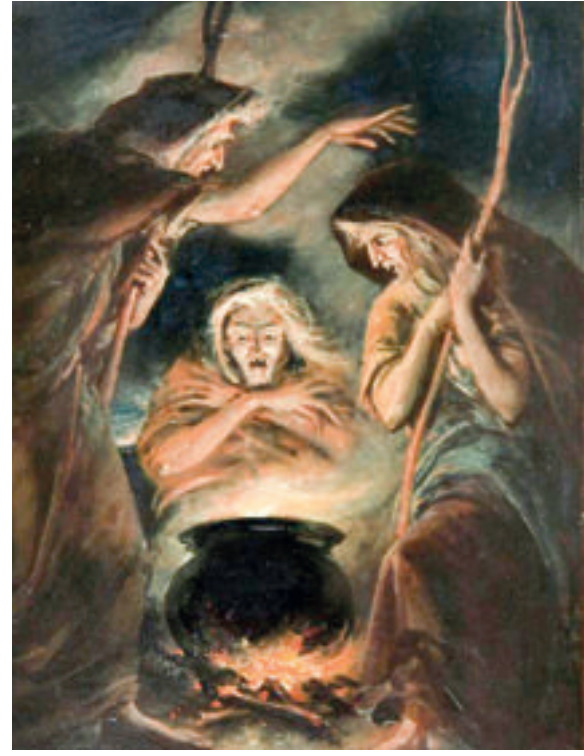
Shakespeare'in o ünlü oyununu cadılar başlatır. Bazı eleştirilenlerce 'kader tanrıçaları' sayılan bu kadınlar, fırtınalı bir gecede Macbeth'e, kral olacağını söyler, ancak tahttaki Duncan'ı öldüreceklerinden söz etmezler. Macbeth cinayet işlemekten de tahta oturabilecekken, iktidar hırsına kapılıp gözü döner ve suçluluk duygusuyla deliren Lady Macbeth'le birlikte, acılar içinde ölmelerine değin cinayetler devam eder. Cadılar geleceği haber vermiş ama geleceğini nasıl inşa edeceği Macbeth'in tercihi kalmıştır; yani insanın alinyası sadece kişiliğinden kaynaklanır, cadılar hangi büyü yaparsa yapsın...

Cadı, Farsça jadu sözcüğünden Türkçeye geçmiş. Jadu'nun kökeni de Sanskritçe büyücü, kötü ruh, şeytan, rüzgâr, zaman anlamına gelen yatu... Witch yani "cadı" kelimesinin kökeni, antik zamanlarda sihirli güçleriyle mevsimlerin dönüşümünü sağlayan ve gerçeklik algısını bükebilen wicca'lara uzanıyor. Wic kırılmadan bükülebilen söğüt dalı demek...

Şifacı kadının simgeleri baykuş, kedi, yarası ve süpürgeydi. Yarası ruhları taşıyordu, kedi dosttu. Athena'nın baykuşu yine bilgelikti, kuş olmuş cadıydı. Uçukları süpürge de ateşin ve ocağın koruyucusuydu. Çocuklara dünyanın hallerini öğretmek için anlatılan masallardaki cadı ise iri burunlu, içe çökmüş kırmızı gözlü bir kadındır. Omuzunda Antik Yunan tanrı ve tanrıçalarına da haber taşımış kargasıyla dolaşır. Cadılar herkesten uzak, yalnız yaşar; ormanda kimsenin giremediği karanlık yerlerde gezer; hayvanlarla konuşur, zehirli bitkileri tanır; çocukları kandırıp ailelerinden çalar ve öldürür. Yalnız ve sıra dışı kadınların makbul tipler olmadığını böylece küçük yaşta öğreniriz.

Cadılar her yerde

21 Mart günü, cadıların dolunay bayramı **Ostara**, güneşin en uzun

kaldığı 21 Haziran gündönümü bayramı **Litha**'dır. 1 Ağustos **Lugnasad-Lammas** ekin zamanıdır. Gece ve gündüzün eşitlendiği 21 Eylül, yaza veda bayramı **Marbon** diye söylenir. 31 Ekim'e tarihlenen cadıların yeni yıl bayramı **Samhain**'in renkleri siyah, turuncu ve kahverengidir. Uzun kış geceleri başlarken güneşi temsil eden ateş ve mum yakılır. Samhain gününde, yaşayanlar ve ölümler arasındaki bağın güçlendiği düşünülür. Ziyaretçi ölümlere içkili şölen sofraları kurulur. Pagan bayramlarını insanlarda tepki doğurmayacak şekilde uyarlayan Hıristiyanlar, Samhain bayramını zaman içerisinde **Cadılar Bayramı**na dönüştürmüştür. Kökleri İÖ 5. yy İrlanda'sına dayanan **Halloween**, 1840'larda İrlandalı göçmenlerle ABD'ye taşınmıştır. Yaz mevsiminin sonu kabul edilen 31 Ekimde kutlanan bayramın kökeni, insan da kurban edilen druid ayınıdır. Denetlenemeyen kadınların "kötü"lükleri, her kültürde erkeklerin korkulu rüyasıdır. Türk folklorunda cadı, İslam etkisiyle hortlamış insanlara deniyordu. Eski Türkler, ölünün üzerinden kedi atarsa onun cadı olacağına inanıyordu. Güney Amerika yerlilerinde insanın dışına değil, içine önem

verilirdi, bencil davrananların kadın-erkek cadıya dönüşecekleri düşünülürdü. Yeni Gine kültürlerinde kocasını kandırarak veya zorlayarak cinsel ilişkiye teşvik eden kadının, erkeğin yaşam gücünü yok ettiği, cadı rolüne soyunduğu varsayılır. Birmanya’da ise normal yollardan erkekler üzerinde hâkimiyet kurmayan kadınların cadılığa başvurduklarına inanılır.

Tarihte cadılık

Cadı diye yok edilen insanlar, kökeni milattan 3000 yıl öncesine dayanan, döneminin din eğitimi almış, tıp konusunda bilgi sahibi, ebelik yapan, şifalı otlarla insanları iyileştiren kadınlardı. Ortaçağda şeytanla ilgili her tür saçma hikâye hararetle karşılanıyordu. Büyütçüler balta sapından süt sağabiliyor, görünmez olup evlere girebiliyordu. İnsanlar cadı denilen kişilerin bazı geceler uçan süpürgeleriyle şeytanla âlem yapmaya gittiklerine, orada öldürdükleri bebekleri yediklerine, çıplak dans ettiklerine, kendilerinden geçip şeytanla ilişkiye girdiklerine inanırdı. Şeytanın haremindeki cadılar güzel görünüşlü ve pis kokuluydu, erkekleri yılan tıslamaları ve akrep kuyruklarıyla büyüleyip öldürüyorlardı. Evlilik dışı çocuk doğuran kadınların da cadı olduğu varsayılırdı. Bazı kadınlar sırf güzel oldukları için büyütücü diye yakılmıştır. Katledilen insanların % 85’i kadındı; yargılanan erkekler ise cadı olarak suçlananların oğulları ya da kocalarıydı. Bu davalarda kaç insanın öldürüldüğü tam olarak bilinmiyor, ancak yapılan tahminler 60.000-130.000 arasında değişiyor, bazen milyon telaffuz ediliyor. Kadınların şeytanın ale-ti olduğu fikri Aziz Paulus’a dayanıyordu. Papa 8. Inocencio’nun sapkın akımlarla mücadele talimatıyla Alman engizisyoncular Heinrich Kraemer ve Jacop Sprenger tarafından kaleme alınan Malleus Maleficarum yani

Cadıların Çekici’nde acımasız şeytan kovma yöntemleri anlatılıyordu. Kitap Avrupa’da demonoloji konusunda en yetkin başvuru kaynağıydı. Sprenger ve Kraemer, kadınların “daima aldatmaya yatkın, kin dolu, gizli bir düşman” oldukları, öç almak için büyütçülük ve cadılığa başvurduklarını savunuyorlardı. Büyütçülük yaptığından şüphelenilen kadınlar işkenceye tabi tutulacak, itiraf etseler de etmeseler de öldürüleceklerdi. Cadı takibini sadece Katolik rahipler değil, Protestanlar da yürütüyordu. Birisinin cadı olup olmadığını anlamak için ellerini ve ayaklarını bağlayıp suya atarlardı, eğer suya batıp boğulursa cadı değil, ama ölü olurdu. Suçlanan insanlar, çivili koltukta oturtulmak gibi işkencelere maruz bırakılır ve suçlarını itiraf etmeleri beklenirdi. İşkenceye dayanamayanlar suçu kabullenirdi. Arkadaşlarının kim olduğu, ayinlere kimlerin katıldığı gibi sorularla karşılaşan kadınlar, mecburen akıllarına gelen birilerini söylüyordu ve çember giderek büyüyordu. İlk kurbanlar yoksul, yalnız kimselerdi; iş çığırından öyle bir çıktı ki, bir baş sorgucu rahip cadılığını itiraf edip yakıldı. 1431’de yakılan Jeanne d’Arc’a itibarı 1909’da Katolik Kilisesi tarafından geri verildi. Fena halde pişman olmuşlar ki, 1920’de onu azize ilan ettiler.

Ortaçağda kamusal ritüeller ve tıp bilimi erkeklerin eline geçince, şifacı kadınların tıbbi başarıları şeytan-

la işbirliği yapmalarına yorulmaya başlandı. Birçok ebe, putperest büyü kullandığı için suçlandığından, onlardan büyüye başvurmayacaklarına dair yemin etmeleri isteniyordu. Yüzyıllardır ebeler tarafından kullanılan çavdar mahmuzunu, Marburg Tıp Fakültesi 15. yüzyılda keşfedebilmişti. Doğum kontrolü ve kürta-jin suç addedilmesinin arkasındaki neden, yükselen tüccar ve sanayici sınıfa yeterli işgücünün sağlanmı-sıydı. Çocuk aldırmanın cana kıyma olduğu fikri 19. yüzyılda ortadan kalktı; bunun yerine devlete karşı işlenmiş bir suç sayılmaya başlandı. 1692’de Salem’de 19 kişi cadılık suçuyla ölüme mahkûm edilmiş, 1696’da hata olduğu kabul edilip, nasıl bir vicdan azabı çekiyorlarsa, bir gün oruç tutulmuştu. Yargılama rolü olan Püriten rahip Mather, cadı avı bittikten sonra itibarını kaybetti; daha ilginç, Kopernik ve Newton’un izinde, kendini “yeni bilim”in yaygınlaştırılmasına adadı. Arthur Miller bu davayı oyunlaştı-rırken 1950’lerde sanatçı ve entelektüellerin baskı altına alındığı McCarthy dönemine de gönderme yapmaktaydı.

1300-1500 arası cadı davalarına dair 500 belge varken, 16. yüzyıl sonu ve 17. yüzyıl başında bu sayı büyük oranda artmıştı. 16. yüzyılda İngiltere’de 1770’te çıkan bir yasa, hilekâr kadınlarla ilgiliydi. Bu kadınlar parfüm, boya, peruk, korse, takı, topuklu ayakkabılar gibi büyü malzemeleriyle erkekleri evliliğe sürüklüyorlardı. Cezaları büyütçülükle yargılanmak ve evliliklerinin iptal edilmesiydi. İngiltere’de cadılık kanunu Winston Churchill tarafından 1951’de kaldırıldı. 1944’te cadılıktan hüküm giyen son kişi medyum Helen Duncan’dı.

Cadılar neden günah keçisi oldu?

İngiliz tarihçi Macfarlane, cadı avını sıkı toplumsal dokuya sahip ve karşılıklı bağımlılığa dayalı köy toplumundan, birey-

KARA KEDİ, MERDİVEN ALTI VS...

- Evden çıkan erkek işine giderken önünü kadın keserse işi ters gider.
- Bir kız akşam ezanı okunurken merdiven altından geçerse kısır kalır.
- Gece ev süpürülürse fakirlik gelir.
- Çarşamba gecesi işe başlanırsa “Çarşamba karısı” kızar ve o eve kötülük yapar.
- Arife günü dikiş dikmek günahtır.
- Gece tırnak kesilirse ömür kısılır.
- Boyu ölçülen çocuk kısa kalır.
- Yeni doğan bebeğin ilk dışkısı yattığı odanın eşığıne veya beşiğin altına konursa cadı zarar vermez.

selleşen ve bağımsızlaşan bir toplumsal yaşama geçişin yarattığı endişe ve sıkıntılarla açıklar. Yerel ticaretin yerini, hanedanların korumasındaki büyük ticaret merkezleri ve tekeller alıyor, eski egemen kesim ekonomik zeminini kaybediyordu. Protestanlar, Katolik inancını ve Papa'yı sorguluyor; Almanya, Fransa ve İskoçya'da prensler dinsel görünümlü iktidar kavgaları veriyordu. Tarikat önderleri inançlarının doğruluğunu kanıtlamak adına halkı etkilemek için birbirleriyle yarışıyor. Pagan inançlara savaş açan kilise, şeytanın gücünü kırdığına emin değildi; eleştiri ve saldırganlık dalgasını, şeytanın suç ortağı cadılara yöneltti. 1631'de Cautio Criminalis adlı kitabına Friedrich von Spee şöyle yazıyordu: "Bu davalar sürdükçe cadılar da olacaktır ve hiç kimse bir gün cadılıkla suçlanıp hüküm giymeyeceğinden emin olamayacaktır."

Avrupa'da 14. yüzyılda, nüfusun üçte birini yok eden veba salgını baş göstermişti. Halk felaketlerin, gördükleri baskı ve eziyetin nedeninin şeytanın işbirlikçileri olduğuna inanmaya hazır. İlk suçlamalar kilise ve devlet büyüklerinden geldi; böylece halkın iyiliğini gözettiklerini ve inançlı olduklarını kanıtıyorlardı. Köylüler artık kışkırtılmıştı. Kiliseye güvenip "şaiBELİ" insanları ihbar etmek, iktidara bağlılığını kanıtlamak için iyi bir çözümdü. Saldırgan, kavgaçı diye bilinen, toplumda yer edinemeyen yalnız kadınlar, toplumun korku ve endişelerini cisimleştiren günah keçileri haline geldi.

Araştırmalar çoğu davanın arkasında kadınlara düşen mirasla ilgili rekabet bulunduğunu gösteriyordu. Cadıların mülklerine el kondu. Cadı avı, avukat ve yargıçlara da yeni bir iş alanı açmıştı. Cadıları izleyen askerlerin içki masrafı, onları hapis hanede ziyaret eden papazların ve celladın özel muhafızının ödeneği, cadıların yakıldığı odunların parası, mahkeme masraflarına dâhil edili-

MUHABBET EFSUNU

"Birbirini sevmeyen karı-kocayı barıştırmak için gulsuyunda halledilmiş safran ve karanfil tozu ile bir kâğıda tasum, tasum, aysum, aysum, alum, alum, dayum, dayum, sübhane men bizikrihitetmainnü-l-kulub ya kalbifulan bini fulane... yazıp birbirini sevmeyen karı-kocanın yastıkları altına koy."

Süleyman el-Huseyni, Kenzül-havas Keyfiyeti Celbve

yordu. Prenslerin cadı başına vaat ettikleri ödül de hesaba katılırsa, bu yeni bir iş alanıydı.

Kadınlar bakire Meryem'in şahsında cinsiyetsizleştirilirken, Âdem'i baştan çıkaran Havva'nın şahsında

kötüleniyordu. Günahkâr doğası kadına şiddeti haklı göstermeye yarıyor, erkekler pazarda yan yana durdukları kadınların aşağılandığı bayram gösterilerinde gülüp eğlenebiliyordu. Kadınların kendilerini ifade etme şansları yoktu.

Avrupalı kadınlar üretkenliklerini, cinsellik ve üreme denetimlerini devlete-dine-erkeklerle gönüllü olarak devretmediler. Kiliseye direnen, kadınların öncü rol oynadığı, eşitlik ve özgürlük isteyen heterodoks tarikatlar da vardı. Kilise ve devletin cadılığa yönelik saldırısıyla kadın zanaatçıların mülkleri el değiştirirken, cinsel özerkliklerinin ellerinden alınması, kadınların eve kapatılma sürecini getirmişti. Davetkâr ve günahkâr kadının namusu, malını ve soyunu korumak isteyen "erdemli" erkeğe emanet edildi.

"Aslanlar kendi hikâyelerini yazmadıkça, avcıların hikâyelerini dinlemek zorundayız" Afrika Atasözü

"Yaşantılarımız geçmişte olanlar tarafından, kararlarımız da geçmişte olduğuna inandığımız şeyler tarafından belirlenir. Ve bireyin geçmişe ilişkin duyguları kendiliğinden oluşsa bile, tarihsel bilginin 'üretilmesi' gerekir; bu durumda da tarihsel bilgiyi kimin kayda geçirdiği, kimin yorumladığı, kısaca kimin 'ürettiği' can alıcı bir önem taşır." Fatmagül Berktaş'ın bu yorumu, milyonlarca kadının neden katledildiğini hiç de merak etmeyen nesillerin, birileri çomak sokana dek "üretilebilir tarih"le yetinebilmelerinin açıklaması... Kötü cadı efsanesinin deşifre edilmesi, yine tarihi yeni bir gözle okuyan kadınlara düşmüştü...

Paulo Coelho "Bütün kadınlar melektir aslında. Sadece kanatları kırıldığında süpürgelerine binerler" derken, Simone de Beauvoir daha gerçekçi: "Günlük yaşamında mutlak da ona sabrı ve edilgenliği öğretir; tam da bir simya bilimidir mutlak işi; ateşin, suyun keyfine uymak 'şekerin erimesini beklemek', mayanın tutmasını, çamaşırın kurumasını, meyvelerin olgunlaşmasını beklemek gerekir... Kadın, erkek yasalarının kendine uymadığını, dolayısıyla bunları çiğneyeceğinin bilindiğini fark etmektedir, çünkü kendisini bu yasaların mahkûm ettiği şeyleri yapmaya, çocuk almaya, yalana dolana, yolsuzluğa iten erkektir; onun için de kadın bir çeşit 'çevre yasası' salt kadınlara özgü bir ahlak getirmek üzere, öbür kadınlardan yardım ister."

2014 tarihli BBC haberiyle bitirelim: "ABD'de 1953'ten 70'li yılların sonuna kadar kasırgalara hep kadın ismi verildi. İlk kez bir kasırga 1979'da erkek ismiyle anıldı. Bu tarihten itibaren kasırgalara bir yıl erkek, bir yıl kadın ismi veriliyor."

*MalleusMaleficarum

Kaynaklar: Fatmagül Berktaş,
Tarihin Cinsiyeti
Simone de Beauvoir, İkinci Cins
Metis 2007 Ajandası
Mina Urgan, İngiliz Edebiyatı Tarihi

*Bir
Ladino
dili aşığı*

Ioanna Nechiti

Romence,
İngilizce,
Fransızca,
İtalyanca,
İspanyolca,
Katalanca,
Almanca ve
daha pek çok dil
bilen, bir Ladino
aşığı ve Sefarad
kültürü hayranı
olan **Ioanna
Nechiti** ile sizler
için söyleştik...

Ioanna Nechiti kimdir, bize anlatır mısınız?

Romanya'nın Karpatlar bölgesinde küçük bir köyde doğdum. Çocukluğum ve ilk gençliğim orada geçti. Biz üç kardeşiz; iki kız, bir erkek. Ablam ve abim İspanya ve İrlanda'da yaşıyor. Ailem ise köyde kalmayı tercih etti. Hala toprakla uğraşıyorlar. Köyümüzde iyi bir lise olmadığı için beni o dönemde Bükreş'e gönderdiler. Orada bir kolejden mezun oldum. Lise yıllarımda okumaya ve edebiyata çok düşkündüm; ayrıca kendi kendime yabancı dilleri öğrenmek için okuduğum her kitabı kendi yazarının dilinden CD'lerden dinleyerek, ve elimde sözlükle öğreniyordum. Böylece bildiğim dillerin sayıları artmaya başlamıştı. Okuldaki edebiyat öğretmenim çok iyi bir eğitimciydi. Ders saatleri dışında onun evinde bir araya gelir, saatlerce edebiyat tartışmaları yapardık. O kadar çok sigara içerdi ki, bugün burnuma sigara dumanı kokusu gelince o mutlu yıllarımı hatırlayıp, özlemle içime çekerim.

Şiir yazmayı da çok severim. Hala yazıyorum. İspanyolca ve İngilizce şiirlerim de var. Birçok yazarın eserlerini okudum ama beni en çok etkileyen yazar Dostoyevski oldu. Eskiden onu sık sık rüyalarımnda görürdüm. Benim yazdıklarımı okur, eleştirir ve bazı bölümlerini düzeltirdi. Onunla yıllarca rüyalarımnda platonik bir ilişki yaşamıştım. Bunun bir açıklaması belki yok, ama ben bunları yıllarca rüyalarımnda yaşadım.

Kolej bittikten sonra üniversiteye gidip Linguistik (dil bilimleri) okudum. Bu arada İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Katalanca, Almanca ve birkaç dili daha öğrendim. Siz buna "Tanrı vergisi" diyebilirsiniz ama ben çok istekli, meraklı, inatçı ve sabırlı olmama bağlıyorum.

Ladino merakınız nasıl başladı?

Beş yıl evvel Doktora yapmaya karar verdim. 'Kaybolmaya yüz tutmuş dilleri' araştırınca Ladino'nun da

Ioanna Nechiti ve Sara Yanaracak

ytirilmekte olduğunu öğrendim. Günümüzde Rusya'da, eski Moğol diyalektlerinden birini hala konuşabilenler var ancak dil artık can çekiyor. Bu dili konuşan Moğollar, Bolşevik Devrimi'nden sonra topraklarından kopartılıp, Rusya'da yerleştirildiklerinden ötürü lisanları da, kültürleri ve inançları da asimilasyona uğramış. Pek az kişi hala konuşabiliyor. Bu dili karşılaştırabileceğim dil olarak da Ladino'da karar kıldım. Gittiğim Balkan ülkelerindeki Sefarad cemaatlerinde Ladino'yu bilenler sadece çok yaşlı insanlardı. O yüzden Türkiye'ye yöneldim. İstanbul'da bu dili konuşabilen birkaç kuşak var. İlk defa 2012 yılında buraya geldiğimde Yahudi toplumundan sadece birkaç kişi tanıyordum. Onların

'Kaybolmaya yüz tutmuş dilleri' araştırınca Ladino'nun da yitirmekte olduğunu öğrendim.

aracılığı ile diğerleriyle de tanıştım. Artık çok sıkı dost olduğum, evlerinde kalabildiğim, sofralarını paylaştığım çok yakın ve sevgi dolu arkadaşlarım var. Buraya birkaç kez daha geldim; sürekli röportajlar ve kameram ile çekimler yapıyorum. Amacım önümüzdeki ilkbahara kadar hem tezimi yazıp vermek, hem de yaptığım çekimlerle bir belgesel film oluşturmak.

Çalışmalarınızda nasıl bir yol izliyorsunuz?

Burada üç nesil ile çalışıyorum. Birinci nesil çok iyi derecede Ladino konuşuyor, anılarını çok zengin ve etraflı olarak uzun uzun Ladino dilinde anlatıyor ve bundan haz alıyor. Büyük çoğunluk Alliance Israélite Universelle okullarında okumuş ve çok iyi derecede Fransızca öğrenmiş. Çoğu yaklaşık 4-5 dil biliyor. İkinci nesil bunların çocukları; “Vatandaş Türkçe konuş” nenediyle en iyi bildikleri dil Türkçe. Ladino’yu çat pat konuşuyorlar ama tamamen anlıyorlar. Evlerde Ladino diline, aile büyüklerinden ötürü kulakları aşına ama ebeveynler onlarla hep Fransızca ve Türkçe konuşmuşlar. En az iki yabancı dil biliyorlar. Üçüncü kuşak bu konuda neredeyse tamamen yetersiz. Evlerinde ve dışarıda sadece Türkçe konuşmuşlar. Ladino’yu ne anlıyorlar, ne de konuşabiliyorlar. Okulda İngilizce öğreniyorlar ama çoğunun İngilizcesi de çok iyi değil. Bu gençler, yaşlı aile mensupları ile istedikleri gibi anlaşamaktan üzüntü duyuyorlar. Zaten konuşmalarımızı da İngilizce ve benim konuşabildiğim kadarıyla Türkçe yaptık. Ladino’yu gayet iyi konuşup herkesle anlaşabiliyorum. O yüzden söyleşilerimi de bu dilde yapmak çok keyifli oluyor.

Nerede yaşıyor ve çalışıyorsunuz?

Evliyim. Eşim bir Fransız ama işi gereği Almanya’da yaşıyor. Ben Viyana’da yaşıyorum. Viyana Üniversitesi’nde “Linguistik” dersi

veriyorum. Eşimle bir kaç haftada bir, bir araya gelebiliyoruz. Eşim bana çok anlayışlı davranıyor. Bunu, bir süre daha böyle götüreceğiz gibi görünüyor. Öğrencilerime ayrıca gönüllü olarak Ladino öğretiyorum. Çok ilgi gösteriyorlar. Üniversitede bu konuda çeşitli faaliyetler düzenliyorum. Mesela geçtiğimiz yıl, İstanbul’da tanıştığım Jojo Eskenazi Gözcü ve sahne ortağı Fani Bonofiel’i, “Moiz ve Kleret” skeçleri oynatmak üzere üniversiteme davet ettim. Çok ses getiren, mükemmel bir çalışma oldu. Öğrencilerim çok etkilendi.

Aslında bu iş bana oldukça ‘pahalı’ mal oluyor. Ancak, hayatta bazı başarılarla imza atmak için fedakârlık şart. Açıkçası eşim de ba-

Annem ibadet için hep Davut’un Mezmurlarını okurdu. Kendimi uzun zaman Yahudi zannettim... Sonradan Hıristiyan olduğumu ayımsadım ama, içimde Yahudi sevgisi hep sıcacık kaldı.

na içimde çok destek oluyor.

Yahudi kültürü sizi nasıl etkiliyor?

Aslında Katolik’im, ancak Yahudi halkına ve kültürüne her zaman kendimi çok yakın hissettim ve sevdim. Çocukken kilisede Tevrat ve İncil’den parçaları peş peşe okurduk. Davut’un Mezmur Kitabını elimden düşürmezdim. Annem ibadet için hep Davut’un Mezmurlarını okurdu. Kendimi uzun zaman Yahudi zannettim. Devamlı Musa, Davut, Süleyman okuyorduk çünkü... Sonradan Hıristiyan olduğumu ayımsadım ama, içimde Yahudi sevgisi hep sıcacık kaldı. Belki de biraz bu yüzden bu yolu seçtim.

Türkiye’deki Yahudiler hakkındaki fikirleriniz?

Açıkçası ilk geldiğimde onlara çok kolay ulaşamadım. Cemaatte yetkin

çalışanları ve Şalom yazarlarını onlardan ayrı tutmak isterim. Bu bahsettiğim grup yardımcı olmaya hazır olan kişiler. Diğer bir kesim ise kendilerinden fazlaca bahsedip, deşifre olmak istemiyorlar. Özellikle yaşlılar böyle. Bir çekinceleri, dile getirmek istemedikleri bazı korkuları var. O yüzden, kimi Yahudi çevrelerinde veya Ada vapurlarında, yanımdaki arkadaşla yüksek sesle Ladino konuşuyordum. Duydukları zaman sergiledikleri beden dili ve hafifçe gülümseyen yüzlerinden onları keşfetmeye başladım. Yanlarına yaklaşıp dostluk kurmaya çalıştım. Yavaş yavaş kapılarını aralamaya başladılar. Sonunda önümde yeni kapılar peş peşe açıldı. Birçok değerli insanla çok iyi arkadaş oldum, söyleştim, çekimler yaptım... Hepsini çok seviyorum.

Ioanna çok gençsiniz, ancak çok da olgunsunuz. Sizde orta yaşlı bir kadının bilgeliği var. Bu nasıl oluyor?

Neden biliyor musunuz? Çünkü ben bir köylüyüm. Bütün çocukluğum ve ergen yaşlarım köyde geçti. Köylüler çok zor ve meşakkatli bir hayat yaşarlar.

Çocukluk bütün aile tarımla uğraşır. Hayvanlar otlatılır ve kuyulardan su çekilir. Benim çocukluğumda evler konforlu değildi. Az şeyi çok kişi paylaşırdık. Bazı hurafeler ve dini hikâyelerle büyütüldük. Basit şeyler bile bizler için genellikle ulaşılmazdı. Dine fanatikçe bir bağlılık ve iman vardı. Her halde bu yüzden yaşımdan daha olgun davranıyorum. Bunlar kalıplaşmış alışkanlıkların, dışı vurumu olsa gerek. Şehirli 15’lik bir genç ile köylü 15’lik bir genci karşılaştırırsanız, şehirli muhallebi çocuk gibidir, köylü genç ise o yaşta 40 yaşına gelmiş gibi ağır olur...

Ioanna çok güzel, zeki, başarılı ve üretken genç bir kadın. Bunun yanı sıra merhametli ve yumuşacık yürekli güzel bir insan. Bu kıymetli insan, bizlerle bir ömür boyu sevgi dolu dostluklar yaşayacak.

INTELLIGENCE WITHOUT AMBITION
IS A BIRD WITHOUT WINGS

SALUDUR OLU

Uygulamalarımız

- Dolgu ile Ameliyatsız Burun Estetiği
- Dolgu ile Yüz ve Dudak Estetiği
- Altın İple Ameliyatsız Yüz Germe
- Cilt Kalitesini Arttırıcı Gençleştirici Uygulamalar
- Yüz Askı Yöntemleri
- Örümcek Ağı Tekniğiyle Yüz Germe
- Cilt Altı Kolejen Uygulamaları
- Redermalizasyon

Dr. Arman Bay

İzmir doğumlu. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir'de tamamladıktan sonra 1985 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. 2010 yılına kadar İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde, aynı zamanda özel kliniğinde hekimlik hizmeti verdi. 2004 yılında Sağlık Bakanlığı onaylı Medikal Estetik Uygulama Sertifika Programını ve Hipnoz Uygulama Sertifika Programını (Yeditepe Üniversitesi) tamamladı. O yıldan itibaren kendine ait Özel Mayasante Polikliniği'nde medikal estetik hekimliği görevini sürdürmektedir. Bu süre içerisinde çok sayıda yurt içi ve yurt dışı eğitim, workshop ve kongrelere katıldı. Hali hazırda Medikal Estetik Hekimleri Derneği kurucu üyesi görevini sürdürmektedir.

Dr. Mustafa Enver Bey Caddesi No: 18 Kat: 2
Daire: 2 Alsancak - Konak / İZMİR

Telefon: 0 232 700 07 77 - 0551 387 00 97

www.mayasanteizmir.com

 mayasantetr mayasante_izmir

ÖZEL **mayasanté**
POLİKLİNİĞİ

Adana'da Son Yahudiler

Adana'da Yahudiler olduğunu duyduğumda çok şaşırılmışım. Bu, benim gibi yıllardır sahada çalışan bir belgeselci için insanın uykularını kaçıran bir durum.

Bir taraftan bir an önce bölgeye gidip çekim yapma arzusu, diğer taraftan "Ya röportaj vermeyi kabul etmezlerse!" düşüncesinin verdiği gerilim. Türkiye'de, inanç gruplarını sahada çalışan insan sayısı oldukça az. Sahada çalışmayı göze alsanız dahi bu inanç gruplarına mensup insanların size bilgi ve röportaj vermesini sağlamak her zaman olanaklı değil. Ancak, ben şansımı denemeye kararlıydım.

Adanalı Yahudileri çalışmak için önce tanınan ailelerden Benyeş'lere ulaştım. Selim Benyeş'in bana verdiği randevuya elimde bir harddisc ile gittim. Harddisc'te yaptığım son belgesel serisi "Gelin Tanış Olalım"ın tüm bölümleri vardı. O projede Yahudiler, Hristiyanlar, Müslümanlar ve Ezidiler bir arada anlatılıyor. Selim Bey beni son derece sıcak karşıladı. Yaptığım belgesel serisini izleyip ardından bana bilgi vereceklerini söyledi ve ayrıldık. Bir müddet sonra güven sınavını geçmiş olmalıyım ki, Selim Benyeş referansıyla Meşulam ailesi ile tanışma fırsatım oldu. Bana Adana'da yaşayan

Yahudilerle ilgili tüm bilgileri veren ve belgesel çekimlerinde bize her açıdan desteğini esirgemeyen Vitali Meşulam ile tanışmam da böyle oldu. Vitali Bey'le ilk görüşmemizde bana, "Küçük Jo'yu bulmalısın. O bizi 10 yıl önce bir Pesah zamanı kayıt altına almıştı," dedi ve böylece sinema yapımcısı ve yönetmen Jozef Erçevik Amado ile İstanbul'da bir araya geldik. Jozef, Adanalı Amado ailesinden, Liza'nın torunu. Biz Jozef'le tanıştığımızda o, yapımcısı olduğu uzun metrajlı bir film olan "Taksim Hold'em"i yeni tamamlanmıştı. Bu durumu fırsat bilip "Adana'da Son Yahudiler" projesini birlikte çekmeyi teklif ettim. İki yönetmen bir belgesel fikrine itiraz etmedi ve çekimler böylece başlamış oldu. Adana'da yaşayan Yahudilerin bugün sayısı 18. Mizrahi, Bahar, Meşulam, Amado, Eskenazi, İmir, Benyeş gibi aileler... Belgeselde yer alan hikâyelerin tamamını aktarmamız olanaklı değil. Fakat yine de bazı hikâyeleri Şalom Dergi için yazmak istedim. Belleğimde, duruşu, bakı-

Albert Mizrahi

şı, giyim tarzı ve konuşma üslubuyla tam bir jön fotoğrafçı çizen **Albert Mizrahi**'den başlamak istiyorum önce. 1926 yılında Adana'da doğan Albert Beyle, hala ara ara uğrayıp çalıştığı optik mağazasında buluştuk. Belleği oldukça güçlü, akıcı konuşan ve belki de en çok anı biriktiren Adanalılardan biri. "1942 yılına kadar eğitim aldım. Ticaret Lisesinde okurken Varlık Vergisi geldi. Okulu bırakıp babamla birlikte çalışmaya başladım. Babamın mağazası, büyük saate giderken sağ taraftaydı. Orada uzun süre çalıştım. Babam Varlık Vergisini ödeyemediği için aynı zamanda başka atölyelerde de çalıştım. Zamanla o vergiler bir şekilde ödendi tabi. Babamla çalışırken atölyede yalnızca fotoğraf kısmında çalışırdım. Sonra evlendim, kendi dükkânımı açtım. Kendi dükkânımda, buradaki Amerikalılara daha çok satış yaptım. Bizim eski Türk elbiseleri, pipolar, bakır eşyalar gibi şeyleri sattım. Fotoğrafçılığı bıraktım ama gözlük işini hiç bırakmadım. Adana'ya gelen ilk Yahudi benim babamdır; Gaston Mizrahi. Tam tarihi bilemiyorum ama 1900 yılından önce geldiğini biliyorum. O zamanlar Fransızlar varmış Adana'da. 1900 yılından bir 10 sene önce geldiğini tahmin ediyorum. Babam hem gözlükçülük yapıyordu, hem de dışardan mallar getiriyordu o zamanlar."

Albert Mizrahi'nin anıları, Türkiye tarihi açısından da büyük önem taşıyor. Mustafa Kemal Atatürk'ün tüm Türkiye tarafından bilinen fotoğraflarından birini çeken kişi Albert Bey'in dayısı fotoğrafçı Moiz Meşulam. Hani şu bir tren kompartımanından dışarıya bakarken çekilmiş olan fotoğraf.

"Dayım bizimle atölyede çalışıyordu. Atatürk'ün 1937'de Hatay'dan buraya gelişinde çekti o fotoğrafı. O gün istasyona koşarak gitti. Atatürk'ün o pencereden bakışı, merdivenden inişi, Ulus Parkındaki oturması, konuşması hepsi çekildi. Bir de

Atatürk'ün kebabçıda kebab yemesi var. Onu da anlatayım size. Biz çıktuk tabi o geldiğinde. O zaman paşalar kırmızı paçalı giyiyorlardı. Tüm paşalar oturuyordu. Atatürk içlerinden en dik duruşlu olan kişiydi. Hoş bir adamdı Atatürk. Kebablar geldi ama Atatürk hiç kımıldamadan duruyor. Biz de çocuklar pencereden bakıyoruz onlara. Kebabçının camekânından çok büyük bir kalabalık bakıyor içeri. Atatürk kebab yemeğe başlamadığı için hiçbir paşa yemeğe başlamadı. Yaveri gelip kulağına bir şeyler söyledi.

"Tam bir aylık balayı yaptık." O bir aylık balayında birbirlerine âşık oluyorlar Etty ve Eli. Bu aşk hiç bitmiyor. Vefat eden Eli Benyeş'i, Etty Hanım'a soruyoruz; "Onu tarif etmem kelimelerle mümkün değil," deyip susuyor."

Etty Benyeş ile yapılan çekim

Adana Sinagogu

Liza Amado ve Ayşe Acar

“Annem ve babamların önceki kuşaklarının Gürcistan ve Kazakistan’da göçebe bir hayatları olduğu söylenir. İçlerinde Kazak oyunları oynayanlar vardı.”

Atatürk şöyle dedi; ‘Be oğlum, çatal kaşık getirmediler, ne ile yiyeceğim ben bunu?’ Kebapçı da baya Adana kebabçısıydı, böyle küp gibi bir adamdı. Paşanın yanına geldi; ‘Paşam Adana’dasınız, pide ekmeğini alıp kebabı içine koyacaksın, üzerine soğan, sumak koyacaksın. Sonra üzerine limon sıkıp yiyeceksin, vıcık edecek, boğazından akacak,’ dedi. Atatürk gülmüsed; ‘Yaver Efendi söyle herkese, herkes böyle yiyecek kebabı,’ dedi. Atatürk’ün komutan olmaktan ayrı sempatik bir havası vardı. Hepimiz alkışladık tabi Atatürk’ü.”

Yalnızca Türkiye tarihini yakından ilgilendiren anıları kayıt altına almadık. Yaşanan bazı aşk hikâyeleri de belgeselde özel bir yere sahip. Onlardan biri; 1933 doğumlu **Etty Benyeş** büyük bir hasretle anlattı eşi Eli Bey’le nasıl nişanlandıklarını. “Ben okulda yatılıyım. Babamdan telefon geldi. Telefonda babam bana; ‘Kızım nişanladın,’ dedi. ‘Efendim? Nişanlandım mı? Kiminle? Ben daha okuyorum, talebeyim baba,’ dedim. Cevabı şu oldu; ‘Benim çok arzu ettiğim birisi ve biliyorum senin de ona zaafın var. Biz aileler anlaştık, drahoma yok, hiçbir şey yok, yeter ki biz evet diyelim.’ Aynı şeyi Eli’ye de yapıyorlar. Eli’nin de cevabı; ‘Ben daha çocuğum, nasıl nişanlarsınız beni,’ diyor. 21 yaşında çünkü. O benim gibi değil tabi, ben durumdan çok memnunum as-

lında ama Eli çok sinirli. Ama biz bir araya geldik sonra, evlendik falan ve balayına gittik. Tam bir ay balayı yaptık.”

O bir aylık balayında birbirlerine âşık oluyorlar Etty ve Eli. Bu aşk hiç bitmiyor. Vefat eden Eli Benyeş’i, Etty Hanım’a soruyoruz; “Onu tarif etmem kelimelerle mümkün değil,” deyip susuyor. Adana’da Eli Benyeş dediğimizde herkes büyük bir saygı ile yâd etti onu. Adana Sinagoguna olan katkıları, cömert ve zarif kişiliği uzun uzun anlatıldı. Bu sebeple biz de belgeseli onun anısına yapma kararı aldık çekimler sırasında.

Belgeselin bir çekimi İstanbul’da oldu. Adana’daki Yahudilerin tarihçesi ile ilgili kime soru yöneltsek, Van’dan gelen Yahudi ailerden bahsedildi. 1915 Seferberlik zamanı Van, Başkale’den yola çıkıp Adana’ya yerleşen kalabalık bir Gürcü topluluk var. Bugün o aileler artık Adana’da değiller. Onlardan biri Naymanlar. İbrahim Nayman’a ulaştık ve kendisiyle Bomonti’deki mağazasında buluştuk. 1936 yılında Adana’da dünyaya gelen **İbrahim Nayman** çocukluğundaki Adana’yı; “Çok güzel ve huzurlu bir şehirdi. Evimizin altında ahırımız vardı. Özel paytonumuz vardı. İstasyonun hemen arkasında bağımız vardı. Adana, portakal bahçeleri içinde bir yerdi,” diye anlatıyor. Ona ailesinin Van’dan Adana’ya geliş hikâyesini soruyoruz.

“Başkale’deki işgal durumu yüzünden Van terk ediliyor. Başkale’de iyi şartlarda yaşarlarken her şeylerini terk edip çıkıyorlar oradan. Önce Konya’ya geliyorlar, ondan sonra Adana’ya gelip yerleşiyorlar. Başkale öncesini sorarsanız, annem Tiflis doğumlu. Annem ve babamların önceki kuşaklarının Gürcistan ve Kazakistan’da göçebe bir hayatları olduğu söylenir. İçlerinde Kazak oyunları oynayanlar vardı. Ailede özel bir dil konuşuluyordu. Bizim dışımızda yani Naymanlar ve Kazmirçiler dışında İpe-

Adana
Yahudi
Mezarlığı

Vitali Bey, “Adana’ya gelen gelinler genelde İzmir’denir, Silvyia İstanbul’dan gelin geldi. Bu o kadar önemli ki; o zamanlar İstanbul gibi bir yeri bırakıp Adana’ya gelmek büyük bir özveri bence,” diyor.

kerler vardı, Gülcanlar, Danielzadeler gibi aileler vardı. Hepsi bu lisani konuşurlardı. Aramit dediler bu dile sonra (Aramice). Van’dan gelen Yahudiler konuşurdu. Çok enteresan, “Kızım Olmadan Asla” filminde dağda yaşlı bir kadın bu lisani konuşuyordu birkaç kelime ile; orada duydum ve şaşırılmışım.” Adana’ya farklı coğrafyalardan gelen Yahudilerden biri de **Liza Amado**. Liza hanım 1926 İstanbul doğumlu. “İstanbul’da doğdum, fakat bir ara Arjantin’e gittik. Babam orada iş yapmak istiyordu ve ablası da oradaydı. Fakat olmadı. Üç sene sonra İstanbul’a döndük. İlkokulu normal bir okulda okudum. Ortaokulu Dame de Sion’da okudum. Bir müddet sonra da nişanlandım, evlendim. O ara Türkiye, Almanya ile çok yakın ilişki içerisindeydi. İsmet Paşa’ya baskı yapıyorlardı ki Almanya ile birlikte harbe girsin. Biz de korktuk tabii; acaba harbe girerse İstanbul’dan Yahudileri alıp ta Auschwitz’e gönderirler mi diye. Bu sebeple Adana’ya geldik. Adana’da büyükannemin bir kuzeni vardı. Hiç olmazsa Adana’da bir tanıdık var, dedik ve buraya böyle geldik.”

Adana Yahudi Toplumuna bugün önderlik yapmaya çalışan ve bize çekimlerin her aşamasında yardımcı olan, yönlendiren **Vitali Meşulam**’a gelince, O, 1937 Adana doğumlu. Eşi Silvyia Hanımla Adana’da yaşıyor olmaktan son derece memnunnlar. Vitali Bey, “Adana’ya gelen gelinler genelde İzmir’denir, Silvyia İstanbul’dan gelin geldi. Bu o kadar önemli ki; o zamanlar İstanbul gibi bir yeri bırakıp Adana’ya gelmek büyük bir özveri bence,” diyor. “Çocukluğumu hatırlıyorum. Çok fazla yaramazdım. Annem eve kafamı göztümü kırmadan geleyim diye sürekli dua ederdi. İlkokulu Namık Kemal İlkokulunda okudum. Şanslıydım çünkü çok iyi iki öğretmenim oldu orada. Daha sonra Tarsus Amerikan Kolejinin bitirdim 1956’da. O zaman sınavla almıyorlardı, notları iyi olan öğrenciler girebiliyordu, ben de öyle girmiştim. Tarsus Amerikan Kolejinin bende önemli bir yeri vardır. Okulda bir tek Yahudi bendim. Pesah’tayız, matsa almayı unutmmuşum. Evden bir alışkanlık tı bu benim için. O zaman Tarsus’ta bir banka müdürü vardı, o da Yahudi idi. Onlara gittim ve “Bana matsa verin,” dedim. Ondan sonraki yıllarda da her zaman Pesahlarda bir paket matsa’yı kolejde açığıya bıraktım. Kimse bana, “Sen ne yapıyorsun?” demedi. Gelip benimle birlikte yediler. Kimisi beğendi, kimisi “Bu yenir mi Vito!” deyip tadını beğenmedi. Fakat bir tek gün ben Yahudi olarak bir ayırım görmedim. Her zaman hep beraberdik.” Sayfalara sığdıramadığımız pek çok röportaj ve anı var. “Adana’da Son Yahudiler” belgeselinin bir kitap - dvd projesine dönüşmesini ve belgeselin geniş kitlelere ulaşmasını doğrusu ben çok arzu ediyorum. Kim bilir belki de kısa sürede bunu gerçekleştirecek koşulları sağlayabiliriz. Projede bize destek sunan, sorularımıza içtenlikle yanıt veren herkese teşekkür ediyoruz...

Vitali ve Silvyia Meşulam

‘Mavi Çanta’ Schneidertempel’da

Annemi büyüten Raşel Rabinoviç Abigadol*, anneannem Omama’nın babası, Şmil^[1]Rabinoviç. Adına İsmail desek de olur... Sami desek de... Aşkenaz Cemaati’nde etkin bir isim olan Şmil Rabinoviç, Tofre Begadim – Schneidertempel yani Terziler Sinagogu’nun da kurucularından. Ulus’ta bulunan mezarlık arsasını Aşkenaz Cemaati için satın alanlardan. Şmil Rabinoviç, Kiev yakınlarında bir “ştetl”da** doğdu, 1852’de. İstanbul’da yaşama veda etti, 1940’ta.

Geçtiğimiz ay, Şmil Rabinoviç’in ABD’de yaşayan adaş torunu, Şmil Sami Rabinoviç hem aile büyüklerinin mezarlarını ziyaret etmek için hem de büyükbabasının sinagog gereçlerini ait olduklarını düşündüğü mekâna getirip teslim etmek üzere İstanbul’daydı. “Tallet”ini^[2]... Çok eski de olsa (üzerinde S ve R - adının inisyalleri işlenmiş) muhafazası olan kadife “Mavi Çanta” ile birlikte, büyükbabasının “tefillin”lerini^[3]de özgün torbalarında... Nereye mi? Shneidertempel - Terzi-

ler Sinagogu’na... O gün Handan Önel, Schneidertempel’in İdari Yöneticisi bizi karşıladı. Nasıl bir ‘rastlantı’ ise, o günlerde bu sanat yuvasında “Terzilerin Ürünleri” gösterimdeydi... Serginin adı, **Fabric/ate** - Fabrikasyon 11 Eylül’de Schneidertempel Sanat Merkezi’nde, sanatçılar **Gili Avissar** (İsrail), **Stephanie Müller** (Almanya) ve **Lisa Simpson**’ın (Brezilya) yapıtlarının yer aldığı. Sergi açılışında dikiş makineleriyle bir arada müzik yapmışlardı... Minicik, kutsal bir mekân düşünün... Pırl, pırl. Bembeyaz bir zarafet içinde... Ziyaretçisine kollarını aç-

mış. Her yerinde dikili bezler asılı şekilde adı konmamış bir dansın ahenginde, rengârenk, evrenin kaçırılmaz coşkusu, vurdumduymazlığını keyif içinde yansıtan... Şmil Sami Rabinoviç’e eşlik eden, İstanbullu teyzem **Belkis Rina Burduroğlu** ve Bostonlu teyzem **Selma Newburg** ile beraberiz. Sinagog/ Sanat Evini hep birlikte sessizce geziyoruz... Merakla etrafta izliyoruz. Aynı sessizlik içinde Torun **Rabinoviç** şöyle anlatıyor...

**Schneidertempel'da 'Fabric/ate Sergisi'
açılışında dikiş makineleri ile müzik**

“Dün bütün aile büyüklerini ziyaret ettim. Özellikle babam - Herman Rabinoviç (1896 - 1975) ile teyzem Raşel (Rabinoviç) Abigadol (1904-2002) benim için çok değerliler.

‘Mavi Çanta’yı büyükbabam anısına buraya getirdim. Babam da onu çok kullandı. Ben de birkaç kere onunla sinagoga gittim. Bu değerli anıları Schneidertempel’a, aileme duyduğum büyük hürmet ve sevgiyle teslim ediyorum. Bende kalmasının bir anlamı yok. Bunu cemaatle paylaşmak, büyük babam, babam ve Rabinoviç Ailesi’nin hatıralarına saygıyla...

Şmil Rabinoviç ailece cemaate yardım etmiş olan bir kişi idi. Kendisi hayatta çok sonralarında okuma-yazma öğrenmişti.

Yoksa kız olsun, erkek olsun, her çocuğunu (13 çocuğu oldu) okutarmıydı? Halen, ailemizde süre gelen en mühim prensip, her şeyden evvel, iyi bir eğitim. Ailemizde, ‘yükseköğrenime’ biraz özel veya belki de aşırı bir merak vardı. Babamın eğitim konusunda ne kadar üstümüze vardığını hatırlıyorum. Konu, hiçbir zaman, ‘sınıfın birincisi olacaksın,’ değildi, daima bilgili olmanın ve düşünmenin ne kadar değerli ve kaçınılmaz olduğunu bizlere öğretmek idi.”

SCHNEIDERTEMPEL

Veya Tofrei Begadim... Veya Terziler Sinagogu...

İlk çağlardan günümüze değin İstanbul din, inanç, etnik grup açılarından rengârenk bir kent. Kültürel ve kozmopolit yapısının merkezinde 13. yüzyıldan itibaren bir

Şmil Rabinoviç'in üç torunu: (soldan sağa) Belkis, Şmil Sami ve Selma

Ceneviz kolonisinin özerklik taşıdığı Galata vardı. Fetihden sonra da Osmanlı'nın başta Avrupa olmak üzere dünyaya açılan en önemli kapılarının biriydi, bu kent ve limanı özellikle bu bölge. Böylece Galata'nın ruhunda Avrupalılık belirgin bir karakteristik oluşturdu. 19. yüzyılda Ermeni, Yahudi ve Rum grupların bölgeye yerleşmesi Galata'nın etnik yapısını tekrar değişime uğrattırırken günümüze dek ulaşan çok kültürlülüğüne güç kazandırdı. Galata ve onu çevreleyen mahalleler Floransalı ve Venedikli tacirleri, Endülüs Araplarından Aşkenaz Yahudilerine dek uzanan çok geniş bir yelpazeyi kucaklarken, şehrimizin kültürel geçmişinde özel bir yere sahip oldu. 19. yüzyılda gerçekleşen başka bir olgu da göçlerdi. Rusya'dan Yahudilerin kitle halinde göç ettiğini biliyoruz. 1881 ile 1914 yılları arasında her yıl 50.000 kadar, toplamda 2,5

milyon Yahudi Rusya'yı terk etti. Bu göçlere rağmen Rusya'daki Yahudi nüfusu, çok yüksek doğum oranı yüzünden değişmedi: Yaklaşık 5 milyon! Rusya'dan gidenler olmasaydı 7-8 milyon olacaktı. Bu zaman döneminde Yahudi göçmenlerin büyük kısmını alan Amerika oldu. 15 yaşlarında Batı Ukrayna Karpatları'na yakın Kiev civarlarında bir Rus köyünden yola çıkarak Odessa'da bindiği tekneyle Osmanlı'ya - Konstantiniyye'ye göç etti: Aşkenaz Cemaati'nde etkin bir isim olan Şmil Rabinoviç. Aynı zamanda Tofre Begadim - Schneider Temple - Terziler Sinagogu'nun da kurucularından biri... Anımsıyorum... Yıllar önceleriydi. Konuşurken Omama'ya sormuştum... Babasının dindar olup olmadığını... "Tabii ki babam hep sinagoga giderdi. Üzeri çiçekler işlenmiş çok güzel mavi bir çantası vardı; dua kitabını, talletini ve tefillim'lerini koyduğu. Yıllar sonra, Amerika'da ağabeyim Herman'ın oğlu Sami'ye gittiğimde bana, o aklımdan hiç çıkmayan babamın mavi kadife çantasını gösterdiğin-

de, öylesine heyecanlandım ki..."

Bir de İstanbul'umuzu sormuştum: **Büyüdüğün yıllarda İstanbul nasıl bir yerdi Omama?**

Yanıtı şöyleydi: "Ben Konstantiniyye'de doğdum ve Konstantiniyye'de büyüdüm. Çok dar sınırlar içinde kapalı yaşadık. Dış dünya ile fazla ilişkimiz olmadı. Müslümanlarla hiç görüşmezdik. Onlar da bizimle temas etmezlerdi. Türkiye, ancak şimdi Türkiye..."

Peki... O zaman yaşam gettolarda mıydı?

"Gettolarda değildik ama bir getto yaşamımız vardı. Rumlarla... Ermenilerle görüşürdük. Birbirimizin bayramlarını kutlardık. Zaten Türk okulları da yoktu. Tanrı'ya şükür **Mustafa Kemal**, herkesi Türk yaptı."

Torun **Rabinoviç**'e soruyorum: **Neden Aşkenaz Sinagogu dururken aynı bölgede, neredeyse birkaç sokak ötesinde bir sinagog inşa etmek istenmişti?**

Yanıtı şöyle: "O dönemlerin Aşkenaz topluluğu kendilerini 'farklı', 'üstün' ve 'aristokrat' addediyor, 'terziler' sınıfına da yukarıdan bakıyor, kendi sinagoglarına gelmelerini istemiyor-

lardı. ‘Terziler Birliği’ nin inisiyatifi sayesinde İbranice olarak adı **Beth Ha-Knesset Tofrei Begadim** – yani ‘Elbise Dikicileri Sinagogu’ böylesi bir zaruret ile inşa edildi.”

Böylece sıra-ev görünümünde olan bu kâğır yapı o dönemin esnaf kesiminin ibadeti için kullanıldı. 1960 yılına kadar bir sinagog olarak işlev gördü... Takip eden yıllarda cemaatinin azalmasıyla birlikte törenler, kutlamalar, dualar Yüksekaldırım Aşkenaz Sinagogu’yla ortak olarak yapıldı.

Teyzelerim ve Şmil Sami Rabinoviç ile birlikteyiz. Poz-poz fotolar... Yüzyılı aşkın kutsiyetin, paylaşılmış anıların derinliliğinin farkında, sanatın zamanın içinde yansımalarıyla dönüşümünü keyifle izliyoruz. Dokunuyoruz duvarlarına. *Ehal*’in basamaklarında geçmişin düşünür kurmağa çalışırken...

Bu bina 1964’te bir sanat merkezine dönüştürüldü. Açılışı ise, 1999’nun Mayıs’ında “**Yeni Bir Bin Yılın Eşiğinde İnançlar**” başlığını taşıyan uluslararası bir karikatür sergisiyle yapıldı. Günümüzde Schneidertempel Sanat Merkezi’nde düzenli olarak sergi ve etkinlikler düzenlenmektedir.

Bu sanat merkezi, onca zengin bir tarihî miras ile çağdaş sanat arasında da bir köprü olmayı hedeflerken, Dr. Markus Kültür ve Sanat Derneği bünyesinde kentimizin belleğinden bir parçayı yeniden yaşama kavuşturmayı, zorunlu değişimin karşısında kendini sanatın ışığında yeniden yaratarak üretilebileceğini kanıtıyor.

KİMDİ DR. MARKUS?

Aynı zamanda **Şmil Rabinoviç**’in akrabası ve sıkça görüştüğü **Rabbi Dr. David Markus**’un (1870-1944) adının, neden Schneidertempel Sanat Merkezi Derneği’ne verildiğine gelince...

O, Şmil Rabinoviç ile neredeyse aynı sayılacak bir coğrafyada doğdu. **Rabbi Lobe Plotzker** ekolünde al-

100 yılı aşkın
Tefillinler

dığı din eğitimi sonunda “*Rabbi*” unvanını kazandı. Ailesiyle birlikte Hollanda’ya göç edince, *Friederik Wilhelm Lisesi*’ne sınavla girdi. Oradan mezun olduğunda psikoloji, pedagoji ve felsefe eğitimini Bonn Üniversitesi’nde tamamladı. Aynı esnada Köln banliyösündeki Ehrenfeld Katolik Kilisesi’nde Latince, Yunanca ve matematik dersleri verdi. Almanya’nın Yahudi basınında Dr. Markus’un başarılarını öven yazılarını takip eden İstanbul Aşkenaz Topluluğu, onu dinî lideri (Aşkenaz Hahambaşısı) ve Goldschmidt Okulu Müdürü olması için davet etti. Dr. Markus, 30 Aralık 1900 tarihinde İstanbul’a gelip görevlerine başladı. Döneminin gençliğinin kül-

türle harmanlanması ve çocukların dinî eğitim de görebilmeleri için küçüklerin “*Talmud Tora*”sını yaşama geçirdi. Bu girişimiyle Almanya Yahudileri’nin ‘*Hilfsverein der Deutschen Juden*’nin ilgisini çektiği gibi onlardan sağlanan cömert fonlarla Hasköy ve Balat’taki okulları destekleyerek yönetti.

1908’de Meşrutiyet’in ilanıyla **Dr. Markus** Türk vatandaşlığına girebildi. Böylece Türk Yahudilerine Türk dilini yaymayı amaçlayan bir dernek kurdu.

Şmil Rabinoviç o dönemlerde terziliğin yanı sıra, Avusturya İmparatorluk Piyangosu’nun temsilciliğini de aldı. Eşi Hay Surih, Sarina (1861 - 1940) ile evlendiği yıllarda, sadece Yiddiş^[4] ve Rusça^[5] bildiğinden, Latin harflerini tanııyordu. Bunun üzerine özel bir öğretmenden ders alarak Almanca okuma-yazmayı öğrendi. İşte o zaman da Dr. Markus yönetiminde olan, Hendek Sokağı’nda Alman Yahudileri tarafından yönetilen Hilfsverein^[6] adlı iyi bir okul da açılmıştı.

Dr. Markus İstanbul’a vardığı yıllarda Aşkenazlar ile Sefaradlar arasında da derin bir sürtüşme söz konuydu. Öyle ki, iki toplum fertleri birbirleriyle evlenemiyorlardı. Aşkenaz Şmil Rabinoviç’in 13. çocuğu olan anneannem Raşel Rabinoviç, Sefarad

Şmil ve Hay Surih Rabinoviç

Handan Önel ve Şmil Sami Rabinoviç

dedem Abdullah Abigadol ile (1926 yılında) evlenebilmeleri için Habambaşı Dr. Markus sayesinde özel bir anlaşma sağlayacak bir belge imzalanmıştı. Belge Yiddiş lisanındaydı – Bir cins feragat, onaylama anlamındaydı...

Dr. Markus bu durumu sonlandırmak için çok çalıştı ve Türkiye’de yaşayan Aşkenazlar ile Sefaradlar arasında daha sonraları ulaşılacak barışın temellerini attı. Aynı zamanda günümüz ‘Musevi Lisesi’nin 1914’te kurulmasına da önyak oldu. 1922 yılında emekli ol-

masına rağmen 1940’a kadar okulun müdürlüğünü yaptı.

Aşkenaz Cemaati’nin çok şık ciltlenmiş, “Yüksekkaldırım’da Yüz Yıllık Bir Sinagog AŞKENAZLAR” adlı yayınına bakarken, sayfaların arasında geçmiş dönem başkanlarının listesinde bir **Marko Rabinoviç** adına rastlıyorum. Tanıyıp tanımadığımı Şmil Sami Rabinoviç’e soruyorum.

Yanıtı şöyle geliyor:

“Hayır, akraba değiliz... Benim halen İstanbul’da olduğum yıllarda Marko Rabinoviç, Aşkenaz topluluğunun başkanıydı. Sanırım eşinin adı İda’ydı... Bildiğim kadarıyla İstanbul’da birbiriy-le akrabalığı olmayan üç Rabinoviç ailesi vardı. Üçüncü Rabinoviç’ler Rus Konsoloslugu karşısındaki pasajda bir pansiyon işletiyorlardı. Oğullarından biri Kanada’ya göç etti. Bir oğul da muhtemelen hala İstanbul’da... Doğru hatırlıyorsam, kimseyi maddelerle uğraşan Yusuf Rabinoviç...”

Yine dalıyor ve hatıralarına dönüyor Sami...

“Babam, Marko Rabinoviç ile çok arkadaşlık etti. Toplumda bir sürtüşme, bir sorun olduğunda ona danışıldığını anımsıyorum...”

Sanırım o gün Schneidertempel’deki ziyaretlerimizi, her birimiz barışık duygular içinde tamamlıyoruz... Tüm yazılıp çizilenler, anlatılar, aslında kültürümüze, aidiyetimize ayna tutan önemli anı parçacıkları. Dilerim geçmişin ışığı her zaman aydınlıkları çağrıştırır!

*Annem, öz annesi, adaşım Sultana’yı dört yaşına iken kaybetti ve onu anneannem Omama büyüttü.

**Holokost öncelerinde Orta ve Doğu Avrupa’da Yahudi nüfusunun çok olduğu yerleşim.

Dipnotlar:

[1] “Şmil (Tercümesi: “Onun Adı Tanrı”) = Şmuel = İsmail = Samuel = Sami veya Samiko

[2] Tallet ‘Dua Şalı’ anlamında...

[3] Tefillin Musevi erkeklerinin bayram ve cumartesileri hariç, sol kol ve başlarına takmaları, içlerinde Tevrat’tan bölümler içeren deriden yapılmış yassı deri şeritlerle birbirine tutturulmuş siyah renkte iki kare kutucuktan oluşur. İçlerinde parşömen üzerine el yazması olarak, Tevrat’tan dört ayrı bölüm içeren dörder rulo bulunur.

[4] Yiddiş İbranî alfabesi ile yazılır

[5] Rusça Kiril alfabesi ile yazılır.

[6] 1901 yılında Alman kökenli Osmanlı Yahudileri, **Hilfsverein** (Hilfsverein des Deutschen Juden- Alman Yahudileri Yardım Birliği) adlı bir dernek kurmuşlardı. Amaçları, yardım-severliğin yanı sıra Alman dili ve kültürünü yayarak Alman etkinliğini geliştirmekti.

BRITISH SIDE

English Language School

“The name in Quality English Teaching”

ŞİMDİ GÖKTÜRK'TE!

Yeni Dönem Kayıtları Başlıyor

Kayıt ve bilgi için:

☎ GÖKTÜRK

0212 322 23 26

www.britishside.com

Türkiye'nin kalite
belgeli tek dil okulu

CAMBRIDGE ENGLISH
Language Assessment
Authorised Centre

PEARSON

PTE ACADEMIC™
Official Test Centre

TAN AYTIS'ın +1 dünyası

Tan Aytis, 29 yaşında dünyanın bütün iyiliklerini yüreğinde toplamış down sendromlu güzel bir birey. Yardımseverliğini sevgisiyle harmanlamış Tan'ın, ihtiyacı olanlara konuşarak moral vermenin yanı sıra, küçük çocuklara sevgiyle yaklaşımı ve onları ikna kabiliyeti var. Down sendromlu bir çocuğu olacağı haberini alan ve ne yapacağını bilemeyen bir anne adayını, bir gün gözlem için şişli downcafe'ye gelmiş. Tan, gençleri izleyerek gözyaşlarını tutamayan anne adayının yanına gidip; "Sen niye üzülüyorsun, üzülecek bir şey yok. **Biz sadece farklıyız ve mutluyuz**" diyerek anne adayının üzerinde büyük bir etki yaratmış.

Tam da iyilere, yüreği güzellere, yalansız bireylere çok ihtiyacımız olduğu bir zamanda, önce annesi **Saadet Aytis**, sonra da **Tan Aytis** ile söyleşmek insanlık adına umut vericiydi.

ÖNCE ANNE SAADET AYTIS İLE TANIŞTIK VE SÖYLEŞTİK

Tan'ın eğitimi için hangi yollardan geçtiniz?

Tan doğduğunda Türkiye'de ona uygun bir eğitim kurumu yoktu. Henüz 1 yaşına gelmeden Tan, özel kurumlardan psikolojik ve pedagojik eğitimler almaya başlamıştı. Bu danışma ve eğitim merkezlerinden birinde sevgili Berti Erbeş'le tanıştık. Konuyla ilgili yaptığımız ilk toplantıda, eğitim ihtiyacı olan çocuklar için bir dernek kurmaya karar verdik. Türkiye'nin bu konudaki ilkleri, bu dernek ve sonrasında vakfa dönüşen İZEV desteğiyle gerçekleşti. Yapılan en büyük hizmet, zihinsel engelli çocuklar için olağan okul özelliklerinde, ancak özel eğitim veren önce bir ilköğretim okulunun,

ANNESİ SAADET AYTIS'IN KALEMİNDEN TAN AYTIS'IN ÖYKÜSÜ

Tan'ın hikâyesi 1988 yılının 15 Şubat'ında başlar. Çekik gözlü bir bal damlası arz-ı'endam etmiştir. Babasının bebeklik fotoğrafıyla yan yana konulduğunda ayırt edilemeyecek kadar benzer. Doktorlar 21. Kromozomun durumuyla ilgili bilgi verdiklerinde aileyi etkilemez.

Ancak, bu inkâr ediş çok sürmez; her şey ortadadır ve tespit edilmiştir. Artık bundan sonrasına bakmak gereklidir. Bebeklikte farklılık yok gibidir ancak durumu kabullenmek süreci zordur. Toparlanmak ve akılları başlara geri çağırarak gereklidir. Nasıl davranılmalı, ne yapılmalıdır? Araştırmalı, öğrenmeli, uygulamalıdır. Doktorların çizdiği ağır tablolara inat, hedef yüksek tutulmuştur. Farklılıkla ilgili özel davranmak yerine, olağan davranılır, özen gösterilir. Daha bir yaşına gelmeden, ona her şey anlatılır. Anladığını anlamak, teyit etmek gerekmez. Büyüdükçe, farklar fark edilir. Önemli değildir. O çok güzel bir varlıktır. Daha bir yaşındayken pedagojik eğitim başlar ve düzenli olarak terapilere gidilir.

Verdiği her tepki, başardığı her eylem, attığı her adım mutluluk kaynağıdır. Tan büyümektedir. Türkiye'de ona uygun bir eğitim kurumu / okul yoktur. Araştırılır, normal statüdeki okullar da yoklanır. Hiç uygun değildir. Asıl iş o zaman başlar. Bireysel terapilerde tanışılan diğer damdan düşenlerle birlik oluşturulur. 1989 yılında Şişli Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Yardım Derneği kurulur. Bir zorlu yola daha girilmiştir. Bir yandan özel eğitim devam ederken, diğer yandan gerektiği gibi bir eğitim kurumu yaratmak gerekmektedir. Tan henüz okul çağına gelmeden Türkiye'nin bu anlamda eğitim verecek ilk kurumu açılmıştır: 'Saadet İlköğretim Okulu, İş ve Meslek Okulu.' Tan okula başlar. Pedagojik, akademik ve motor hareketleri eğitimlerini sürdürürken, ailesiyle de toplum içindedir. Her yere gider, gezer, görür, öğrenir. Kendine has zevkleri, tercihleri, tarzı ve kişiliği gelişir. Saadet İlköğretim Okulu'nu bitirerek diplomasını alır.

Aynı okulun Mesleki Eğitim Merkezi'nde El Sanatları bölümüne başlar. Okul piyesleriyle başlayan tiyatro merakı iyiden iyiye gelişir. 2008 yılından itibaren bir yandan İZEV Bağımsız Yaşam Evi'ne devam edip, bir yandan da tiyatro çalışmalarına hız verir...

daha sonra ülkemizde bir ilk olan iş ve meslek okulunun kurulması oldu. Böylelikle, özel çocuklarımızın yeteneklerine uygun alanlarda beceri sahibi olmaları ve ilgili iş yerlerinde istihdam edilmeleri hedeflendi ve gerçekleştirildi.

İZEV 18 YAŞ ÜZERİ ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN SOSYALLEŞMELERİ, HAYATIN İÇİNDE KENDİLERİNE İYİ BİR YER EDİNMELERİ KONUSUNDA ÖZEL VE KIYMETLİ ÇABALARINI SÜRDÜRÜYOR. GEÇMİŞTEN GELEN MİSYONUNU YENİ NESİL FARKINDALIK ÇALIŞMALARıyla TAÇLANDIRIYOR.

Yeni projelerinizden "Hayat ve Biz" hakkında bilgi verebilir misiniz?

İZEV'in Genel Koordinatörü Merve Kılıç ve bu projelerin yaratıcısı Hakan Kural ile "HAYAT ve BİZ" başlığı altında üç önemli süreci yürütüyo-

ruz. İlk olarak "Sanat ve Biz" projesinde, dünyaca ünlü resim sanatı eserlerine down sendromlu bireylerin yüzleri yerleştirilerek 18 şövalelik görsel bir şölen yaratıldı. Lansmanı, Sarıyer Belediye Başkanı Şükrü Genç, Kürşat Başar, Çetin Çiftçioğlu gibi değerli simaların katılımıyla geçtiğimiz Ocak ayında Levent Özdilek Park AVM'de yapıldı. Bugüne kadar, tam 25 sergiyle milyonlara ulaşıldı; büyük beğeni topladı. Bu sergilerde gençlerimiz teknik destekten küratörlüğe, sohbetten röportaja fiilen çalışmanın içindeydiler. Hem farkındalık, hem fayda yarattılar ve özgüvenlerini takviye ettiler.

Şu sıralar, büyük beğeni toplayan "Sanat ve Biz" Anı Defterleri'ni yılbaşı hediyesi dağıtacak olan kurumlara bir farkındalık ve sosyal sorumluluk projesi olarak tavsiye ediyoruz.

Türkiye’de sayıları her geçen gün artan down cafeler buldukları lokasyonlarda önemli farkındalık çalışmalarını yürütüyor ve down sendromlu bireylere hayatın içinde önemli bir yer açıyor.

Diğer iki proje neleri kapsıyor?

“HAYAT ve BİZ” çatısı altında yer alan ikinci proje “Hayvanlar ve Biz” ismiyle hazırlanıyor. Bu seride 16 gencimizin her biri ayrı bir hayvanla birlikte fotoğraflanacak ve sanat değeri yüksek bu kompozisyonların içeriğiyle birlikte çağrışım yapan kavramlar slogan olarak vurgulanacak. Üçüncü adım ise bir yıl sonra gündeme gelecek olan “Tarih ve Biz”. Kim bilir belki o zaman tekrar, bu projeyi de ayrıntılı olarak tanıtma fırsatı yakalarız.

İZEV bünyesinde Sarıyer Belediyesi’nde açılacak olan “Down Town Yeme İçme Sendromu” Event Cafe’nizin, diğer kafelerden farkı nedir?

“Down Town Event Cafe” önemli

yeni nesil katkılar getirerek var olacak. İnsanların yardım için değil de, keyif için gelmek isteyecekleri bir mekân. Ayrıca toplantılar, workshoplar, eğlenceler, inza günleri, sanat faaliyetleri, eğitimler ve daha pek çok faaliyetle tıpkı bir kültür merkezi gibi programlı etkinliklere ev sahipliği yapacak. Hayır kurumu olan kafemizde, pek çok zihinsel engelli istihdam edilecek, sosyal sorumluluk ve farkındalık yaratılacak ve zihinsel engelli bireylerin eğitimlerinin desteklenmesine doğrudan imkân sağlanacak. Sarıyer Belediye Başkanı Şükrü Genç de ekibiyle vakfımızı destekliyor.

SAADET AYTIS’DAN VAKIFLA İLGİLİ PEK ÇOK ÖNEMLİ BİLGİYİ ALDIKTAN BİR GÜN SONRA, SOHBETİMİZ TAN AYTIS İLE “DOWN TOWN EVENT CAFE”NİN İNSANI RAHATLATAN KEYİFLİ ATMOSFERİNDE, SİZİ GÜLER YÜZLE KARŞILAYAN ARKADAŞLARIN YANINDA DEVAM EDİYOR...

Bize kendinizi anlatır mısınız? Kimdir Tan Aytis...

1988 doğumluyum. Çok mutlu ve meraklı bir çocuktum. Birçok yön-

den babamın kopyasıyım. Türk Sanat ve Halk müziğini, resim ve çizim yapmayı çok seviyorum. Ben sanatçıyım. Öncelikle tiyatro yapıyorum. Sanat Rehberi sertifikamı aldıktan sonra, İstanbul Modern’de staj da yaptım.

Dünyada da bir ilk olan ‘Neverland’ adlı tiyatro projenizden bahsedebilir misiniz?

Bir soykırım hikâyesi olan ‘Neverland’ 50 dakikalık tek perde “in your face” bir oyundur. Hiçbir şekilde sufle verilmesine uygun olmayan formatı, zorlayıcıdır. Bu oyunda ben Öykü Başar ile başrolü paylaştım. The Club bünyesinde bir buçuk sezon biletli gösterim yaptık. Büyük ilgi topladık.

Pek çok şeyle meşgulsünüz, bizimle paylaşır mısınız?

Tabii ki. Yüzmeyi seviyorum, 11 maddalyam var. Tenis turnuvalarında görev aldım. Bar training center, ebru sanatı, dekoratif ahşap süsleme gibi farklı kurslara katıldım. Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında Sezen Aksu’ya “Esirgmeden” adlı konserinde koroda eşlik ettim, “Sevgi Köprüsü” şarkısı için orkestra şefi oldum ve Geveze Şov’da İZEV korosunda şeflik yaptım. 4. Uluslararası Down Sendromu seminerinde panelist oldum. Dünya Engelliler Günü etkinliklerinde Orhan Veli’den şiir dinletisi sundum. Son olarak da, İZEV’in “Sanat ve Biz” adlı sergilerinin küratörlüğünü yaptım.

Vakıf’taki pozisyonunuz nedir?

Ben, İZEV Vakfının Amiriyim. Babam yönetim kurulu başkanıydı; görevi şimdi ben devraldım. Vakıf için çok güzel projeler yapıyoruz, çocukların eğitimleriyle ve faaliyetleriyle ilgileniyoruz, etkinlikler düzenliyoruz.

‘Farklıyız ve Biz de Varız’ sloganınız profesyonel bir ruhu yansıtıyor gibi. Sizin de profesyonel bir yanınız var mı?

(Kısa bir kahkaha ardından) Evet, tabii ki var. Olmaz mı? “Farklıyız ama biz de varız.” Bu çok doğru. Ben kafama koyduğumu mutlaka yapmaya bakıyorum.

Down Town Event Cafe'de aktif olarak yer alıyor musunuz?

Evet. Kafenin Halkla İlişkiler Müdürüyüm. Arkadaşlarımızla hem servis yapıyoruz, hem güzel vakit geçiriyoruz. Misafirlerimize İZEV'i ve kafeyi anlatıyorum, tanıtıyorum.

Özel bir hayaliniz var mı?

En büyük hayalim Cumhurbaşkanımızla görüşmek. İki önemli işimiz var: Birincisi, İZEV'i daha da ileriye taşımak. İkinci olarak da Mona'nın zihinsel engelli oğlu Armin'i babasının kapattığı İran'daki bakımeviden kurtarmak ve annesine kavuşturmak. Bunun için Cumhurbaşkanım ile birlikte İran'a gidip, Ruhani ile görüşüp Armin'i getirmek istiyorum.

Son olarak, Atatürk ile ilgili düşüncelerini paylaşır mısınız?

Gazi ulu önder Mustafa Kemal Atatürk, düşmanlardan kurtarmıştır. Cumhuriyetimizi kurmuştur. Kadın

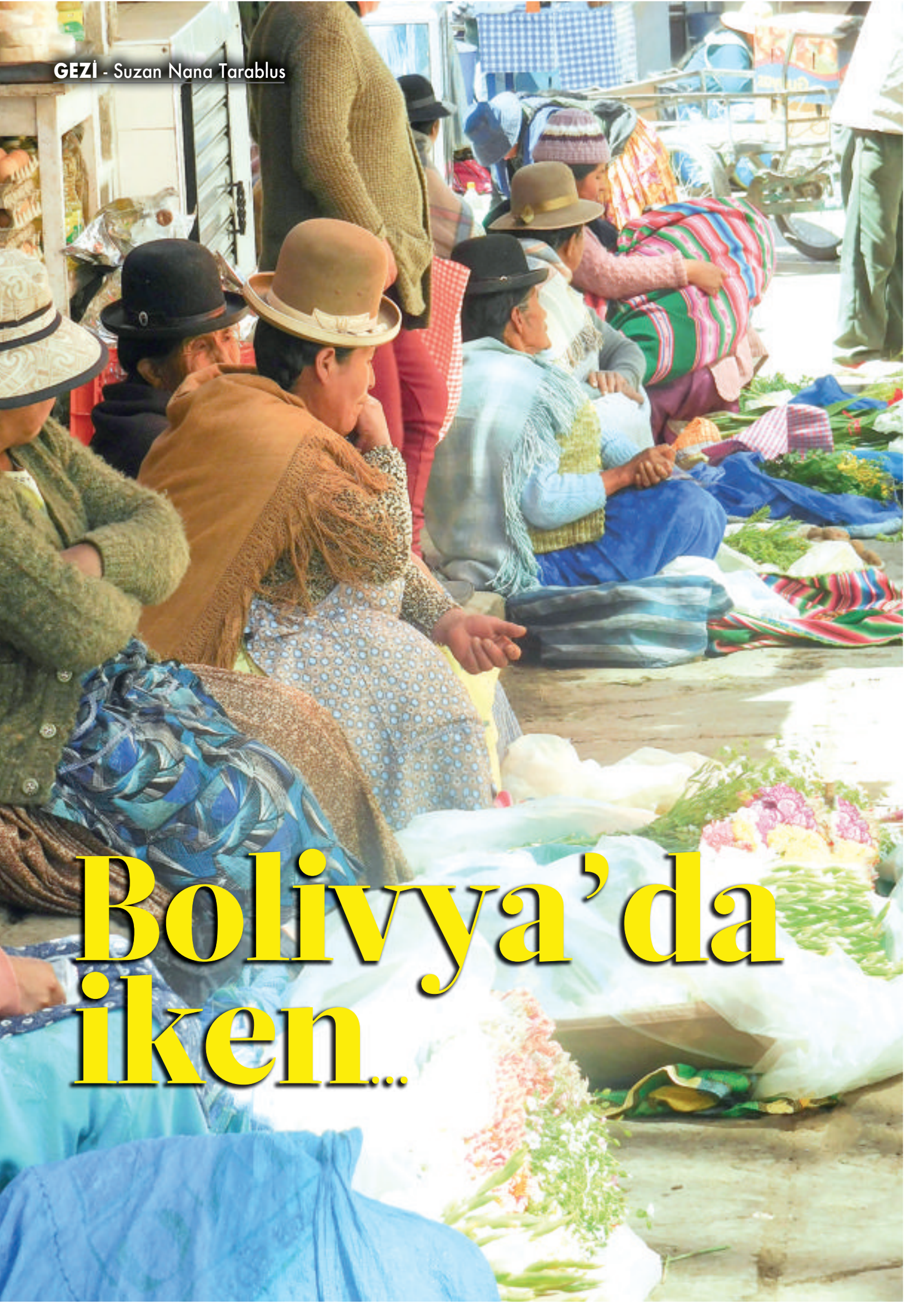
Sarıyer Belediye binasındaki "DownTown Event Cafe"

erkek eşitliğini sağlamıştır. O, dünyada bir numaradır!

Söyleşimiz sayesinde, Tan Aytis gibi tertemiz yürekli, duyarlı bir insan, ayrıca oğlu ve diğer pek çok zihinsel engelli çocuğa, geleceğe dair umut vaat eden projelerin öncüsü olan Saadet Aytis ile tanışmak beni onurlandırdı. Dilerim, bu sohbet içinde geçenler, okuyucularımızın da yüreğine dokunur ve İZEV'in sosyal sorumluluk projelerini yakın takibe alırlar.

Şu sıralar, büyük beğeni toplayan "Sanat ve Biz" Anı Defterleri'ni yılbaşı hediyesi dağıtacak olan kurumlara bir farkındalık ve sosyal sorumluluk projesi olarak tavsiye ediyoruz.

Bolivya'da iken...

Che Guevera'nın infaz edildiği ülkeye, Bolivya'ya doğru inıştëyiz. Uçağımız La Paz'ın "El Alto" Uluslararası Hava Limanı'na konmak üzere... Tam da kendi hayaller ÷lkemde iken...

Çevreye bakıyorum. Hayret! Hiç de genç kızlığımda düşünlediğim yer değil burası!

Uçağın dünyayı minnacık gösterdiği pencereden bakıyorum: "Ne işimiz var burada" derken... Her yer adeta bir inşaat alanı, ama hiç bitmeyecekler cinsinden...

Meğer Bolivya Hükümeti konut vergilerini öyle yüksek belirlemiş ki... Başkent La Paz dâhil 'süper lüks' klasmanı dışındaki her yer tuğlada... Adeta inşaatla! Yeter ki, o vergi verilmeye; sivasız, boyasız evler rahatlıkla ÷lkenin markası addedilebilir.

Simon Bolivar'ın Bolivya'sı

1800'lerin başları... **Simon Bolivar**'ın, Güney Amerika'nın İspanyollardan kurtarılarak bir birliğe kavuşması inancını taşıdığı yıllar. Döneminin özgürlükçü düşünürlerinden etkilenmiş, İmparator Napolyon'a içten içe hayranlık beslemişti. Bolivar'ın sömürge karşıtı görüşlerinin yerleşmesinde Alman bilim adamı **Humboldt**'un büyük etkisi ile...

Bolivar'ın adını "El Libertador" yapan, And Dağları'nın ardında İspanyol kuvvetlerini bozguna uğratdığı Boyaca Zaferi, yönetimindeki özgürlük ordusuyla Carabobo'da sömürge ordusu arasında yaptığı Carabobo Savaşı'nda yazdığı destan... Bağımsızlık kapılarını aralayan, Venezuela'nın özgürlüğünü sağlayan Maracaibo Gölü Savaşı ile Bolivar ve arkadaşları tarafından kazanılan Junin Savaşı. 1824'te Peru-Kolombiya ordusunun İspanyol Vali'sini Ayacucha Savaşı'nda yenilgiye uğratmasıyla, Güney Amerika'daki İspanyol egemenliğine

son darbe indirilmiş oldu. Tüm bu savaşlardan sonra o coğrafyada bulunan Kolombiya, Venezuela, Ekvador, Peru ve Bolivya (Büyük Kolombiya - "Gran Colombia") İspanyol sömürgecilerden kurtarıldı. Peru ordusu da bu zaferi her yıldönümünde kutlamakta...

Bolivya, Güney Amerika'nın en fakir ÷lkesi... Lâkin iki bayrağı var. Aynı zamanda bünyesinde 36 etnik grup ve doğal olarak da 37 resmi dili var! Yoksa fakirliğe bunlardan mı kaynaklanıyor? Bu ÷lke - Bolivya adını Orta ve Güney Amerika'nın bağımsızlık savaşlarına liderlik eden Simon Bolivar'dan alıyor. Adlandırılacağı esnada Kongre Üyesi olan Manuel Martin Cruz, şöyle demiş: "Romulus, Roma'lı ise, Bolivar neden Bolivyalı olmasın?"

Ülke parlamentosuna sunulan bu teklif, 3 Ekim 1825'te kabul gördü... Daha sonralarında, 2009'da adı 'Çokuluslu Bolivya Cumhuriyeti' olarak değiştirildi.

Toplam nüfusun % 60'ını Aymara ve Quechua yerlileri oluşturuyor.

İki Başkent var: La Paz ve Sucre

Dere tepe fakirlik içinde. Buralara konuk olanların en büyük soru-

nu yükseklik! Dünyanın en yüksek idari başşehri La Paz'ın da (Sucre, anayasal başkenti) yegâne özelliği, rakım 3.650 metrede (veya 11,940 feet) oluşu. Anatomik olarak insan vücudu 2.500 metreden daha yükseğe çıktığında yükseklik hastalığı baş gösterebiliyor.

La Paz'ı çeşitli hatlarla donatan upuzun teleferiğe, en yüksek tepelerinden aşığı... Övünç kaynağı olmasının yanı sıra trafik sorununu çözmüş hallice de olsa... Bir de bizim gibi turistlere şehri tepeden tırnağa gözleme şansı tanınması. Kent meydanında San Francisco Kilisesi... Plaza Murillo ve çevresindekiler: Katedral, Hükümet Binası, binalarında ilginç dükkânlar, sanat galerileri olan rengârenk kolonyal sokaklar, "Elçilikler ve zenginler burada oturuyor" denen mahallenin gerisi fukaralığın, yokluğun yaşandığı çevreler. Doğal olarak da güvenliekli olduğunu söylemek hayli zor! 'La Paz' İspanyolca, 'barış' anlamında. Onca fakirliğin içinde barış ne kadar olası? Dünyanın en yüksek rakımlı uluslararası havalimanı da La Paz'da. Adı, 'El Alto' ('Yüksekte'), rakım - 4.100 metre. La Paz'ın kent merkezinde devasa bir stadyum...

La Paz'a kuş bakışı

Dünyanın en korku salan bir stadyumu: Estadio Hernando Siles

Güney Amerikalı futbolcuların dünyaca kanıtlanmış bir ünleri varken... Bolivyalılar da kendi takımlarıyla gururlu! 31. Devlet Başkanlarının adını taşıyan stadyum neden mi korku salar?

40.000 kişilik bu stadyum, 2007'de FIFA'nın getirdiği yüksek rakımda futbol yasağı Güney Amerika'nın devleri Arjantin ve Brezilya ile dağlık küçük ülkeler arasında gerilim yarattı.

Dünya futbolunun resmi yönetim organı FIFA'nın, deniz seviyesinden 2 bin 500 metreyi geçen yükseklikte uluslararası maçlar yapılmasını yasaklaması Latin Amerika'da gerginliğe yol açtı. FIFA'ya göre bu karar, futbolcuların sağlığı düşünülerek ve haksız rekabete yol açtığı gerekçeyle alındı. Ancak Bolivya gibi yüksek rakımlı ülkeler, kararın Brezilya ve Arjantin gibi nüfuzlu ülkelerin baskılarıyla verildiğini öne sürerek tepki gösterdiler. Karara itiraz eden ülkelerin başında Ekvador, Peru ve Bolivya geliyordu. Bolivya'nın başkenti La Paz'da futbol maçları 3.600 metre rakımda oynanıyor. (Tibet'ten Everest Dağı'na tırmanacak olanların ana kampı bu yükseklikte kuruluyor.) Tüm tartışma ve çatışmaların sonucunda, FIFA rakım yüksekliğini artırarak yasaklamayı kaldırdı.

YERLİ KADINLARIN MELON ŞAPKALARI

Bolivya'da kafalarında küçük melon şapkalar olan geleneksel kıyafetleri içinde Aymara kadınları... Bu yerli kadınların, Batı tarzı hem de kafalarına göre oldukça küçük şapkaları neden taktıklarını merak ettim. Yanıt şöyle geldi: Bu melon şapkalar İngiliz demiryolu işçileri tarafından ülkeye girmiş. 1920'li yıllarda İtalya'dan büyük bir şapka sevkiyatı olmuş. İtalyanlar, kendileri gibi minyon yapılı kafalarının boyutunu göz önüne alarak şapkaları da küçük yapmışlar.

Ancak, Bolivyalıların kafa ölçüleri Avrupalılar ile aynıymış. Bu durum karşısında ellerindeki şapkaları satabilmek için Avrupa'daki tüm kadınların melon şapka taktığını ve bunun çok moda olduğu söyleyip şapkaların hepsini ucuza kadınlara satmışlar. O zamandan beri bu melon şapkalar Aymaralı yerli kadınlar tarafından kullanılıyor.

La Paz Cadılar Pazarı

"Mercado de Las Brujas", diğer adıyla Cadılar Pazarı, La Paz'ın dünyaca ünlü bir yeri. And Dağları insanlarının bereket tanrıçası olan Pachamama için birçok dua ve ayin düzenleyen yerel halk, bu pazara gelip ayinleri için çeşitli malzeme ve diğer ihtiyaçları için iksirler alıyorlar. Burada her şeye bir iksir bulabilirsiniz. Burada satılanlar arasında en ilginç olanlardan biri de kurutulmuş lama fetüsü. Bu lama fetüsünü evlerinin temellerine, kendilerine şans getirsin diye koyuyorlarmış.

Renk renk, çeşit çeşit patates

Güney Amerika'nın neredeyse her yerinde yetişen patatesleri, özellikle Bolivya'da hayli ünlü! Dünyada yaklaşık 5.000 adet patates çeşidi var ve bunların 3.000'i Peru, Bolivya, Şile, Ekvador ve Kolombiya'dan.

Bolivya'da 400'ün fazla patates çeşidine rastlayabilirsiniz. Bunların bazıları sanki, siyah ve beyaz renkli birer taşa benziyor. Bunun sebebi, bu patateslerin suyunun azalması ve bundan dolayı 30 sene saklanabilir olması. Bolivya'da restoranlarda "Yajua" adlı sos, patatesin yanında tükettikleri arasında en vazgeçilmez.

İlk durağımız neden Tiwanaco?

Bolivya'da ilk durağımız... Uçağımız dünyanın en yüksek rakımlı havalanına konduğunda, Tiwanaco'da ne mi arıyorduk?

İnsanlık tarihi ve dinler tarihini kökten sorgulatacak, bir kısmımızın

varlığından haberi dahi olmadığı bir arkeolojik çalışma 1995 yılından beri Urfa Göbekli Tepe'de. İnşası Milattan önce 10.000 yılına uzanan, tarihteki en eski ve en büyük ibadet merkezi olarak Göbekli Tepe, Mısır piramitlerinden 7.500 yıl daha eski. İnşa edildikten 1.000 yıl sonra üstleri insanlar tarafından kapatılarak gömülen bu tapınaklar yeniden gün ışığında.

Mısır piramitleri ve Göbekli Tepe benzeri gizemli bir yolculuğa ne dersiniz?

Tiwanaco'dayız bu kez de, Bolivya'da. Dünyanın "en eskilerinden"...

14.000 yaşında olduğu varsayılıyor.

Tiwanaco'da bir tanrı

Tabii ki bu ve benzeri tüm buluntuların yaşları genelde hayli tartışmalı... Polonya doğumlu, Bolivyalı arkeolog Arturo Posnansky'ye göre kültürünün MÖ 1600'lerde başlayıp MS 120'lere değin sürdüğü belirtil-

gerilere iterek 14.000 yıl öncelerine ait olduğunu varsaymakta.

Tiwanaco'da rakım 3.980 metre. Nefes alıp vermek öylesi zor ki, oksijen yoksunluğundan.

O dönemlerde, modüler yapı tekniği tarzında, 200 tonu aşkın taşları taşımayı becerdiler.

Tiwanaco arkeolojik alanının en önemli simgesi Sun Gate, yani Güneş Kapısı... Bilinenler arasında en yüksek yekpare kapı-geçit, 'bir takım uzunluğunda' diyerek betimlenen. Öyle ki, diğer bir adı da "Takvim Kapısı".

Bu takvim-kapı şüphesiz ki güneş yılını tasvir etmekte... Bu takvimde sadece 290 gün... Her biri 24 güne bölünmüş 12 aya tekabül ederken, yıl muhasebesi çarkını denk düşürmek için iki artı gün de eklenmiş... Araştırmacılara göre, bir olasılıkla 14.000 yıl öncelerinde 'güneş yılı' uzunluğu şimdikinden farklı olma ihtimali...

GÜNEŞ KAPISI

Tiwanaco'nun dini inancı, göklerin ve şimşeklerin tanrısı Viracocha'nın merkezde durduğu bir kült. Tanrı genelde iki elinde sopaları, başında bir hare ile görüntülenmekte... Işıklı hareler Güneş Tanrısı'nı betimlerken Tiwanaco'nun ünlü Güneş Kapısı'nda temsil edilmiş.

mekte. Diğer yandan takipçisi daha muhafazakâr Perulu arkeolog Prof. Hans Schindler-Belamy'ye göre Tiwanaco harabeleri zamanımızdan 12.000 yıl öncelerine ait. Modern zamanların genç arkeologları ise konu olan bu tarihi daha da

Belki de Evren'in başka bir gezegeninde yıl tezahürü bu idi

Belki de ilk insan kültürleri üzerindeki dünya dışı etkiler hakkında

SİMON BOLİVAR'IN ASIL AMACI: GÜNEY AMERİKA BİRLİĞİ

Bolívar her zaman büyük bir birlik olmayı hedeflemişti ve bu düşüncesini 1826'da Panama'da yapılan konferansta dile getirmişti.

Böylece ortak bir ordu kurmayı, federe devletleri temsil eden bir meclis oluşturmayı, devletler arasında çıkabilecek olası sorunları hakem heyetiyle çözmeyi ve ortak bir karar mekanizması oluşturmayı hedefliyordu. Fakat bu düşüncesi istediği sonucu doğurmadı; konferansa katılanlar bu görüşe sıcak bakmadı. Katılan temsilcilerde bağımsızlık istekleri ön plandaydı.

**Titicaca Gölü'nde
Güneş Adası'na
yolculuk yapan
bir gemi**

tartışmalı iddialarda bulunan İs-
viçreli "**Tanrı'ların Arabaları**"nın
yazarı **Erich von Daniken**'in tezle-
ri doğrultusunda dünya dışı veya
uzaylı bağlantıları olan Tiwanaco'lu
mühendislerin sahip oldukları ileri
seviyedeki bilgi, o dönem kültürü
olarak addettiklerinizden binlerce
yıl ötelerinin benzerleriydi.
Bu kültürün analizi esnasında anla-
şılan o ki... Tiwanaco bilim adamları,
dünyanın küre şeklinde olduğunu ve
kendi ekseninde döndüğünü biliyorlardı.
O bilim adamları daireyi matematiksel
olarak 240 dereceye bölmüşler (360
dereceye bölen Ba-

billiler idi); Pi sayısının doğru oranına
ulaşmışlar (22/7); kareleri ve karekökleri
hesaplayabilmişlerdi. Modüler inşaat
teknikleriyle taşlar, birbirlerine (genellikle
oyularak yerleştirilen) metal plakaların
zımbalanmasıyla güvence altına alınmıştı.
Aynı bu teknik Mısır'da ve Güneydoğu
Asya'da da kullanılmıştı. Oksijen azlığının
zorladığı bu kurak ve konuk-sevmez
yükseklikte inşaatlarında kullandıkları
ileri teknikle Tiwanaco kültürünün öylesine
gelişmiş olması bir bulmaca adeta.
Tiwanaco tam Titicaca Gölü'nün güney
sahilinde.

Titicaca Gölü çevresindeyken...

Yaşamımdaki en yüksek rakımı da
denemiş oluyorum. Ölçerler 4.280
metreyi gösteriyor.

Titicaca, gözün alabildiğinden çok
daha büyük. Bir iç deniz.

Coğrafi ününü de 'dünyanın en
yüksek gölü' niteliğine sahip olmasına
borçlu.

HER BİRİ DİL, RESMİ DİL OLARAK KABUL EDİLMİŞ

Bolivya birbirinden farklı etnik gruplardan oluşan bir ülke... Ülkenin 36 farklı etnik grubu var. Her birinin dili, resmi dil olarak kabul edilmiş. Ülkenin iki bayrağının olmasının sebebi bu! Renkli karelerden oluşan mozaik şeklindeki Wiphala bayrağı, ülkedeki etnik yapının çeşitliliğini simgeliyor.

"CHOLITA" LAR

İspanyol Kraliyet Akademisi Sözlüğü, "chola"- Avrupa ve yerli kanı karışımı melez bir insan olarak tanımlıyor. İspanyolca küçültme eki "ita" ekini alarak kelime, Bolivya yerlilerine tatlı bir hitap şekli olan, "cholita" şekline dönüşüyor. Yöresel Aymara kadınları bir melon şapka, yöreye özgü bir etek ve bluz, ve renkli bir şaldan oluşan kıyafetleri giyiyorlar; saçlarını da sırtlarında salınan iki uzun örgüyle arkaya atıyorlar.

Kelime aslında, şehri terk edip kırsal melez yaşamını tercih eden kadınları tanımlayan aşağılayıcı bir kelimeydi, fakat şimdi La Paz'da doğmuş geleneklerine sahip çıkan kadınları tanımlıyor.

2014'ten beri "**CHOLITA**" Bolivya'da bir derginin de ismi - hedef kitlesi yöresel giyinen ve toplumda gittikçe daha göze çarpan ve güçlü bir rol oynamaya başlayan yerli kadınlar...

Aslında bu göl çok daha yükseklerde imiş, hatta dalgaları Tiwanaco'un sahillerine ulaşırmış, bir zamanlar... Titicaca, Bolıvyaya ile Peru arasında bulunan Güney Amerika'nın en büyük tatlı su gölü. 194 km uzunluğunda, 65 km eninde... Derinliği 140-180 metrelerde. Üzerinde ticari gemiler de çalışıyor. Bazı yerlilerin onun 'dipsiz' olduğu iddiasında. Gölün üzerinde yüzen adacıklar da var. Bazı adalarda da eski medeniyetlerden günümüze ulaşan buluntular. Tekneyle 'Güneş Adası'na gidiyoruz.

Adada İnka bahçeleri, merdivenler ve kutsal çeşme...

Kızılderililerin lisanında kelime anlamı olarak, 'titi, büyük kedi / puma, 'caca' da kaya anlamında. Yani 'Titicaca', 'Büyük Kedi (veya Puma) Kayası'...

Tabii ki buralara kadar gelmişken üzerinde bir tekne gezisi, göl kenarında mütevazı bir şöleni de hak etmiş olduk; bilmem kaç bin yıl öncelerini geride bırakıp güncele sarıldık. Gösterişten uzak bir lokantada umduğumuzu değil, bulduğumuzu yedik, hatta arkadaşlarımızdan bir çiftin evlenme yıldönümünü bile kutladık. Yeter ki keyif olsun, o zaman her yer cennet.

Böylesi bir yükseklikteki bu bölgede en çok 100.000 kadar bir nüfusun varlığı söz konusu. Bilim adamları 400 dönümde gün yüzüne çıkarılan çanak-çömlek ve diğer eserlerden bu tahminde bulunabilmekte.

"VALLE DE LA LUNA"

Moon Valley - Ay Vadisi, La Paz'ın güneyinde, ayın yüzeyine benzeyen bir ören yeri. Erozyondan oluşmuş şekilleriyle yeryüzü-dışı bir görüntü sağlamakta. Neil Armstrong aya ayak bastıktan sonra Bolıvyaya, La Paz'a geldi. Bu mekânın yürüyüş parkurunda iken adını "Moon Valley" koydu... "Aynen ayın yüzeyi gibi..." demişti...

Bu bölgenin kurak havasının sebep olduğu aşırı sıcak günlerin ardındaki soğuk geceler esnasında oluşan don, yöre halkı tarafından, yetiştirilen bitkilerin çeşitliliğini belirlediği ka-

dar sultanması konusunda da buluşlar üretmelerine sebep olmuş. Minik bahçelerini damar şeklinde çevreleyen kanallar, dönemlerinin keskin zekâsını ve gelişmiş estetik anlayışını gözler önüne sergilemekte.

YENİ ARAÇLARIN KUTSANDIĞI COPACABANA

Bu Copacabana, Brezilya'daki ile aynı adı taşısa da... "Virgin of Copacabana" (Copacabana Bakiresi) Bolıvyaya'nın koruyucu azizesi... Yeni bir araç satın alan, onu kilisenin kapısına getirip, süsleyip püslüyor ve anısına ailece önünde poz veriyorlar. Doğal olarak da kilisenin kapısında kotyon ve süslerin satışı hayli revaçta.

Püflü Şeyler

Nedir püflü şeyler?

- Az yapıyor olmalı
- Zekâ ve/veya keyif içermeli
- Fonksiyonel olmalı

DOYURAN KARELER

Hem sokakta yaşayan can dostlarımızı yardım edip hem de bir hobi edinmek ister misiniz? Cevabınız evet ise bu proje tam size göre; Doyuran kareler ekibi tamamen gönüllü profesyonel fotoğrafçılardan oluşan bir ekip bu projeye ilk olarak düğün fotoğrafları çekerek başlamışlar. Düğün sahiplerinden sadece sokak hayvanları için mama almalarını istiyorlar. Ve karşılığında düğün fotoğraflarını ücretsiz çekiyorlar. Bu sosyal sorumluluk çalışmalarını o kadar hoşla gitmiş ki zamanla insanlar portre ve kurumsal fotoğraf çekimleri de istedikleri için şu anda bu talebe cevap vermek için yeni bir proje başlatmışlar. Yine mama karşılığında fotoğrafçılığa gönül vermiş kişilere fotoğraf kursu verip ekiplerine dahil edeceklermiş. Daha ayrıntılı bilgiye web sayfalarından ulaşabilirsiniz. <http://doyurankareler.com/>

<http://www.pufluseyler.com/yasam/doyuran-kareler/>

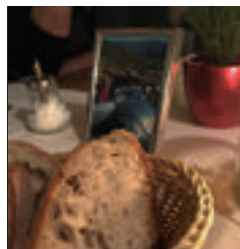
PÜFİST: BURCU KİRİŞ

MÜZİKLİ MERDİVEN

Bu Püf tembellik ile ilgili. Amerika'da olan bu püf insanların normal merdiven yerine yürüyen merdiven seçmesini engellemek için. Merdivenin her basamağına makey makey bağlamışlar ve böylece bastığımızda dev bir piyano gibi nota çıkıyor. Böylece insanlar beste yapmak ya da eğlenmek için bu yolu tercih ediyorlar. Ve insanlar yürüyen merdiveni daha az tercih etmeye başlayınca daha az tembellişip az da olsa spor yapacaklar. Bu da tembelliği azaltan bir Püf!

<http://www.pufluseyler.com/sehircilik/muzikli-merdiven/>
PÜFİST: CAN ALMELEK

ANLAMLI ANIŞ

Vefat eden lokanta sahibini anmak için bazı masalara onun fotoğrafını koymuşlar... Gelenler de kendisini tanıdıkları için insanın içine dokunan bir anma yöntemi bu...

<http://www.pufluseyler.com/yiyecek-icecek/anlamli-anis/>

PÜFİST: ALPER ALMELEK

ŞU BALIK OLSUN BENİMKİ!

Dağ yollarından gizli bir cennetten iniyoruz o şahane köye. Köyün sonunda bir göl ve sallar görüyorsunuz. Köylülerin lokantası, adı Meydan Restaurant. Yıllardır ailecek işletiyorlar. Önce güzelce kendi yakaladıkları balıkları; onların yaptığı fileyle çevresini sardığı gölün kenarından seçiyorsunuz. 'Şu balık olsun benimki' dedikten sonra; sizi sala bindiriyorlar. Tamamen kendi ürettikleri ege mezeleri ile masanızı donatıyorlar. İçkiniz geliyor. Balıklarınız pişerkense, asıl Püflü noktaya geliyorlar: sizi denize salıyorlar. İp ile bağlı olduğunuz salda, mezelerinizi denizin ortasındaki salda yiyorsunuz. Balıklarınız pişince sizi kıyıya ip ile çekerek, servisinizi yapıyorlar ve balığınızı yine denizin ortasında yiyorsunuz. İstedığınızde bir ıslık veya seslenme ile de sizi tekrar kıyıya çekerek, isteklerinizi o güler yüzleri ile gerçekleştirerek, el yakmadan çok uygun rakamlarla Püflü bir akşam yemeği yiyorsunuz.

<http://www.pufluseyler.com/yiyecek-icecek/su-balik-oldun-benimki/>
PÜFİST: BEGÜM VATANSEVER

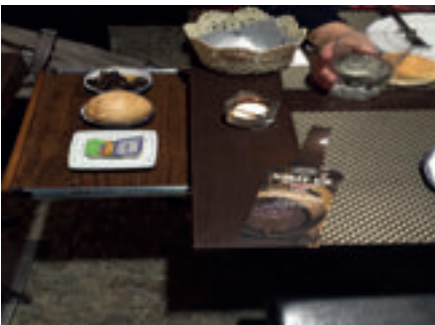

YELKOVANSIZ SAAT

Yayıncılık üzerine çalışan müşterimin kolunda görüp de atladığım saat, zarafetiyle zaten çok dikkat çekiyor. Ama ilk başta kavrayamadığım bir farklılığı vardı; 3 saniye kadar sonra fark edebildim: yelkovansız bir saat. Masraftan kısmak için değil, felsefe ürünü olduğu için.5'er dakikalık dilimlere ayrılan saat kadranı, dakikaları takip etmemizi engelliyor; çünkü hayat dakikaların peşinde koşamayacak kadar değerlidir diyorlar. Fotoğrafta gördüğümüzde saat 10:00; sonraki fark edilebilir saat 10:05 olabilir. Diğerleri kuru tahmin olabilir, ama zaten şu an dakikanın ne olduğuyla ilgileneceğine hayatın tadını çıkar diye bir koçluk öğütünde bulunuyor bu Alman güzeli.

<http://www.pufluseyler.com/kurumlar/yelkovansiz-saat/>

PÜFİST: MUSTAFA EMİN PALAZ

PRATİK SERVİS MASASI

Masalar küçük. Mezeleri koymak için masanın altından bir çekmece çekiliyor. Hatta raf gibi...

<http://www.pufluseyler.com/yiyecek-icecek/pratik-servis-masasi/>

PÜFİST: DAVID PESO

STOP FORREST STOP

Benim Püflü hikâyesimin mimari, Türkiye’de uzun yıllar sinema, tiyatro, dizi filmler ve müzikallerde yer alan başarılı oyuncu Fadik Sevin Atasoy sayesinde yaşandı. Bir gün kırmızı bavulunu kapıp, yollara düşen ve kendi hikâyesini bir bavula sığdıracak cesurlukla önce Avrupa’yı arşınlayıp, ardından son durağını Los Angeles’ta bulan bu müthiş dostun hayatımdaki püflü şeylerini unutmak mümkün değil. Kitap yazan, kendi yazıp yönettiği müzikal oyunuyla Amerikalıları da kendine hayran bırakan Fadik Sevin Atasoy’un basın danışmanlığını yapan ama ötesinde kaybolmayacak bir dostluğa da yelken açan ben, aileme gittiğim ziyaretimizin en püflü anılarından birini sizinle paylaşmaktan mutlu olacağım. 1994 yapımı olan ve Tom Hanks’in muhteşem performansı ile izlenmesi Püf (burada şart anlamında kullanılmıştır) olan “Forrest Gump” filmi bilmeyen yoktur. Peki ya filmde de bahsi geçen Bubba Gump Karides şirketlerinin lokanta zincirlerini! Los Angeles, Miami, San Francisco, New York gibi pek çok büyüklü şehir dışında dünyanın 39 noktasında bulunan bu restoran zincirlerinin en püflü anısı Fadik Sevin Atasoy sayesinde yerini aldı hayatımda. Dekorasyonu, birbirinden güzel deniz ürünleri, özel karışım içecekleri müthişken, siparişinizi alan garsonların yemeklerinizi getirdikten sonra ortadan kaybolmaları oldukça

anlamsız geliyor önce! İşte bizim de başımıza gelen tam da bu şaşkınlık olmuşken, Fadik bizi daha fazla kızdırmamak için sanırım küçük bir hamle yaptı ve masada bulunan plakayı mavi tarafına getirerek, Run Forrest Run yazısı ile tanıştırdı bizi. Daha plaka döndüğünde puffff diye yanımızda biten garson da cabası. Alaaddin’in sihirli lambasından fırladı adeta. İşte Bubba Gump... Buradaki en Püflü şey bence masadaki plakalardı. Çağırduğunuz garson yeni siparişinizi aldıktan sonra tekrar plakanın Stop Forrest Stop yazan kırmızı tarafını çevirip, bir sonraki mavi kısmı çevirmenizi neredeyse fark edemeyeceğiniz bir noktadan takip ediyor. Fadik sayesinde o gece hayatımın en püf detaylı lokantalardan biriyle tanıştım ve çok eğlendim. Ve o zamanlarda fotoğraflarını çektiğim plakaları hala açmayı hayal ettiğim salaş meyhaneye uyarlamak yapacağım ilk işlerden biri olacak. Run Ali Run. Stop Necmi Stop... ©

<http://www.pufluseyler.com/yiyecek-icecek/stop-forrest-stop/>
PÜFİST: ÖZLEM ÖZAKOVA

GARSON OLMADAN SERVİS OLUR MU?

Almanya’nın Nurnberg kentinde bulunan “s Baggers” adlı restoranda garson bulunmuyor. Restoranın en büyük özelliği tamamen otomatik olması. Müşteriler, siparişlerini bir dokunmatik ekran aracılığıyla veriyor. Yemeğiniz, yukarıda bulunan mutfaktan, çelik raylar üzerinde oturduğunuz masaya geliyor.

<http://www.pufluseyler.com/yiyecek-icecek/garson-olmadan-servis-olur-mu/>

PÜFİST: YAVUZ AKÇA

Ayvalık'ta Dingin Bir Fırtına Darbukatör Çeto

Berken Döner ve Akkoç ailesi

Çetin Akkoç'u Ayvalık'ta tanıdım. Kendisi bir zamanlar Yunan General Trikopis'e ait bir yalıyı pansiyon olarak işletmekteydi. Aslında artık pansiyonculuk yapmıyordu fakat bizi sevdiği için konuk etmişti. Çetin Bey, her gün "gurup vakti"ni özlemle bekliyor, işlerini ona göre ayarlıyor, hatta bizleri de "Birazdan gurup vakti başlayacak, çabuk olun" diye uyararak manza-

rayı kaçırmamamızı istiyordu. Bu vakitlere mutlaka radyodan bir sanat müziği eşlik ediyordu. Arada bir "Siz TRT Ankara Radyosu sanatçısı Mustafa Erses'i tanıyorsunuz musunuz, nasıl tanımazsınız efendim?" diyerek tatlı sert bir azar işitsem de müziğe ve hayattan zevk almaya böylesine düşkün bir insanın kendi zamanın en ünlü ritim sanatçılarından biri olabileceği hiç aklıma gelmiyordu. Öyle ya, biz onu emekli astsubay Çetin Akkoç olarak tanımiştık.

Birgün yine onunla bahçede kahve içerken yan taraftan gelen seslerden konuyu açtım. Çok sıradan, alışıldık bir tavırla "Yan taraftaki yalı, Orhan Peker'in yalısı" dedi. Ben oldukça şaşırılmış bir vaziyette, "Yani, ressam Orhan Peker'den mi söz ediyorsunuz?" diye sorarken o anlatmaya başladı: "Her gün bahçe sularken karşılaşıyorduk. Ben onu her daim boyalarla uğraşırken, şövalenin başında otururken gördüğüm için yağlıboya olduğunu düşünüyordum.

Birgün yine bahçe sularken sohbet etmeye başladık. Zaman içinde dost olduk. Resimden pek konuşmazdı. Son yıllarına kadar büyük bir ressam olduğunu bilmiyordum. Birgün bana bir tablosunu hediye etti ve anı olarak saklamamı istedi. ‘Ben bir ressamım, bildiğin gibi değil’ dedi. Aslına bakarsanız pek bir anlam verememiştim. Bu konuşmadan yıllar sonra, bir akşam, tek kanallı televizyonda haberleri izliyordum. Birden ekranda bizim komşunun (Orhan Peker’in) fotoğrafını gördüm. ‘Ünlü ressam Orhan Peker vefat etti’ dedi televizyon. O an, onunla geçirdiğimiz her gün gözümün önünden hızlıca geçti. Meğer gerçekten ünlü bir ressammış bizim komşu.”

Ben anlattığı bu anının etkisinden henüz sıyrılamamışken, o içeri gidip elinde bir poşetle geri geldi. Poşetin içi siyah beyaz fotoğraflarla doluydu. Kimler yoktu ki, o fotoğraflarda; Safiye Ayla’lar, Zeki Müren’ler, Sevim Tuna’lar, Muhterem Nur’lar, Eşref Kolçak’lar, Erol Taş’lar. O an hazine sandığı bulsam bu kadar şaşırırdım. Büyük bir ilgiyle her biri çok samimi bir üslupla imzalanarak hediye edilmiş bu fotoğrafları incelerken, o sıra dışı hayatını anlatmaya başladı.

İzmir Fuarı’nda bir Darbukatör: Çeto

Saraybosna’dan Ayvalık’a yerleşen yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğan Çetin Akkoç, mahallelerinde o yıllarda çok ünlü olan sazendelerin arasında büyümüş. Müziğe çok yatkın olduğu için onlardan kolaylıkla ritim öğrenmiş. Bu işi öyle geliştirmiş ki, o sazendelerle birlikte dönemin eğlence yerlerinde darbuka çalmaya başlamış. Böylece bu işte ustalaşmaya başlamış. Zaman akıp giderken lise çağına gelmiş. Şöyle anlatıyor o dönemleri:

“Ayvalık’ta lise yoktu. Ben de çareyi askeri okula yazılmakta buldum. Astsubay oldum. Hava astsubay olarak İzmir’de görev yaparken bir konserde ritim sanatçılarımızdan biriyle tanıştım. Ondan bu işin ince-

Çetin Akkoç

Sevim Tuna ile bir turnede

Bedi Akartürk ile

Orhan Günşiray ile

liklerini öğrendim. Hevesli olduğumu görünce beni sahne arkasına aldı ve darbukayı kucağıma verdi. Beni çok yetenekli buldu ve özel ders ve-

receğini söyledi. Bu sanatkârın adı Süleyman Taşpınarlı’ydı. Ayrıca altmış yıldır arkadaşlığımızın sürdüğü Necdet Tokathoğlu’ndan da ritim dersleri almaya başladım. Nihayetinde bana üzerinde ‘1. sınıf ritimcidir’ yazan bir sertifika verdiler.” Ritim sertifikası almayı başaran Çetin Bey, gündüz askeri okula devam ederken, akşamları ise İzmir Fuarı’nda çalışmaya başlamış. Böylece hayatına damga vuracak İzmir

Eşref Kolçak ve Çeto

Fuarı perdesi açılmış. Birkaç sanatçıya eşlik edince, yavaş yavaş ünlenmeye de başlamış. O yılları şöyle anımsıyor: “Fuar’ın en ünlü mekânları Recep Özgen Çay Sarayı, Safiye Ayla’nın Ayla Mehtap Çay Bahçesi, ismini Zeki Müren’in verdiği Manolya Gazinosu, özellikle kadın matine-lerine yer veren Akasyalar Bahçesi ve Kürt Beşir’in (Öge) Çamlık Senar Gazinosu’ydu. Milli Mücadele gazisi Beşir Öge, Müzeyyen Senar’a duyduğu hayranlık nedeniyle gazinosuna onun soyadını eklemişti. Fuar’da on iki yıl çalıştım. Safiye Ayla, Zeki Müren, Sevim Tuna, Şükran Ay, Nezahat Bayram, Bedia Akartürk, Muhterem Nur, Sevim Tanürek, Nesrin Sipahi, İnci Çayırılı, Necdet Tokathoğlu, Recep Birgit, Adnan Şenses Güzide Kasacı ve daha pek çok kıymetli sanatçılarla aynı sahneyi paylaştım.”

Çetin Bey, birlikte çalıştığı sanatçıları her zaman büyük bir saygı ve özlemlerle ansa da “İnci Ablam” dediği İnci Çayırılı’nın, onun üzerinde büyük bir hatırı var; “İnci Çayırılı ile çok güzel günlerimiz oldu. ‘Taksim’ denilen, doğaçlamaya dayalı musiki şeklinin en başarılı yorumcularından Tamburi Necdet Yaşar, gelmiş geçmiş en büyük neyzenlerden Niyazi Sayın da refakat ederdi İnci Hanım’a. Üçümüz hep beraberdik. Televizyonun olmadığı yıllardı, so-

kaklarda araba gezer, hoparlörle konseri duyururdu. İnci Çayırılı’nın çıktığı her gece, gazino tıklım tıklım dolardı. Radyoda okuduğu repertuarı okumaz, halkın bildiği, eşlik edebileceği eserleri seslendirirdi.” Günleri oldukça renkli ve hızlı geçen Çetin Bey, askeri disiplinin ve gazinoların arasında adeta iki farklı hayat yaşayarak, aynı zamanda Güzel-yalı Hava Harp Okulu’nda görevine de devam etmiş. Sanat camiasında “**Darbukatör Çeto**” olarak tanınmış. Her ne kadar 657 sayılı devlet memurları yasası gereği bu işi yapması yasak olsa da, yoksul bir ailenin çocuğu olarak ailesine bakmak zorunda olduğunu bildikleri için sahneye çıkmasına göz yummuşlar.

Safiye Ayla ile dostluk

Çetin Bey, yıllar içinde dönemin

ünlü sanatçıların en yakınında olup, aynı sahneyi paylaşırsa da bir isim var ki, asla unutmuyor. O isim Safiye Ayla’dan başkası değil. Büyük bir saygı ile şunları söylüyor onun için: “Safiye Ayla benim en sevdiğim sanatçılardan biridir. Fakat halk arasında Atatürk’ün şarkı söylerken Safiye Ayla’nın yüzünü görmeye tahammül edemediği, ‘Kara kız gözümün önünde söylemesin, sesi perdenin arkasından gelsin’ dediği söylentisi yayılmıştı. Bu dedikodudan dolayı çok üzgünüm. Dayanamayıp birgün, ‘Safiye Abla, insanlara, özellikle de kadınlara verdiği değer hepimizce bilinen Ata’mızın senin hakkında söyledikleri doğru mu?’ diye sordum. Gülümsedi ve bana şöyle dedi ‘Bak Çeto, biz Selahattin Pınar’la filan, Dolmabahçe Sarayı’nın bahçesinde her hafta muazzam fasıllar yapardık ve ben Ata’mızın yanında oturdum. Bir akşam beyaz gömleğinin üstünde iri, çirkin bir böceğin yakasına doğru tırmandığını görünce elimi kaldırıp böceği uzaklaştırmak istedim. Ata’mız elimi tuttu ve bana ‘Dokunma Safiye, kendi kendine gider o!’ dedi. Şimdi söyle bakalım, bir böceğe kıyamayan Ata’mız bana mı kıyacaktır? Atatürk beni kızı gibi severdi, buna inanmalısın.’ dedi. Safiye Abla ile bu konuşmadan sonra, tüm şüphelerim gitmişti. Bu mesele benim için bir daha açılmamak üzere kapandı.”

**Hayati Hamzaoglu,
Çetin Akkoç ve Erol Taş**

Manolya Gazinosu'nda bir "Sanat Güneşi"

Birgün Manolya Gazinosu'na Zeki Müren gelir. Udi ve bestekâr Kadri Şençalar'ın tavsiyesi üzerine onunla tanışır. Bu tanışıklık büyük bir dostluğa atılan ilk adımdır aslında. Böylece hayatında yeni bir sayfa açılır, Zeki Müren'in kadrosuna dâhil olur. "Zeki Bey sanatına tutkuyla bağlı, büyük bir titizlikle sanatını icra eden bir insandı. Türkçeyi çok özenli konuşurdu. Kostümlerini kendisi çizer, tasarlardı. Kuaförü ve makyözü özeldi. Saz arkadaşlarından da aynı özeni beklerdi ki zaten bunun aksi mümkün değildi. Çalıştığı ortamda gürültü istemezdi, buna tahammülü yoktu. O şarkısını okuduğu zaman servis dururdu. Ben dâhil herkes ona 'Paşam' diye seslenirdik. Birlikte çalıştığı insanlara karşı nazikti. Zaten o öyle bir etkiye sahipti ki, onun yanında kaba, bayağı davranışlarda bulunmanız imkânsızdı. O bir 'Sanat Güneşi'ydi." İzmir Fuarı günleri çok yoğun geçer;

her geçen gün ününe ün katan Çetin Bey, Fuar kapandıktan sonra, dönemin en güzel sinemalarında düzenlenen halk konserlerinde Sevim Tuna'nın özel ritimcisi olarak sahneye çıkar. Sevim Tuna ise o yıllarda ününün doruğunda, "Bağdat Yolu" şarkısıyla çok sevilen bir şarkıcıdır. "Sahnelerin cesur kadını" olarak ünlenen Sevim Tuna, 1999 yılında akciğer kanserinden vefat eder.

İzmir Fuarı'nın vazgeçilmezi dansözlerdi

İzmir Fuarı'nın da, turnelerin de her zaman vazgeçilmezi ise dansözlermiş. Çetin Bey, o yılların ünlü dansözleri olarak Zennube (Mermnune Şimşek), Özcan Tekgül'ü, Nimet Alp'i, Türkiye'den çok İtalya'da ünlenen Nana'yi ve Muhterem Nur'u ilk olarak hatırlıyor. "Romalı Perihan, Seher Şeniz, Tülay Karaca sonraki kuşağın temsilcisi oldular. En çok eşlik ettiğim dansöz Zennube'ydi. 'Olayların kadını' derlerdi onun için. Adına şarkılar beste-

lenmesi boşa değildi" diye anlatıyor. Her ne kadar Türk sanat musikisi anılarının en kıymetlilerine eşlik etse de halk müziğini de bir o kadar sevmiş Çetin Bey. "Sadece Türk sanat musikisi icra edenlerin değil, Türk halk müziği sanatçılarının da ritimcisiydim. Halk türküleri dediniz mi akla gelen ilk isimlerden biri Nurettin Çamlıdağ'dır. Bu ismi Ahmet Sezgin, Nuri Sesigüzel, Osman Türen, Perihan Altındağ (Sözeri)'nin kız kardeşi Neriman Altındağ (Tüfekçi) izlerdi. Saz ustası Nida Tüfekçi de Neriman Hanım'ın eşidir zaten." Dönemin en ünlü sanatçılarıyla çalışsan ve son derece hızlı yaşayan Çetin Bey, Türk sinemasının en parlak dönemlerinde sinemaya da adım atmış. "Türk sinemasında şarkılara film çekmek bir dönem çok popülerdi. 'Kırık Bir Aşk Hikâyesi', 'Çıkar Yol', 'Bahtımın Rüzgârı' gibi filmlerde ben de yer aldım. Ancak o günlerde başrol oyuncusu dışında sinemadan pek kazanamazdın. Çok az para verilirirdi. Bu yüzden devam etmedim."

Halikarnas Balıkçısı ile tanışma

1963 yılına gelindiğinde Çetin Bey'i derinden etkileyecek bir dostluk başlar. Bu dost, Cevat Şair Kabaağaçlı, nam-ı diğer Halikarnas Balıkçısı'dır. Hala yitirilmemiş bir heyecanla o ilk karşılaşmayı şöyle anımsıyor. "Güntümüzde oldukça popüler olan Bergüzar Korel'in dedesi Cambaz Osman ile birlikte turneye çıkmıştık. Tel cambazıydı Osman. Bodrum'da program yaparken her akşam Cambaz Osman'la bir bey birlikte geliyor, arka tarafta demleniyorlardı. Merakla onları izlerdim. Birgün dayanamayıp 'Osman Amca, kim bu gece demlendiğiniz adam?' diye sordum. O da, 'Sorma Çetin! Hükümet tarafından buraya sürgün edilmiş biri o' dedi. 'Sanatçı mı?' dedim. 'Bu adam yazar, Çetin. Lakabı, Halikarnas Balıkçısı, adı ise Cevat Şakir. Durum bildiğin gibi değil yani' dedi. O akşamdan itibaren ben de onlara katılmaya başladım. Hayatta en çok üzüldüğüm şeylerden biri de, Cevat Şakir'le bir fotoğrafımızın olmayışındır."

Birgün yalıya General Trikopis'in kız kardeşi gelir...

Çetin Bey asla unutmadığı hocaları Süleyman Taşpınar, Bekir Sıtkı Sezgin ve Mustafa Erses'i sevgiyle anmaya devam ediyor. Sevdiği sanatçılardan ise, başta Safiye Ayla olmak üzere, İnci Çayırılı, Nesrin Sipahi, Kemal Mısırlı, İzmirli sanatçı İbra-

General Trikopis'in kız kardeşinin hediye ettiği levha üstünde "Bu ev General Trikopis'e aittir" yazıyor

him Dalıkavak'ı dinlemeyi hiç ihmal etmiyor. 1978 yılında otuz yıllık sanat yaşamını noktalayıp Ayvalık'a dönüyor. Hala oturduğu evi pansiyon olarak işletmeye başlıyor. Bu işte de o kadar başarılı oluyor ki, Elia Kazan, Sezen Aksu, Hümeyra ve daha pek çok sanatçıyı ağırlı-

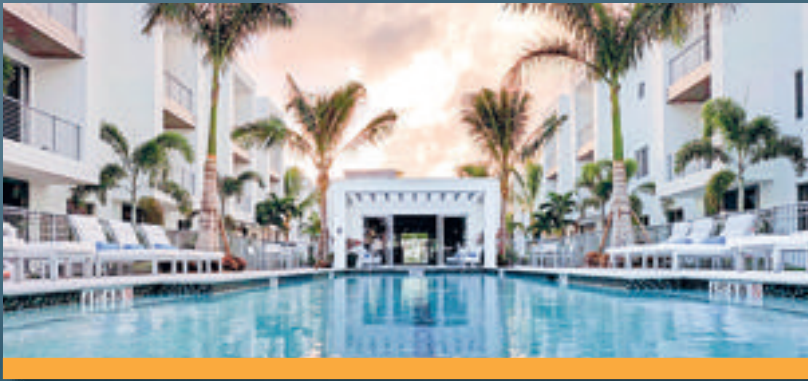
yor. Pansiyonculuk geçmişinin en unutamadığı anı ise Yunan General Trikopis'in kız kardeşinin daha önce (mübadele öncesi) kendilerine ait olan yalıyı görmeye gelmesi. O günü hala aynı heyecanla anlatıyor: "Bir buket çiçekle karşılamaya gittim. 'Önce evinize, sonra memleketinize hoş geldiniz' dedim. On beş gün boyunca yalıdan dışarı adımlarını atmadılar. Kendilerinden kalan tüm eşyalara; antika konsola, çini sobaya, radyoya, aynalara dokundular. Bahçedeki ağaçlara bile sarıldılar. Gittiler. Bir daha da gelmediler..." Yalının son konuğu bizdik. On gün boyunca nefis müzikler ve Cunda manzarası eşliğinde, zeytin ağaçları altında, bir zamanlar General Trikopis'e ait olan bu evde onun izini sürdürdüm. O eşyalara ben de dokundum, ağaçları dinledim. On güne, koca bir ömürlük hikâyeler sığdırdım. Anlatmasam olmazdı! Bu hikâyede adı geçen herkesi sevgiyle selamlıyorum. Çetin Akkoç'a yoksul bir çocuk olarak başladığı fakat hikâyeyi tam tersine çevirerek kaderine meydan okuduğu bu büyüklü hayatı için teşekkür ediyorum. Octavio Paz'ın sözleri geliyor aklıma: "Düşlerine layık ol."

Moderne Boca

Boca Raton'un

en yeni, en kaliteli,
en lüks, modern trendy
sitesinde inşaat
fiyatlarından
yararlanabilirsiniz!

Boca Raton Private Hava Alanına, Boca Town Center Alışveriş Merkezi'ne, Lynn Üniversitesi ve Florida Atlantik Üniversitesi'ne sadece 5 ile 10 dakika mesafede.

- 2 yatak odası, 2 1/2 banyo + loft,
- 3 yatak odası, 3 banyo + loft
Townhouses

198 metre²'den 260 metre²'ye
kadar değişen 3 ayrı modeli ile

\$590,000'den

başlayan fiyatları ile
satışa başlamıştır.

www.MineRealEstate.com

Phone: USA-561-866-7534

MINE PARK, P.A. INTERNATIONAL REAL ESTATE SPECIALIST
Top 100 Producer RE/MAX, Florida Region, RE/MAX Complete Solution

21301 Powerline Road Suite 106, Boca Raton, FL
Email: minerealestate@gmail.com

THE
RE/MAX
COLLECTION

Fine Homes & Luxury Properties

Ateş ve Güneşin Diyarı... Sicilya

Bugüne kadar Avrupa kıtasının bu en büyük adasını üç kez ziyaret ettim. İlki, 1990 yılında ailemle birlikte bir Akdeniz gemi turu ile uğradığımız adanın başkenti olan Palermo şehri olmuştu. O kısa ziyarette gördüğüm, muhteşem mozaiklerin süslediği Capella Palatina ve San Giovanni Katedrali gibi tarihî yapıtların görkemli güzellikleri beni

hayran bırakmıştı. Zaten İtalya'nın neresine gitsem, gördüğüm sanat eserlerinin bolluğu, ihtişamı, nefesi keser, heyecanlandırır. En küçük kasabasında bile bu kadar sanat eseri, müze, tiyatro, heykel barın-

dıran bir ülke daha var mıdır dünyada diye düşünmeden edemem. O gün, ilerde Sicilya'ya daha kapsamlı bir gezi planlamam gerektiğini düşünmüştüm.

İkinci ziyaretim, 2007 yılında daha uzundu ve gezi programında, adanın birçok şehri ve görülmeden dönmemesi gereken Avrupa'nın en büyük ve hala faal olan volkanı Etna da vardı.

Üçüncü gidişim bu yaz, tamamen değişik bir amaçla oldu. Geçtiğimiz

Ragusa

ağustos ayında bir haftayı, bir arkadaşım ile birlikte Sicilya'nın güney bölgesinde bulunan Kamarina Club Med Fransız tatil köyünde geçirdim. Tabi masmavi serin denizden, yakıcı güneşinden yararlanıp, yerel Sicilya yemek ve şarapların tadına baktıktan sonra, köyün düzenlediği turlarla çevredeki oldukça ilginç Ragusa İbla ve Noto gibi küçük şehirleri görme imkânını buldum. İsterseniz önce son seyahatimden başlayıp gerilere doğru gidelim. Ben Club Med'leri seviyorum. Kendine has bir havası vardır. Günümüzde, dünyadaki ve Türkiye'nin turis-

Palermo Kardinali Corrado Lorefice ve Shavei Israel Hahamı Rav Pinhas Puntarello

tik bölgelerindeki oteller de, Club Med'lerin animasyonlarını ve atmosferini kopya etmeye çalışıyorlar. Ancak, Belçikalı Yahudi asıllı **Gerard Blitz**'in, 67 yıl evvel Mallorca adasında açtığı ilk Club Med'in başlattığı bu benzersiz tatil ruhunu kimse kopya etmeyi başaramıyor tam manasıyla. Daha sonra Club Med'in başına geçen **Gilbert Trigano**, kurucusu için: "*Mutluluğu iyi bilen bir adamdı,*" diyecekti.

Kamarina köyü, dünyadaki Club Med'ler arasında en büyüğü. Zeytin ağaçları ve begonvillerin süslediği, 96 hektarlık bir arazi üzerinde kurulmuş bu köyün iki bin kişilik kapasitesi var. En büyük özelliklerinden biri Avrupa'nın en büyük havuzuna sahip olması...

Orada geçirdiğimiz Cuma akşamı çok güzel bir sürpriz yaşadık. Restoranların birinde *Kabalat Şabat* yapıldığını söyledi, İsraili bir barmen. Lezzetli *hala* ekmekleri ve *Şabat* mumların eşliğinde *Kiduş* duasını dinledik yüz kişi ile birlikte. Bizim için güzel bir anı oldu. Kulübün düzenlediği gezilerin birinde, yakınlarıdaki Ragusa-İbla şehrini gezdik. 300 metre yükseklikteki bir tepe üzerine kurulmuş bu büyüklü şehir, Sicilya'nın her tarafından görüldüğü gibi Grek, Roma, Kartaca, Arap ve Norman'ların izleri taşıyor. 1693 depreminden sonra

şehrin yarısı yıkılmış. Daracık sokakları, Barok sanatın görkemli dış cephe bezemeleri ile ilginç binaları bu şehri çok özel kılıyor. 2002 yılında UNESCO burayı Dünya Mirası olarak kabul etmiş. Meydan'daki Katedral, İbla'nın ucundaki bahçeler, her şey bir film seti gibiydi, her taraf tarih kokuyordu.

Palermo

Sicilya'nın idari başkenti olan Palermo şehri, adanın merkezinde dağlarla çevrili. İkinci Dünya Savaşı zamanında bombalardan nasibini alan Palermo'da, birçok sanat eseri yıkılmış sonradan tekrar onarılmış. Muhteşem Barok sanatının çeşmeleriyle, heykelleriyle süslü caddeleri, tiyatro binası, turistlerin dikkatini halen çekmekte. Piazza Pretoria'daki çeşme hangi açıdan bakılırsa bakılsın olağanüstüdür. Görkemli sanat eserleri, tarihî binaları ile Roma ve Milano şehirlerini aratmasa bile, Palermo'nun bu şehirlere göre daha bakımsız ve salaş olduğu hemen göze çarpıyor. Aslında bu eskilik, salaşlık Sicilya'nın her yöresinde var. Ama bu görseelliğin Sicilya'ya kendine has bir hava bir güzellik verdiği söylenebilir.

Palermo'nun Çağdaş Sanat Müzesi RISO ve Modern Sanat Galerisi GAM da sanat sevdalıların vazgeçemedikleri mekânlar arasında...

COME AND VISIT THE ANTI-MAFIA MUSEUM OF CORLEONE

The International Centre for the Documentation of the
Mafia & the Anti-Mafia Movement (C.I.D.M.A.)

12 Ocak 2017 tarihinde, Palermo Yahudileri açısından ilginç bir gelişme olmuş; San Nicola'da Tolentino Kilisesi, binasının bir bölümünü Yahudi Cemaatine hediye ederek, sinagog olarak kullanılmasına izin vermişler. Katolik Kilisesi'nin bu hareketi, geçmiş ile bir yüzleşme-barışma olarak görülüyor. 500 yıl evvel Hıristiyan engizisyonu baskıları dolayısı ile Palermo Yahudileri ülkelerini terk etmek zorunda kalmışlardı. Birkaç düzineyi aşmayan küçük bir toplum olan Palermo Yahudi Cemaati için, bu restore edilen sinagog, aynı zamanda bir Yahudi Kültür Merkezi olacak.

Corleone

Corleone, İtalya'nın Sicilya Özerk Bölgesi'nin Palermo iline bağlı bir komün. Birçok mafya patronunun doğum yeri. **Mario Puso**'nun "**Baba**" adlı romanından uyarlanan ve başrolü **Marlon Brando**'nun oynadığı Don Corleone de bu şehirden ilham almıştır. Bugün çeşitli ülkelerde faaliyet gösteren mafyanın ABD'deki ağırlığı giderek azalmaktadır. İtalyan ve Sicilyalı azınlıkların ABD toplumuyla kaynaşması ve mafyanın kolayca eleman bulması bu neticeyi doğurmuştur. Sicilyalılar artık üzerlerine yapışan 'Mafya' imajı ile eğlenirken bunu turistik bir gelir kaynağı haline getirmeyi başarmışlar. Sicilya hatıraları satan dükkânlarda Mafia oyuncaklarına sıkça rastlanıyor. Burada

açılan Anti-Mafia Müzesi'nin de bir hayli ziyaretçisi var.

Catania

Catania şehri, Etna dağının eteklerinde aynı ismi taşıyan limon bahçelerinin yakınında yer alıyor. 1860 yılında İtalya'nın birleşmesinden evvel birçok kavmin işgali altında idi. Etna'nın volkanik püskürtmelerini ve deprem gibi felaketleri saymasak, Catania, Barok binaların dekore ettiği, güzel plajların ve iklimin verdiği avantajlarla birçok turistin hayalini süsleyen bir güzergâh olmaya devam ediyor. Şehir merkezindeki, 11. yüzyıl yapımı Duomo ile Catania'nın ünlü sembolü olan Fontana dell'Elefante (Fil Çeşmesi) 1693 depreminde yıkıldıktan sonra onarıldı.

Catania, **Vincenzo Bellini** gibi bir müzik adamını dünyaya armağan etmenin gururunu her köşesinde yansıtır.

Taormina

Gelelim dünyanın en ünlü turistik bölgelerinden biri olan, kristal denizi, artistik binalarıyla Taormina'ya. Açık hava tiyatrosu Teatro Greco, 15. yüzyılda inşa edilen ve ilk İtalyan parlamento binası olan Palazzo Corvaia ve Piazza del Municipio'daki Duomo di S. Nicola, ilk başta gezilen yerler. Turistlerin bir aşağı bir yukarı dolaştıkları meşhur ana caddesi Corso Umberto, güzel butikleri, Piazza 9 Aprile'deki Torre dell'Orologio görülmeye değer noktaları oluşturuyor.

Panoramik bir trenle Tauro tepesine çıkıp bir ortaçağ kalesi olan Castello'yu ziyaret edip müthiş bir manzaraya şahit oluyorsunuz.

Siracusa

Sicilya'nın güneydoğusunda, Akdeniz'in İyon Denizi denilen kısmında, Siracusa Körfezi'nde yer alıyor. Antik Yunan çağında bir koloni devleti olarak kurulmuş olan Siracusa, Grek çağlarında bile amfi tiyatrosu, kültürü, mimarisi, politik ve askeri gücü ile ünlü bir şehirdi. Ünlü bilim adamı ve mucit Arşimet'in yaşadığı yerdi. 2005'te UNESCO, Siracusa şehrinin tümünü ve şehir dışında bulunan "*Pantalica Kayalık Mezarlığı*"nı Dünya Mirasları Listesi içine aldı.

Cefalu

Palermo'ya bir saat mesafedeki şirin bir balıkçı kasabası olan Cefalu'nun ilginç bir hikâyesi var. Denizde büyük dalgalarla mücadele eden Norman Kralı II. Roger, dalgalardan kurtulduğu takdirde, ilk ulaştığı yere bir Katedral yapacağına söz verir. Dalgalardan kurtulup Cefalu'ya ulaşan II. Roger sözünü tutar. Ancak katedralin bittiğini görmeye ömrü yetmez. Katedrali oğlu tamamlar. Belki bu yüzden Katedral'in içi ve dışı farklılıklar gösterir. İçini oğlu

ETNA

Catania şehrinin kuzeyinde, 3.343 metresi ile Avrupa'nın en yüksek ve halen aktif olan yanardağı, Etna yer alıyor. Bu yüzden Sicilya'ya "Ateş Ülkesi" deniliyor. Tarih boyunca sürekli patlamasıyla çeşitli dönemlerde ölümcül faaliyetlere yol açmıştır. Yaklaşık bir milyon yıllık geçmişi olan ve özellikle son yüz yıl içerisindeki patlamalar giderek şiddetini artırmış. Ancak dağın sürekli aktif olmasına rağmen insanlar, Etna'nın çevresindeki yerleşim alanlarından, verimli topraklar olmaları yüzünden, ayrılmamaktadırlar. Bereketli topraklar geniş çapta tarımı desteklemekte, özellikle üzüm bağları ve rengârenk meyve bahçeleri dağın eteklerini süslemektedir. Etna'ya çıkarken lavlar içinde kalmış evler ve kiliseleri görüyorsunuz. Etrafına yaydığı ısıtılı lavlarla harika bir görüntü veriyor. Bilhassa geceleri; dev nehirler gibi akmış lav yığınları ve onların içinden fişkıran rengârenk çiçekler, dünyada az rastlanır bir manzara sunuyor izleyenlere. 2.935 metrede bulunan Osservatorio Vulcanogico noktasına kadar bir vasıtayla çıkıp sonra bir rehber eşliğinde kratere kadar yolunuza yayan devam edebiliyorsunuz. Karla kaplı olan zamanlarda kayak turizmi yapılabiliyor.

tamamladığı için dış cephenin ihtişamı, içine pek yansımaz. Cefalu kasabası plajları, sahili ve tarihi ile adanın en çok turist çeken yerlerinden biri. Kasabayı ve çevreleyen koyu, tepeden gören La Rocca adlı kayalıktan izlenen harika manzara, unutulamaz.

Agrigento

20. yüzyılın önemli yazarlarından olan **Luigi Pirandello**'nun doğduğu şehir olan Agrigento, antik çağda da, ünlü sanatçıların, filozofların ve bilim adamlarının yetiştiği bir merkez olmuş. Rüzgârlı dar sokakları, ortaçağ merdivenleriyle, bir tepe üzerinde kurulmuş olan şehir, S. Anna ve S. Biagio nehirlerinin suladığı Valle dei Templi (Tapınaklar Vadisine) bakıyor. MÖ 5. yüzyılda inşa edilmiş, beyaz çiçekli badem ağaçları arasında yer alan, zengin ve görkemli bir dönemin tanıkları olan bu Tapınaklar, manzaraya masalsi bir görünüm katıyor.

Ragusa, Piazza Duomo

Sicilya Mutfağı

Sicilya mutfağı çeşit, malzeme kalitesi, tazeliği ve lezzet açısından dünyadaki en iyilerinden biri. Balıkçılığın ve balık yemeklerinin mutfak kültürünü yarattığı Sicilya'da, ton balığı ve kılıç balığı mutlaka denenmesi gereken iki balık...

İtalya'nın her yerinde olduğu gibi 'pasta' yani makarnalar, Sicilya mutfağının önemli bir parçası. İtalya'da her bölgenin farklı şekillerde kesilmiş makarnaları ve bu makarnaların da yine bölgeye göre değişen hazırlama şekilleri var. Sicilya'da ilk akla gelen pasta türü, *Busiate* denen eski telefon kablolarını andıran batı Sicilya'ya has makarna. Pişirme usulü ise patlıcanlı. Pasta al Norma ve mevsimine göre sardalyeli Pasta alla Sarde Sicilya'nın ilk akla gelen mönüleri. Taze ricotta peyniri ile yapılan soğuk tatlıları *Cannoli* ve *Cassata* en sevilen tatlıları. Marsala Bölgesinin ünlü şaraplarından bahsetmesek, Sicilya mutfağına haksızlık etmiş oluruz.

Geçtiğimiz yaz Ağustos'ta, kırk derece sıcaklıkta dolaştığım, 18. yüzyıl Barok güzeli antik şehir İbla'da yediğim *sorbet* (donmuş şerbet) - dondurma karışımı, bademli *Granite*'nin damağımda bıraktığı harika tadı ise hiç unutamayacağım...

İdmanlılar Şeyhi

Ali Faik Bey

Ali Faik Üstünidman Bey, Türkiye’de Beden Eğitimi denilince akla ilk gelen isimlerdendir. Adı, neredeyse yarım asır emek verdiği Galatasaray Lisesi ile özdeşleşmiştir. Farklı kaynaklarda doğum tarihi 1858¹ ya da 1859 olarak geçmekte². Babası Düyun-u Umu miye baş muhasebecilerinden Mehmed Mes’ud Bey, annesi ise Lâlidur Hanım’dır³. Cağaloğlu’nda doğan Ali Faik Bey, 11 yaşında girdiği Mekteb-i Sultani’de, bilhassa beden eğitimi öğretmeni Mösyö Moiroux’un teşvikiyle jimnastik sporuna yöneldi. 1879’da okuldan mezun olan Ali Faik Bey, aynı yıl okulda jimnastik muallimi olarak göreve başladı⁴. Yeri gelmişken hemen belirtelim ki, modern jimnastiğin ülkemizde ilk uygulandığı yer de Mekteb-i Sultani’dir. Ali Faik Bey’in de hocalığını yapan Mösyö Curel, modern jimnastiği Türkiye’ye getiren kişi olarak bilinir⁵. Curel, okulun en geniş salonunu, spor salonu olarak dü-

zenletmiştir⁶. Fransa’dan beraberinde pek çok jimnastik aleti getirmiştir. Curel’den sonra da çok iyi bir jimnastikçi olan Mösyö Moiroux bu görevi devralır. Ali Faik Bey’in yetişmesindeki en önemli rol Mösyö Moiroux’a aittir⁷.

Ali Faik Bey sadece Mekteb-i Sultani’de Beden Eğitimi hocalığı yapmakla kalmadı. Fransızcaya da ziyadesiyle hâkim olduğu için maliye nezaretince kurulan heyetlere tercü-

man olarak katılmış, bu vesile ile Paris, Berlin ve Viyana’da bulunmuştur. Bunun yanısıra Mekteb-i Mülkiye’de de 1900-1909 yılları arasında beden eğitimi dersleri verdi. 1909’da Beden Eğitimi derslerinin Mekteb-i Mülkiye müfredatından çıkarılması ile birlikte buradaki dersleri sona erdi⁸.

Ali Faik Bey’e ait bazı fotoğraflarda da görüldüğü üzere, kendisini asıl şöhrete kavuşturan uğraşı halter alanında idi. Kendisinin 115 kiloyu kaldır-

diği biliniyor. Araştırmacı Cem Atabeyoğlu'nun dediğine göre bu rakam, o zamanın standartlarında son derece mühim bir başarı idi. Zira 1896'nın Olimpiyat şampiyonu olan Yunanlı halterci Ya-taganos, ancak 112,5 kilo kaldırebilmişti⁹.

Kendisi beden eğitiminin sadece uygulama kısmı ile meşgul olmamış, nazari kısmı ile de ilgilenmişti. Nitekim Türkçedeki ilk modern spor kitabı olan Jimnastik yahud Riyaziyat-ı Bedenniyye, onun eseridir¹⁰. "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur" anlayışının bir tezahürü olarak Ali Faik Bey, Mekteb-i Sultani'de görev yaptığı günlerde okulun misyonunu; öğrencinin akıl ve idrakinin yanısıra kuvve-i bedeniyesini de geliştirmek olarak görüyordu. Ölümünün ardından Ankara radyosunda bir konuşma yapan eski öğrencilerinden Vildan Âşir Savaşır, hocaların hocası Ali Faik Bey'in, öğrencileri ile tek tek ilgilendiğinden bahseder. Hatta bir gün kendisinin artık adale bağlayan kolunu tutup, başını şefkatle okşadıktan sonra "Bak gördün mü, kibrit çöplerini ne hale getirdik" demesinin, Vildan Âşir Bey'in Beden Eğitimi'ne yönelmesine katkısı olmuştur¹¹. Ali Faik Bey'in Beden Eğitimi ile ilgilendiği günlerde bu alana bakış açısının pek de hoş olmadığını hemen belirtmek gerekir. Beden Eğitimi ile uğraşan delikanlılar tulumbacılara benzetilirken, bedenini disiplin altına almak için sırk ya da ip üzerinde yaptırılan talimler vesilesiyle de cambazlarla bir tutulmaktaydılar¹². Faik Bey'in öğrencilere kendini sevdirmesi konusunda son derece yetenekli olduğu biliniyor. Çocuğu olmadığı için Galatasaray Lisesi'nin tüm öğrencilerini adeta çocuğu bellemiş ve onlarla yakından alakadar olma yoluna gitmişti. Öğrencileriyle şakalaşmaktan geri kalmadığı biliniyor. Öyle ki, bazı zamanlar jimnastikhanenin kapısında elleri ve bacaklarını gererek oturur, öğrencilerin girmesini engeller, 5-6 öğrenci bir araya gelerek hocalarını kapıdan uzaklaştırmaya ça-

hışsalar da başaramazlarmış¹³. Pek çok öğrenci jimnastik dersi hakkında en ufak bilgi sahibi olmadıkları için ilk kez salona geldiklerinde onları gü-leryüzle karşılar ve alacakları dersin kendilerine fiili olarak ne gibi faydalar sağlayacağını bizzat göstererek öğrencilerini dersin gerekliliğine ısındır-mış. Mesela bir öğrencisi anılarında, Faik Bey'in bu tutumunu şu ifadelerle dile getirir:

"(Faik Bey'in karşısına geldiğimizde bulunduğumuz mekânın neresi olduğunu sordu, bir cevap alamayınca da) 'Burası jimnastikhanedir. Burada koşacaksınız, sıçrayacaksınız, bu iplere tırmanacaksınız.' Trapezleri göstererek 'Bunlarla sallanacaksınız, uğraşa uğraşa benim gibi olacaksınız!' Bu kısa girişten sonra ceketini sırtından attı. 'Bakınız size bazı marifetler yapayım da jimnastiğin ne olduğunu anlayınız' dedi. İplerden birine tırmandı, yüksekte asılı olan trapeze oturdu. Sallandı, sallandı, birden bire vücudunu arkaya attı, bacaklarından tepe aşağı sarktı. Hepimizin yüreği

ağzına gelmişti. Daha bazı zorlu hünlerle yaptı. Kocaman gülleleri bir elma gibi kaldırdı. Bize o gün hem jimnastığı hem kendini sevdirdi."¹⁴ Faik Bey, çocuklara ve spora olan sevgisinin yansıması olarak Beyoğlu'nda bir jimnastik salonu da açmıştı¹⁵.

Ali Faik Üstünidman, ömrünün son demlerini Kadıköy'de İnönü Sokağı'nda, iki katlı mütevazı bir evde tamamlamıştır¹⁶. Bu süreçte, ciddi sıkıntılar içinde boğuştuğu biliniyor. Bunlara ilave olarak gözleri de görmez olmuştur. Eşinin yardımı olmadan kişisel ihtiyaçlarını temin edememektedir. Bu dönemde kendisi ile röportaj yapan Naci Sadullah Bey'in de işaret ettiği üzere iki bakan ve pek çok mebus, Galatasaray Lisesi'nden onun öğrencisidir. Hatta röportajda bu bakanlardan biri olan İnhisarlar Vekili Rana Bey'in vücut geliştirme ile uğraştığı yıllardan kalma bir fotoğrafı, Yedigün mecmuasında yayınlanır¹⁷. Ali Faik Bey, kendisi ile röportaj yapıldığı sırada 74 yaşındadır. Bu hesaba göre 1860 doğumlu olmalıdır. Ayrıca hoca, röportaj yapıldığı sırada dört yıldan beri de kördür¹⁸.

Ali Faik Bey'in hayatı adeta

Mekteb-i Sultani'den ibaret.

Evinde ağırladığı

muhabire duvarda asılı

olan bir resmi göstererek

şunları söyler: "İşte

Mekteb-i Sultani'ye

girdiğimde böyle idim.

Hem zaif, hem de çelimsiz

bir çocuk. Spor, ince ve

körpe vücudumu havanın,

güneşin, suyun, toprağın

bir fidanı serpiltmesi gibi

genişletti, canlandırdı. Sabah

beş buçukta kalkar, sekiz buçuğa

kadar jimnastik yapardık. O zamanlar spor telakkisi şimdiki gibi değildi."

Üstünidman ne zaman hoca olduğu konusundaki soruya da şu şekilde cevap verir: "1879'da mektepten mezun olduğum yıl Alman sefaretinden bir heyet tarafından imtihan edildim.

Bunun sonrasında da Berlin Darülmuallimininde hocalık yapabileceğime dair bir belge aldım. Bu belge ile birlikte Mekteb-i Sultani'nin jimnastik muallimliğine getirildim. İlk zamanlar maaşım 289 kuruşturdu, sonrada 750 kuruşa çıktı.” Üstünidman dile kolay bu okulda tam 45 sene jimnastik hocalığı yapacaktır¹⁹. 1924’de emekliye ayrılan Ali Faik Bey’e bir yıl sonra “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı” tarafından “İdmançılar Şeyhi” unvanı verilir²⁰. Kendisi ile yapılan röportajda temel konu İsveç jimnastiği ile Alman beden terbiyesinin kıyası meselesidir. Bilindiği üzere ülkemizde İsveç jimnastiğinin savunucusu aynı zamanda Ali Faik Bey’in talebesi olan Selim Sırrı Tarcan Bey’dir. Ali Faik Bey’in bu konuya verdiği cevap şu şekildedir: “Bak evladım, 74 yaşında insan bazusu bu sertliği ancak Alman jimnastiği sayesinde muhafaza edebilir. Halterler, jimnastiğin ‘Volter’lerdirler. İsveç usulü jimnastik hastanelerde marazları tedavi için zayıf bünyeli kişilere yaptırılan hafif hareketlerdir. Dahası İsveç ordusunda askerlerde jimnastiği mavzerle yaparlar. Jimnastik de bünyeye, iklime, muhite göre değişir. Bizim muhitimize, bizim bünyemize, bizim iklimimize İsveç jimnastiği çok aykırıdır. Alman usulü beden terbiyesi ile yetişenlerle, İsveç jimnastiği ile yetişenleri yan yana koyun, aradaki farkı göreceksiniz.”²¹ Hemen belirteyim ki Ali Faik Bey ile öğrencisi Selim Sırrı Tarcan arasındaki bu tartışma ikilinin arasında soğuk rüzgârlar esmesine ve sonrasında da ciddi bir kırgınlığa yol açacaktır²².

Ali Faik Bey’in Madalyaları

Ali Faik Bey’in hatıratlarda sıklıkla vurgu yapılan madalyalarından da bahsetmeden olmaz. Parasını kendi cebinden ödeyerek Paris’te madalyalar yaptırmış ve bu madalyaları derslerinde başarı elde eden öğrencileri taltif etmek için kullanmıştır²³. Emeklilik döneminde ise sportif başarılarını duyduğu bazı gençleri yine madalyaları vasıtasıyla taltif etmeye devam etmiştir. Mesela vefatından kısa bir süre önce kendisi ile yapılan bir röportajda Kasımpaşalı bir gencin Kavaklar’dan denize girerek Adalar’a kadar yüzdüğünü duymuş, ancak bu delikanlının hiçbir yetkili tarafından takdir edilmeyişine şaşırıp kalmıştır. Derhal delikanlının adresini soruşturan Ali Faik Bey, madalyalarından birine onun adını kazıtarak adresine göndermiş, bir süre sonra da delikanlı, bu spor üstadını ziyarete gelmiştir. Ali Faik Bey, Kasımpaşa’da baklavacılık yaptığını öğrendiği delikanlının ziyaretine ne kadar sevinmişse, kendisinden başka

kimsenin takdir etmeyişine de o denli üzülmüştür²⁴. Ömrünü okullarda beden terbiyesinin gelişmesine vakfeden Ali Faik Bey, 2 Aralık 1942’de vefat edecek ve Karacaahmet’te bulunan aile mezarlığına defnolunacaktır. Cenazesi İnönü sokağındaki evidnen kaldırılmıştır.²⁵ Gazetelerde yayınlanan bir bildiri ile de İstanbul bölgesi kulüplerinin saat 11.30’da Kadıköy Halkevinde yapılacak cenaze merasimine birer temsilci göndermeleri istenmişti²⁶. Bu da geç de olsa hatırasına verilen önemin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Hatice Moralı Hanım ile evli olan Ali Faik Bey’in bir çocuğunun olmadığı biliniyor. Ölümü üzerine öğrencilerinden Filozof Rıza Tefvik mezar taşına şu beyitleri yazacaktır:

Yoldaşım, mezardır her yolun sonu;
Ölümü düşün de unutma bunu;
Hoca Faik Beyin kıymetini bil;
İnsan güzeliydi, Vatan’da birdi,
Güzel Türk neslini o yetiştirdi;
İsmi unutma rahmetle yâdet,
Bir Fâtîha oku, ruhunu şâdet.²⁷

Üstünidman hocanın ismi bugün Galatasaray Lisesi’nin spor salonunda yâşamaktadır²⁸.

Kaynakça

- Cem Atabeyoğlu; “Spor”, Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi, cilt: 6, İstanbul 1986, s. 1473-1518
Cem Atabeyoğlu; “Üstünidman, Ali Faik”, Düinden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, cilt: 7, İstanbul 1994, s. 353
Ali Çankaya; Yeni Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler, II, Ankara 1968-69
Vahdettin Engin; Mekteb-i Sultani, İstanbul 2003
Orhan Koloğlu; “Çağdaş Spor Anlayışını Benimseten Adam Faik Üstünidman” Tarih ve Toplum, sayı: 222, Haziran 2002, s. 57-60
Naci Sadullah; “Gözlerini Kaybeden İdmançılar Şeyhi”, Yedigün, cilt: 3, sayı: 60, 2 Mayıs 1934, s. 7-10 ve 21
Vefa O. Semenderoğlu-Osman Tanburacı; Düinden Bugüne Galatasaray, Tarihsiz
Mehmet Acet-İbrahim Yıldırım; “İsveç Cimnastiğinin Dünya’da ve Türkiye’deki Gelişimi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, sayı: 2, Haziran 1999, s. 291-300

¹ Koloğlu, 58

² Atabeyoğlu, 353

³ Koloğlu, 58

⁴ Naci Sadullah, 9

⁵ Tanburacı, 138

⁶ Atabeyoğlu (Spor), 1506

⁷ Acet-Yıldırım, 297

⁸ Koloğlu, 58

⁹ Atabeyoğlu, 353

¹⁰ Atabeyoğlu, 353; Acet-Yıldırım, 297

¹¹ Atabeyoğlu (Spor), 1506; Koloğlu, 60

¹² Koloğlu, 57

¹³ Engin, 264

¹⁴ Engin, 263

¹⁵ Ulus gazetesi, 3 Aralık 1942

¹⁶ Naci Sadullah, 7

¹⁷ Naci Sadullah, 7

¹⁸ Naci Sadullah, 10

¹⁹ Naci Sadullah, 9

²⁰ Koloğlu, 58

²¹ Naci Sadullah, 10

²² Acet-Yıldırım, 298

²³ Koloğlu, 58

²⁴ Naci Sadullah, 10

²⁵ Ulus gazetesi, 3 Aralık 1942

²⁶ Yeni Sabah, 3 Birinci kanun 1942

²⁷ Koloğlu, 58

²⁸ Atabeyoğlu, 353

Büyükada'nın Yüz Yıllık Tanığı:

Ksidas Kitap Evi

Kurucusu Nikolaki Ksidas, 1966 yılında yaşamını yitirince kitabevini oğlu Hrisafi Ksidas devralmış; daha sonra yönetimi kızı Vasiliki Ksidas'a bırakmış. Yakın zamana kadar kitabevine uğrayanlar Bayan Vasiliki'yi kahve içerken görür, sohbet etme imkânı da bulabilirlerdi. Kitabevi günümüzde, değişen şartlara uyum sağlamak zorunda kalarak hediyelik eşyalar da satmaya başlasa da kitap satışı hep olmuş. Öyle ki, dükkân kuşaktan kuşağa aktarılırken en büyük vasiyet "Bu dükkânda her zaman kitap olacak" sözü olmuş. 1950'li yıllarda kısa süreliğine gazete de satılmaya başlanmış. Vapura yetişen Adalılar gazetelerini Ksidas'tan almayı ihmal etmemişler.

Kurulduğu günden bu yana oldukça görkemli bir geçmişi olan kitabevinde Adalıların ilgiyle takip ettiği Fransız Match dergisi dâhil, pek çok yabancı yayın satılmış, Adalı yazarların kitapları ilk kez bu kitabevinde sergilenmiş, kitabevi ressam ve yazarlarla dolup taşmış. Burada hemen kitabeviyle özdeşleşmiş isimlerden, uzun yıllar Büyükada'da yaşayan, yakın zamanda yaşamını yitiren ressam **Ferruh Ertürk** Bey'i anmamız gerekir. Sağlığında Ksidas'ın kitap raflarının üstündeki duvarı, onun tabloları süslemiştir. Ferruh Bey'in Ada anılarından oluşan bir de kitabı var; Mazinin Dilinden Büyükada... Kendisi artık hayatta olmasa da resimleri, kitapları ve anılarıyla Ksidas Kitabevi'nde yaşmaya devam ediyor.

Ksidas Kitabevi Adalıların buluşma noktası. Bu yüzden pek çok yazar, çizer, şair, ressam ve okurun yolu Ksidas Kitabevi'nden geçmiş. Reşat Nuri Güntekin, Yahya Kemal Beyatlı, Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi kendi döneminin en önemli yazarları buna dâhil. Günümüzde kitabevini

Berken Döner, Mihal Paşa ile

Ksidas Kitabevi, çok uzun yıllardır Büyükada'ya hizmet veren önemli bir kitabevi. İskelede yer alan kitabevi 1917 yılında önce eczane olarak kurulmuş, altı ay sonra ise kitabevi olarak hizmet vermeye başlamış. 1930'lu ve 1940'lı yıllarda yirmi beş kişinin dergi-kitap dağıtımında çalıştığı bir kitabevi haline gelmiş.

ayakta tutan **Mihal Paşa**, Aya Dimitri Kilisesi'nin eski zangocu. Kitabevinin kurucusu Bay Nikolaki'den "manevi dedem" diye söz ediyor. Önceleri kitabevinde yardımcı olarak işe başlamış, 2011 yılından itibaren ise dükkânın sahibi. Bay Mihal'in Ksidas Kitabevi'yle yolları 1978 yılında, Madam Vasilaki ya da Adalıların deyimiyle Kiria Vaso sayesinde kesilmiş. Kiria Vaso o sıralar Büyükada Rum İlkokulu'nda görev yapan bir öğretmenmiş. O günden bu yana aralarında büyük bir dostluk başlamış. Öyle ki, Kiria Vaso bir süre yaşadığı Atina'dan vazgeçerek sürekli olarak Büyükada'da yaşama kararı almış. Şimdilerde Büyükada'da Mihal ve Maria çiftiyle yaşamına devam ediyor.

Büyükada'nın görkemli yıllarının tanığı Ksidas Kitabevi bu yıl 100. yılını kutlamaya hazırlanırken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tadilat yapılabacağı gerekçesiyle Büyükada İskelesi'ndeki esnafa gönderdiği tahliye tebligatıyla zor günler

geçiriyor. Sosyal medyada geniş yankı bulan ve kapatılmaması için imza kampanyaları düzenlenerek büyük bir çaba harcanyor. Mihal Bey ise şöyle diyor; **"Bu yıl 100. yaşımızı kutlayacaktık ama yeter ki, kapanmasın, gelecek seneye yaparız."**

Etkili liderliğin sırrı

Simon Sinek ile Altın Çember

Neden 'Apple' çok yenilikçi? Niçin Martin Luther King "Yurttaş Hakları Akımı"nı ileriye taşıyabildi? Neden Wright Kardeşlerin güç kontrollü insanlı uçuşları başarıya ulaştı? Başarının kodu ALTIN ÇEMBER! "Niçin?" "Nasıl?" "Ne?" sorularının yanıtlarını Simon Sinek açıklıyor...

Eğer işler düşündüğümüz gibi gitmezse, sizler bunu nasıl açıklarsınız?

Örneğin: Neden 'Apple' çok yenilikçi? Yıllar boyunca kendi rakiplerinden daha yenilikçiler. Yine de Apple sadece bir bilgisayar firması. Aslen herkes gibiler ve benzer yeteneklere, benzer başarıya ulaşım şansına, benzer ajanslara, danışmanlara, medyaya sahipler. O halde onlar niçin bir şeylerden farklıymış gibi görünüyorlar? Niçin Dr. Martin Luther King "Yurttaş Hakları Akımı"nı ileriye taşıyabildi? O Amerika'da, vatandaş haklarından muzdarip olan tek insan değildi. Ve kesinlikle o dönemin en mükemmel konuşmacısı da değildi. O zaman niçin Dr. King?

Ve neden Wright Kardeşlerin güç kontrollü insanlı uçuşları başarıya ulaştı da aynı esnada, kesinlikle daha yetenekli, daha iyi finansa sahip diğer takımlar aynı uçuşu beceremedi? Ve Wright Kardeşler onları alt etti. Burada farklı bir şeyin rol oynadığını görüyoruz. Yaklaşık üç buçuk sene evvel bir şey keşfettim ve sonrasında dünyanın nasıl işlediği konusundaki görüşüm kökten değişti. Ortaya çıkan, tüm dünyadaki mükemmel ve ilham kaynağı liderler ile kuruluşlar, ister Apple veya Martin Luther King, ister Wright Kardeşler olsun, hepsi aynı şekilde düşünüyor, hareket ediyor ve haberleşiyor. Üstelik bu düşünce ya da hareket şekli, tüm diğerlerine tamamen tezat teşkil ederken...

ALTIN ÇEMBER

Benim tek yaptığım, bu sistematiği düzenleyip açıklamak oldu ve sanıyorum ki bu, aynı zamanda dünyanın en basit fikri!

Ben buna ALTIN ÇEMBER diyorum: İç içe üç çemberden oluşan... En içteki çemberin ortasındaki soru: "NİÇİN?"

Onu çevreleyen çemberdeki soru: "NASIL?"
En dış çemberdeki soru ise: "NE?"

ALTIN ÇEMBER, neden bazı kuruluşların ve bazı liderlerin ilham kaynağı olabilirken, diğerlerinin bunu başaramadığını açıklıyor.

Şöyle ki... Gezegen üzerinde her kişi, her kuruluş NE yaptığını %100 biliyor.

Bazıları NASIL yaptığını biliyor. Fakat çok çok az insan veya kuruluş neyi NİÇİN yaptığını biliyor.

"NİÇİN" ile demek istediğim "kâr yapmak" değil, kâr sadece bir sonuç.

"NİÇİN" ile demek istediğim: 'Amacın nedir?' 'Sebebin nedir?' 'Konuya olan inancın nedir?'

Kuruluşunun varlık nedeni ne? Niçin var?

Niçin sabahları yatağından kalkarsın?

Ve neden birisinin umurunda olsun ki?

Sonuç olarak bizim düşünce, hareket yöntemimiz, haberleşme yöntemimiz her zaman dış çemberden içtekine doğru olur: NE, NASIL ve NİÇİN. Yani, en belirginden en belirsiz olana doğru ilerliyoruz...

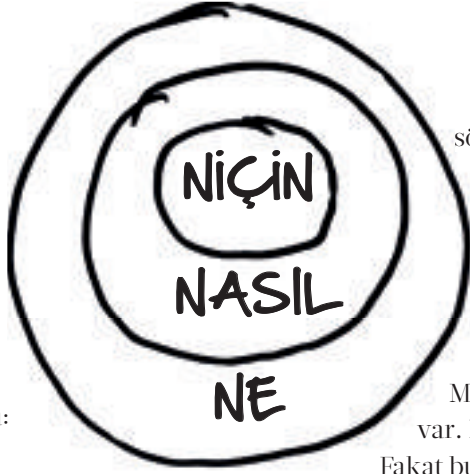
Lakin ilham verici liderler ve ilham verici kuruluşlar, boyutları ne olursa olsun, hangi endüstride olurlarsa olsunlar, hepsi tam ters olarak içeriden dışarıya düşünür, hareket eder ve haberleşirler: NİÇİN, NASIL ve NE.

Bir örnek: 'Apple'

Apple'ı örnek olarak kullanacağım, çünkü onları anlamak kolay. Eğer Apple herkes gibi olsaydı, onların pazarlama mesajları şöyle olurdu:

"Biz mükemmel bilgisayar yaparız (NE), çok güzel tasarlanmış, kullanışı basit, kullanıcı dostu... (NASIL), Bir tane satın almak ister misiniz?"

İşte bu, genellikle bizim haberleşme tarzımız ve bu, birçoğumuzun kişiler arası haberleşme şeklimiz. Ne yaptığımızı, nasıl farklı ve daha iyi yaptığımızı

söyleriz ve sonrasında bir satın alış, bir oy ve bunun gibi çeşitli tepkiler bekleriz.

"İşte bizim yeni hukuk firmamız."

Biz en büyük müvekkillerle, en iyi avukatlara sahibiz. Her zaman bizimle iş yapan müşterilerimiz için çalışırız.

"İşte bizim yeni otomobilimiz."

Mükemmel benzin tüketimi ve deri koltukları var. Bizim otomobili satın alınız!

Fakat bunlar hiç de ilham verici değil.

'Apple'ın iletişim şekline gelince...

"Bizim tüm yaptıklarımız, bir meydan okumadır. Biz farklı düşünmeye inanırız. (NİÇİN)

Bizim süre gelen olgulara meydan okumamız ürettiğimiz ürünleri güzel tasarımı, kullanışı basit ve kullanıcı dostu tasarımlarımızdır. (NASIL)

Biz sadece mükemmel bilgisayar üretiriz. (NE) Bir tanesini almak ister misiniz?"

Tamamen farklı, değil mi? Tek yapılan, bilgilerin sırasını tersten aktarmak. Bu söylem kanıtıyor ki, insanlar 'ne' yaptığını satın almıyor, 'neden' yaptığını satın alıyor. Bu, herkesin neden bir 'Apple' bilgisayar almak istediğini açıklamakta...

Aynı zamanda Apple'dan neden bir MP3 çalıcı ya da bir telefon veya bir DVR almak istediğini de... Lakin belirtildiği üzere, 'Apple' sadece bir bilgisayar şirketi. Onu diğer rakiplerinden yapısal olarak ayıran hiçbir farklılık yok. Rakipleri konu olan bütün ürünlerin benzerlerini üretebilecek özelliklere sahipler. Aslına bakılırsa, rakipleri denediler de.

'Apple'ın rakipleri ne yaptı?

Birkaç yıl önce 'Gateway' firması, düz ekran TV'ler çıkardı. Şüphesiz, düz ekran TV'ler üretecek nitelikte. Senelerden beri düz ekran monitörler üretiyorlar. Ancak, hiç kimse bir tane dâhi satın almadı.

Dell firması, MP3 çalar ve PDA'larla piyasaya çıktı. Onlar da mükemmel kalitede MP3'ler ve iyi tasarlanmış ürünler ürettiler ve hiç kimse bir tane dâhi satın almadı. Aslına bakılırsa, 'Dell'den bir MP3 çalıcı satın almakla

hayal bile edilemeyecek bir şeyden bahsediyoruz. Niçin bir bilgisayar firmasından MP3 çalar satın almak isteyesiniz ki? Fakat biz bunu her gün yapıyoruz:

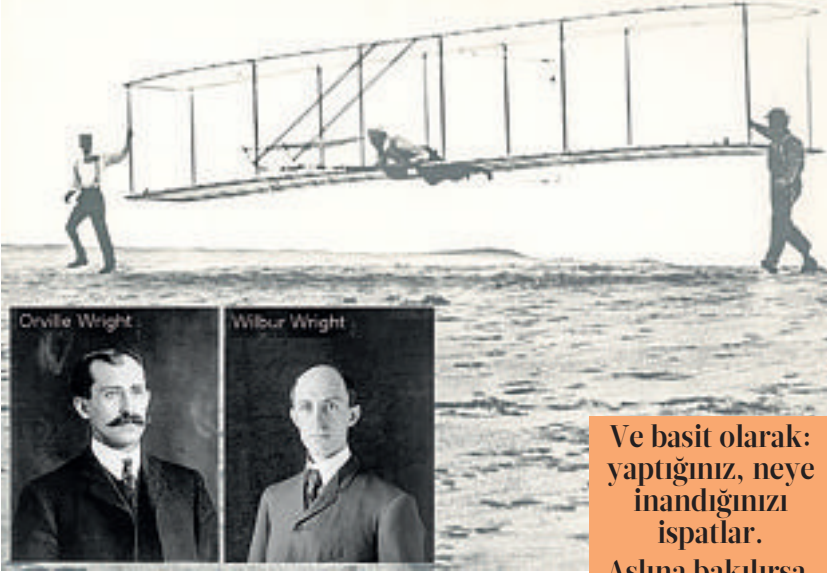
İnsanlar ne yaptığımızı satın almıyor; yapma nedeniniz için satın alıyor. Amaç, eline ihtiyacı olan kişilere mal satmak değil.

Amaç, senin inandığına inanan insanlarla ticaret yapmak. İşin ilginç, sözlerimin hiçbiri benim fikrim değil. Tüm biyolojinin prensiplerine dayanmakta. Dikkatinizi çekeirim, psikoloji değil - biyoloji!

Eğer yukarıdan insanoğlunun beyninin kesitlerine bakalacak olursak, aslında insan beyninin üç ana kısma bölündüğünü görürüz. Bu, mükemmel bir şekilde ALTIN ÇEMBERLE örtüşüyor. Bizim haber beynimiz, bizim Homo

İnsanlar ne yaptığımızı satın almıyor; yapma nedeniniz için satın alıyor. Amaç, eline ihtiyacı olan kişilere mal satmak değil. Amaç, senin inandığına inanan insanlarla ticaret yapmak. İşin ilginç, sözlerimin hiçbiri benim fikrim değil. Tüm biyolojinin prensiplerine dayanmakta. Dikkatinizi çekeirim, psikoloji değil - biyoloji!

**Ve basit olarak:
yaptığımız, neye
inandığımızı
ispatlar.
Aslına bakılırsa,
insanlar neye
inandıklarını
ispatlamak üzere
hareket ederler.**

Sapient beynimiz, neokorteksimiz, en dış çemberdeki “NE” sorusuna tekabül eder. Neokorteksimiz mantık, analitik düşünce ile lisan sorumludur. Ortadaki iki bölüm (iki çember) bizim lombik beynimizi oluşturur – bunlar sadece davranışı harekete geçirmekle kalmaz, güven, sadakat gibi bütün duygularımızdan ve tüm insani davranışlardan, tüm kararlarımızdan sorumludur. Ancak lisan için hiçbir kapasitesi yoktur. Diğer bir deyişle, içimizden dışarıya doğru haberleştiğimiz zaman, yararlar, hakikatler ve hesaplamalar gibi muazzam miktarda karmaşık bilgileri anlayabilirler. İçeriden dışarıya doğru haberleştiğimiz zaman, doğrudan beynin davranışı kontrol eden bölümünden bahsediyoruz. Bunu takiben, insanlara somut cisimlerle söylediklerini ve yaptıklarını mantığa ulaşmalarına izin veriyoruz. Bu ise içgüdüsel kararlarının geldiği yer. Bazen birilerine tüm unsurları ve hesaplamaları verirsiniz ve onlar, “Tüm unsurların ve ayrıntıların ne anlama geldiğini biliyorum, fakat hiç de doğruymuş gibi hissetmiyorum,” derler. “Doğruymuş gibi hissetmiyoruz,” sözcüklerini neden kullanırsınız? Çünkü beynin bu kısmı karar vermeyi kontrol ediyor, dili kontrol etmiyor. Buna karşılık bizim en iyi şekilde ifademiz: “Bilmiyorum, sadece doğru gibi hissettirmiyor.” Veya bazen yürüğünüzün sesi ile yönlendiğinizi söylüyorsunuz. Veya ruhunuz ile yönleniyorsunuz. Bu olanların tümü sizin çevresel beyninizde, karar vermeyi kontrol eden iç bölümde gerçekleşir, lisan bölümünde değil. Eğer yaptığın şeyi neden yaptığını bilmiyorsan ve insanlar senin ne yaptığını, neden yaptığını karşılık veriyorsa, ondan sonra insanların nasıl sana oy vermesini veya senden bir şey satın almasını veya belki daha önemlisi, sadakat göstermesini, yaptıklarının bir parçası olmasını sağlayacaksın. Tekrar ediyorum: buradaki hedef, elindeki şeye ihtiyacı olan insanlara satış yapmak değil; hedef senin inandığın şeye inanan insanlara satış yapmaktır. Hedef iş arayan insanları işe almak değil; senin inandığına inanan insanları işe almaktır. Eğer insanları sadece işi yapabildikleri için işe alırsanız, sizin paranız için çalışırlar; şayet sizin inandıklarımıza inanıyorlarsa, kan, ter ve

gözyaşı içinde sizin için çalışacaklardır. Ve hiçbir yerde bunun Wright Kardeşlerden daha iyi bir örneği olamaz.

Samuel Pierpont Langley’in uçan makineleri

Çoğu insan ‘Samuel Pierpont Langley’ hakkında bir şey bilmiyor. 20. yüzyıl başlarında insan gücü uçuş arayışları, günümüzün ‘.com’u gibiydi – herkes onu deniyordu. Samuel Pierpont Langley bizim varsayımlarımıza, başarının tarifine sahipti. Bugün bile, insanlara sorun, “Niçin senin ürünün veya firman başarısız oldu?” diye. Onlar da aynı üç şeyi farklı şekillerde size sıralarlar: Yetersiz sermaye, yanlış insanlar, kötü piyasa koşulları – her zaman aynı üç bahane.

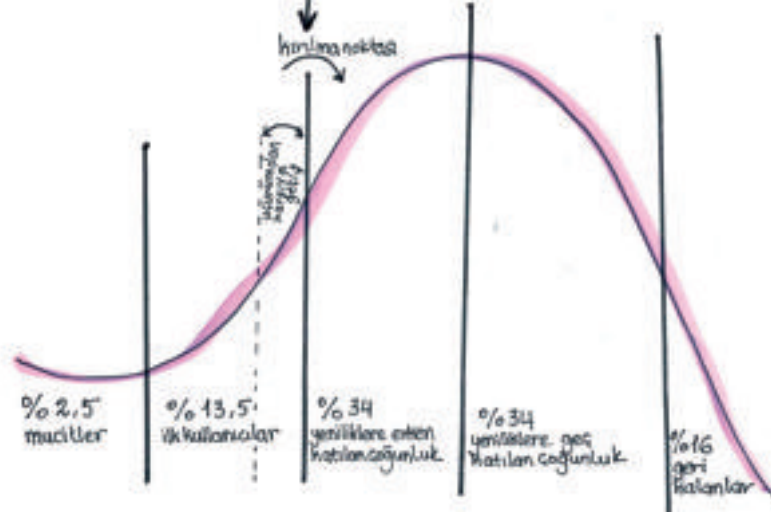
Samuel Pierpont Langley’e, Savaş Bakanlığı tarafından, uçan makineleri planlaması için 50.000 USD verilmişti. Para hiç mesele değildi. Harvard’da bir kürsü sahibiydi... Smithsonian

Enstitüsü’nde çalışıyordu ve çok iyi bağlantıları vardı. Tüm üst akıla sahip kişileri tanıyordu. Paranın bulabileceği en iyi beyinleri işe aldı. Ve piyasa koşulları mükemmeldi. The New York Times onu her yerde takip ediyordu. Ve herkes Langley’in tarafını tutuyordu. O halde nasıl olur da Samuel Pierpont Langley hakkında hiçbir şey duymadınız? Dayton Ohio’dan birkaç yüz mil uzaklıkta, Orville ve Wilbur Wright, bizim başarının tarifi için değerlendirdiklerimizden hiç birine sahip değillerdi. Paraları yoktu. Bisiklet dükkânından gelen hasılatlarla hayallerini karşıladılar. Wright Kardeşler’in takımından tek bir kişinin dahi üniversite eğitimi yoktu; Orville’in veya Wilbur’un bile. Ve New York Times onları hiçbir yerde takip etmedi. Farklılıkları, Orville ve Wilbur’un, ‘NİÇİN’leri tarafından sürüklenmeleriydi, bir amaçla... Bir inançla... Eğer bu uçan makineyi çözebilirlerse, dünyanın gidişatını değiştirebileceklerine inandılar. Samuel Pierpont Langley farklıydı. O zengin ve ünlü olmak istiyordu ve SONUÇ’un (NE’nin) peşinde idi. Ve zenginliği yakalamak istiyordu.

Orville & Wilbur Wright Kardeşlerin hayalleri vardı

Ve işte bakın ne oldu: Wright Kardeşlerin hayallerine inanan insanlar, onlarla kan, ter ve gözyaşları içinde çalıştılar. Langley ile çalışanlar ise sadece maaş bordrosu ile çalıştılar. Wright Kardeşlerin her zaman dışarı nasıl çıktıklarının hikâyesi anlatılır: beş takım kadar yedek parçayı yanlarına almaları gerekiyordu çünkü o miktar, akşam yemeğine oturana kadar denemelerinde yapacakları kaza miktarıyla aynıydı. Ve nihayetinde, 17 Aralık 1903’te, Wright Kardeşler uçuşu gerçekleştirdiler ve orada bu deneyimlerini gözlemleyecek

'YENİLİKLERİN DAĞILIMI YASASI'

hiç kimse yoktu. Bizler bunu birkaç gün sonra öğrendik. Langley'in yanlış motivasyona sahip olmasının bir başka kanıtı da Wright Kardeşler'in uçtuğu gün, o da işinden ayrıldı. Hâlbuki şöyle diyebilirdi: "Bu mükemmel bir buluş çocuklar ve sizin teknolojiniz üzerinden bunu geliştireceğim." Fakat o bunu yapmadı.

O birinci değildi, zengin olamadı, ünlü olamadı ve sonuçta işten ayrıldı.

İnsanlar, ne yaptığınızı satın almazlar; neden yaptığınızı satın alırlar. Ve eğer, neye inandığınız hakkında konuşsanız, sonuçta kendiniz gibi olanların, inançlarınızı paylaşanların ilgisini çekersiniz.

Peki, neden sizin inandığınıza inanan kişilerin ilgisini çekmek önemlidir? 'Yeniliklerin dağılımı yasası' diye bir şey var. Bu yasayı bilmeseniz bile, kesinlikle bu teknik terimi bilirsiniz.

Nüfusumuzun ilk %2,5'i, mucitlerimizdir. Nüfusumuzun sonraki %13,5'i, yeniliklere adaptasyonda ilk kullanıcılarımız... Diğer %34'ü de yeniliklere erken katılan çoğunluk, takip eden %34 yeniliklere geç katılan çoğunluk, diğer %16 da geri kalanlar... Bu en sonda yer alanların dokunmatik telefonları almalarının nedeni sadece, eski telefonları bulup alamadıklarındandır.

Bizler, yukarıda saydığım bu yüzdeler üzerinde çeşitli noktalarda ve çeşitli zaman çerçevelerinde yer alıyoruz, ancak, 'yeniliklerin dağılımı yasası'nın bize söylediği şudur: "Eğer kitlesel piyasada başarılı olmak istiyorsan ya da kitlesel piyasanın bir fikri kabul etmesini istiyorsan, ilk %15 ile %18'lik yüzde içinde yer alan pazarın sınırdaki kırılma noktasına ulaşana kadar beklemelisin." Ve bu noktadan sonra ivme başlar ve sistem devam eder.

İşadamlarına şunu sormayı seviyorum: "Yeni işinizdeki dönüşüm oranınız nedir?"

Ve size mutlu bir şekilde, "Eh, ortalama %10," derler, gururla.

Tabii ki, %10'luk kitle içinde dönebilirsiniz. Her yenilik tasarlayana "anlayan" ortalama bir %10 vardır. Bu, bizim onları nasıl tarif ettiğimizle ilgili. Bu, içgüdüsel bir histir: "Oh, onlar anladılar." Sorun şu ki: "Anlayan" bu insanları onlarla ticaret yapmadan önce nasıl bulacaksınız?

İlk %15 ile kırılma noktasının sınırı olan %18 arasında kalan ufak bir açıklığı, ya da Jeffrey Moore'un deyimiyile "uçurumdan karşıya geçiş" olan bu minik arayı, kapatmak zorunluluğu vardır. Çünkü daha önce de belirttiğim üzere %34 içinde yer alan 'yeniliklere erken katılan çoğunluk', başta birileri yeni ürünü ilk deneyene kadar, onlar bir şeyler denemeyecekler. İlk %15'de yer alan kişiler, yani mucitler ve ilk kullanıcılar... Onlar içgüdüsel kararları vermekte son derece rahattırlar. Onlar mevcut olan ürünlerle değil, dünyada inandıkları şeyler sayesinde rahatlıkla sezgisel kararlar verebiliyorlar.

İşte bu insanlar, iPhone çıkar çıkmaz satın almak için kuyrukta altı saat ayakta bekleyenlerdir... Ertesi hafta sadece bir mağazaya girip raftan bir tanesini alabilecekken... Bu insanlar, teknolojsi belli bir standardın altında olsa bile, piyasaya ilk çıktığında düz ekran TV'ye 40.000 USD harcayanlar... Belirtmeliyim ki, bunu teknolojsi çok mükemmel olduğu için yapmadılar. Kendileri için yaptılar, çünkü ilklerden olmak istediler.

İnsanlar ne yaptığınızı satın almazlar, yapma nedeniniz için satın alırlar.

Ve basit olarak: yaptığınızı, neye inandığınızı ispatlar.

Aslına bakılırsa, insanlar neye inandıklarını ispatlamak üzere hareket ederler.

Bir insanın, bir iPhone'u piyasaya sürülüşünün ilk saatinde, altı saat boyunca kuyrukta bekleyerek satın almasının sebebi dünya hakkında inandıklarından ve herkesin kendilerini nasıl görmesini istemelerinden kaynaklanıyordu. Onlar 'birinci' idiler. İnsanlar ne yaptığınızı satın almazlar; yapma nedeniniz için satın alırlar. "Yeniliklerin dağılımı yasası"nın iki ünlü örneğini

SIMON O. SINEK

9 Ekim 1973 Wimbledon, İngiltere doğdu. Annesi Susan Sinek, Macar kökenli bir Yahudi. Daha sonra ailece Güney Afrika'da yaşadı. Brandeis Üniversitesi'nde Antropoloji okudu. Liderlik ve yöneticilik konularında yazar, konuşmacı ve danışman.

1946 yılında Douglas Havacılık Şirketi tarafından ABD'de kurulmuş, sonra 1948 yılında ana şirket bünyesinden ayrılmış, kâr amacı gütmeyen dünya çapında siyasi strateji ve düşünce kuruluşu RAND Corporation'da askeri planlama ve inovasyon konularında danışmanlık da yapmakta. 2009'da yayınlanan kitabı, *Start With Why: How Great Leaders Inspire Everyone to Take Action* (Niçin ile Başlayın: Büyük Liderler Herkese Nasıl İlham Kaynağı Olur) ile savunduğu "Altın Çember" kavramını yaygın kıldı.

Dr. Martin Luther King'in inandığı, bu dünyada iki çeşit yasa olduğuydu:
Biri yüksek merciler tarafından yapılanlar... Ve diğeri insanlar tarafından yapılanlar.
Ve, yüce merciler tarafından yapılan yasalar, insanlar tarafından yapılan yasalarla uyum içinde olduklarında – sadece o zaman adil bir dünyada yaşayacaktık.

paylaşmak isterim. Bunlardan biri başarısızlık, diğeri ise bir başarı öyküsü. Önce, ünlü başarısızlık öyküsü – bu ticari bir örnek... Az önce not düştiğimiz gibi başarının tarifi para, doğru insanlar ve doğru piyasa koşulları değil mi? Bunlar sağlandığında başarılısınız... Şimdi de Tivo'yu inceleyelim. Yaklaşık sekiz – dokuz yıl önce ortaya çıkarıldığından bugüne kadar piyasadaki tartışmasız en yüksek kalitedeki tek ürün. Sermayesi ve piyasa koşulları mükemmeldi. Tivo'yu bir fiil şeklinde bile kullanıyoruz: “Bir hurda parçası olan Time Warner DVR'ı her zaman Tivo'luyorum” gibi. Fakat Tivo ticari bir başarısızlıktır – hiçbir zaman para kazanamadılar. Hisse senetleri piyasaya ilk sürüldüğünde borsa değeri ortalama 30 – 40 USD idi ve sonrasında da dikine bir düşüşle 10 USD üzerine satılamadı. Aslında, birkaç ani yükseliş dışında 6 USD üzerine bile takas olabileceğini zannetmiyorum. Çünkü Tivo ürününü piyasaya sunduklarında, bizlere ellerinde 'NE' olduğunu anlattılar: “Bizim ürünümüz canlı TV'yi durdurur, reklamları atlar, canlı TV'yi geri sarar... Ve size sormadan bile izleme alışkanlıklarınızı hafızasına alır.” Ve alaycı çoğunluk, “Biz size inanmıyoruz, bizim ihtiyacımız yok, biz hoşlanmadık, bizi korkutuyorsun,” dedi. Eğer şunu söylemiş olsalar idi: “Yaşamının her bakış açısında tamamen kontrol sahibi biri isen dostum, senin için bir ürünümüz var: canlı yayın TV'yi durdurur, reklamları atlar, izleme alışkanlıklarını hafızasına alır, vs. vs.”... İnsanlar ne yaptığımızı satın almazlar, yapma nedeniniz için satın alırlar. Ve yaptıklarımız, en basitinden, neye inandığımızın kanıtıdır.

Dr. Martin Luther King: “Bir hayalim var.”

Şimdi de, “yeniliklerin dağılımı yasası”nın başarılı bir örneğini vereyim:

1963 yazı... Washington'daki bir alışveriş merkezine, Dr. Martin Luther King'in konuşmasını dinlemek üzere 250.000 kişi geldi. Onlara hiçbir davetiye yollanmamıştı ve o buluşmanın tarihini ayarlayan hiçbir web sitesi de yoktu.

Bu, nasıl başarılıdır?

Tabii ki, Dr. King Amerika'da insan hakları konusunda vaaz verecek yegâne konuşmacı değildi; ayırmıcılıktan acı çeken yegâne insan da değildi. Aslında bazı düşünceleri oldukça kötüydü de. Lakin bir Tanrı vergisine sahipti. Etrafta dolaşan insanlara Amerika'da 'neyin' değişmesi gerektiğini söylemişti. İnsanlara, 'neye inandığını' söyledi: “İnanıyorum... İnanıyorum...” dedi. Ve onun inandığı şeye inanan insanlar, onun hedefini kendi hedefi yaptılar ve o kişiler bunu diğer insanlara söylediler. Böylece daha geniş kitlelere ulaşacak düzenekler kurdular. Ve sonunda 250.000 kişi, doğru yerde, doğru zamanda onun konuşmasını dinlemek üzere bir araya gelebildi.

Kaç kişi onun için gelmişti?

Sıfır.

Kendileri için geldiler. Oraya gelişlerinin nedeni, Amerika hakkında kendilerinin neye inandıklarıydı. Otobüslerle sekiz saat yolculuk yaptılar, Ağustos sıcaklığında Washington'da güneşin altında ayakta durdular.

Bu, onların neye inandıklarıyla ilgili bir şeydi ve bu bir siyah'ın beyaz'a karşı olayı değildi.

Oradaki dinleyicilerin %25'i beyazdı.

Dr. Martin Luther King'in inandığı, bu dünyada iki çeşit yasa olduğuydu:

Biri yüksek merciler tarafından yapılanlar...

Ve diğeri insanlar tarafından yapılanlar.

Ve, yüce merciler tarafından yapılan yasalar, insanlar tarafından yapılan tüm yasalarla uyum içinde olduklarında – sadece o zaman adil bir dünyada yaşayacaktık.

Yurttaş Hakları Akımı onun amaçlarını hayata geçirmesine yardımcı olacak en uygun şeydi.

Biz Dr. King'i örnek aldık. Onun için değil – Kendimiz için!

Ve şunu da belirtmeliyim ki, “Bir hayalim var” konuşmasını yaptı, “Bir plânım var” konuşmasını değil!

Şimdiki politikacıları, onların geniş kapsamlı planlarıyla dinleyin. Kimseye ilham vermiyorlar.

Çünkü liderler vardır ve liderlik yapanlar vardır.

Liderler güçlü pozisyona veya yetkiye sahiptirler.

Ancak, liderlik edenler bize ilham verirler. Onlar birey de olabilir, kuruluş da... Biz liderlik edenleri takip ederiz. Zorunlu olduğumuzdan değil, istediğimiz için.

Biz liderlik edenleri örnek alırız; onlar için değil, kendimiz için.

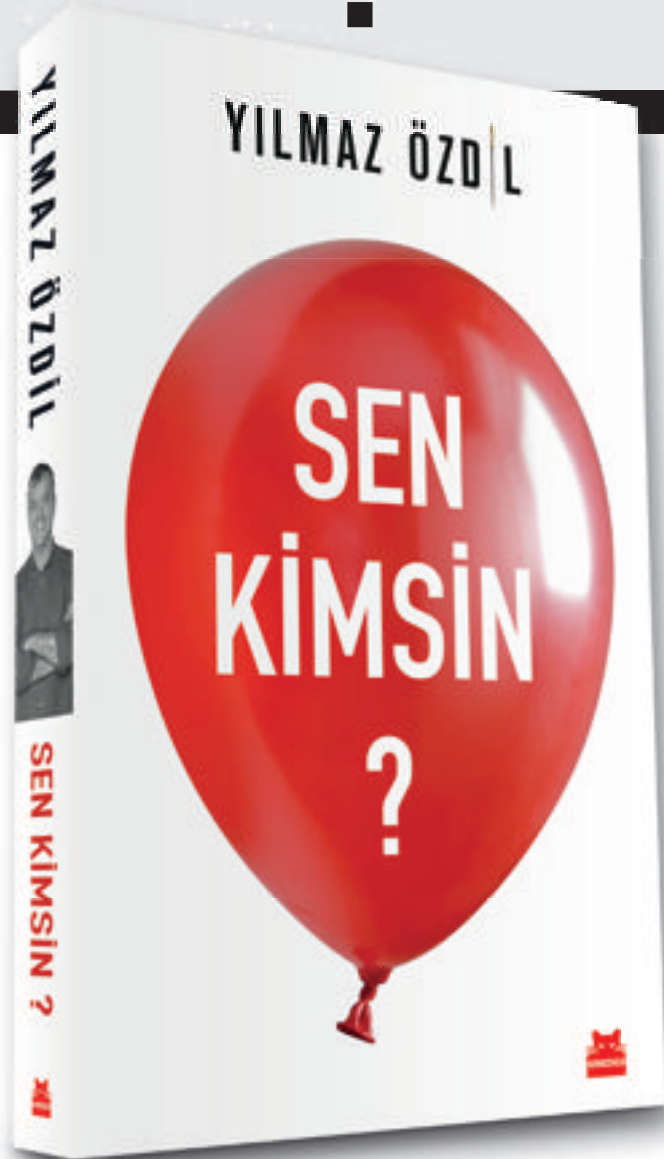
Ve, “NİÇİN” ile başlayanlar, etrafındakilere ilham verme yeteneğine sahip olanlardır. Veya, kendilerine ilham verecek başkalarını bulanlardır.

Kaynak: TEDtalks

YILMAZ ÖZDİL

SEN KİMSİN ?

Sen kimsin!
Kimsin sen yav!
Sen kimsin be!
Sen kim oluyorsun!

*

Akp döneminde en çok
duyduğumuz laf buydu...

*

Kim olduklarını yazdım!

2017 Tüyap İstanbul Kitap Fuarı
İmza Günleri

5 Kasım Pazar Saat: 13.00
11 Kasım Cumartesi Saat: 13.00

NE KEDİSİZ

NE KİTAPSIZ

[f /kirmizikedikitap](#)

[t /krmzkedikitap](#)

[i /kirmizikediyayinevi](#)

www.kirmizikedi.com

Psikoterapist Şule Öncü

Sinematerapi

ile filmlerin iyileştirici gücü

Şule Öncü, psikoterapist, yazar. Bireysel terapi, çift ve aile terapisi, psikodrama grup terapisi konularında uzman. Lise ve üniversite yıllarında edebiyat, resim ve tiyatro ile ilgilenmiş. 2011'den beri sürdürdüğü, kendi tasarımı olan **Sinematerapi Atölyesi** ile filmlerin iyileştirici gücünü kullanarak, danışanlarının benlikleri ve yaşamları konusunda farkındalık kazanmalarına katkıda bulunuyor.

Sinema sanatı ve terapiyi bir arada kullanma fikri nasıl doğdu?
İnsan, hikâyesiyle var olan, kendini ve ötekilerini hikâyeleri üzerinden tanıyan bir canlı. Toplumsal tanımımız, homonarrans yani (hikâye anlatan). Hikâyelerin alt katmanlarını araştırmayı, söylenmeyenlerin şifrelerini çözmeyi her zaman çok sevdim. Psikoterapide insanı anlamak ve bu sayede iyileştirebilmek için, hikâyesini anlamaya ve anlamlandırmaya çalışırız. Sinematerapi seminerlerimde bunu filmler üzerinden yapıyorum.

Sinematerapi Atölyesi, iyileşme sürecine nasıl katkıda bulunuyor?

Atölyede başkalarıyla, kendimizle ve hayatla kurduğumuz ilişkileri belirleyen ana temalar çerçevesinde çalışıyoruz.

İnsan, hikâyesiyle var olan, kendini ve ötekilerini hikâyeleri üzerinden tanıyan bir canlı.

Bağlanma, yakınlık-mesafe, sınırlar, aşk, aldatma, cinsellik, aile, ergenlik etkileri, kadınlık-erkeklik sorunları, uzun süreli ilişkilerin dinamikleri, hırs-tutku, yabancılaşma, depresyon, yaşam ve ölüm, hayatın anlamı gibi... Her oturumda farklı bir temayı ele alıyoruz. Belli film sahnelerini, psikoterapi alanındaki deneyimim ve bilgi sentezim çerçevesinde yorumluyorum: Burada aslında ne, nasıl, neden oluyor, olamıyorsa neden olamıyor, insanların ihtiyacı nedir, birbirlerini hangi rollere itiyorlar, arzuları, dirençleri ne yönde, sorunun kaynağına ve nasıl daha sağlıklı olabileceğine bakıyoruz... Bir durumu, sorunu ya da ilişkiyi anlamaya ve baş etmeye çalışırken farklı bakış açılarından bakıp, değerlendiriyoruz. Sonrasında katılımcılardan gelen soruları yanıtlıyorum.

Çalışmalarımız kişiyi kendine, yaşama ve başkalarına karşı daha açık, daha uyanık kıyor. Kendi çözümlerini ve anlamlarını üretebilmesine, ilişkilerine yerleşebilmesine katkı sağlıyor. Ayrıca bu dikkat, bir terapistin danışanına gösterdiği dikkat olduğundan, katılımcılar süreç içinde kendilerine ve ilişkilerine bir terapist gibi bakmayı, kendilerinin terapisti olmayı da deneyimliyorlar. Filmler, hikâyeler, özdeşim üzerinden, dolaşısıyla duygunun kaldırma kuvvetiyle çalışıldığı için, atölyede öğrenilenler kalıcı oluyor, duygusal zekâyı destekliyor.

Filmin kurgusu, filmi canlandıran karakterler seyircilerin iç dünyasında nasıl bir etki yaratıyor?

Film sahneleri, çok kısa zamanda okunabilir (izlenebilir), kana hızlı karışır (duygu uyandırır) ve insanı anlamak adına eşsiz bir kaynak teşkil eder. Bazen bireysel terapide ve çift terapisinde de filmlerden yararlanırım. Bir sonraki seansta hakkında konuşmak üzere bir film öneririm. Danışan, sonraki seansa kendi sorunu hakkında düşünmüş olarak gelir. Özellikle de kendi

Kadına çok iş düşüyor. Her zaman kadının sorumluluk almasından yanayız çünkü iki cinside büyüten, yetiştiren kadın. Kadını bağımlı ve yetersiz kılırsanız, toplum bağımlı ve yetersiz olur.

duygularına erişimi kısıtlıysa, filmler mükemmel katalizördürler.

Sinematerapi her danışan profiline uygun bir yöntem midir?

Benim sinematerapi atölyesinde yaptığım şekliyle herkese uygun değil. Ağır ve acilen ele alınması gereken ruhsal sorunları olan bireyler için klinik tedavi gerekir. Bu yüzden katılımcılarla ön görüşme yapıyorum. Gerekirse çift terapisine, bireysel terapiye ya da kliniğe yön-

lendiriyorum. Sinematerapinin ülkemizde çok sevildiğini söyleyebilirim. Gerek atölyeye, gerekse üniversite konferanslarıma her yaş ve meslekten çok sayıda birey ve çift katılıyor, başka şehirlerden de gelenler oluyor.

Film seçerken neleri dikkate alıyorsunuz?

Tercih ettiğim temalarla, vurgulamak istediğim duygu, durum ve etkileşimlerle birebir örtüşen filmleri ve sahneleri seçiyorum. Bunlar festival filmleri, bağımsız yapımlar, kültürel veya popüler filmler olabiliyor. Filmin gerçekçi ve derinlikli olması en önemli kriterlerim.

Sizce, toplum olarak üstünde çalışmaya ihtiyaç duyduğumuz konu başlıkları hangileri?

Yetişkin olmayı öğrenmek, çocuk yetiştirmek ve kadın erkek eşitliği öncelikli konularımız bana göre. Çocuklarının büyümesine izin veremeyen; onların duygularını, düşüncelerini anlayamayan; mizaç, eğilim ve seçimlerine saygı duymayan bir toplumumuz maalesef. Bu yüzden de yetişkin insan yetiştiremiyoruz. "Ama biz de öyle yetiştik, nasıl yetişkin olacağız o zaman?" diye sorulabilir tabii. Ancak, bu bir mazeretten öteye geçemez. Burada kadına çok iş düşüyor. Her zaman kadının sorumluluk almasından yanayız çünkü iki cinside büyüten, yetiştiren kadın. Kadını bağımlı ve yetersiz kılırsanız, toplum bağımlı ve yetersiz olur.

Çalışmalarda faydalandığınız filmlerden birkaç örnek verebilir misiniz?

Yüz film izliyorsam belki iki üç tanesi "terapi gibi" denecek türdendir. Bu anlamda önerebileceğim

bazı filmler: Issız Adam, Lars and the Real Girl, Separate Lies, Beginners, Sunshine Cleaning, Prozac Nation. Yine de hiçbir filmi çözüm önerisi olarak sunamayız. Ben, sahnelerin yarattığı duygu ve çağrışımlara verilebilecek alternatif anlamları araştırıyorum ve bunları katılımcılarla paylaşıyorum.

SULE ÖNCÜ'den İssız Adam Filminin Psikolojik Yorumu

Çağan Irmak'ın yazıp yönettiği İssız Adam filminden bu yana "ıssız adam" kavramı, gündelik konuşma dilinde hatırı sayılır bir yer edindi. Kendi başının çaresine bakacak kadar işlerini yoluna koymuş, cinsel ihtiyaçlarını gidermek için girdiği erotik ilişkilere yerleşmeyen ve çoğunlukla yalnız yaşayan kentli erkeği tanımlamak için kullanılan bir ifade ıssız adam.

Psikolojik yorumlarda filmin erkek kahramanı Alper'in güvensiz bağlanma tarzı vurgulanıyor. Dolayısıyla film, ıssız adam kavramını arz ettiği kadar "bağlanma sorunu" kavramının da gündelik konuşma diline yerleşmesine katkıda bulundu. Seans odasında danışanımdan sıkça duyduğum bu kavramlar üzerinde tekrar, derinlemesine düşünmek ve filmi bir de "ıssız kadın" ekseninde okumak gerektiği kanısındayım.

Filmin özelinde bakarsak; Alper'in, narsistik kişilik (üstünlük duygusu) örgütlenmesinin izlerini taşıdığı ve kaygılı - kaçınmacı bağlanma tarzı sergilediği söylenebilir. Ancak filmi okurken doğrudan Alper'in "patolojisine" odaklanmak yerine, onu belirleyen iki kadının, (annesinin ve kız arkadaşı Ada'nın) Alper'le kurdukları ilişkilere, bu ilişkilerdeki yakınlık - mesafe ayarlarına bakmak faydalı olur.

Ada'nın yakınlık tarzını incelemek açısından Ada ve Alper'in ikinci karşılaşmalarından başlayalım. Alper ilk karşılaşmalarında Ada'yı takip etmiş ve dükkânında çocuk kostümleri diktiğini görünce Ada'ya bir oğlu olduğunu, boşandığını, onu sadece hafta sonları gördüğünü söylemiştir. Ada ise oğluyla gelirse, ufaklığa istediği kostümü dikme sözü verir. İkinci karşılaşmalarında Alper, Ada'nın dükkânına oğlunu değil, kendi yaptığı havuçlu keki getirir. Ada Alper'i azarlar: "Hiç bakma öyle, salağa

benzer bir halim mi var benim, yok ayrılmış da bilmem ne... Pazar günleri senin gibi adamlar Bağdat caddesine sırf bu yüzden çıkıyorlar, böyle yeğenlerini falan alıp, çocuklarıymış gibi geziniyorlar, böyle duygusal duygusal hayatın çelmesini yemiş genç adam tripleri, küçücük çocukları da alet ediyor buna terbiyesizler..." Alper Ada'nın bu çıkışına, şakayla karışık "Dur be, yumruk içinde kaldım valla!" diye karşılık verir. Ancak Ada devam eder: "Ha, iki yatap kalktıktan sonra da, yok benim kafam karışık, hayatımda hallemediğim bir sürü şey var edebiyatı falan, yemezler canım!" Ada son sözü söylediğini düşünmektedir. Oysa

Alper, bir atışla cevap verir; "Valla, yemiş gibi duruyorsun zamanında!" Ada elindeki sıcak çayı Alper'in üzerine boca eder ve tartışma biter. Ada yıllardır tanıdığı ve kendisine sayısız haksızlık yapmış birini azarlar gibidir. Oysa Ada bu sahnede, açık iletişim kurabilseydi, sakince "Bana yalan söylediğini fark ettim. Bunu neden yaptın?" diye sorabilseydi, kendisi için bir dönüm noktası olabilirdi.

Peki, Ada'yı açık ve doğrudan iletişim kurmaktan alıkoyan nedir? Ada, daha önceki deneyimlerinde; o güne kadar inanmış olduğu yalanlarda, uğradığı hayal kırıklıklarında, duygusal ilişkiye girme niyeti olmayan erkekler yüzünden çektiği acılarda,

kısacası geçmiştedir.

Benzer bir tutuma, cinsel ilişkiye girdikleri ilk gecenin ertesi sabahında da rastlarız. Ada, Alper'den önce kalkmış, mutfakta kahve içmektedir. Alper uyanınca mutfaka gelir, Ada'nın kahvesinden bir yudum alır ve evine (mahremiyetine) müdahale edilmişliğin de tedirginliği ile biriyile uyumaya alışık olmadığını, Ada'nın ilk olduğunu söyler. Yerleşik ilişki kurmak niyetindeki Ada için aslında iyiye işaretler bu. Alper, yakınlık kurmakta zorluk yaşamaktadır ama kendisiyle en azından bunu denemiş, geceyi aynı yatakta geçirmiştir. Ada, Alper'in davranışlarını böyle okumaz, saldırgan bir azarlama tonuna

geçip, "Her şey biz yatana kadardı, şimdi beni başından savmaya çalışıyorsun" anlamına gelecek sözler sarf eder ve hışımına kalkıp kapıyı çarparak çıkar. Keza önceki gece Alper onu ilk öptüğünde de kalkıp eve gitmekle, kalıp sevişmek arasında defalarca gidip gelmiş, tuhaf bir itiş-kakış sonrasında "teslim olmuştur" Alper'e. İçindeki "Kaç, kurtul!" diyen sesin, olabileceklerinden önce sezen bilge bir sestense ziyade, kararsız bir çırpınmış olduğu, cephane gibi kullandığı özensiz sözcüklerden ve kurduğu sarsak cümlelerden de anlaşılabilir.

Duruma bir de Alper'in gözünden bakalım; evinize, yatağımıza aldığınız, içinizi açtığınız biri tarafından, duygunuz yüzünden suçlanmak ve azarlanmak ister miydiniz?

Ada bu iki sahnede de; hakkındaki bütün tespitlerini Alper'in yüzüne vurarak, kendini duygusal ilişkiden uzak tutmaya çalışır. Yakınlığa izin verirse ilişki girdabına çabucak kapılacaktır çünkü. Yakınlıktan önce geri püskürtür Alper'i. Alper kadar Ada da ıssızdır. Geçmişten geleceğe, gelecekte geçmişe sıçrarken, yaşanmakta olan anı kaçırmaz. Anamlı bir ilişkinin ilk şartı olan karşılaşmaya Alper kadar, Ada da dirençlidir. Kabuk bağlamaya çalışan bir hassas derili'dir Ada. İlişkiye

olan açlığı ve yakınlık ihtiyacının verdiği ivme ile hızlı yakınlaşır (çoğu zaman çarpışır), her temasta, her çarpışmada canı yanar, bunun için de karşısındakini suçlar. Alper'in Ada'dan farkı, ötekilere yakınlaşmanın yaratabileceği olası tahribata karşı iyi kötü bir kabuk bağlayabilmiş olmasıdır. Kaygısız görünmeyi başarabilen bir kaygılıdır, Alper; bir sert kabuklu'dur. Yakınlık ihtiyacını yok saymakta olan Alper'in ve ötekiyle arasına mesafe koyabilmek için çocukça çırpınan Ada'nın başaramadığı; iki yetişkin olarak makul ilişki aralığını bulmak ve korumaktır aslında.

Bir başka önemli sahne de, Alper'in annesi ile Ada'nın ilk kez karşılaştıkları sahnedir:

Alper'in annesi Tarsus'tan birkaç günlüğüne Alper'in evinde kalmaya gelir. Anne görür görmez kabullenir Ada'yı. Oğlunu İstanbul'a "kaptırmıştır" zaten. Yanında en azından, ona göz kulak olacak, hastalandığında bakacak biri olsun ister. Sahnenin devamında anne ve Ada, mutfakta kahvaltı hazırlama telaşına düşmüştür. (Mutfak, Alper'in kendini en iyi hissettiği, neredeyse kutsal bir mekândır.) O sırada anne ile Ada arasında geçen diyalog: "Siz bırakın ben yaparım / Bunun içinde halis zeytinyağı var, ahbabımız getirdi, kekikle nane de koyarız ekmeğe banıp yersiniz, ay nerde bunun baharatları? / Şurda, şurda..." Anne ve Ada'nın bir nefeste kuruluvermiş dişil bir ittifakla mutfakta koştuğu bu sahne de, Alper'in kapıda dikilip kaygı ve endişe ile onları izlediğini görürüz. İçine düştüğü durum, tek kelime ile işgaldir. Ne Ada, ne de anne, Alper'in huzursuzluğunu ve yarattıkları işgalin farkında değildirler.

Anneye yapışık ilişki kurma biçimini doğal karşılayan bir toplumuz. Bu yüzden İssız Adam'ı izleyip bütün sorunun Alper'de olduğunu düşünabiliyoruz. Oysa ki ayrışmamış, farklılaşmamış, bireyleşmemiş, çok hızlı yakınlaşan, yapışan kişi ve o kişiyle kurulan ilişki, insanı nefessiz bırakır, ilişkinin dışına iter.

Filmin devamında annenin yolcu edildiği sahne ve sonrasında gelişenler oldukça anlamlıdır: Birkaç günlük sancılı ziyaretin ardından Ada ve Alper anneyi uğurlamak

için otobüs terminalindeler. Otobüs kalktıktan sonra, Alper Ada'ya sarılır. Ada, bu ani yakınlığa şaşırır ve hatta irkilmıştır. Eve girdiklerinde Alper'in ilk işi Ada'yı kendine çekip dudağından öpmek olur. Ada ise, kendini geri çeker. Alper, annesi gelip işleri karıştırmadan önce suçluluk ve öfke duymadan yatağa girebildiği

kadını aramakta, el yordamıyla ona ulaşmaya, bıraktıkları yerden yeniden başlamaya çabalamaktadır. Ada'nın aklı ise annede ve pişirdiği yemeklerde. O sırada sırtını duvara dayamış Ada'yı seyretmekte olan Alper, ayrılmak istediğini söyler.

Otto Rank, ölüm korkusunu "Bir başkası tarafından emilme, yutulma, özerkliğini kaybetme korkusu" olarak tanımlar. Alper'in tam da, Ada, annesinin pişirdiği yemekleri yerken ilişkinin dışına sekmesi rastlantı olmasa gerek. Üstelik yutan sadece Ada da değildir burada. Yemekler anne elinden çıkmıştır.

Anne, hem kapsayıcı bir arketip olarak, hem de erkeğe yasaklanmış (ki en büyük yasaktır) cinsel nesne olarak erkek benliğinde ve imgeleminde önemli bir yer kaplar.

Bu bakımdan erkek için, ilişki kurduğu kadının imgesiyle, anne imgesinin birbirine karışma ihtimali söz konusudur. Erkeğin, kadına göre daha belirgin olan yakın ilişki sakınımları, ödipal (anne yasağı ile ilgili) sakınımları da bağlantılıdır. Beraber olduğu kadına baktığında annesini görmesi, işleri karıştırır. Anne gitmiş olsa da kokusu Ada'nın üzerine sinmiştir.

Yakınlığa direnen (ıssızlığı başlatan) Ada'dır. Alper'in arzusunu, korkusunu, tedirginliğini sezemeyen Ada, Alper'in varlığını iskalamıştır. Alper, kendine yer bulamadığı, varlığına karşılık alamadığı bu ilişkinin dışına seker.

Anneye yapışık ilişki kurma biçimini doğal karşılayan bir toplumuz. Bu yüzden İssız Adam'ı izleyip bütün sorunun Alper'de olduğunu düşünabiliyoruz. Oysaki ayrışmamış, farklılaşmamış, bireyleşmemiş, çok hızlı yakınlaşan, yapışan kişi ve o kişiyle kurulan ilişki, insanı nefessiz bırakır, ilişkinin dışına iter.

Duygularımı anlayıp anlamlandırabildiğimizi ve onları duyguları yüzünden suçlamadığımız sürece, ıssız adamlarla da, ıssız kadınlarla da ilişki kurulabilir. Yeter ki değişime inancımız, ilişkiye güveniniz olsun.

İLHAN BERK

İlhan Berk şiirini ilk okuduğumuzda, çoğalmamız, heyecanlanmamız, yaşadığımızı anlamamız için yaşamla aramızda organik bir ilişki bulunmalıdır. Böyle değil de, günlük yaşamın çarkları arasında sıkışmış biriysek, İlhan Berk'in şiirlerini birkaç kez okuduğumuzda, nesnelere ve insanlarla aramızda hiçbir mesafenin bulunmadığını fark ederiz. Sevginin, dostluğun farkına varırız. Çevremizdeki nesnelere, mesela bir dal parçasının, bir portakal kabuğunun, yağmurun, bitkilerin, sokakların, kapıların, pencerelerin, yüzlerin, ellerin, ayakların, gökyüzünün, açık bırakılmış bir kitabın, kuşların, anıların, insan ve semt adlarının farkına varırız. Yaşayan olmanın, bize verilmiş ne büyük bir "mucize" olduğunun farkına varırız. Ama günlük yaşamında verili hayatın çarklarına tapınmak gibi işlerle uğraşanlar için bırakın İlhan Berk'in şiirlerini, hiçbir şairin şiirleri okunmaya değmez.

Lale Müldür bir yazısında (Radikal, 2000) İlhan Berk'i anlatırken şunları söylüyor: "Mutlu evlilik. Anadolu'yu Fransızca öğretmeni olarak dolaşmış. Sabah 7'de kalkıyor. Balı adaçayı içiyor. Kahvaltıyı hazırlıyor. Edibe (eşi) iniyor aşağı, sonra Edibe çiçeklerle uğraşılıyor. İlhan iki saat daha çalışıyor (...) Her katta Hitit perdeleri var, geyikli, beyaz. Her odasında yanında kitapları var."

Kendisiyle yapılan bir konuşmada, şiiri bir ağaç, bir varlık olarak kabul ettiğini belirten İlhan Berk, onu huylarıyla birlikte yakalamak istediğini, elinden bıraktığı zaman, gideceği yere gittiğini belirtir. Bir adamın şair olmasının, bir yazgıyı, bir cehennemi kabul etmesi meselesi olduğunu öne sürer.

Uzun yıllarını Bodrum'da yaşayan ve orada yaşamını yitiren İlhan Berk'in şiirlerinde Bodrum'un dağları, denizi, balıkçıları, bitkileri, yağmuru her zaman imge dünyasını oluşturur. Hatta onu evde bulamadığımız zaman, dağlarda dolaşmaya çıkmış olabilir: "Dün Dağlarda Dolaştım Evde Yoktum."

Hikâye

Her şey bir gece içinde oldu
Sabahleyin her şey tamamı

Bu gördüğünüz gökyüzü
İlk defa gelip yerini aldı

Gökyüzünün gelmesiyleydi
Dünyada büyük bir değişiklik oldu

Mesela, ovalar daha o gün
Yalnızlıklarını unuttu verdiler

Bu şimdi elsiz ayaksız gibi duran gece
O zaman ağaca yürüyen bir su gibi geliyordu

Gökyüzünün hemen arkasındandı
Denizleri gördük

Baktım bir kuş ilk defa keyifli keyifli
Baktım uçuyordu

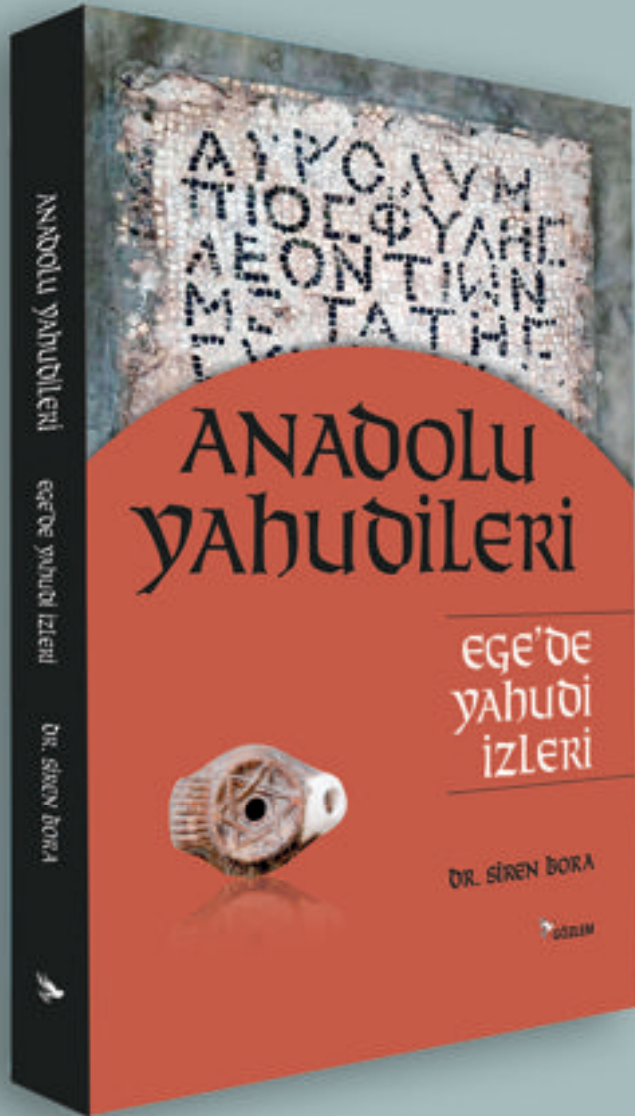
Akşama doğruydular
Bitkilerle, hayvanlarla merhabalaştık

Her şey yaşamaya hazırlanıyordu
İlhan Berk

DR. SİREN BORA

ANADOLU YAHUDİLERİ

EGE'DE YAHUDİ İZLERİ

Yaklaşık olarak İ.Ö. 6. yüzyılda Anadolu'ya yerleşen Yahudiler, 26 yüzyıldan beri buradaki varlığını sürdürmektedir. Anadolu Yahudileri, bu toprakların bozulmadan kalan en eski toplulukları arasında yerini almaktadır. Bu nedenle, Anadolu'ya **1492 yılında gelen Yahudiler 500 yıldır konduğumuzdur** saptaması, **iki bin yıllık önemli bir hata payı** içermektedir. Bu kitapta Anadolu Yahudileri olgusunun tarihsel kökenleri somut belgeler ışığında açıklanmaktadır.

Siz uzak bir ülkeden kartpostal almayı ne kadar geçti? Gidilen, gezilen ülke sayısı çoğaldıkça eski bir gelenek ne zamandır kullanılmazlar arasına girdi?

Levant'ın Gözleri

Çok kültürlü geçmişin odak noktalarından Schneidertempel Sanat Merkezi'nde, yine çok kültürlü bir sergi. Eski bir geleneğin gönül bağıyla meraklısı Dr. Seyhun Binzet, yıllar içinde biriktirdiği kartpostal koleksiyonunu, Engin Özden'in sunumuyla sizleri Levant'ın Gözleri'nden bakmaya davet ediyor.

Teknoloji hızının geride bıraktığı, duyguların emoji kısaltmalarıyla kırıldığı günümüzde haberleşme yeni boyut kazandı! WhatsApp mesaj değil, en son ne zaman bir yakınınıza postayla kartpostal attınız?

Peki, siz uzak bir ülkeden kartpostal almayı ne kadar geçti? Gidilen, gezilen ülke sayısı çoğaldıkça eski bir gelenek ne zamandır kullanılmazlar arasına girdi?

Schneidertempel Sanat Merkezi'nde 18 Ekim - 3 Aralık 2017'ye kadar izlenebilecek sergi, bir dönemi, Avrupalıların Levant diye adlandırdıkları Şam, Beyrut, Kudüs'ü içeren bölgeyi ağırlayacak.

Bu proje nasıl doğdu? Neden "Levant'ın Gözleri?"

"Schneidertempel, yabancı olduğu mekân değil; dördüncü veya beşinci sergim olacak. Bir fark, Engin (Özden) Bey de bu sergiye dâhil oldu. Engin Bey'in dâhil olmasıyla, kendi kartlarını olsa bile, daha bir zevkle izliyorum. O kadar güzel onları yerleştiriyor, zamanlamalarını ayarlıyor ki. Hem estetik hem tarihsel bakıyor.

Çok kartpostal sergisi yapıldı fakat bu bölge hiç yapılmadı; Kudüs, Beyrut ve Şam'ı içeren bölge. Bu bölgenin kartpostalları hiç gösterilmedi. Burada kimler yaşıyordu? Ne gibi olaylar oldu? Bunlar gösterilmedi. Bir toplandığımızda dedim ki; bu sefer yapılmayan bir şey yapalım! Bu Levant'ın kartpostalla-

Engin Özden ve Dr. Seyhun Binzet

“Zaten önceden filtrelenmiş, seçilmiş kartlar üzerinde çalışıyorsunuz. Üzerinde varsa bir bilgi o da bir süzgeçten geçmiş aslında, bir bakıştan tutun, dil... Bazen bakıyorsunuz matbaada basılmış yanlış şeyler de var... Bir şey yakalıyorsunuz.

rını toplayalım, sergileyelim ve insanlara o devri göstereyim.

Şöyle iddia ediyorum. KARPOSTAL BİR MEDYA!

Kartpostal baktığımızda o küçük çerçevenin içinde o devrin resmiğini görüyorsunuz. Satıcıları, kadınları görüyorsunuz. Bu yüzden güzel bir medya! Tek medya o zaten; başka medya yok! Bunu koyalım dedik ve buradan LEVANT'IN GÖZLERİ doğdu!

Çünkü Levant baksaydı bunları görecekti o devirde!”

Engin Özden Beyle, **Seyhun Binzet** Bey'in yıllanmış dostlukları Saint Joseph Lisesi'ne dayanıyor. Engin Bey, 18 Ekim - Aralık 2017'ye kadar görülebilecek serginin aynı zamanda küratörü. Sergide yer alan iki yüz yetmiş eserin tutkuyla derlenmesinde emeği yadsınmaz.

1890- 1920 dönemine açılan pencerelerden izleyebileceğimiz yaşamlar, satırlar... özlem, sevgi... insana dair kelimeler. Yazılan ötesi anlatılmak istenen, yazılan kişinin anlaması dileğiyle dile getirilemese de anlaşılacağından içgüdüsel bir inançla karalanan selamlar...

Bu kadar ürün ne kadar sürede toplanmıştı? Nasıl bir süreç yaşanmıştı?

“Büyükbabamdan kalma bir şeyler vardı evde. Onlar ortaokul lise yıllarından beri çok ilgimi çekti. Üniversiteyi yurt dışında okurken Fransa ve Belçika'da inanılmaz derecede Türkiye'den gönderilmiş kart var. ‘Neden burada bu kadar kart var?’ düşüncesinden yola çıkınca İstanbul'da yaşayan Ekalıyetler Ermeni'si olsun, Rum'u, Yahudi'si olsun bunlara meraklı. Çünkü bir yerde onların tarihleri, kendi geçmişleri. Gittikleri yerlerde kartları saklamışlar, baktıklarında bazen hüzünlenmişler, bir yerleri hatırlamışlar. İstanbul'da o kadar kart yoktu! Bunun o zaman de-

Serginin amaçlarından biri, yaşadığı en kritik ve dinamik dönemlerden birinde kayda geçirilmiş anlardan yola çıkarak, bölgenin çok kültürlü, çok toplumlu uygarlığından bir kesit sunmak.

ğeri de yoktu. Bir yere, antikacılar sandığın içine atıyordu. Lübnan da içinde, İstanbul da içinde, Selanik de içinde... Siz dalıyorsunuz, aralarından seçiyorsunuz. Bunlar son zamanlarda çok değer kazandı. Müzayedelerde fiyatlar görüyorum; istiyorum ama alamıyorum. Kat kat aşılıyor. Ne rakamlar! Demek ki, ilgi çok arttı. Geçenlerde satın almaya bir arkadaşına gittim; ‘artık eskisi gibi kart almıyorsun, bende çok var fiyatların artması hoşuma gidiyor’ dedi!”

Neden pul koleksiyonu değil de kartpostal?

“Çünkü kartpostalda pulda olmayan çok şey var! Ön yüzü, arka yüzü var. Ön yüzünde bir resim var; o resim bir olay! Arkası ise çok şey ifade ediyor. Atıldığı yer, vardığı yer... Bir insanın hisleri duyguları var. Her şey var yani o kartın içinde.”

“Pul bu kadar derin gelmiyor bana” diye açıklarken:

“Üstünde pul da var!” diye ekliyor Engin Bey.

“Yani kartpostal çok derin bir şey. Bir de o devirde insan çok şaşırıyor. Bir olay oluyor; bugün belki televizyonda gösteremezsiniz. Adama idam etmişler veya kafasını kesmiş-

ler, bunu kartpostal diye yolluyor! İstanbul'a bu gönderilir mi? diye düşünüyorsunuz!..”

Ya sansür?

“Sansür var aslında ama kartpostalın faydası da var!”

Örneğin?!

“Abdülhamit döneminde yazılar okunduğundan, insanlar kartpostalı daha çok güven duyuyorlar! Zarfa konmadan açık açık gönderildiğinden haliyle gizli kapaklı bir şey bulunmaz düşüncesi hakimdi.! Kapalı zarfla gidenlerin çoğunu (Ermenice / Rumca) anlamadıklarından, sansür heyetindekiler okumadan yırtıyorlarmış.”

Ama Kartpostalda neler yapmışlar, inanamazsınız! Adam yazıyı sansürün okuyacağını bildiğinden aynadaki görüntüsünü dökmüş karta!

Hangi lisanda yazıldığıyla ilgili çok kafa patlattıktan sonra bu durumu çözdüğünü anlatıyor Seyhun Bey. Seyhun bey kartpostallara nasıl ulaştığını şöyle izah ediyor: “Fransa'ya gittiğimde 'İstanbul'a, Balkanlar'a ait bir şey var mı?' diye soruyorum. Biri; bende bir albüm var deyince görüyorum, beğenirsem de alıyorum.”

Levant'ın Gözleri'nde günümüzde sıkça duyduğumuz İDLİP, RAKKA bölgelerinden görüntüler var. Eskiden kimse bilmezdi bu bölgelerin nerede yer aldığını, o nedenle ilginç geliyor. Sergileme konusunda ise ilk ateşi karikatür sanatçımız İzel Rozental'ın verdiğini açıklıyor Seyhun Binzet.

Peki, Seyhun Binzet'i nasıl anlatmalıydık?

“Seyhun Binzet önce bir yelkencidir! İlk kez 1966 Gençler Milli takımında şampiyonaya gittim. Neredeyse her sınıfta yelken yaptım. Kulüp başkanlığına kadar yükseldim. Senelerce 'Komodorluk' yaptım!”

Engin Özden, Çela Yuna ve Dr. Seyhun Binzet

Yaklaşık 30 yıllık bir zaman dilimi içinde, o coğrafyada yapılan görsel bir yolculuk gibi düzenlenmiş olan görüntüler, açıklayıcı ve bilgilendirici metinlerle destekleniyor.

Komodorluk?!

“Komodor İngilizlerin askeriye soktuğu bir terim ve aslında bir ördük! 'V' şeklinde uçarlar, Komodor yüzbaşı, komodor binbaşı olarak idare eden adamı temsil eder. Ördüklere, ortadaki söylemiş 'buraya gideceğiz, sağa/sola sapacağız' diye. Saint Joseph'ten sonra Belçika'da Kimya okudum. Master'ımı İskoçya'da, Doktoramı Amerika'da yaptım. Kimya Mühendisiyim. Bu da hayatın bana para kazandıran kısmı! Yelken ve kartpostal merakı para harcatan kısmı! Halen şirketimle Kuzey Afrika'da, anahtar teslim fabrika kuruyoruz. Evliyim ve bir oğlum var. Eğitimim sırasında

çok gezdim; bunun da koleksiyonuma çok büyük faydası oldu. Değişik kartlar toplayabildim.”

Londra'da okuyan oğlunuzun kartpostal merakı var mı?

Aile fertlerinin aşırı meraklı olan kişiye tavır sergileyebildiğini, tam zıt yöne uzaklaştırdığını gözlemlemiş Seyhun Bey.

Yurt dışı ile ülkemizi koleksiyon açısından karşılaştıracak olursanız ilgiyi nasıl değerlendirirsiniz?

“Türkiye'de çok zayıf! Mesela Fransa'nın tüm kütüphanelerinde kartpostal bölümleri var. Kartpostal dediğinizde oraya mimar gidiyor. Tarihi gidiyor, şehir planlamacı gidiyor. Birçok insana belge veriyor kartpostallar! Fransa'da sizin elinizdeki bir kopyasını muhakkak arşivlerine koyarlar.”

Ya sizden sonra, nasıl devam edeceğini düşünüyorsunuz bu koleksiyonun?

“Bütün koleksiyoncuların ortak sorunudur bence bu. Eskide biten koleksiyonları çok gördüm ne yazık ki! Büyükbabam kütüphanesini hediye etmişti. Yıllar sonra sahafardan bu kitaplardan satın almak zorun-

da kaldım. Nereden bildiğime gelince bir mecmuaya kalemle gözlük çizdiğimden dayak yemiştim. O gözlük hala oradaydı; yani dedemin kitabı olduğundan böylece emin olmuşum!

‘Ben buldum ama sevindim mi üzüldüm mü?’ diye sormayın Onun cevabı yok çünkü!

Bir kuruma hediye ettiğinizde emanet ettiğinizi sandığımız, size değer ifade eden objeler, kurum yönetimi değiştiğinde, haliyle el değiştirebiliyor.”

Engin Özden “Fahrenheit 451” adlı Ray Bradbury’nin 1951’deki bilim kurgu romanını örnek veriyor:

Kitap bulundurmanın yasak olduğu, itfaiyecilerin sorgulamadan kitap yaktığı dönemleri konu aldığım, kitapların önemini bilen insanların da buna karşılık kitaplarda yazılanları ezberlemeyi seçtiklerini anlattı. Oduka meşakkatli fakat kitapta yazılanların kaybolmaması adına verilen zorlu çabayla bilgiler zihinlere kazınarak kurtarılacaktı. Neyse ki, o sadece bir kurgubilim barbarlığı!

Koleksiyon sürecinizde size ilginç gelen ne gibi durumlarla karşılaştınız?

“Altmış iki adet satın aldığım bir albüm, dört yıl boyunca cephedeki bir askerin, eşine gönderdiği kartpostalları içeriyor. Uygulanan sansürden dolayı, şartların çok iyi olduğunu, sürekli, ‘Harp bitti terhis oluyorum!’ diye yazmış. Postayla gönderdikleri dışında eve dönen yaralı askerlerle elden gönderdiklerinde ise, ‘Türklerden çok korkuyorum!’ ‘Çamura saplandık!’ ‘İyileştim ama cepheye gitmemek için numara yapıyorum evden çıkmıyorum!’ gibi yaşanan gerçeğin yazıldığından farklı yansıtıldığını anlıyoruz. Dört yıl süren enteresan bir hikâyeye karşılaştık.”

Seyhun Bey, 270 eser ne kadar süreyle toplandı, siz nasıl derlediniz?

“Bütün ömrüm boyunca diyeceğim ama, isterseniz bu soruyu Engin Bey yanıtlasın.”

...ve söz Engin Bey’de:

“Koleksiyon Seyhun Bey’in ve on beş bin parçadan oluşuyor. Bu dönemi yansıtan iki yüz yetmiş kartpostal; bu bölgeyi de kendisi seçti. Önce yüz elli olmasını düşünmüştük. Sonra açıkçası ben kıyamadım. Benzer olsa bile, farklı bir açıdan oluşları ile yan yana görmek başka bir şey!”

“Biz de bu sergi sayede çok şey öğreniyoruz. Neticede biz de hata yapmamak adına çok çalışıyoruz. Bize de çok faydası oluyor” samimiyetle açıklıyor Seyhun Bey.

“Zaten önceden filtrelenmiş, seçilmiş kartlar üzerinde çalışıyorsunuz. Üzerinde varsa bir bilgi o da bir süzgeçten geçmiş aslında, bir bakıştan tutun, dil... Bazen bakıyorsunuz matbaada basılmış yanlış şeyler de var... Bir şey yakalıyorsunuz. İpi çeker gibi; ikinci adım, üçüncü adım böyle bir dünya oluşuyor. Beni en çok heyecanlandıran şeyler var.”

Engin Bey’in sözleri yaptığı işten aldığı keyfi ortaya koymaya yetiyor. Fransa’da Sein nehri kenarında metalik yeşil çantalarıyla duran BOO-KİNİST’lerden aradığı birçok kartpostala ulaştığını, dikkatini çeken sinagog resmine rast gelmediğini, başka insanlarla bu birikimlerin paylaşıldığında anlam taşıdığını belirttikten sonra sözlerine noktayı koyuyor.

Siz de sergilenen eserleri merak ettiyseniz yüreklerini ortaya koyan, tarih, bilgi, insana ait duyguları izlemeye Schneidertempel’e buyurun! Unutmayın; son tarih üç Aralık!

Teşekkürler Seyhun Binzet, Saygılar Engin Özden!...

Barış Manço Kültür Merkezinde bir sergisinin daha açılacağı bilgisini öğreniyoruz: “Bu sergiden sonra Barış Manço Kültür Merkezi’nde İstanbul’un Kurtuluşu ile ilgili bir sergi açacağız. Orada bir Fransız kadının Kurtuluş gününde çektiği fotoğrafları sergileyeceğiz. Kadının kim olduğu belli değil ama kadın bize belge bırakmış!”

Sergiye insanların ilgisi doğrultusunda yeni bir sergi paylaşma isteğinin şekillendiği açıklamasını yapıyor Seyhun Binzet.

BASIN BÜLTENİ

“Levant’in Gözleri: Dönem Kartpostallarında Şam, Beyrut, Kudüs ve diğerleri (1890-1930)” Sergisi Ekim’de Schneidertempel Sanat Merkezinde.

Sergi, Seyhun Binzet’in zengin koleksiyonundan seçilen, 13. yüzyıldan bu yana Avrupalılarca “Levani” adıyla anılan bölgeyi konu alan, 1890-1920 tarihleri arasında üretilmiş ve büyük bir bölümü postadan geçmiş 240 kartpostaldan yola çıkıyor. Kartpostallar, bugün Suriye, Lübnan ve İsrail sınırları içinde kalan 30’un üstünde yerleşmeden görüntüleri, kentsel ve kırsal yaşamdan kesitleri, bölgenin insanlarını, tarihsel, dinsel ve kamusal yapılarını kapsıyor. Serginin amaçlarından biri, yaşadığı en kritik ve dinamik dönemlerden birinde kayda geçirilmiş anlardan yola çıkarak, bölgenin çok kültürlü, çok toplumlu uygarlığından bir kesit sunmak. Yaklaşık 30 yıllık bir zaman dilimi içinde, o coğrafyada yapılan görsel bir yolculuk gibi düzenlenmiş olan görüntüler, açıklayıcı ve bilgilendirici metinlerle destekleniyor ve günümüz izleyicisinin, serginin içeriğini oluşturan zengin görsel malzemeyi kendi bağlamı içinde algılamasına ve ilişkilendirmesine imkân veriyor.

Düzenleyiciler serginin, her çağda insanlık tarihinin en önemli odaklarından birini oluşturmuş, sayısız mücadele ve tartışmaya konu olmuş bu bölgenin biraz daha iyi bilinmesine katkıda bulunacağına inanıyorlar...

Sergi 18 Ekim-3 Aralık tarihleri arasında Schneidertempel Sanat Merkezi’nde açık olacak.

Schneidertempel Sanat Merkezi
Bankalar Caddesi, Felek Sok. 1 Karaköy
0212 249 0150

www.schneidertempel.org
sanat@schneidertempel.org
Sergi koordinatörü / küratör:
Engin Özden
engin.ozden@me.com

Kendisini sonbahar olarak tanıtan, ama bazı bazı pastırma yazını yaşatan, Aralık'a yaklaşırken soğuktan tatlı bir bal çalan Kasım akla gelince, kült filmin başlığı dilimize dolanmaya, sosyal medya hesaplarımızda yer almaya başlar... Kasım'da aşk mı başkadır, yoksa biz mi başkayız, doğa mı bambaşka kimse bilmez...Kısacık yazdan sonra değişen yaprakların rengi gibi bizler de mi değişiriz bilinmez...

Aslında Kasım ayı da kendini tam bilemez... Yağmurlar yağarken, kazaklar dolaplarımızda yerlerini alırken, çizmeler ayağımızı çamurdan korurken, bizler de gelin Kasım'ın ayını en moda molalarla doya doya yaşayarak tanıyalım.

Bu MOLA, ÇOK MODA!

Ara verme anlamına gelen "mola" ile belirli bir süre etkin olan toplumsal beğeni anlamına gelen "moda"nın aslında tek ortak noktaları kelimelerin ses benzerliği değil... Bu sayfalarda; soluksuz koştuğumuz hayatımıza kısa bir "mola" verirken; en beğendiklerimizi, nam-ı diğer en "modayı" yanı başımıza ahyoruz.

Mola Kasım ayının en hatırı sayılır molası; bize bazen bir harfi çizmeyi, bazen bir notayı mırıldanmayı, belki de iki rakamı bir arada buluşturup, uçsuz bucaksız formüllerde yolumuzu bulmamıza yardımcı olan değerli öğretmenlerimize teşekkürlerimizi iletme ve minnet duymak... Takvim yaprakları ayın 24'ünü göstermeden telefonlara sarılmak için hızlı dünyamızda artık hiç erken değil...

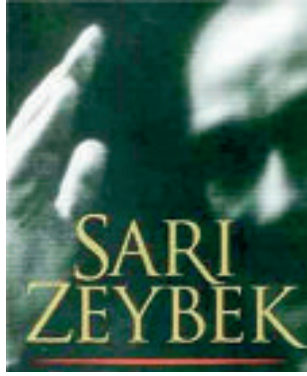
MODA

Gün içerisinde değişen hava koşullarına uyumlu olarak çantanızda; güneşte, bulutta, nemde ve tabii ki yağmurda bulundurmanız gereken tek parça artık bir şemsiye. El çantalarına bile sığabilecek kadar küçük, kuş kadar hafif, en çetin fırtınalara dayanıklı, doludan bile bizi koruyabilen, hani başımıza taş yağsa bizi bir çatı altında kupkuru tutabilecek, renk ahenk, mutlu şemsiyeler artık hep yanı başımızda.

Mola

Kışa doğru yol alırken, sıcak

battaniyelerimizin altına sığınıp kültürel filmler izlemek kadar kültürel belgeselleri de hatırmıza almak en değerli mola... Atatürk'ün son 300 gününü ve ölümünün hikâyesini anlatan "Sarı Zeybek" belgeselini izleyerek Atatürk'ün son dönemdeki yalnızlığının öyküsünü tekrar hatırlayabiliriz. İlk kez 1993 yılı Kasım ayında ekrana gelen bir belgeseli tam 24 sene sonra tekrar izlemek bizi sadece o günlere değil, belgeseli ilk izlediğimiz geçmiş yıllarımıza da geri götürebilir. Bize anımsattıkları ve tekrar anımsatacakları mı? İşte sadece o molada saklı!

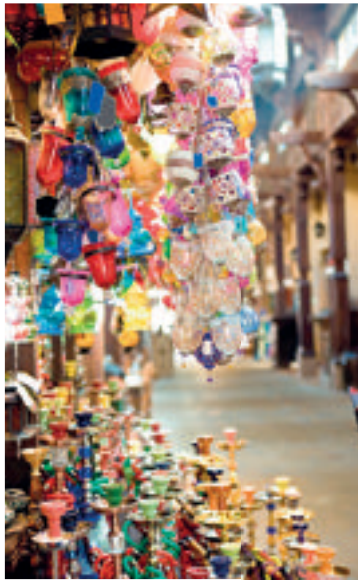
Mola

Sonbahar rotalarında; bir şehri uzun hafta sonları ile keşfetmek, zamanı ve rimli kılan bir mola. Selanik'te bulunan Atatürk'ün doğduğu, çocukluk, gençlik günlerinin bir kısmını geçirdiği, memleketin hür bir idare rejimine kavuşması için arkadaşları ile birlikte karar verdiği tarihi evi; nam-ı diğer Atatürk Evi adıyla müze olarak ziyaret etmek ve Selanik'e gitmişken; sahildeki kafelere oturup erken batan güneşin batışını izlerken, dileklerimizizi gökyüzüne göndermek karamsar hayatlarımıza kısa bir ara, umut dolu bir mola...

MODA

İstanbul'da sonbaharda pusulalar Kapalıçarşı'yı gösteriyor. Temeli 1461 yılında atılan Tarihi Meşhur Kapalıçarşı'da gezip, mutfağımıza çeşit çeşit baharatlar, üstümüze başımıza türlü otantik giysiler, evimize süslü kumaşlardan yastık kılıfları alarak kışa keyifli bir hazırlık yapmak değişmeyen bir moda.

Mola

İyimserlik, neşe, uzun ömür ve mutluluk anlamlarını taşıyan Krizantem çiçeği - diğer adıyla Kasımpatıların gerçekten Kasım ayına özgü olduğunu biliyor muydunuz? Çin Feng Shui sanatına göre Kasımpatıları evlerimize mutluluk getirirmiş. Sonbaharda sokakta ağaçlardan dökülen yapraklara ve griye dönen gökyüzüne inat, evlerimizi Kasım ayının sembolü olan sarı Krizantemler ile donatmak en renkli bir mola...

MODA

2017 sonbahar sezonunun öne çıkkanı, boyfriend jeanlerden tacı devir alan boyfriend denim ceketler oldu. Zamansız bir parça olan bu kot ceket modelleri ile üzerimize bir iki beden büyük gibi görünen, sanki başkasının kot ceketini alıp giymişiz görüntümü yaratan bol, salaş kot ceketlerden bahsediyoruz. Bu ceketlerden en kullanışlı renklerden birinden seçerek, kendimizi Kasım'daki rüzgârlardan kısmen de olsa koruyabiliriz.

Mola Mevsimlerden Sonbahar, aylardan Kasım ise, kışın mucize sebzesinin ilk misafirlerinden; faydaları saymakla bitmeyen, demir, potasyum, kalsiyum, fosfor zengini Balkabağı başrolde demektir. Hem de; balkabağının içi de; dışı da bizim olsun. Dış ile birçok kültürde kutlanan “Cadılar Bayramı” geleneğine uyararak tatlı

balkabağının soyulmuş kabuğuna yüz figürü ile oymak, içine mum yerleştirmek evlerimize renk katarken; içi ile, düşen hava sıcaklığına inat, sıcacık yapımı kolay bir çorba için kolları sıvamak çok keyifli. Balkabağı, kuru soğan, süt, patates ve üzerini geçecek kadar suyu kendi ölçülerimize göre ekleyip, haşlayıp, blendırdan geçirip, zeytinyağı ve çeşit çeşit baharatlarla süsleyip sunmak mis gibi kokan bir mola.

Bu kadar Çorbadan bahsetmişken; yüreğime Mustafa Sandal'ın 1996'daki Gölgede Aynı albümünden “İki Tas Çorba” şarkısı düşer.

“gözlerini kapat ve sen düşün benim yerime o dağları nasılsa yolu yoktu hayalimde bir nehir akar hiç durmazdı bir küçük ev vardı tepesinde eteğinde tahta bir masa vardı bahçesinde üzerinde iki tas çorba vardı sıcak sıcak içmesen de...”

Melodisi kulağıma fısıldarken; gözlerime soğuk bir günde sıcak bir eve girer girmez masanın üzerinde beni bekleyen çorbayı getirir, kokusunu burnumda tütürür... Hele ki bu çorba kalpten pişirilip, sevgiyle paylaşılıp, yürekte açılan bir masada severek içiliyorsa; O zaman bir süre değil ama değişmeyecek yegâne modada liste başımız hep mi hep aynı:
Kalbinle sevmek,
Kalbini açarak sevmek,
Kalpten sevinmektir.
Kalpten sevgiyle.

Kasım ayına genel bir bakış

4 Kasım saat 8.22, Ay 11° Boğa Burcunda / Güneş 11° Akrep Burcunda Dolunay Fazı gerçekleşiyor.

Yeniay'da başlattığımız konuların sonuçlarını Dolunay döneminde alırız. Bu dönem bir hasat dönemidir. Bir taraftan kişisel ihtiyaçlara ve fiziksel isteklere yönelmek, diğer taraftan da başkalarıyla olan yakın paylaşımlarımıza odaklanma isteğimiz içsel bir gerilim yaratabilir. Bu dönemde sahip olmak ve paylaşmak arasındaki dengeyi kurabilirsek, içsel huzurumuzu koruyabileceğiz. Duygusal olarak kendimize yönelsek de, aslında hala başkalarından etkilenmeye açığız. Akrep/Boğa aksında paylaşım ve sahiplenme arasında gidip gelebiliriz. Boğa ile Akrep'in zıtlığına karşın, her iki burcun da dokunma ve hissetme ihtiyacı Dolunay enerjisi ile bir araya gelince cinselliği ön plana çıkaracaktır.

5 Kasım saat 22.19, Merkür Yay Burcuna geçiyor.

İletişim gezegeni Merkür'ün Yay Burcuna girmesiyle içimizdeki coşkuyu, iyimserliği, aktif enerjiyi iletişim alanımıza daha fazla yansıtmaya başlayabiliriz. Zihnimiz daha fazla yoğun olacağı için planlarımız, seyahatlerimiz, okumalarımız, haberleşmelerimiz ve günlük faaliyetlerimiz artacaktır. Hevesli oluşumuz nedeniyle faaliyetlerimizin somut sonuçlarını almamız mümkün olmayabilir. Çünkü zihinsel tasarımlarımızı gerçekleştiremeyeceğimiz ölçüde abartabiliriz. Konuşmaya daha fazla vakit ayırıp, işin üretkenlik kısmında yavaş kalabiliriz. Daha şimdiden önümüzdeki yıl için yüksek hedefler belirlemeye başlayabiliriz. Yaklaşan uzun tatil için uzak seyahat planları yapabiliriz. Bizim için yeni ve

farklı olan konularla ilgili okumalarımız, sohbetlerimiz artabilir.

Merkür, 3 Aralık'ta 29° Yay Burcunda ters hareketine döneceği için Yay Burcunda uzun süre kalacaktır. Merkür 23 Aralık'ta 13° Yay Burcunda tekrar düz hareketine başlayacak ve 11 Ocak 2018'e kadar Yay Burcunda hareketini sürdürmüş olacak.

7 Kasım saat 14.39, Venüs Akrep Burcuna geçiyor.

Yunan Mitolojisindeki Hades'in Persephone'yi kaçıranak kendi krallığı olan yeraltında alıkoyması gibi, Venüs Akrep burcunda ilişkilerde kıskançlık, haset ve sahiplenicilik yaratır. İlişkide şartlar eşit olmadığında ilişkilerdeki dengeyi ifade eden Venüs değer kaybeder. İlişkilerde cinsellik iletişimin önüne geçer. Mesafelerin ortadan kalkması, aşırı yakınlık ve paylaşımların çok vurgulu olması ilişkileri yorabilir.

Venüs, Akrep Burcunda dü-
şük durumdadır. Venüs'ün
zarif, uyumlu ve yaratıcı
enerjisi Akrep'in şüpheli ve
gizemli tarafıyla pek uyuş-
maz. Venüs Akrep ilişkile-
rinde aşırı tutkulu, sahip-
lenici, şüpheli, tutucu ve
kıskançtır. Bunun yanı sıra
Venüs'ün Akrep Burcun-
da olacağı dönem boyunca
sanat ve yaratıcılık gibi ko-
nulara elimizden gelenin
en iyisini tutkuyla yapmak
isteyeceğiz. Bu dönemde en
çok Akrep Burçları ve yük-
seleni Akrep olan kişiler
etkilenecektir. Akrepler ca-
zibelerinin arttığını ve iliş-
kilerinin canlandığını fark
edebilirler. İkincil olarak da
diğer Su Elementi burçları
Yengeç ve Balıklar bu dö-
nemde şanslı gözüküyor.

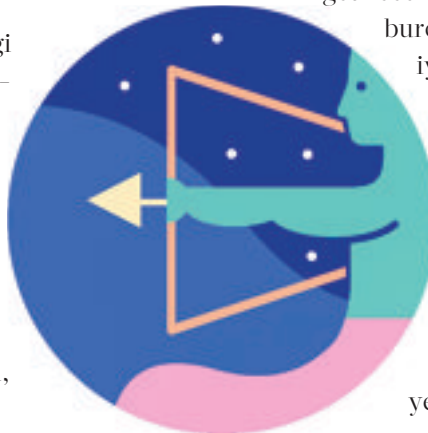

18 Kasım saat 14.42, 26° Akrep Burcunda Yeniay Fazı gerçekleşiyor.

Bu dönemde yapacağımız girişimler bizi yenileyecek ve kısa vadede dönüşmemize yardımcı olacaktır. Ötümüzdeki dönemde "güç" konusu gündemde kalacak. "Nasıl güç elde edebiliriz ve gücümüzü nasıl kullanabiliriz?" "Gücümüzü başkalarını yönlendirmek ya da manipüle etmek için mi, yoksa kendimizi geliştirmek ve zor durumda olan kişilere yardım etmek için mi kullanacağız?" Bunlar ay boyunca bizi zorlayan sorular olabilir.

Ötümümüzdeki ay bazı değişimler ve beklenmedik gelişmeler bize "Feleğin Çemberinden" geçmişçesine bir farkındalık yaşatabilir. Kontrol dışı gelişen olaylar neticesinde, önemli değişimler yaşayabiliriz. Hayatın soyut alanıyla daha fazla içli dışlı olabiliriz. Bu dönem belli bir alışkanlığı bırakmaya niyet etmek ve aynı zamanda ruhsal ve bedensel arınma için oldukça uygun olacaktır.

Akrep Burcununun 26°'si haritamızda hangi alanda ise, burada kontrol dışı gelişmelere ve önemli değişimlere şahit olabiliriz. Bu alanda yeni ve köklü başlangıçlar yapmak mümkün olabilir. Yeni başlangıçlar için bazı şeylerin bitip sonlanması ve bitenin yasının hakkıyla tutulması gerektiğini de unutmamalıyız. Böylece hayatımızda görevini tamamlamış olan durumlara veda ederken,

yeni ve taze olarak hayatımıza giren ve bizi dönüştüren durumlara da kucak açmış oluruz.

22 Kasım saat 6.05, Güneş Yay Burcuna geçiyor.

Güneş; Akrep'in derin, gizemli ve dönüştürücü etkisinden çıkıp Yay Burcuna girdiğinde kendini daha rahat ifade edebilecek ortamı bulabiliyor. Güneş, Ateş elementi bir burç olan Yay'da daha iyimser, daha neşeli ve maceraya açık olmamızı sağlayacaktır. Seyahat etmek, bilgimizi yaymak ve paylaşmak, yeni konuları öğrenmek ve hukuksal konularla ilgilenmek için olumlu enerjileri beraberinde getirecektir. Akrep'in tutucu ve sahiplenici enerjisinden çıkan

Güneş, derinlerden çıkardığı bilgileri, şimdi başkalarıyla paylaşmak isteyecektir.

Genel olarak baktığımızda bu bütün Ateş Elementi Burçlarına (Koç, Aslan ve Yay) iyimserlik, neşe ve enerji getirecektir. Bu burçlarda doğanlar ve yükselen burcu Yay olan kişiler, kendilerini daha iyi ifade edebilecekler ve parladıklarını hissedebilecekler. Bu etkiyle hepimiz 21 Aralık'a kadar daha optimist ve özgür hissedeceğiz. Bu dönem kök salmak için pek uygun bir dönem olmayacaktır çünkü hepimiz kendimize göre farklı bir macera arayışı içinde olacağız. Her zamankinden daha fazla yeni ufukları keşfetme heyecanı ile yanıp tutuşacağız.

Günümüzde *Shakespeare Sahnelemek*

William Shakespeare (1564-1616), özellikle öğrenimini İngiliz ekolünde yapmış olanlar için, aydınların, kültür birikimine sahip seçkin okurların ve izleyicilerin tat alabileceği bir yazar olarak görülür. Biraz “biz en iyisini biliriz” ukalalığının ürünü olan bu bakış açısı tamamen yanlıştır. **Shakespeare** bir halk ozanı, öykülerinin örgüsü ve kurgusuyla, XVI. yüzyıl İngiltere’sinin büyük çoğunluğu cahil seyircisinin ilgisini çekmeyi bilen bir yazardır. Bu öyküler, üç saat boyunca ayakta dikilerek, alçakları yuhalayan, kahramanları alkışlayan “ayaktakımı”nı her daim heyecandırabilecek cinstendir: Oyuncuları hiç “*sir*” Laurence Olivier, “*sir*” John Gielgud, ya da “*sir*” Anthony Hopkins olmamıştır. Oyunlarını metnin tamamını okumaksızın kendi repliklerini zar zor ezberleyen, unuttuklarında da kafalarına göre doğaçlama yapan aktörlerle sahnelemiş, döneminin çağdaşı bir halk ozanıdır Shakespeare...

Günümüz izleyicisine hâlâ hitap edebilmesi, ölümünün üzerinden 400 yılı aşkın zaman geçtikten sonra dünyanın her bir yerinde sahnelenmeye devam edilmesi, anlattığı öykülerden değil, anlattıklarının arkasında olanca derinliğiyle işlemiş olduğu insani duygulardandır. O günden bugüne hiç değişmemiş olan: sevgileriyle, kinleriyle, nefretleriyle, güçleriyle, ihtirasları ve tutkularıyla, çelişkileriyle, zayıflıklarıyla insanların duyguları...

Günümüz İstanbul tiyatrolarında Shakespeare acaba nasıl yorumlanıyor.

Komedileri, güncel okumalara daha yakındır.

Royal Shakespeare Company’de oyunlar yönetmiş, **Young Vic**’de genel sanat yönetmenliği yapmış, **Dush-Arts Company**’nin kurucusu **Tim Supple**, **Bakırköy Be-**

lediye Tiyatrosu’nda, “**Yanlışlar Komedyası**”sına parlak bir çağcıl yorum getirmiş. 2016 Afife Jale Ödülleri’nde “yılın en başarılı prodüksiyonu” seçilen, “yılın en başarılı sahne tasarımı” ödülünü de alan oyun, hâlen **bbt**’de sahnelenmeye devam ediyor.

Kemal Aydoğan’ın

yeni bir çeviri ve farklı bir isimle sahnelediği “**A Midsummer Night’s Dream**” ise bir metnin, yapısına ve ruhuna sadık kalarak nasıl günümüze uyarlanabileceği konusunda bir tiyatro dersi. **Aydoğan** ve ekibi,

Hamlet

Shakespeare'in komedisinin tüm kurgusal unsurlarını ve evrensel mesajını aynen koruyarak, güncel ve "bizden" bir oyuna dönüştürdükleri "**En Kısa Gecenin Rüyası**"nda, aşkın ve yanılsamanın çatışmasında düş ve gerçekliğin sürekli yer değiştirdiği, insana özgü duygusal karmaşanın tüm çıplaklığıyla gözler önüne serildiği bir eğlenceliğin çok daha ötesine giderek müt-hiş ciddi ve de müthiş komik bir iş çıkarıyorlar. İlk kez 2015'de sahnelenen oyun, üçüncü sezonunda **Moda Sahnesi**'nde kapalı gişe oynamaya devam ediyor.

Gelelim trajedilere... Kara derili komutanın, beyaz tenli karısını öldürmeye kadar varan çılgın kıskançlığı, iki düşman ailenin çocuklarının trajik aşk hikâyesi, iktidar hırsından gözü dönmüş ve bu uğurda her şeyi göze almış bir karı-koca, malını mülkünü vermiş olduğu kızlarının kapıya koyduğu yaşlı bir kral, öldürülen babasının intikamını almak için çabalayan kararsız bir prens, aşığılan ve dolandırılan tefeci bir Yahudi'nin intikam alma çabası... Günümüz seyircisine biraz "demode" gelebilecek bu öyküleri hem kabul ettirmek, hem de **Shakespeare**'in mesajını bire bir aktarmak mümkün müdür? Bu trajik öyküleri farklı bir yorumla, grotesk ve sürreal taraflarının altını iyice çizerek, birer karanlık güldürü olarak sahnelemek seyirciyi etkilemenin, ona daha kolay ulaşmanın bir yolu olabilir mi? İlk kez yıllar önce **Semaver Kumpanya**'da, **Işıl Kasapoğlu**'nun "**Beş Perdelik Manzum Maganda Faciası**" adı altında yönettiği "**Titus Andronicus**"da harikalar yaratmış olan bu yöntem, son yıllarda İstanbul sahnelerinde büyük başarıyla uygulanıyor.

İlklere biri **Moda Sahnesi**'nin açılış oyunu, **Kemal Aydoğan**'ın kapkaranlık bir güldürü olarak sahnelediği "**Hamlet**". **Shakespeare**'in büyük tragedyalı arasında,

Macbeth / İki Kişilik Kâbus

keskin gözlem ve öngörü yeteneği ile etrafında olanların ve olacakların trajik boyutunu kavrayabilen, sağduyunun ve mantığın sesi olan *soytarı* karakteri olmayan tek oyunu "**Hamlet**"dir. Çünkü oyunun soytarısı Hamlet'in kendisidir. Tragedyayı absürd bir güldürüye dönüştüren **Aydoğan**'ın post modern yorumu, seçtiği çok farklı yola karşın **Shakespeare**'in mesajını bire bir aktarmasıyla kusursuzluğun sınırlarını zorlayan çok başarılı bir çalışma.

Hâlâ sahnelenmeye devam eden bu "**Hamlet**"in başarısına, çok sağlam kadrosunun ve özellikle oyunu baştan sona yüklenen, seyircisiyle benzersiz bir iletişim kurarak bitmez tükenmez enerjisiyle Hamlet'in traji-komik öyküsünü, kahramanla anti-kahramanı ayıran o incecik çizgide kusursuz bir denge tutturarak canlandıran soytarı/Hamlet **Onur Ünsal**'ın katkısı büyük.

En Kısa Gecenin Rüyası

Tiyatro BeReZe'de, **Erkan Uyanıksoy**'la **Elif Temuçin**'in uyarlayarak bütün karakterleri canlandırdıkları "**Macbeth / İki Kişilik Kâbus**", hikâye anlatıcılığı ve fiziksel tiyatroya pantomimin de katıldığı birbirinden zeki ve parlak buluşlarla dolu bir çalışma.

Shakespeare'in trajedisini kendi imbiçlerinden geçirerek yeniden söylerken, olayların trajik boyutunu kesinlikle göz ardı etmeyen, ancak gülünç tarafının da altını çizen bu kapkaranlık bir traji-komedi, **Erkan Uyanıksoy** ve **Elif Temuçin**'in oyunculukları için bile defalarca izlenmeye değer.

Şatonun Altında

Fırtına

Özellikle atlıların ormanda gidişi, sevişme, cinayet, telefon ve cadılar bölümleriyle Lady Macbeth'in kötücüllüğünden vazgeçmeden delirip ölmesi müthiş.

Fiziksel Tiyatro ve Komedi Okulu'nun kurucularından **Güray Dinçol**, mezunlarından **Gülден Arsal** ve **Pınar Akkuzu**'nun "fikir anneliğini" yaptıkları, "**Macbeth**"in hikâyesini ölümünden sonra iki çamaşırcı kadının anlattığı "**Şatonun Altında**" oyununu yönetiyor. Clown, fiziksel hikâye anlatıcılığı, maske oyunculuğu, bufon, grotesk oyunculuk gibi farklı stilleri harmanlayan bu çok ilginç denemede "**Macbeth**"in karanlık ve rahatsız edici yazgısı, önden, arkadan, alttan, üstten kambur, eciş bücüş iki bufonun eline düştüğünde ciddi bir evrim geçirecek, kışkırtıcı, absürd, trajik, grotesk, vahşi ve bol kanlı bir güldürüye dönüşüyor. Erkekler dünyasında, erkeklerin arasında geçen öykünün kadın gözüyle irdelenişi çok etkileyici. Birkaç çarşaf, bir çamaşır teknesi, bir avuç mandal ve de iki pancarla yaratılan olağanüstü dünyayı

ise tarif etmek mümkün değil. En yenilerden "**Fırtına**" **Kemal Aydoğan**'ın ayrık ve çağcıl yorumuyla **Moda Sahnesi**'nde. **Aydoğan**, öykünün ana çizgisini korusa da, farklı bir bakış açısıyla, Prospero'yu, güzeller güzeli kızı Miranda'yı ve tüm delikanlı uçarılığına karşın dürtüst, aşkına sadık Ferdinand'ı biraz geriye çekerek, hemen hepsi "medeniyetin" içinden gelmekle birlikte, insanî kusurlarından arınmamış, her an, hırslarına, ihtiraslarına, hayvansı güdülerine yenilmeye yatkın diğer karakterleri öne çıkaran, eleştirel ve politik bir bakış yeğlemiş. **Yiğit Sertdemir**, kumbaracı50'de yönettiği "**III. Richard**"da oyunu kısaltarak, olay örgüsünü arka plana çekerek, "*her şeyi mubah gören omurgasızlığıyla eze çiğneye, kanırta kanırta en tepeye yükselen*" psikopat katili öne çıkaran, iktidar hırsından inanç sahtekârlığına, kişisel çıkarıcılıktan muktedir yalakalığına güç tutkusunun parlak eleştirisini yapan bir yorumla karşımızda. Ustaca yönetilmiş olan oyun, korusu, cesetleri simgeleyen kum dolu torbaları, farklı ve çarpıcı finalinde Richard'ın katlettiklerinin eliyle öldürülmesi gibi, birbirinden parlak buluşlarla dolu.

III. Richard

Yiğit Sertdemir'in canlandığı, oyun boyunca kendi zavallılığı ve kötücüllüğüyle dalga geçen Richard, sahneye tekerlekli sandalyede, yarı felçli geliyor; giderek insanlıktan çıkıp canavarlaştıkça bedensel olarak düzeliyor normalleşiyor. Başlayan düşüşüyle bedensel kusurları geri dönüyor ve ölüme, aynen oyuna başladığı gibi, eciş bücüş bir engelli olarak gidiyor. **Sertdemir**'in milim aksamayan bedensel değişimlerini izlemek için bile seyretmeye değer.

Yukarıda sözü geçen oyunlar hâlen sahnelenmeye devam edenler. Hiç birini kaçırmayın derim. İyi seyirler...

Hanuka'nın ışığı evinizi aydınlatsın...

Bu yıl Hanuka'nın ilk mumunu
12 Aralık Salı akşamı yakıyoruz.

Mutlu Bayramlar...

Tek bir günün hikâyesi: 1945

Suçu başkalarına, atlarına-üstlerine, bürokrasi gibi, siyaset gibi, emir-komuta zinciri gibi, hukuk düzeni gibi, yasalar gibi soyut kavramlara atarlar.

12 Ağustos 1945, saat sabahın

11'i. Bir Macar köyünün tren istasyonunda, siyah giymiş iki gizemli yabancı ortaya çıkar. Rus işgalinin gölgesinde, kasabanın kâtibi, oğluna düğün hazırlığı yapmaktadır ancak gelinin eski nişanlısı tutsaklıktan döner. Birazdan bu köyde her şey değişecektir... Sırlar, günahlar, hesap sorma, sevgi, ihanet, çatışma, suçluluk içeren filmin senaryosu **Bálint Rádóczy** tarafından yazılmış...

Son yıllardaki "Son Of Saul" gibi adından epey bahsettirecek Macar filmi, kolektif suçluluk hakkında. **Ferenc Török** tarafından yönetilen

film, **Gabor T. Szanto** tarafından kısa süre önce yayınlanan "Homecoming - Eve dönüş" başlıklı kısa öyküye dayanıyor.

Her şey, Ağustos 1945'in ortalarında

Ferenc Török

- Nagazaki'de atılan atom bombasından birkaç gün sonra, tek bir gün içinde gerçekleşir; tozlu, yağışlı bir Macar kasabasında gergin bir yaz gününün başlangıcıdır o gün...

Film başladığında eski bir tren, duman bulutu altında istasyona girer ve siyahlar giymiş iki Ortodoks Yahudi trenden iner. Bunlardan biri yaşlıdır ve beyaz bir sakalı vardır, diğeri de onun oğludur. Yahudiler trenden bir sandık çıkarırlar. Yaşlı

adam içeriğinin parfüm olduğunu belirten bir form imzalar. Ancak içinde gerçekten ne olduğunu daha sonra öğreniriz. Ardından, ikisi kasabaya doğru, yaşça ve kasvetli bir şekilde ilerlerken, esrarengiz kargolarının yüklendiği atın ve arabanın geçişiyle, etrafta gergin bir atmosfer oluşur... Kasaba halkının, camlarından gittikçe çoğalarak izlediği bu geçit töreni birazdan

bir paniğe yol açacak ve Holokost kurbanı Macar Yahudilerinin yavaş yavaş geri dönmekte oldukları zannedilecektir.

Acaba zorla alınan evler geriye mi verilecek veya ihbar sonucu Gestapo'ya teslim edilen Yahudiler onlardan intikam mı

alacaklar? Kısacası vicdanlar son derece rahatsızdır. Filmde birçok karakter var ve bu karakterler savaş sırasında işlemiş oldukları suçların vicdan muhasebesini yapıyor. Eczacıdan bakkala, ev sahiplerinden rahiplere kadar tüm kasaba halkı suçlu... Tüm kasaba halkı kirli, geçmişleri bulanık...

“Herkes yapıyor...” “Ben yapmasam başkası yapacaktı...” “Mecbur kaldım...” “Kendimi savundum...” “Emir aldım...”

“Benim karşı çıkmam bir şey değiştirmezdi ki...”

“Yapmasam hain derlerdi...”

“Benim yaptığım önemli değil, asıl kararları başkaları veriyor, sorumluluk onların...”

“Bana görev verdiler...” “Ben büyük bir zincirin bir parçasıyım...” “Elime silah verip yolladılar...”

“Hainlerle savaşıyorum...” “Hainleri ihbar ediyorum...”

“Hainleri öldürüyorum...” “Kamıt yok ama mutlaka yapmıştır...”

“Bunlar zaten suçlu...”

Tüm bu suçlamalar, karşındakini suçlu olarak görmek için vicdanını rahatlatma yolları.

Gerçeklere, hukuka, adalete aykırı işler yaparken neler hissederler?

Kişisel vicdanlarına aykırı bir iş yaparken kendilerini nasıl ikna ederler?

Suçluluk duygusundan nasıl kurtulurlar?

Ya kolektif bir bilince, yani kolektif bir kimliğe veya kolektif bir vicdana sığınurlar...

Onun adına iş yaptıklarını düşünür, bu nedenle de suçluluk duymazlar.

Veya yaptıkları işin sorumluluğunu bireysel olarak yüklenmezler...

Suçu başkalarına, altlarına-üstlerine, bürokrasi gibi, siyaset gibi, emir-komuta zinciri gibi, hukuk düzeni gibi, yasalar gibi soyut kavramlara atarlar.

91 dakika siyah - beyaz olarak çekilmiş film, Macar tarihinin geçiş zamanını incelik ve nüansla ele alan zor bir konuyla; taze, akıllı bir sinematik yaklaşımla seyirciyi de vicdan muhasebesi yaptırıyor...

III. RICHARD

Yönetmen Thomas Ostermeier; Shakespeare'in ölümsüz karakterinin hiç olmadığı kadar enerji dolu, sıra dışı ve güncel portresiyle, dünya sahnelerinde yer alıyor. Ünlü Schaubühne topluluğunun Shakespeare'in Globe Theatre'ını andıran sahne tasarımı, ve yüksek voltajlı canlı müzikleriyle III. Richard, bu yılki festivalin önemli taşlarından biri.

18 Kasım Cumartesi 15.00 / Zorlu PSM-Studio, İstanbul

M
Ü
Z
İ
K

MARK ELİYAHU

Ortaya koyduğu eserler sebebiyle derin melodilerin adamı olarak tanınan Mark Eliyahu, 150 yıllık kemençesi ile ülkemizde konser vermeye hazırlanıyor. Sanatçı, Orta-doğu ve Balkanların ruhunu, gözyaşını, sevincini vurmali ve yaylıların uyumunda hissettigini söylüyor.

1 Aralık Cuma 21.00
Zorlu PSM-Ana Tiyatro, İstanbul

M
Ü
Z
İ
K

ABSTRA & ANDREAS KALING & BART MARIS

Doğaçlama müziğin özgürlüğünü ve yaratıcılığını dinleyicilerine sunmayı hedefleyen ABSTRA, Avrupa'nın önemli müzisyenlerinden trompetçi Bart Maris ve bariton saksafoncu Andreas Kaling ile birlikte Borusan Müzik Evi'nde...

10 Kasım Cuma 21.00
Borusan Müzik Evi, İstanbul

Bilim ve sanat, takdir edilmediği yerden göç eder.
İbn-i Sina

F
E
S
T
İ
V
A
L

FIESTA LATINA

İstanbul'da bir Latin şenliği...

Türkiye'ye Latin müziği sevdiren neseli müzik insanı Ayhan Sicimoğlu & Latin All Stars festivalde sahne alacak. Salsa, cha cha ritimleri ve Orta Latin Amerika'nın esintileriyle Kübalı dansçılar da gün boyunca festivalde sahne alacaklar.

Fiesta Latina'da atölyelere katılarak Latin danslarını öğrenebilir ve Latin Amerika mutfağının lezzetli yemeklerini tadabilirsiniz.

18 Kasım Cumartesi 15.00 / Life Park, İstanbul

21. İSTANBUL TİYATRO FESTİVALİ

İlk kez 1989 yılında gerçekleştirilen, iki yılda bir düzenlenen yerli ve yabancı tiyatro, dans ve performans topluluklarının izleyiciyle buluştuğu uluslararası bir etkinlik olan İstanbul Tiyatro Festivali iki hafta boyunca ulusal ve uluslararası, klasik ve çağdaş yorumları izleyicilerle buluşturuyor. Festivalde yurt dışından 6, Türkiye'den 13 olmak üzere 19 tiyatro dans ve performans topluluğunun 55 gösterisi gerçekleştirilerek.

13-26 Kasım / Çeşitli Mekânlar

F
E
S
T
İ
V
A
L

KASAP

Kasap; insani içgüdüler, merak ve etik sınırlar arasındaki çelişkileri sorguluyor: İnsan vicdanı istatistiksel mi çalışır, anlık mı? Diğer canlıları yemeye karar veren insanoğlu, kendi türünü de yer mi? Buna önce kendini mi inandırır, etrafındakileri mi?

7 Aralık Perşembe 20.30 / ikincikat, İstanbul

7 KOCALI HÜRMÜZ

Türk mizahının önemli eserlerinden olan 7 Kocalı Hürmüz müzikali, iddialı kadrosu ve usta tiyatrocusu Müjdat Gezen'in yorumuyla yeniden sahneye taşınıyor.

11 Kasım Cumartesi 20.30 / Türker İnanoğlu Maslak Show Center

PINCHAS ZUKERMAN & CAMERATA SALZBURG

Dünyanın en önemli keman virtüözlerinden kabul edilen Pinchas Zukerman müzikal dehası, muazzam tekniği ve sanatsal standartlarıyla, dünyanın en prestijli müzik topluluklarına, en zorlu eserlerde eşlik ederek bir klasik müzik fenomenine dönüşmüştür. 21 Grammy adaylığı ve 2 Grammy ödüllü sahibi Pinchas Zukerman'a, pek çoğu birbirinden farklı ulus ve kültürlerden gelen ve son derece yetenekli müzisyenlerden oluşan Camerata Salzburg eşlik ediyor.

7 Aralık Perşembe 20.30 / İş Sanat Konser Salonu, İstanbul

YUVA

Dilde ve geçmişte olmasa da, yuva arayışı ve hayal kurma konusunda ortaklaşan dört göçmenin yolu New York'un göbeğinde kesişir. Tazim, Chicho, Seda ve Barış'ın tek bir gecede yaşadıklarını izleyeceğimiz Yuva; göçmenlik, iletişim ve birbirimizi anlama üzerine bir oyun.

14 Kasım Salı 20.30 / Enka, İstanbul

MARTI

Bir Çehov klasiği ve tiyatro sahnelerinin ölümsüz metni Marti, güncel yorumuyla karşımızda. Oyun karakterleri, aradan geçen 120 yılı aşkın tarihe rağmen, günümüzün arada kalmış, bir türlü harekete geçemeyen insanıyla aynı dili konuşuyorlar.

14 Kasım Salı
20.30
Zorlu PSM-
Studio, İstanbul

Doğru ayakkabıyla sağlıklı koşular...

Fulya Ayak Sağlığı Merkezi Kurucusu, Ayak ve Ayak Bileği Cerrahi Uzmanı **Op. Dr. Selim Muğrabi**, “Bir çift yeni spor ayakkabısı, koşu ve yürüyüşe yeni başlayanlar için önemlidir” diyor ve doğru ayakkabıyı seçmek için ipuçları veriyor:

“Spora başlamadan önce dolabınızda bulunan spor ayakkabılar pek de iyi bir fikir değildir, çünkü bu spor ayakkabıların çoğu sakatlıklara yol açar ve bunun oluşması kaçınılmazdır. Eğer sakatlanmamak istiyorsanız ve sağlıklı bir şekilde spor yapmak istiyorsanız, iyi bir koşu ayakkabısı tedarik etmelisiniz. Tavsiyeleri takip ederek size en iyi yararı sağlayacak ayakkabıyı bulun” diyen Op. Dr. Selim Muğrabi'nin önerileri şöyle:

Cimrilikten kaçınm: Bir spor ayakkabısına en az 200TL vermek size pahalı gelebilir. Ancak şunu düşünün; sakatlandıktan sonra doktora vereceğiniz para ve zaman, ayakkabıya vereceğiniz en az 200TL'den çok daha fazla olabilir ve bu sizi daha fazla üzebilir.

Uzmanlara danışm: Koşu ve yürüyüş için özel ayakkabı satan spor mağazalarından alışveriş yapın. Buradaki satıcılara danışın, tavsiyelerini alın. Yakınıınızda özel bir spor mağazası keşfedin.

Ayak ölçülerinizi alın: Ayak ölçülerinizin doğru olduğuna inanabilirsiniz ancak her aldığınız ayakkabının kalıbı farklı olduğundan, her yeni aldığınız ayakkabı öncesi ayak ölçülerinizi

Artık koşmak birçok kişi için yaşam biçimi haline geldi. Sahilde, ormanda koşan insanlara rastlamak sıradan oldu. Peki, bu en kolay ve en ucuz sağlıklı kalma yöntemini uygularken doğru ayakkabıyı seçiyor muyuz?

nizi ölçmelisiniz. Ayak ölçüleriniz sıklıkla değişebilir ve her model için ayak kalıpları farklıdır. Ayak ölçülerinizi gün içerisinde ölçün ve bu, ayaklarınız en büyük olduğu anda olsun. Birçok kişi spor ayakkabısını normal günlük ayakkabılarından yarım numara büyük almaktadır. Ayakkabının es-

nekliği ve ayaklarınızın rahatlığı önemlidir. Aldığınız spor ayakkabıyla beraber kalktığınızda parmaklarınızla ayakkabının ucunun arasında biraz boşluk olmasına dikkat edin. Ayakkabıyı almadan önce iyice test edin ve uzun maraton ve koşularda bu aldığınız ayakkabıları kullanın.

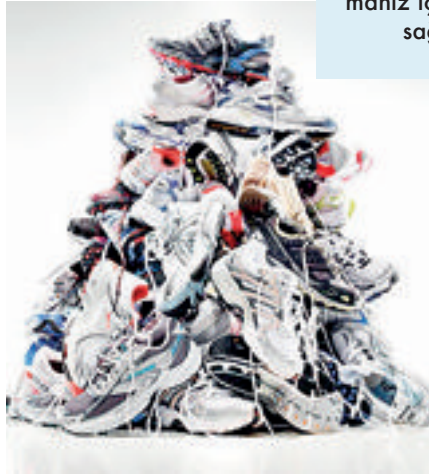
DEVAMLILIK KULLANDIĞINIZ ÜRÜNLERİ ALIN

Alışverişe gittiğinizde, uzun zamandır kullandığınız ayakkabı çeşidini, çoraplarınızı ve diğer eşyalarınızı alın. Bu ayakkabının sizin için olup olmadığını anlamanız için emin olmanızı sağlayacaktır.

Rotasyonu devam ettirin: Ayakkabılarınız her 500 ila 800 km arasında yenilenmelidir. Ayakkabı alış tarihlerinizi unutmayın ve not alın.

Modacı olmayın: Sizin sakatlıklarınızı geçireceği

söylenen sahte yapım ayakkabı firmalarını kullanmayın ve bu şirketlerin ürünlerini almayın. Sizin için özel olan ayakkabıyı bulmaya çalışın ve deneyebildiğiniz kadar çok çift ayakkabı deneyin. Fiyat veya popülerliğe göre ayakkabı almayın. Ayakkabısız koşu yapmanın sakatlığa yol açacağıyla ilgili herhangi bilimsel bir kanıt bulunmamaktadır. Ancak yürüyüşe çıktığınızda ayakkabınızı yanınıza alın.

DÜNYADA İLK KEZ

"Tangos Sefaradis del Dip del Baul"

Sefarad Tango
CD'si

Herkese hitap edecek şarkılar ve Ladino dilinin güzel tınısı...

Konusunda "en otantik" grup olarak nitelendirilen Los Pasharos Sefaradis'in 4 yıllık çalışması neticesinde sandığın dibinden "şahane melodiler" çıktı...

Gözlem Tel: (212) 231 92 82 • www.gozlemkitap.com • kitabevi@salom.com.tr

Cep Telefonunuzu Şarj Eden, Çalışma Masası Olarak Kullanılabilen

Akıllı Valiz Samsara

Kurucu ortaklar Atara Dzikowski ve David Dahan, kullanıcıyla uyum sağlayan ve akıllı telefon şarj edebilen, şık tasarım ve kullanışlı teknolojinin bir arada olduğu bir valiz geliştirdi. Kasım ayından itibaren satışa sunulacak bu valiz herkesi heyecanlandırıyor.

Şirket 15.000 dolar hedefini koyarak bir Kickstarter* sayfası oluşturdu.

Samsara koyduğu hedefe dört saat içerisinde ulaştı; ayrıca 600'den fazla destekçiyiyle 261.000 doları da aşarak hedefi 17 kat fazlasıyla tutturdu. Valize daha fazla para yatırımı için oldukça yeterli bir süre olması sebebiyle proje iki günün ardından sonlandırıldı. Dzikowski, beklenenden erken elde edilen başarı hakkında "Başarılı olmasını bekliyorduk ve beklentimizin de ötesine geçti" dedi.

Peki, Samsara tam olarak neler sunuyor? Valizin dış kaplamasında Titanyum, Magnezyum ve Çinko karışımından oluşan 6061 ve 5052 alüminyum alaşımı kullanıldı. Böylece sağlam, ateşe dayanıklı ve hafif bir dış kaplama elde edildi. Tasarımcılar, tüm hünerleriyle valize döner tekerlek entegre edip dört litrelik daha alan sağlayarak toplamda 38 litrelik hacme ulaştılar. Valizin düz üst yüzeyi ise sık sık

Bugünlerde, telefonlardan evdeki araç gereçlere ve hatta kıyafete kadar her şey "akıllı" olmaya başladıysa, neden akıllı bir valizle seyahat edilmesin ki? Sanskrit dilinde "sürekli devinim" anlamına gelen Samsara işte tam da bunu yapıyor.

seyahat edenler için konforlu bir çalışma alanı oluşturuyor.

Kullanıcının cep telefonuna uyumlu oluşuyla da gerçekten

"akıllı bir valiz"e dönüşüyor.

Ürün, sahibinden çok ciddi bir uzaklıkta kaldığında ve izinsiz olarak açıldığında, uygulama aracılığıyla bildirim gönderiyor. Ayrıca karanlıkta olduğunu anladığında yanan otomatik LED ışıklara sahip bu valizin şarj alitiyle, cep telefonunuzu en az 10 kere şarj edebiliyorsunuz.

Samsara, 38 litre hacmi ve 690 dolar fiyatıyla akıllı valiz piyasasının rakiplerinden biri. Benzer fakat biraz daha uygun fiyatlı teknolojiler sunan rakip firmalar arasında

Radan, G-RO ve NUA bulunuyor. 22 inç boyutundaki Radan ve G-RO valizler sırasıyla 300-450 dolar arasında değişirken daha küçük boyutlu olan, Bluetooth ile sahibini takip eden ve tamamen eller serbest olarak kullanılabilen NUA Robotics'in valizi ise 600 dolara satın alınabiliyor.

Buna rağmen Samsara, tasarımıyla rakiplerinden tamamen ayrılan bir valiz. Dzikowski şunlara da değindi: "İçinde bulunduğumuz dünyada çoktandır akıllı valizlerin olduğunu biliyoruz. Bizim burada ortaya çıkardığımız ise, tasarımın ve akıllı işlevlerin tamamen bir kombinasyonu. Sloganımız, 'akıllı görünüm - akıllı seyahat.'

"İnsanlara seyahat ederken eşyalarını koyabilecekleri bir kutudan daha fazlasını verme düşüncesindeyiz sadece. Günümüzde seyahatler daha farklı, çünkü artık sürekli iletişim halindeyiz ve valizlerimizi daha kullanışlı bir şeye dönüştürmek için ergonomik tasarımlar bulmamız gerekiyor." Samsara'nın erken gelen Kickstarter başarısını bir gösterge olarak ele alırsak, biz de çok geçmeden bu akıllı seyahat trendine katılabiliriz.

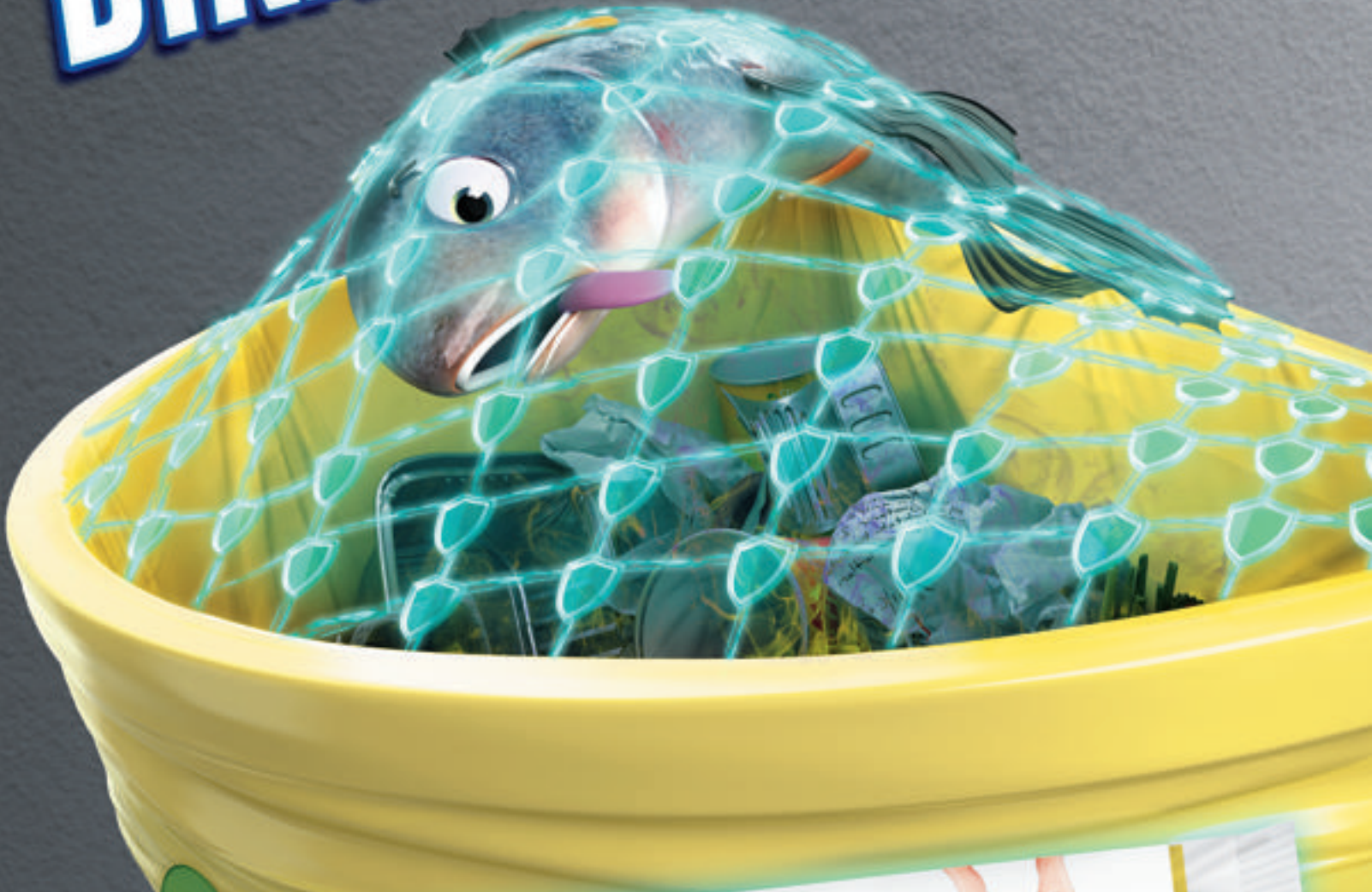
* ABD merkezli bir kâr amacı gütmeyen bağış şirketi. Genellikle bağımsız yapımcıların kullandığı bu hizmetten toplamda 13 farklı dalda sanatçılar ve mucitler yararlanmaktadır.

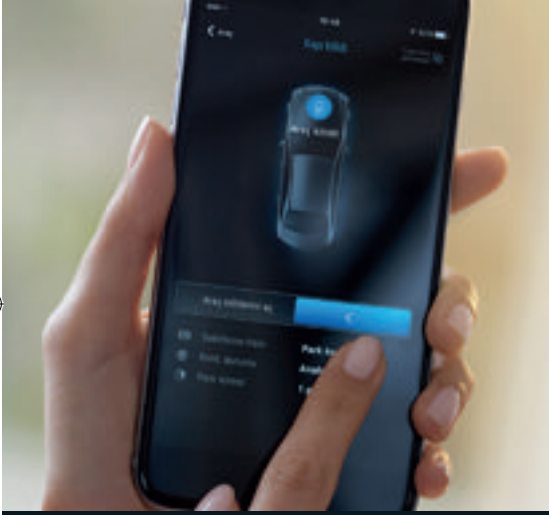

ÇÖP KOKUSUNU
HAPSEDER
BIRAKMAZ

Hayatı Kolaylaştırır

KOROPLAST

Aklın başyapıtı E-Serisi, hayatınızı kolaylaştırmak için üretildi.

Şimdi, E-Serisi'ndeki Mercedes me connect hizmetleri sayesinde, otomobilinize uzaktayken bile çok yakınsınız. Uzaktan Merkezi Kilit Kontrolü özelliğiyle otomobilinizi uzaktan kilitleyebilir, kilidini açabilirsiniz. Uzaktan Araç Durumuna Erişim ile lastiklerinizin basıncından silecek suyunuza kadar her türlü bilgiyi, sanki direksiyonunuzun başındaymış gibi bilirsiniz. Şimdi aracınıza uzaktayken bile hakimsiniz.

Mercedes me connect uzaktan erişim hizmetleri, 2017 imal yılı bir Mercedes-Benz otomobil ile ücretsiz edinilebilen bir Mercedes me hesabı gerektirir. Kullanıma açılmasından itibaren üç yıl süre ile ücretsiz sunulur. G-Serisi'nde bu hizmetler değişiklik gösterebilir. Detaylı bilgi için Mercedes-Türk bayileri ile iletişime geçebilirsiniz.

Mercedes me

